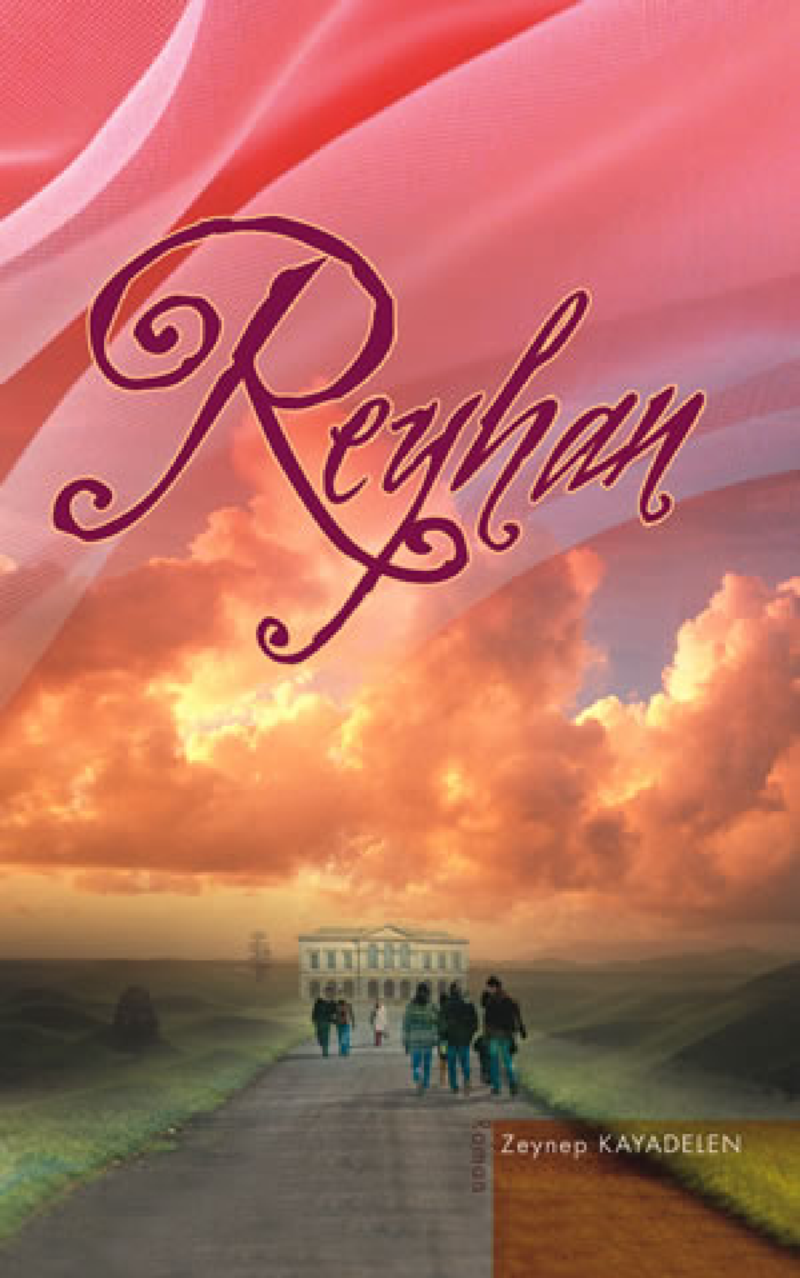

Reyhan

roman

Zeynep KAYADELEN

REYHAN

Zeynep KAYADELEN

Reyhan

Zeynep KAYADELEN

REYHAN

Editör
Kalender YILDIZ

Kapak
Engin ÇİFTÇİ

Mizanpaj
Necmi TOPAL

ISBN
975-8775-52-9

Yayın Numarası
137

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası / İZMİR Tel: (0232) 252 20 96
Nisan 2005

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Alayköşkü Cad. No: 12 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 519 39 33 Faks: (0212) 519 39 01

Kaynak Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20

www.kaynakyayinlari.com.tr

Ağır adımlarla ilerliyordu. Arabaların ve vitrinlerin aktığı caddeyi ırmağa benzetti. Burada su kadar akıcı ve her şey gibi gökyüzünün gölgesindeydi hayat. Kâh hüzünlü, kâh neşeli mevsimlerle dalgalanan, kaynağı sır, menzili sır, hayat ırmağı. "Akıyoruz." diye düşündü Reyhan. "Akıp gidiyoruz…"

Üstünde kıyafet olarak, soluk bir kot pantolon ve kol düğmelerini hiç kullanmadığı bir gömlek vardı. Omzunda çantası, sıkıntısını kaldırıma yayarak yürüyordu, kalabalık caddede. Orta boylu; siyah, kısa saçlı, beyaz tenli bir kızdı Reyhan. Koyu kahverengi gözleriyle uyumlu bir bütünlük arz eden, etkileyici yüz hatları vardı.

Düşünüyordu, içindeki karmaşayı bastıracak gündelik heyecanlar, eğlenceler ve kaygılar tek seçeneği miydi acaba? Ellerini cebine soktu. Değer verdiği hiç bir şey yoktu hayatında. Bir başına, yanını, yönünü bilmeden akıyordu, dahası bu ırmağın döküldüğü deniz hakkında, sadece korkuları vardı. Belirsizlik kara deliğinin homurtularını iliklerinde hissediyor, huzursuz kıpırdanışlarla nefes alıp veriyordu, yaşıyordu işte... "Nasılsın?" sorusunu sorduğu çok kimseden aynı iniltiyi duymuştu: "Yaşıyorum işte!"… İdareten yaşamak, isteksiz ölmek

istemiyordu! Bu yüzden korkuyor, korkularını saklamak için güçlü görünmeye çalışıyordu. Güçlü görünmenin, güçlü olmaktan ne kadar uzak olduğunu yaşadıkça görecekti. Yaşadıkça görecekti ki öz sağlam olmazsa, kabuklar rüzgâra eninde sonunda teslim olup savrulur giderdi…

Açık sözlü, riyasız ve zeki bir kızdı. Tüm karamsarlığına rağmen, hayata olumlu bakan bir tarafı hep olmuştu. Bu yönünün görünen ucu, herkesi etkileyen esprileriydi. İlginçtir ki bu esprilerin kaynağı, yüreğine demir atmış olan hüzündü. Cevabını veremediği dahası kimsenin semtine uğramamış, sorular ve sorunlarla ezilmiş benliği; kaçak ve kaçamak yaşamanın adına hayat demişti. Ama yorulmuştu… Çaresizliğin sarp yamaçlarından kaçıp, boş vermişliğin aldatıcı vadilerinde, yalancı baharların çiçeklerine koşmaktan yorulmuştu…

Kaçacak yeri kalmayınca, korkularına sığınıyor, yenemeyeceğini bile bile saldırıyordu kendisini rahatsız eden her şeye… Kaçtığına sığınmak ya da saldırmak zorunda olmaktan öte bir şeyler ifade etmeliydi hayat… Ama neydi ne olmalıydı bu ifade ettiği şey? Reyhan büyüdükçe sığındığı kuytulara sığmaz olmuş, hayatla yüzleşmesi hız kazanmıştı. İçindeki ışığı; yaşama umudunu, sert tavırlarının atmosferiyle çevirip, koruma altına almıştı. Açık sözlülüğü haşinlik sınırlarında geziyordu. Oysa bu sertliğin altında aşırı hassas, kırılgan Reyhan titrer dururdu… Aşılmaz kale duvarlarıyla çevrelediği iç dünyasında yapayalnızdı. Her incinişinde daha da sertleşmiş, granitleşmişti duvarları. Bebekliğiyle başlayan mutsuzluğu, altı yıl teneffüs ettiği yatılı okul havası, sert karakterini beslemişti. Boş vermiş, ilgisiz lâkin hüzünlüydü bu yüzden. Bu yüzden dargındı kendine… Ancak, biraz dikkatli bakan biri, onun özündeki inceliği sezebilirdi. Mükemmelci, ince, kırılgan, merhamet nakışlı, sevgiye aç ve biraz da korkmuş o çocuk, Reyhan'ın, gözbebeklerinden seyredi-

yordu dünyayı. Adımlarının ritmini bozmadı. Görmeden bakınıyordu çevresine. Bakmakla görmenin farkını öğreniyordu son zamanlarda… Görülenler mi, gören mi anlamsızdı? İyi bir gözlemciydi. Fakat insanların maskelediği çok şeyi fark ediyor olmak dezavantaj olmuştu Reyhan için. Sahtelikleri, yalan sevgileri, ikiyüzlülüğü, merhametsizliği, adaletsizliği sevememişti.

Bugün fakültede ilk günüydü. Okul dönüşü, kaldığı yurda gidiyordu. Burası şehrin en işlek caddesiydi. Hayat, burada da bir hedefe doğru koşuyordu. Oysaki Reyhan, yayından fırladıktan sonra havada asılı kalmış bir ok gibiydi; boşlukta ve amaçsız...

Bir ara gözüne, kırmızı gömleği ve yağlı saçları olan bir genç takıldı. Genç, Reyhan'a bakarak sırıtıyor, bir şeyler söylüyordu. Bu durumlara alışıktı Reyhan. Arzularını gidermenin hayvanî yolunu seçenleri sevmiyordu. Bencilce ve saygısızca, karşısındakinden faydalanmaya çalışanları insan olarak bile görmüyordu.

Dişlerinin arasından söylendi:

-Kasap az ilerde.

Genç, önce şaşırdı, sonra pişkince sırıtmaya devam etti. Reyhan "zavallı" diye geçirdi içinden. Adımlarını hızlandırdı. Birkaç adım atmıştı ki omzuna dokunan bir elle irkildi. Hışımla döndü.

-Dur vurma, benim. Ece, Reyhan'ın savunma eksenli hareketinden, kendini başkası sandığını anlamıştı.

Reyhan:

-Korkuttun beni, dedi.

-Sen de beni. Bu ne hiddet, bu celal? Merhaba diyecektim. Korkudan yuttum.

Reyhan hecelerin üstüne basa basa:

-Merhaba Ece, dedi. Ece liseden sınıf arkadaşıydı. Aynı üniversitenin, aynı bölümünü kazanmışlar dahası aynı sınıfa

düşmüşlerdi. Birlikte yürümeye başladılar.

Ece:

-Nereye gidiyordun?

-Hiç öyle geziniyorum. Sen nereye gidiyorsun?

-Aman ya, sıkıldım. Tanıdık birilerini arıyordum. Hadi bir yerde bir şeyler içelim.

Reyhan:

-Yurda gidiyordum ama problem değil, akşama daha çok var. Nereye gideceğiz?

-Ohoo, ben çoktan stratejik noktaları keşfettim. Takıl bana…

-Sana takılan yere çakılır arkadaşım. Neyse ki alıştık çakılmaya.

Ece Reyhan'a dil çıkardı, güler gibi yaptı. Yürüdüler.

Küçük sayılabilecek bir şehirdi burası. Fakat taşra havasından uzaktı. Yolda Ece'nin arkadaşları katıldı onlara. Ne çabuk tanışmıştı bu insanlarla. "Ah Ece" diye geçirdi içinden Reyhan. Sonuçta, Ece her yerde Ece'ydi. Ara sokakların birine saptılar. Dışardan içi görünmeyen bir mekâna girdiler. Reyhan içeriyi şöyle bir gözden geçirdi. Yaşıtı gençler, dumanlar arasında kümelenmiş, yüksek sesle konuşup, kahkahalar atıyorlardı. Yuvarlak bir masanın çevresine gelişi güzel oturdular. Ece, Reyhan'ı diğerlerine tanıttı.

Duvarlar, rengârenk yazılarla yazılmış, irili ufaklı cümlelerle doluydu. Her şeyi alaya alan, müstehcen yazılardı bunlar. Özellikle bir tanesi vardı ki, Reyhan, okuyunca kızardı. Ece, aynı cümleyi sesli olarak okudu ve diğerleri hep birlikte bastılar kahkahayı. Gençlerin iç dünyalarının duvarlara yansımasıydı bunlar. Manaları farklı olan cümlelerin ortak bir ifadesi vardı ki bu incitti Reyhan'ı. Hiçlik kokan, "böyle olmamalı" inkisarıyla kalbi huzursuz eden, "değersizlik" duygusu… Her insanın, "bu benim" diyeceği, "burada dur" demesi gereken,

bir değeri, değerlisi ve o değeri koruyan bir sınırı olmalıydı. Teneffüs ettiği bu ortamda değer ve sınır yoktu. Değerin, değerlinin olmadığı yerde, insan nasıl değerlenecekti? Reyhan kendini değersiz hissetti… Ruhu sıkıldı.

Satranç oynamak isteyen bir gencin teklifini kabul etti. Başka bir masaya geçtiler. Kafeden çıktıklarında hava kararmıştı.

Ece yolda ayağına takılan pet şişeye bir tekme attı:

-Neydi öyle, dut yemiş bülbül gibi oturdun durdun…

Reyhan çıkıştı:

-Ne yapacaktım? Senin gibi, sirk şempanzeliği mi yapacaktım? Ece: "teslim oluyorum" der gibi ellerini kaldırdı. Reyhan'la girdiği tartışmalarda hiç galip gelememişti. Yurda gittiler. Aynı odaya yerleşmişlerdi.

Reyhan, Ece'nin varlığıyla güya yalnızlıktan kurtulacaktı. Lâkin hâlâ karar veremiyordu. Yalnızlık mı, yoksa Ece'nin varlığı mı daha sıkıcıydı? Geç vakitte, deterjan kokulu yorganına sarıldığında, kulaklarında yurt sakinlerinin uğultusu vardı, kalbindeki korkutucu sessizliğe inat…

Azgın sulara kapılmış, minik bir yaprak gibi hissediyordu kendini. Zayıflığı isyanını, isyanı zayıflığını artırıyor; itaatle güçleneceği güne sürükleniyordu Reyhan. Yarının neler getireceğini, dünün götürdüklerinden daha iyi biliyor değildi; tek bildiği; anın içine giremeyişi, açılmayan kapının önünde bekleyişiydi.

Günler okulla yurt arasındaki gel gitle geçmeye başlamıştı. Ailesinden uzak olmaya, yurt hayatına alışıktı Reyhan. Yıllardır devam eden düzeni bozulmamıştı aslında. Akıp giden günlerin teferruatında ise değişen mekânlar ve değişen arkadaşlar vardı.

Ve sınıfları… Her biri ayrı yerlerden, aynı amaç için gelmiş arkadaşları. Aynılık içinde ayrılık, ayrılık içinde aynılık, hayatın cilvesiydi… Sınıfta erkek öğrenciler çoğunlukta idi ve bunların çoğunluğu, mahalle aralarında gününü gün etme peşinde koşan gençlere benziyordu. Kızların sayısı azdı. Sayıları azdı fakat gö-

rüntüleri fazla geliyordu Reyhan'a. Abartılı giyimleri, suni hareketleri… Lise atmosferinden hızla sıyrılmaya başlamışlardı. Kıyafetlerdeki tuhaflıklar, zihinlerdeki tuhaflıklarla birlikte artışa geçmiş, değişim rüzgârında savruluyorlardı.

Yeni bir çevre ve her şeyi dokunarak öğrenen genç insanlar. İyi niyetle de olsa düşülen yanlışlar. Yaralarına neşter atılmamış, dahası sancılarının kaynağı teşhis edilmemiş insanlar, hastalıklarını yok saymaya ve onunla bir dünya kurmaya burada başlıyorlardı. Farklılıklarıyla, sorularıyla, sorunlarıyla yalnızlığa ve yalnızlıklarını maskelemeye itilmiş gençler, bulabildikleri doğrularla burada bütünleşiyorlardı.

Arkadaşları arasında Reyhan'ın en çok ilgisini ve tepkisini Ali çekmişti. Aslında üçüncü sınıf öğrencisiydi. Kaldığı birkaç ders için geliyordu Reyhanların sınıfına. İlginin odağında olmaktan hoşlanan tavırlarına sinir olmuştu Reyhan. Herkesin umurumda olan fakat kimseyi umursamayan duruşuyla, Reyhan'ın hoşlanmadığı insan tipiydi Ali. Sınıfa girdikten birkaç dakika sonra sınıf içinde hâkimiyetini kurmuş, sesini yükselterek ortamı etkisi altına almıştı. Zenginliği, giyimi, ukalalığı ve fazla mutlu havası ile Ali, Reyhan'a itici gelmişti. Ali bunu fark ettiğinde, Reyhan'ı daha çok kızdırmak için elinden geleni yapar olmuştu. İçten içe başlayan zıtlaşmaları gün be gün artıyordu.

***

Günlük hayatın aldatıcı renklerinin ötesinde, siyah beyaz zamanlar akıyordu mazi denizine. Elbiselerine gösterdikleri itinayı, fikirlerine göstermeyen insanları, kâh şaşkınlıkla kâh üzüntüyle seyrediyordu Reyhan. Kafasında uçuşan, noktalamaya muhtaç sorulara seyirci kalmaya daha ne kadar tahammül edebileceğini bilmiyordu.

Kasım gecelerinden bir gece. Dışarıda soğuk ve karanlık koyulaşmıştı. Parfüm kokularının birbirine karıştığı oda sıcak-

tı… Meslek hayatlarından konu açıldı. Okulu bitirince neler yapacaklarını, neler yapmak istediklerini konuşuyorlardı. Özgürlüğün tadını çıkarmaktan bahsetti biri. Eşini çoktan seçmiş takımından Meral, birkaç cümleyle pembe çerçeveli bir aile tablosunu resmetti.

Reyhan kitabını kenara bırakıp konuşmaya başladı:

-Şimdi ben okulu bitireceğim. Yıllarca çalışacağım. Hep söylenildiği gibi, rüya kısalığında tükenecek zamanım. Evlenmek, çoluk çocuk sahibi olmak zamanımın kısa olduğu gerçeğini değiştiremeyecek. Sonra yüzümdeki kırışıklıkların arttığı, vaktimin hızla azaldığı sabahlara uyanacağım bir gün… Yaşadıklarımdan geriye kalan, geçmişe duyulan özlem ve dudaklarımdan dökülen, kırık dökük bir ah olacak. Dünün sönen pırıltısı, yarının karanlığını aydınlatmak şöyle dursun, bu karanlığı daha da artıracak belki de… Bugün ışıldayan gözlerim sönecek ve bir gün titrek adımlarla yürüyeceğim sokaklarda… Arabaların arkasına konulan oyuncak hayvanlar gibi kafamın sallanmasına engel olamayacağım. (kahkahalar yükseldi) Ellerim titreyecek. İhtiyarlık sıkıntılarını, yaklaşan ölüm korkusuyla daha yoğun yaşayacağım. Belki kendimi avutabilmek için değişik hezeyanlar geliştireceğim. “Ölüm geldiğinde ben yokum, ben varken de ölüm yok.” diyeceğim.

Sustu derin bir nefes aldı sonra devam etti:

-Çelişkilerle doluyuz... Meselâ gençliğimi emekli olmak için çalışarak harcayacağım, emekli olunca da gençliğim gitti diye dövüneceğim. Sıkı durun arkadaşlar, meselenin can alıcı noktasına geldik. Ölüp gideceksek neden bunca sıkıntıya katlanıyoruz? Neden başkalarının çizdiği sınırların dışına çıkamıyoruz? Yok olmak için mi, veriyoruz bunca mücadeleyi? Yani “üç günlük” dedikleri dünyayı, dur durak bilmeden çalışarak tüketmek akıl karı mı sizce?

Kızlardan çıt çıkmıyordu. Sessizliği birkaç saniye dinleyen

Reyhan:

-Yok olmayacaksak, ne olacağız peki, dedi. Ölüm bir başlangıçsa, ne yapmak nasıl yaşamak gerekiyor? Cevabını öğrenmeye değmez mi?

Son cümleler odanın havasını elektriklendirdi.

Meral:

-Sen de kafayı ölümle bozmuşsun arkadaş, dedi.

-Sen hep böylesin zaten, dedi bir başkası.

Sessizliğini kolay kolay bozmayan Gülsüm:

-Aslında söylediklerin çok mantıklı. Fakat bizden öncekiler böyle yaşamış. Böyle gelmiş, böyle gidiyor ne yapalım? Çizginin dışına çıkmak için senin gibi çizgi dışı olmak lâzım. Bozuk ciltli sarışın bir kız Reyhan'a:

-Evet, doğru söyledin hayatım, nasılsa yok olacağız. Hayatı dolu dolu yaşamak, ölümü düşünüp üzülmekten çok daha akıllıca olur.

Reyhan sesli düşünüyor gibiydi:

-Ya bir düşünsenize. Varlıkla yokluk birbirine zıt iki kavram. Biri varken diğeri olamaz. Siyahla beyaz, sıcakla soğuk gibi. Eğer yokluk olsaydı, içinden varlık süzülüp çıkabilir miydi? Çıkamazdı. Bu mümkün değil. Varlık var olduğuna göre ki biz varlığın ta kendisiyiz… Demek ki yokluk yok. Yokluk sandığımız şey, varlığın değişik boyutları olabilir. Yokluk olmadığına göre ölüm yokluk değil, bir çeşit değişim olamaz mı?

Sarışın kız huzursuzlandı:

-Felsefe yapıyorsun, dedi.

Reyhan, sarışın kıza döndü:

-İyi de güzelim, yok olacaksak niye var olduk? Bunun bir sebebi olmalı. Sen sebepsiz iş yapıyor musun? Hem yok olacağını düşünen biri için hayat nasıl dolu dolu olur? Her şeyin yok olması fikri öyle korkunç ki! İnsanın uykularını kaçırıyor. Sen

rahat uyuyabiliyor musun?

Sarışın kız kuru bir kahkaha attı:

-Evet, hem de bebekler gibi mışıl mışıl…

Meral güldü:

-Diş gıcırtılarını mışıltı sanıyor olmayasın? Kıkırdayanlara öfkeyle baktı sarışın kız. Uyurken dişlerini gıcırdattığını biliyordu. Hiç gereği yokken, gündeme gelmesine bozulmuştu. Hışımla Meral'e döndü:

-Sen de deli gibi sayıklıyorsun. Her gece en az on kere "baba" diyorsun. Ne derdin varsa babanla… Meral odadan koşarak çıktı. Eskiden beri, babasını sayıkladığını söylerlerdi. Babasını neden sayıkladığını kimseye anlatamamıştı, anlatamayacaktı da…

İnceli kalınlı sesler yükseldi. Konu birden, "uyurken kim ne yapıyor"a dönmüştü. Reyhan çoğalan seslerin arasından sıyrıldı. Koridora çıktı. Etüt odasının kapısını araladı. Karanlıktı. Kapıyı aralık bırakıp, girdi. Pencerenin önünde durdu. Güz gecelerinden bir gece... Karanlık koyulaşmıştı… Gecenin karanlığı mı, yoksa içindeki gece mi daha ürkütücüydü. Reyhan bunu bilmiyordu…

Okul dönüşü yolunu uzatmış, sonbaharı yaşayan şehir parkına çevirmişti adımlarını. Elleri cebinde, kolunun altına sıkıştırdığı kitaplarıyla parkta gezindi biraz. Hırpalanmış, tahta banka oturdu. Kısa dağınık saçları ve renksiz yüzüyle, uzaktan bakanlar onu erkek zannedebilirdi. Oturduğu yerin, serin ıslaklığını hissetti, kimin umurundaydı? Yatılı okulun sonbaharlarında pekişmişti hüznü, yalnızlığı. Yazın sıcak günlerinde bıraktığı memleketinin burukluğu; hiç ısıtamadığı ayakları, hiç ısınmamış yüreği vardı. Çocuk yaşında karşılaştığı sevimsiz mecburiyetler, savunmasız dünyasına gök taşı gibi düşmüş, yeri doldurulamayacak çukurlar açılmıştı yüreğinde.

Üç arkadaştılar: Neşe, Funda, Reyhan. Kol kola girip saatlerce yürürlerdi bahçe hudutlarında. Benzerliklerinden kaynaklanıyordu dostlukları. Yalnızlıklarını paylaşma gayretiyle tutunmuşlardı hayata. Yine de içinde bir yerlerde yalnızdı Reyhan. Farkına varılmaması, bir şeyin olmadığı, yok olduğu anlamına gelmiyordu. Yalnızlığını fark etmeyenler daha da yalnızdı belki… Sigarasını yakarken, ufacık bir serçeye takıldı gözleri. Kuru yaprakların arasında, arada bir durup ürkek hareketlerle etrafını gözlüyordu. Belli ki yiyecek bir şeyler arıyordu. Uçana kadar seyretti serçeyi. Serçe uçtu, tüylerinin tonundaki gökyüzünde kayboldu. Ne kadar oturduğunun farkında değildi fakat çok üşümüştü. Kuru yaprakları hışırdatarak parkın çıkışına yürüdü. Dilinde yine o sözler vardı:

-Sonbaharda benden bir şeyler var, bende uzayan sonbaharlar…

***

Günün ilk dersi birazdan başlayacaktı. Soğuktan kızarmış burunları, uykulu gözleriyle, aceleyle sınıfa girenler komik görünüyorlardı. Kendisinin de aynı durumda olduğunu düşündü. Orta sıranın ortasında, yalnız oturuyordu. Çok uğraşmış Ece'yi uyandıramamış sinirlenip bırakmıştı kendi hâline. Kitaplarını yerleştirdi. Gür, tanıdık bir ses duyuldu:

-Günaydın arkadaşlar. Günaydın Reyhan Hanım.

Ali, bakışlarını Reyhan'a dikmiş, gülümsüyordu. Onca kişinin arasında neden Reyhan'a hitap etmişti ki? Reyhan cevap verip vermeme konusunda tereddüt etti. Canı herkesin duyacağı şekilde konuşmayı istemiyordu. Belli belirsiz cevapladı:

-Günaydın.

Ali, yanına geldi, eğildi:

-Nasılsın?

Reyhan şaşırmıştı. Ali'nin bu ilgisine bu tavrına bir anlam

veremedi:

-İyi olmak istiyorum, dedi sertçe.

Ali güldü. Daha da yaklaştı:

-Neden, hemen savunmaya geçiyorsun?

Reyhan sabırsızlandı:

-Saldıran mı soruyor?

Ali iyice keyiflendi:

-Hani, kim saldırıyor, göster, haddini bildireyim. Reyhan saatine baktı:

-Şimdi hoca girer. Yerine geçsene. Koşuşanların arasından Hoca içeriye girdi. Ali yerine oturdu...

Boyu, oldukça uzun olan hocanın kısa pantolonu görülmeye değerdi. Buruşuk gömleği, ucu yukarı kalkmış kravatı, insana bu kadar da olmaz dedirtecek cinstendi. Antika(!) çantasını kürsüye bırakıp, pencerenin önüne dikildi:

-Günaydın dostlar… Kirli bir sabah ve asık suratlı insanlarla dolu bir gün, ne kadar aydın olursa o kadar günaydın işte. Erkek öğrencilerden biri kendince bir açıklama yaptı:

-Hocam, günaydın, bir çeşit temenni oluyor. Yani "günün aydınlık olsun" dileği var içinde. Hoca tebeşiri havada zıplattı:

-Temenniler temenniler, geri kalmışların züğürt tesellisi. Laf değil icraat lâzım. Gözümü açınca karşı kaldırımdaki çöpleri görüyorsam, hangi temenni işe yarar.

Reyhan, Hocanın kıyafetiyle, söylediklerinin ne kadar tezat teşkil ettiğini düşündü. Kısa paçalı pantolonuna, buruşuk gömleğine bakmadan, karşı kaldırımdaki çöpten rahatsız olması, tezat geliyordu insana. Reyhan saatine baktı. Daha yeni girmişlerdi derse "Nasıl geçecek bu iki saat?" diye düşündü. Eli çenesinde hayal âlemine dalması uzun sürmedi...

Sınavlarla birlikte kış da bastırmıştı. Karlı bir Cuma akşamı, kantinde çay içiyorlardı. Buğulu camlardaki gölgeler,

renksiz ve sessiz taklit ediyordu, içerdekileri. Uzun masanın çevresine gelişi güzel oturmuşlar, kendi ifadeleriyle "efkâr dağıtıyorlardı." Farklı bölümlerin öğrencileriydi, çeşitli vesilelerle tanışmışlardı. Sevinç, vardı inançsız kural tanımaz; Vildan, inancın kalpte bittiğine inanırdı; Ayşe vardı gelenekçi, ailesine düşkün ve Reyhan vardı son dönemlerin kararsızlıkta en kararlısı… Ece sonradan katıldı aralarına. Konudan konuya geçiyorlardı. Masa üstüne uzattığı ayaklarını oynattı Sevinç:

-Babam çok sıkıcı. Benim de öyle olmamı istiyor. Aman ya, öyle hayat mı olur? Ayşe, konuşacağı zaman saçlarını arkaya doğru savururdu:

-Büyükleri dinlemek lâzım bence. Yani aileni hiç mi sevmiyorsun?

Sevinç:

-Babamı sevmediğim kesin, dedi.

Ece:

-İdare et gitsin. Senin burada ne yaptığını nasıl olsa görmüyorlar. Hatta biraz rol yapıp sevimli görünürsen hayatın kolaylaşır.

Sevinç:

-Kimseye sevimli görünecek hâlim yok. O zamana kadar hiç konuşmamış Vildan, zorla konuşturuluyormuş gibi yüzünü buruşturdu:

-Kendini anlatmayı denedin mi? Sevinç dudak büktü.

Reyhan:

-Gönderdiği parayı harcarken pek sıkılmıyorsun ama.

Herkes gülüyordu. Konunun merkezinde olmaktan haz aldığını gizlemeyen

Sevinç:

-Babam, ayıptır söylemesi, imamdır kızlar.

Ece alaycı:

-Gerçekten çok ayıp, kimseler duymasın, dedi. Gülüşmeler bitince

Sevinç:

-Bunu kimseye söylemeyin ha! İnsan babasını seçemiyor işte! İmam olduğu için herhâlde, bizim evde her şey yasak. Onu giyme bunu giyme, dışarı çıkma! Ya tutturmuş namaz kılacaksın, diye. Kafayı yedirecekler bana.

Sevinç'in tuhaf el kol hareketlerini seyreden Reyhan, şakayla karışık:

-Bence sen çoktan kafayı yemişsin de hazımsızlık çekiyorsun.

Sevinç, Reyhan'a da dudak büktü.

Reyhan ciddîleşti:

-Saydıklarının çoğu bizim için de geçerli. Yani kuralların birebir inançla alâkası yok. Hangi seviyede olursa olsun, her ailenin, her topluluğun kendi içinde kuralları vardır.

Sevinç, saçlarını neşeyle savurdu:

-Zamanı gelince evi terk edeceğim. Karışan görüşen olmadan, keyfim nasıl istiyorsa öyle yaşayacağım.

Reyhan:

-Öyle sanıyorsun. Her zaman yapmak istemediklerini, senden isteyecek birileri olacaktır. Hayatın gidişatına baksana; herkes istese de istemese de birilerine bağımlı. Sonuçta birilerinin kurallarından muhakkak etkileniyorsun. Bırak bu birileri ailen olsun. En azından iyiliğini isteme ihtimalleri yüksek.

Ayşe alkışlar gibi yaptı:

-Evet arkadaşlar, Reyhan, her zaman olduğu gibi, olaya farklı, mantıklı bir bakış açısı getirmiştir.

Ece:

-Arkadaşım böyledir. Mantıklı yaklaşım uzmanıdır kendisi.

Vildan yerinden kalktı:

-Hey millet servis başlamış.

Kalktılar. Ayşe ve Vildan, önden gidip yemek sırasına girdiler. Sevinç odasına çıktı.

Reyhan kendini izleyen Ece'ye baktı:

-Ne o sus pus oldun? Dışarıda bekleyenin yok mu?

Ece:

-Maalesef. Sen yemek yemeyecek misin?

Reyhan gerindi:

-Canım istemiyor. Belki daha sonra.

Ece de yemek sırasına katıldı. Reyhan, buharlar tüten yemeklerin önünde sıraya girmiş kızlara baktı. Sonra yüreğindeki hüznü seyretti, buharlı camlardan. Boş masanın ortasında oturan, eli çenesinde, kendini izleyen biri vardı görüntüde. Başkasına bakarken bile kendine seyirci biri… Kendini izleyen, kendini gözleyen, kendine benzeyen…

Sabah erken uyandı. Kahvaltı saatine kadar yatağında kitap okudu. Bir ara üst ranzaya baktı. Ece dağılmış bir vaziyette uyuyordu. Aklına gelen fikir yüzüne tebessüm serpti. Kalktı. Aceleyle terliklerini giydi. Dolabından aldığı bardakla odadan çıktı. Geri döndüğü zaman bardakta su, yüzünde tebessüm vardı. Cebinden burun damlalığını çıkardı, suya batırdı. Ecenin başucunda durdu. Burnunun ucuna iki damla su damlattı. Ece sinek kovalar gibi salladı elini, Reyhan kıkırdadı. Bu sefer damlaları alnına bıraktı. Ece homurdandı. Reyhan üçüncü damlayı Ece'nin eline bıraktı. Ece yüzünü yastığa gömdü. Uyanmak bir yana daha da dalmıştı sanki. Reyhan, Ece'nin kulağına akıttığı damlalardan da sonuç alamadı. Suyun tamamını boca etmeyi düşündü, sonra vazgeçti. Odadan çıktı, koridorda Sevinç'i gördü. Yere gazete sermiş, bağdaş kurup oturmuştu. Sevinç, şişmiş gözlerini Reyhan'a çevirdi:

-Erkencisin. Gelsene beraber tüttürelim.

Reyhan, Sevinç'in yanına çöktü. Uzattığı sigarayı aldı. Sevinç'e döndü:

-Hayırdır, sen bu saatte uyanmazdın?

Sevinç:

-Kötü bir rüya gördüm ya. Korkunçtu.

-Ne gördün?

-Karışıktı. Boğulduğumu hatırlıyorum. Uyandığımda hâlâ boğuluyor gibiydim.

Reyhan:

-Korkunç bir şey. Nefes alamamak beni hep ürkütmüştür.

Sevinç:

-Hâlâ etkisindeyim.

Reyhan:

-Şu rüya olayı, çok enteresan. Çok anlamsız olabildiği gibi aynen çıkan rüyalar da var. Umarım seninki çıkmaz.

Sevinç'in yüzü iyice asıldı:

-Saçma. Rüyalar, bilinçaltının görüntüleri karıştırmasından ibarettir, dedi.

Reyhan bildiğini söylemekten hiç sakınmamıştı.

-Belki ama aynen çıkan rüyalar da var. Mesela dikiş iğnesini bulan adam, önce rüyasında görmüş. Rüyası ona yol göstermiş. Daha bunun gibi, bir sürü örnek var, dedi.

-Hepsi uydurma. Milleti uyuşturan mistisizm saçmalığı.

-Biraz ezbere konuşmuyor musun? dedi Reyhan.

Sevinç:

-Ezberim hiç iyi değildir.

Reyhan:

-Yani, metafizik gerçekleri artık inançsızlar bile kabul ediyor. Hatta kelimeye dikkat edersen göreceksin. Me-ta-fi-zik. Yani fizik ötesi. Fizikle, kimyayla açıklanamayan durumlar ol-

masaydı bu kelimeye ihtiyaç duyulmazdı.

Reyhan üşüdüğünü hissetti. Soğuk olan beton muydu, yoksa arkadaşının bakışları mıydı? Kararsız ayrıldı…

Reyhan arayış psikolojisiyle her çevreye girip çıkıyor, değişik insanlarla oturup kalkıyordu. Son zamanlarda Sevinç ve onun arkadaş grubuyla takılıyordu. Olup bitenleri, dikkatle takip ediyor; kayda değer bir şeyler arıyordu. İcadında kararlı bir mucit gibiydi. Pes ettim dese bile içinde bir yerlerde, aradığını bulacağına dair bir inanç taşıyordu. Umursamazlığın doruklarında gezinen Sevinç ve karmaşık gönül ilişkileri, çabuk yordu Reyhan'ı. Giriş, gelişme, sonuç kısımları kopuk bir hikâye gibiydi. Nerdeyse hiçbir konuda belirgin bir duruşu olmayan, tutarsızlıklar arenası bir kafa görüyordu Reyhan. Sevinç'in benimsedikleri, yaşamak istediği sorumsuz hayatın önsözü gibiydi. Bugün kara dediğine ertesi gün ak diyebiliyordu. Sevinç'le burada tanışmıştı ama benzerleriyle çok öncesine dayanan bir tanışıklığı vardı. Bütün veriler bir araya gelince, çıkmaz sokakla daha karşı karşıya olduğunu anlamıştı Reyhan… Hasta iç dünyalarının sancılarını, ideoloji edinmişlerdi.

Reyhan için Sevinç'in fikirleri yeni değildi, daha ortaokuldayken, Türkçe öğretmeni vasıtasıyla tanışmıştı Sevinç'in fikirleriyle. Ancak ya bu fikirlerde bir tuhaflık vardı ya da bu fikrin savunucularında. Türkçe öğretmenine duyduğu bağlılık, Darwin'e gülmekten alıkoyamamıştı Reyhan'ı. Yakın hissedememişti kendini… Sevinç ile oturmuş kalkmış, yakından takip etmişti çevresini. Yalancılıkları, samimiyetsizlikleri en önemlisi merhametsizlikleri itmişti Reyhanél soğutmuştu. Bu ideolojiyi savunanlar içinde, Türkçe öğretmeni gibi, dürüst olanlarına rastlamak da mümkündü ama Reyhan dürüstlüğe rastlamak değil dürüstlüğün, sadakatin atmosferine girmek istiyordu.

Reyhan'ın kafasındakileri cümle kalıbına dökmesi daha sonralara rastlayacaktı. Sevinç'i seyretti kendi aynasından. Sevinç'in elindeki kitapların çoğunu lisede okumuştu Reyhan. Aydınlık ikliminden uzak; üç beş şarkı, üç beş şiirle bastırılmaya çalışılan kalp iniltileri ve karmaşa, karmaşa... Özgürlük, eşitlik, mücadele diyorlardı ama neyin mücadelesini verdiklerinin tam olarak farkında değil gibiydiler. "Aradığın burada da yok." diyordu kalbi. "Belki hiç aradığım olmadı, yanılan bendim." endişesi "yanılan sendin!" inkisarına sürüklüyor; hüzün çöllerine vuruyordu Reyhan'ı…

Öğleden sonra ders yoktu. Reyhan kitaplarını toplayıp sınıftan çıktı. Akşama kadar okulda kalmaya hiç niyeti yoktu. İdare katında bekleşenler dikkatini çektiyse de ne olduğunu sormadı. Dışarısı çok soğuktu bu gün. Küçük su birikintileri donmuş, çatlak çatlak olmuştu. Gri gökyüzüne baktı. İnsanın sıcağa özlemini depreştiriyordu hava. "Sıcak bir kahve içmeliyim" diye düşündü. Kitaplarını göğsüne bastırırken. Bahçe kapısına gelince durakladı. Demir kapının yan tarafında İki çocuk duruyordu. Tahta bir tabureyi tezgâh niyetine açmış üstüne kâğıt mendiller sıralamışlardı. Kardeş olduklarını düşündü Reyhan. İkisinin de çöpten alınma gibi duran ayakkabıları paramparça, pantolonları delik deşikti. Kolları uzun gelen ince kazakları, zayıf bedenlerini ısıtmaktan ziyade üşütüyor gibiydi. Elleri, yüzleri soğuktan morarmış; iyice uzamış saçları, kirden rengini kaybetmişti. Çocukluğun masumluğuna saplanmış birer hançer gibi duruyorlardı buzun üstünde. Masum bakışlarında anlamadıkları acılar donuklaşmış; çaresizliği çaput gibi giymişlerdi zayıf bedenlerine. Yine de gelip geçene gülümsüyorlardı. Ağlar gibi, feryat eder gibi de olsa gülümsüyorlardı. Satacakları bir paket mendilin yanında, rengini kaybetmiş tebessümlerini de sunuyorlardı. İçi sızlamış, nemlenen gözleriyle dalıp gitmişti Reyhan. Sağından solundan geçip gidenlerin ortasında kalakalmıştı.

-Yanlış yere park etmişsin!

Ses çok yakınından geliyordu. Ali'ydi bu. Yanı başında durmuş Reyhana bakıyordu şimşekli gözleriyle.

Reyhan:

-Yanlış yerde park eden sensin, dedi.

Ali keyiflendi:

-Ne oldu, neden durdun burada? Yoksa benzinin mi bitti?

Reyhan:

-Bu soğukta da esprilerin hiç çekilmiyor.

Ali ciddîleşti:

-Hadi söylesene. Bir problem mi var?

-Söylesem ne değişir? Hem söylesem de anlamazsın.

Ali'nin bakışları değişti:

-Anlarım belki. Anlatmayı dene.

Reyhan dalgınlaştı:

-Şu mendil satan çocukları görüyor musun?

Ali'nin sesi şefkatle titredi:

-Sen iyi birisin, dedi.

-Konu benim iyiliğim değil.

Ali asker selâmı verdi:

-Ne yapmamı istersin, söyle…

Reyhan biraz durdu, sonra gözleri ışıldadı. Geçici de olsa, bir çözüm bulmuş olmak hoşuna gitmişti:

-Mendillerinin hepsini alalım.

Ali gülümsedi:

-Tamam. Haydi gel.

Çocukların yanına gittiler. Ali mendillerin hepsini alıp Reyhan'ın kucağına yığdı. Cüzdanından çıkardığı paranın çoğunu çocuklara verdi. Çocuklar hem şaşırmış hem de sevinmişlerdi. Reyhan büyük olanın gözlerine baktı. Küçük gözlere büyük kederler yerleşmiş, anlaşılmaz bir sima çıkmıştı ortaya:

-Eviniz var mı? dedi.

-Var abla, dedi çatlak sesiyle.

Reyhan:

-Kardeşini alıp, evinize git, tamam mı? dedi.

-Tamam abla, dedi çocuk.

Reyhan kucağındaki mendilleri çocuklara verdi. Çocukların sevinci artmış, gözlerinde neşeli pırıltılar yanıp söner olmuştu.

Reyhan sevecen:

-Haydi yallah! Bugünlük paydos. Sizi sokakta görmeyeyim. Yoksa karışmam, dedi.

Çocuklar itaatkâr, malzemelerini toplayıp, koşar adımlarla uzaklaştılar. Ali olayın içinde olmaktan müthiş haz almıştı.

Reyhan'a döndü:

-Sağ ol.

Neyin teşekkürü olduğunu sormadı Reyhan. Çocuklar gözden kayboluncaya kadar arkalarından baktı. Üşüyen parmaklarını ovuşturdu.

-Sen de sağ ol, dedi.

Birlikte yürümeye başladılar.

Ali:

-Yurda gidiyorsun, değil mi?

-Hâliyle.

-Sıcak bir şeyler içelim mi?

-Yurtta mı? dedi Reyhan.

Ali güler gibi yaptı:

-Herhangi bir yerde.

-Başka bir zaman, dedi Reyhan.

-Ne zaman?

-Bilmiyorum.

Ali son bir ümitle:

-O zaman seni bırakayım. O tarafta işim vardı zaten, dedi.

-Sen bilirsin.

Yürümeye başladılar. Reyhan'ın yüreğinde az önceki manzaranın gölgesi duruyordu. Haksızlık değil miydi bu? Etrafına baktı. Duran, yürüyen, konuşan insanlara göz gezdirdi. Kendi kendiyle konuşuyor gibiydi:

-Gerçek adalet yok.

Ali ilgiyle:

-Devam et.

-Var oluştan bu yana hakkı verilmeye çalışılan birkaç kavramdan biri de adalet. Bence insanın eli, ayağı, kaşı, gözü gibi benliğine yerleşmiş ya da yerleştirilmiş olgulardan. Nasıl söylesem, yemeye içmeye olduğu kadar adalete de muhtacız.

-Evet.

Reyhan, Ali'ye döndü:

-Sence gerçek adalet mümkün olabilir mi?

Ali gülümsedi:

-Gerçek adaletten ne anladığına bağlı?

Reyhan sitemkâr:

-Gerçek adalet olsaydı az önce yaşadıklarımız olmazdı, dedi.

-Zor sordun. Soruya, hukuk sistemi dâhil, değil mi?

-O işin bir yönü.

-Zengin fakir meselesi?

Reyhan:

-O da dâhil. Mesele, hukuk sistemindeki ve toplumdaki adaletsizliklerden ibaret değil. Mesela; doğuştan sakat bir insan neden sağlam insanlara bakıp da ah çeksin; ya da güzel doğan, neden çirkinden üstün olsun? Kimsenin hatası ya da gayreti olmadan ortaya çıkan eksiklikler, fazlalıklar adaletsizlik değil mi?

-Ohoo çok ince düşünüyorsun. Dahası uçsuz bucaksız bir alanda at koşturuyorsun… Kendine eziyet etmemelisin.

Senin bahsettiğin adaletin, bu dünyada mevcut olmadığı, dahası olamayacağı çok açık.

Doktorundan kötü haber almış hasta gibi kederlendi Reyhan.

-Belki. Ama beni mutlu edecek şey buysa ben ne yapayım? Elimde değil. Ruhumuza acı çektiren çirkinlikler varken yaşamanın ne anlamı var? dedi.

-Hayatına anlam katmak insanların elinde, diye düşünüyorum ben, dedi Ali.

Reyhan sustu. Otururken, kalkarken, yerken içerken Reyhan'ın zihninde dönüp duran soruların başında geliyordu adalet. Neden haksızlıklar bu kadar çoktu? Gerçek adalet mümkün olabilir miydi? "Olabilir mi?" sorusundan sonra sessiz bir çığlık yükseliyordu yüreğinden.

Olmalı diyordu bu hüzünlü çığlık... Bedenimden çok ruhumun ihtiyacı var, olmalı! Dökülen kanımdan çok kalbim muhtaç, olmalı! Bugünün karanlığına razıysa da aklım, yarınım muhtaç, olmalı! Gözyaşlarımı tuttum, dudağımda hapsolan tebessümüm muhtaç, olmalı! Zalime sözüm kalmadı, mazlumlardan utanıyorum, olmalı!

Ali bir müddet sustuktan sonra:

-Adalet eşitliktir diyenler var. Malumun üzere bunu uygulayan ülkeler de mevcut.

Reyhan'ın Sevinç'le en çok tartıştığı konulardan biriydi bu:

-Evet. İlk etapta kulağa hoş geliyor. Ama insanları eşitlemek ancak maddî açıdan mümkün; ancak eşit imkânlara sahip olan insanlar bir süre sonra işten kaytarmanın yolunu düşünmekten başka bir şey yapamayacaktır. Bu da topyekûn bir sefalete sürüklenmek demektir. Düşünsene. İnsanoğlu hırs, gayret, azim gibi itici güçlerle icatlar yapmış, emeğinin üstüne medeni-

yetler kurmuş. Ama gelir dağılımını ve iş gücünü eşitlersen adam niye uğraşsın, neden gecesini gündüzüne katıp, fazlasını yapmaya çalışsın? Bu, insan fıtratına ters bir durum. Hem sonra, diyelim ki ekonomik mükemmellik sağlandı. İş bitmiyor ki. Demin söylediğimiz gibi tek problem gelir dağılımı değil.

-Haklısın, o zaman adalet eşitliğin üstüne çıkıyor.

-Bilmiyorum üstüne mi çıkıyor, yanında mı duruyor. Bir hayal benimki… Güzelliklerin renk renk gülümsediği, mutluluğun her tonunun yaldızlandığı bir birliktelik benim hayal ettiğim. Ve bu birlikteliğe herkesin katılması…

Ali gülümsedi:

-Gerçekten enteresan birisin. Seni koruma altına almak lâzım. Türünün son örneği misin bilmem ama benim gördüğüm ilk örneğisin.

Reyhan birden durdu. Ali'nin karşısına dikildi. Gözlerinin içine baktı:

-Gerçek adalet mümkün değilse neden arıyoruz, istiyoruz? Ve mümkünse nasıl, nerede, kim gerçekleştirebilir?

-Sen cüce birinin, selvi boyluyla farkının giderilmesinden bahsediyorsun. Ya da az yaşayanla çok yaşayanın eşitlenmesi. Bunu hiç bir insan ya da insanî sistem gerçekleştiremez.

Reyhan:

-Eeee?

-Ancak insan üstü bir varlık duruma müdahale ederek her şeyi değiştirebilir. Bu olmadıktan sonra senin arzuladığın incelik ve mükemmellikteki adaletin gerçekleşmesi mümkün değil.

Reyhan heyecanla:

-İşte, benim geldiğim noktaya sen de teşrif ettin. Hoş geldin.

Ali gülümsedi:

-Hoş bulduk.

-İnsanoğlunun terazisinden süzülen adalet, vicdan kaynağından beslense bile hep bencil ve unutkan olmaya mahkûm. Fail neyse fiil o kadar olur.

-Haklısın... Sorular cevaplara galip. Düşünmeyelim artık.

Reyhan, yol boyunca tek şerit hâlinde uzanan kaldırım taşının üstüne çıktı. Uzun süre, incecik şeridin üstünde yürüdü. Dengesini kaybetmemek için cambaz gibi sağa sola eğiliyor, sonra toparlanıyordu. Ali çocuğunun peşinden yürüyen baba gibi hissetti kendini. Şerit bitince Reyhan'ın yanına yaklaştı.

-Ailen var mı? diye sordu.

-Var. Kazandığı paranın azlığıyla üzgün bir babam, babamdan gizli mutlu olmaya çalışan bir annem var. Ben ise yıllardır ayrıyım onlardan.

-Ne garip, benim babam da kazandığı paranın azlığından yakınır.

-Annen?

-Annemin dünyayla bağlantısı kesildi. İki sene önce öldü.

-Başın sağ olsun. Üzüldüm.

Ali kederli:

-Annemle çok iyi anlaşırdık. O gittikten sonra evin tadı tuzu kalmadı, dedi.

-Bu bile adaletsizlik gibi geliyor bana. Anne babaların varlığı, yokluğu ve varlıklarındaki yoklukları…

-Sen iyi takmışsın bu konuya dedi Ali.

Reyhan:

-Yurda geldik. Dön istersen. Az daha gelirsen bekçiye selâm vermek zorunda kalacaksın. İşin kötü tarafı, bekçi erkek öğrencilerin selâmından da kendilerinden de hiç hazzetmez.

Ali:

-İyi akşamlar, dedi.

Reyhan'ı başıyla selâmladı. Reyhan koşarak girdi yurdun kapısından. Yüzüne çarpan sıcak havayla yavaşladı. Kantine

uğrayıp uğramama konusunda kısa bir tereddüt yaşadıktan sonra uğramaya karar verdi. Sıcak bir şeyler içmeliydi…

***

Kitaplar arasında savruluyor, ağlıyor, gülüyor, duruluyor neticede avunuyordu. Öyle ki, onu tanımayan birinin yanında ondan bahsedecekleri zaman tanımayan kız da konuya muttali olsun diye: "Hani şu hep kitap okuyan kız var ya" diyorlardı. Satırlar sayfalar arasında koşarken yalnızlığını bir nebze unutuyordu. Başka dünyaları, başka fikirleri seyrederek kendinden uzaklaşıyor, kaçıyordu. Ne acıdır ki kitabı kapatıp başını kaldırdığında, dünya bıraktığı yerde bekliyordu Reyhan'ı… Alacaklısı kapısını çalıverecek borçlular gibi, hep tedirgin, diken üstünde, gizli endişelerle oturup kalkıyordu hayat sofrasına… Yaşadığı hayattan tatmin olmayan her insan kaçıyordu kendinden… Çil yavrusu gibi dağılıyordu insanlar. Tebessümlere sahtelik zehrini akıtıveren; uykuları kâbuslarla delik deşik eden, adı sanı konulmamış sıkıntı canavarlarından kaçıyorlardı. Sinsi pençeleriyle ruhları sıktıkça sıkan, acıttıkça varlığını inkâr ettiren, bilinmezlikle yüzünü peçeleyen o canavarlardan kurtulmayı başarana rastlamamıştı Reyhan. Çocukların masum gözlerini kocaman, kocaman açıp dinledikleri, masallardan daha gizemlileri, daha korkunçları ve asıl önemlisi gerçekleri yaşanıyordu hiç büyümemiş çocukların dünyasında…

Gulyabanilerden kaçarken yanlış kuytulara, mağaralara saklananlar aynaya bakabilselerdi kendilerinin de gulyabaniye dönüştüğünü göreceklerdi. Bu masalda kovalayan, kaçanları şeytanın dehlizlerine sürüyor, iblise dönüşmelerini sağlıyordu. Kendinden kaçanların, kendileriyle barışıp, insan kalabilecekleri bir sığınak yok muydu?

Elindeki kitabı kapattı, masanın üstüne koydu. Başını da yastık niyetine kullandığı kitabın üzerine koydu. Bugün kimse-

yi görmek, kimseyle konuşmak istemiyordu. Gözlerini yumdu. İnsanın gurbeti nere sılası nere? Gurbet neye göre gurbet? Sıla; gerçekten sıla mı? Reyhan, kendine yabancılaştığının farkındaydı. Evet, artık emindi: "Ben kendime yabancıyım." diye fısıldadı kimselere duyurmadan. "Kendim hakkında ne kadar az şey biliyorum." diye düşündü. Gölgeler, tedirginlik, izler, yollar, çıkmazlar, acı, hüzün ve her şeye rağmen ümit…

Şiir defterine yıllar önce kaydettiği mısraları hatırladı:

"Geceleyin bir ses böler uykumu,
İçim ürpermeyle dolar nerdesin?
Arıyorum yıllar var ki ben onu
Aşıkıyım beni çağıran bu sesin"

Saçlarını düzeltti. Kantinde Ece'yi bekliyordu. Televizyondan yükselen, son günlerin moda şarkısı, kantinin dumanlı, uğultulu havasında boğuluyor, bulanık ırmak çağıldıyordu maziden müstakbele. Çayını yudumladı. Buğulanmış camlardaki görüntülere gitti nazarı. Sokaklara akşam yağıyordu, sonbahar tadında… Etrafına çevirdi bakışlarını. Giden, gelen, oturan, kalkan, gülen, konuşan, yiyen, yutan insanlar… İnsanların nabzında atıyordu hayat… Baş döndürücü geliyordu Reyhan'a, yüzler, sesler, nefesler... Binlerce kalbin gümbürtüsüyle uğulduyordu kulakları. Şah damarında dünyanın nabzı atıyor, Reyhan'ın kanıyla besliyordu kendini… Bu delice duygunun bir sebebi olmalıydı. Bir sebebi olmalı, bir sonuca dayanmalı!

Pat diye önüne düşen sigara paketiyle irkildi. Yandaki sandalyeyi gürültüyle çekip, çuval gibi kendini bıraktı

Ece:

-Lisedeyken niye bu kadar rahat değildik ya? Hatırlıyor musun "nefes bile almayacaksınız" diyordu biyolojici. Şimdi sigarayı hocalarla beraber tüttürüyoruz.

-Haklısın.

-Haklıyım tabi.

Reyhan'ın dudaklarına acı bir tebessüm yerleşti:

-Yatılı okuldaki mahkumiyetimizden sonra buradaki serbestlik dokundu mu ne? Bir türlü dengeyi tutturamadık. Neler yaşadık? O günler geçmişte kaldı lâkin ne çare, gerçek hapishaneyi ruhumuza inşa etmişler. Nereye gitsek bizimle beraber geliyor… Kurtulmak için çabaladıkça kendimize takılıp hücremize dönüyoruz. Daha mahkûm, daha yalnız…

Ece omuz silkti:

-Senin problemin de bu işte. Hiç bir şeyi olduğu gibi kabul etmiyorsun. İllâ istediğin olmak zorunda sanki…

-Her şey, olduğu, olması gerektiği gibi mi acaba?

-Ya boş ver neyin ne olduğunu. Germe kendini.

-Olur hemen…

Ece içini çekti:

-Belki de sözünü ettiğin mahkûmluk insan olmanın gereğidir. Kabullenip, boş vermek daha kolay geliyor bana.

-Dış görüntümüz, vücudumuz böylesine mükemmelken, iç dünyamız neden çarpık çurpuk olsun. Düzeltilebilir diye düşünüyorum. Bilmiyorum…

Ece:

-Hop fazla dalıyorsun. Hemen geri dön. Vurgun yersin.

Reyhan çayını yudumladı ve yüzünü buruşturdu:

-Soğumuş bu.

-Boş ver, dedi. Yemek servisi başlar az sonra.

Reyhan:

-Sence mutluluk nedir?

-Bence mi? Bence mutluluk sekiz harfli bir kelimedir. Hayatta değil, rahmetli. Anne karnında ölmüş. Adı efsaneleşmiş dillerde kalmış. Herkesin hayalindeymiş miş miş…

Reyhan yüzünü ekşitti:

-İyi gidiyordun. Sulandırmazsan olmaz…

Ece:

-Senin cevabını duyalım, dedi.

-Herkes mutlu olmak istiyor, istiyor ama isteme kısmında kalınmış. Daha ilerisi yok. Geriye dönüşü de yok. Uzaklardan göz kırpan serap gibi yaklaştıkça kayboluyor.

Ece durgunlaştı. Reyhan devam etti:

-Düşünüyorum da mevcut hâlimizde mutlu değilsek ki değiliz; köklü bir değişiklik gerekiyor belki. İçten dışa, baştan sona yenilenmeliyiz. Sesleri yükselen müziğin dalgalarında boğuldu…

***

Ayakkabılarını çıkardı, yatağına girdi. Yorganı başının üstüne çekti... Haftanın ilk günü yorgun düşmüş; dinlenmek ve ısınmak arzusuyla sığınıvermişti yatağına. Üşüyordu. İliklerine işleyen üşümenin sebebini düşündü. Yüreğini titreten, sığınma arzusunu depreştiren sonbaharın sert rüzgârı mıydı? Bacaklarını karnına çekti. Nefesini dinledi. Isındıkça, düşünceleri zamana yayıldı.

Yatılı okul günlerine kaydı hayali. Ne zaman üşüse, o günlerin tadı yerleşirdi dimağına. Altı yıl, altı koca yıl üşümüş de üşümüşlerdi. Bin kişiye yakındılar. Kış boyunca uğuldayan camlar, soğuk geceler, yalnızlık… Asla ısınmazdı yatakhaneleri… Titreyerek yatağına girer, ısınıncaya kadar burnunun ucunu çıkarmazdı. Yatağa girmek ne kadar zorsa, çıkmak da o kadar zor oluyordu. Kendini ısıtmaktan aciz, ihtiyar kaloriferlere serdikleri çamaşırlar kurumaz, bir sürü pas lekeleriyle desenlenirlerdi.

En çok tarhana çorbasını özlerdi; bir de yağda yumurtayı. Onca kişiye kim pişirecekti yağda yumurtayı. Haşlanmaktan beyazları yeşermiş yumurtaları bulduklarına şükretmeliydiler. Yüz-

lerce kişilik kuyruklarda geçmişti zamanı. Yemekte kuyruk, banyoda kuyruk, girerken kuyruk, çıkarken kuyruk. Çocuk yaşında ortasına düşüverdiği gurbet, nakış nakış hüznü işlemişti yüreğine… Türkçe öğretmeninin dilinden gönüllerine akıveren, o şarkıyı ne çok söylerlerdi. "Ben gurbette değilim, gurbet benim içimde." Belki de gözünü açtığı gün düşmüştü gurbete. Kim bilir? İlk yıl bitlenmişti de... Gönülsüz girdiği banyo kuyruklarında sıra, bir türlü Reyhan'a gelmemişti. Büyük öğrencilerin oluşturduğu dalga, Reyhan'ı her seferinde, arkalara atmış, uzun süre banyo yapamamıştı. Banyo önemli değildi artık. Kendisini eve götürecek olan babasını bekliyordu. Bu hafta sonu babası gelecekti. Eve gidince rahatça yapardı banyosunu. Ama ne babası almaya geldi, ne de banyo sırası bitip tükendi. Tarağına takılan biti tanımadı önce. Kızlar: "Aa bu bit" dediler... Tarak dişlerinin arasında kıvranan böceği uzun uzun inceledi. Demek bit böyle oluyordu… Bitini okul hemşiresine götürmesini tembih ettiler. Şişman ve yorgun hemşire, önce burun kıvırdı sonra da büyük bir lütuf gösterip ilâç verdi. O ilacın adını hiç unutmadı Reyhan…

Babasını her hafta sonu ümitle bekliyordu okul bahçesinde. "Gelip beni götürün." diye telefon etmiş, mektup yazmıştı kaç kere. Gözyaşlarını kimseden gizlemiyordu. Okul bahçesinde, yanaklarından yuvarlanan damlalar, sonbahar yağmurlarına karışır olmuştu... Okul müdürü defalarca konuştu Reyhan'la. Alışacağına, buraları seveceğine ikna etmeye çalıştı onu. Daha önce problem çıkaran ama sonradan alışan, hatta okulu seven ablalarla tanıştırdı. Müdürün kaş göz işaretleri doğrultusunda, okula methiyeler düzen ablalara inanmadı Reyhan.

Babası çıkıp geldi nihayet. Reyhan'ı götürmek şöyle dursun kopardığı gürültüden dolayı hak ettiğini düşündüğü bir tokat aşketti yüzüne; sonra da ardına bakmadan çıkıp gitti. Reyhan yine

alışamadı fakat ondan sonra kimse görmedi ağladığını…

Artçıları uzun süre devam eden depremin şiddetini, çocuk yüreği ölçemezdi elbette. Fakat yıkılmıştı. Parmakla gösterilen başarılarını sürdürmek şöyle dursun; saldırgan, içine kapanık ve gittikçe yalnızlaşan bir Reyhan çıkmıştı ortaya. Karşı tepelerden, kıvrıla büküle şehrin dışına akıp giden yol, hicran ve ümit kaynağıydı onun için. Fırsat buldukça o yolu seyreder, garipliğini perçinleyen sessiz duruşunu yudumlardı saatler boyu… Uzaklara dalıp gidişleri burada başlamıştı. Hep uzakları düşlemişti. Nefes alıp verdiği atmosferde; hüzün ve ayrılığın nefes tıkayan, geniz yakan acı tadı vardı. Uzaklar bütün dünyasıydı; ne varsa uzaklarda gizliydi sanki…

Bayramlarda, yılbaşılarda kısaca insanların daha neşeli olmak için ekstra gayret gösterdiği günlerde daha hüzünlüydüler. Nasıl olmasınlar? Sevenler o günlerde buluşur, sevilenlerin gözleri ışıldar, yürekler insanlaşma adına gayretlere girerken; Reyhanlar televizyon kanalıyla tebessüm diyarına ulaşmaya çalışırdı… Yaz tatiline gidişlerinde yol boyunca şarkılar söylerlerdi, dönüşte ise kimsenin ağzını bıçak açmazdı.

Üç kafadar yağmur altında çok yürürlerdi. İliklerine kadar ıslanır, çakmak çakmak gözleriyle gülümserlerdi gökyüzüne. Anlayamadıkları hayatta, anlayamadıkları insanlardan, farklı olmak, eğlenceli geliyordu çocuk ruhlarına. Farklı olma gayreti de bir çeşit isyan değil miydi zaten? Lâkin neşelenmek için uğraş verirken, aslında hüznü paylaştıklarını zamanla anlayacaklardı.

Sabah bir, akşam üç kere sayım yapılırdı. Her gün dört defa sayılırlardı; hiç saygı görmedikleri insanlar tarafından. Öğretmenlerinin gözünde, sürekli nasihat ve talimat verilmesi gereken ara ara hadlerinin bildirilmesi şart olan asi fırsatçılar topluluğundan başka bir şey değillerdi… Üç öğün berbat yemekleri yer, yiyemedikleri zaman kantine koşarlardı. Bazen yiyemezler-

di, çünkü alenen börtü böcek yüzerdi yemeğin suyunda. En büyük böcek kimin yemeğindeydi konusunda iş tartışmaya varırdı; gülerlerdi. Evet, hayata gülüp geçmeyi orada öğrenmişti Reyhan. Gülüp geçmek için mi vardı hayat? Cevabını öğrenecekti çünkü bir defa sormuştu bunu yüreğine…

***

Dudaklarının arasından kıvrıla büküle çıkan dumanlar, sokak lâmbasına doğru süzüldü. Akşam kıvamını bulmuş, yıldızlar görünür olmuştu. Saatine baktı. Tam on dakikadır bekliyordu. Arkadaşlarına söz vermişti. Birlikte yemeğe gideceklerdi. Reyhan, kütüphaneden çıkıp gelmişti buluşma noktasına. "Beş dakika sonra giderim." diye düşündü. Akşamın ve caddenin ortasında, daha fazla beklemek istemiyordu. Sigarasına baktı sıkıntıyla. Mide ağrılarını şiddetlendiriyordu bu iğrenç şey. Yere atıp, üstüne bastı. "İnsan bir şeyler için yaşamalı… Değer verdiği, değerlim dediği, değerlendiği, değerlendirdiği bir şeyleri olmalı. Ama ne? " Eksik olan neydi? Bir şeyi unutursunuz da neyi unuttuğunuzu hatırlayamazsınız ya işte öyle yerine oturmamış taşlar vardı oyunda… İçindeki manasız boşluk, huzursuz ediyordu Reyhan'ı. Zor durumlarda kullandığı: "Ben oynamıyorum." ifadesinde, bu hüzünlü gerçek saklıydı. İnsan, oynamak istemediği bir oyunun içinde miydi? Hayatının her anını etkileyen, inceden inceye huzurunu kaçıran bir şeyler vardı… Çorabın içine gizlenmiş minik bir taş gibi; bütün koşuşturmacaların arasında durup durup onu arıyordu, bulamıyordu fakat biliyordu ki o, oradaydı!

Düşüncelerini dağıtmak istercesine başını salladı. Nazarı gökyüzüne kaydı. Ay, sırlarla dopdolu bir bilge gibi sabırla seyrediyordu dünyayı. "Ne kadar çok kavgaya, mücadeleye, gözyaşına, ölüme şahit oldun kim bilir?" dedi Reyhan. "Kim bilir nelere şahit olacaksın?" Ay'ın üstüne oturup, ayaklarını

sallayarak dünyayı seyretmeyi düşledi. Güldü… Gürültüleri görüntülerinden önce gelmişti arkadaşlarının.

Ece ciyakladı:

-Hey Rey biz geldik.

Reyhan'a ilk kez, Rey diyenler yani isminin yarısını söyleyenler yatılı okuldaki arkadaşlarıydı. Ecnebilerin yaptığı gibi isimlerin yarısını, hatta çeyreğini kullanma modası orada başlamıştı. Burada da samimî görünmeye çalışanların bir kısmı Rey diyordu. Şimdi Ece sayesinde Rey diyebileceklerin sayısı artmıştı.

Reyhan:

-Aman ne iyi yaptınız, dedi dişlerinin arasından.

-Merhaba, dediler.

-Merhaba, dedi Reyhan.

Birlikte yürümeye başladılar. Ali Reyhan'a yaklaştı:

-Neden sessizsin?

Reyhan imalı:

-Soğuktandır.

Başka da konuşmadılar. Reyhan yurda dönmediğine pişman olmuştu bile. Bir daha bu duruma düşmemek için, bir sürü sözler verdi kendine. Yemekte, sınıfın tam anlamıyla "döküldüğü" felsefe sınavından konuştular. Sayfalar dolusu, anlamsız cümle yığınlarını ezberleyip, cevap mahiyetinde kâğıda dökmek gerçekten komik geliyordu insana. Yazmak zorunda kaldıkları cevaplara gülüyorlardı.

Reyhan'ın işaretiyle Ece masadan kalktı. Arkadaşlarıyla vedalaştılar. Işıklı caddeden hızlı adımlarla geçtiler. Reyhan peşlerinden gelen olmadığını anlayınca adımlarını yavaşlattı.

Ece:

-Aman, amma tutucusun ya. Ne olur sanki peşimizden biri gelse? Ne kadar cici kızlar olduğumuzu söylese. Eminim senin de hoşuna gider. Böyle şeyler gayet normaldir. Serbestiz, anlıyor

musun serbestiz. Keyfini çıkarmaya bak…

Reyhan kükredi:

-Benim keyfimi, kendi keyfinle karıştırma. Sevmiyorum bu tip şeyleri. Sev-mi-yo-rum! Zorla değil ya! Mart kedisi gibi gezinip durmaktan başka eğlencen yok mu senin?

Ece:

-Yok, dedi kıkırdayarak.

Reyhan daha sakin devam etti:

- Bu, kendimle alâkalı. Kendimi basit hissetmek istemiyorum, sen bunu anlıyor musun?

Ece gözlerini devirdi:

-İyi, anladık…

Yol boyunca konuşmadılar. Yurda varınca doğruca odasına çıktı. Üzerini değiştirdikten sonra aşağı inip kantinin dumanlı, uğultulu atmosferine daldı. Tenha bir köşe buldu; sigarasını, kitabını masaya bıraktı, oturdu. Yatakhanelerde sigara içmek yasaktı, bu sebepten tiryakiler kantinde toplanıyorlardı. Reyhan, kitabını açmadan önce bir sigara yaktı. Birkaç masa ilerde oturan başörtülü bir grup kızın kendisine bakarak konuştuklarını fark etti, üstünde durmadı. Kaldığı yerden giriş yaptı satırlara. Az sonra nerede olduğunu, kimin baktığını tamamen unuttu…

Bedeninden sıyrılmış, hayal hızıyla bozkırlara açılmıştı. Satırları geçti, içine girdi romanın… Romandaki kahramanların hepsi Reyhan'dı şimdi… Onlarla acıkıp, onlarla seviyor, onlarla gülümsüyordu. Kâh sarı sıcağa aldırmadan, atını mahmuzlayan, şahin bakışlı yiğit olup elini siper yapıp ufku seçmeye çalışıyor; kâh tarlasında umudunu büyüten, beli bükülmüş ihtiyar olup şakaklarından süzülen terleri, kocaman, buruşuk mendiliyle siliyordu. Acının, ızdırabın her türlüsünü tatmış, sinesinde hiç sönmeyen ateşler yanan anayla diz çökü-

yor; aynı ananın al yanaklı, kınalı parmaklı, bahar gönüllü kızlarıyla oyunlar oynuyordu. Uçsuz bucaksız, kavruk bozkırlarda kuru ot parçalarıyla yuvarlanıyor; suyu azalmış dereden yükselen kurbağa seslerini dinliyordu.

Birden omzuna dokunan elle irkildi. Hayalinin bir bulut gibi dağılıp Reyhan'ı, bulunduğu ortama iade etmesi sinirlerini bozdu. Sigarasının ucunda uzayıp giden kül kucağına düştü. Başörtülü bir kız dikiliyordu yanı başında:

-Merhaba. Ne okuyorsun?

Reyhan azarlar gibi:

-Merhaba. Okuyorum işte, ne okuduğum çok mu önemli? Deyiverdi.

Kız afallamıştı. Reyhan kaldığı yerden devam etti. Ne okuduğumu söylesem bir sürü vaaz verecek, diye düşünüyordu. Hiç vaaz kaldıracak havada değildi, çekemezdi şu anda…

Şu an isteyebileceği en son şey, rahatsız edilmek, özellikle de örtülü bir kız tarafından rahatsız edilmekti. Dinî motifli insanlara uzak hissediyordu kendini. Hoşgörü ikliminden uzak, dar kalıplara sıkıştırılmış düşüncelerini, sıkıcı nasihatlere çevirip, insanın zamanını harcamaktan başka bir şey yapmazlardı. Reyhan böyle düşünüyordu en azından…

Lise yıllarında din derslerine giren bir öğretmeni vardı, adamın bir kez olsun gülümsediğini görmedi Reyhan. Kendinden başka herkesi cehennemlik sayıyor, her dersi cehenneme çeviriyordu. Yatılı okulun sahipsizliğinde nefes almaya çalışan çocukları, tir tir titriyor görmekten zevk alıyordu. Din hakkında ilkokuldan akıllarında kalan birkaç sureden başka bilgileri yoktu. Birkaç kişi hariç, hiç biri serseri ruhlu, yola gelmez çocuklar değildi. Uzanacak her eli önce tutmayı deneyen; henüz kirlenmemiş denizler gibi, umut mavili ufukların çocuklarıydılar. Oysa din öğretmeni, yani "dinci", koyu kahve-

rengi, kalın çerçeveli gözlükleriyle hepsini töhmet altında bırakmış, sadece kollarını sıvadığı için bir öğrenciye demediğini bırakmamıştı. Sınıf olarak, din dersinin olduğu gün, paniğe kapılıyorlardı. Çocuk hafızalarında "Siz zaten…" diye başlayan cümlelere duydukları nefret, öğretmenin şahsından geçip, temsil ettiklerine yansımıştı zamanla.

Ah bilebilseydi davranışının yıkıcılığını, görebilseydi keşke! Din öğretmeni bahara hazır sinelere buz tohumları serpmişti. Taze dimağların çiçeğe durmuş yamaçları, buz ikliminde çürüyüp gitmiş, kara kışa dönmüştü mevsimleri. Oysa hoş görünün ılık esintilerine öyle muhtaçlardı ki; bir sıcak tebessümle aydınlanacak, kanatlanıp ışığa yol alacaklardı…

Din konusunda, ailesinden öğrendikleri de çok azdı… Kazara doğurduğu çocuklara, angarya muamelesi yapan, kafesteki anne ve geçim derdiyle gözü kararmış öfkeli bir babayla, karşılaşmıştı; ama her şeye rağmen ebeveyn fıtratından süzülen şefkate sığınıvermişti masum benliği. "Devir değişti" inlemeleriyle, değerlerini döküp saçan insanlar neyi anlatabilirlerdi? Manevî hayatın iksirlerini çoktan kaybetmiş, kâbuslarına "hayatın gerçeği" libasını giydirip, sofralarına oturtmuşlardı. Üretilen ve tüketilen yuvalar diye sınıflarsak; Reyhan tüketilen, tükenen yuvada tükenişini yaşadı uzun yıllar. Lâkin en güzel başlangıçlar, en dehşetli tükenişlerin ardından gelirdi ki, bunu yaşadıkça öğrenecekti Reyhan. Susuzluğu, harareti artıyordu. Bitti dediği gün başlayacak, öldüm dediği an dirilecekti… Yalana ölmeyen, gerçeğe dirilemezdi…

Din ve dindarlar hakkında, toplumun kötü önyargıları vardı. Hacının, hocanın yaptıkları fıkra gibi anlatılıyor, dahası esas tehlikenin bu insanlar olduğu kulaktan kulağa yayılıyordu. İşin iç yüzünü öğreninceye kadar Reyhan da böyle düşünecekti…

Karşılaştığı kötü ahlâklı Müslümanlar İslâm'dan uzaklaştırmıştı Reyhan'ı. Bencil, samimiyetsiz, merhametsizdiler…

İslâmiyet'i cahil bünyelerine uydurup sevimsizleştirmiş; ruhunu öldürüp, şekilciliğe dökmüş; ortaya şekilsiz şemalsiz bir şey çıkarmışlardı. Reyhan'ın din hakkında şahit olduğu olumsuzluklar zamanla önyargıya dönüşmüş, yolunu tıkamıştı. Yolu yürümeden bitirmiş, O yönü çıkmaz bellemişti. Bilmiyordu ki tek kurtuluş, yolunu çıkmaz belleyenin başka çıkarı kalmaz, işin içinden çıkamazdı. Öyle de oldu. İlâhî inayetin ışık eli uzanıncaya kadar, karanlıklar ülkesinden dönemeyecekti!

Saçlarını parmaklarıyla taradı. Bilmem kaçıncı sigarasını yarısına gelmeden söndürdü. İnceden bir ağrı midesine gelip yerleşmiş, ağzının tadını bozmuştu. Kitabını kapattı, kalktı. Kantinden çıktı. Koridorda az önce azarladığı kızı gördü. İçini kaplayan pişmanlıkla: "Keşke azarlamasaydım." diye buruşturdu yüzünü. Yatmaya hazırlanırken de aklındaydı o kız…

***

Son ders erken bitmişti, kitaplarını topladı. Kütüphaneye gidecekti. İtişe kakışa şakalaşan iki kişi yaklaştı yanına. Kısa boylu, esmer olan elleri cebinde, öksürdü. Bir şey söyleyeceklerini anlamak için dâhi olmaya gerek yoktu. Reyhan gözlerinin içine baktı:

-Evet, sizi dinliyorum.

Şükrü, arkadaşına baktı:

-Reyhan, biz okey oynayacağız, diyoruz ki sen de gelsen.

Reyhan:

-Kütüphaneye gitmem lâzım. Gazeteyle ilgili birkaç işim var.

Uzun boylu genç, kanlanmış gözleriyle gülümsedi:

-Hadi be ya.

Alaycı bir ses:

-Oğlum boşuna uğraşmayın. Hayır dediyse, o iş bitmiştir.

Konuşan Ali'ydi.

Reyhan'ın cevabı gecikmedi:

-Bu gerçeği anlamış olman da bir şeydir. Sonra oyun meraklılarına döndü:

-Hayır, üzgünüm işim var. Aceleyle çıktı.

Kütüphane kalabalıktı. Tarih ansiklopedilerinin bulunduğu bölüme ilerledi... Tarihe özel bir ilgisi vardı. Ders kitaplarını, roman niyetine çok okumuştu. İlkokulda Türk tarihini ezberine almıştı. Türk devletlerinin yükseliş olaylarında neşelenir, karanlık senaryoların devreye girdiği dağılma dönemlerinde hüzne bürünür, içi burkulurdu. Ortaokuldayken bir gün Türkçe dersinde: "Keşke Osmanlı dönemine zaman yolculuğu yapabilseydim." deyivermiş, dediğine, diyeceğine bin pişman olmuştu. Veysel Beyin, böyle bir şeyi duymak isteyeceği en son kişinin kendisi olduğunu unutmuş, çocuk saflığıyla ağzından dökülüvermişti cümleler. "İlericiyiz biz." derdi Veysel Bey… Osmanlı'yı sevmemek gerekiyordu ilerici olabilmek için… Reyhan böyle anlamıştı.

Veysel Bey öğrencilere kendini çok sevdirmişti ve bu zeminde hasat yapabileceğinin farkındaydı. Yapıyordu da… Klâsik söyleyişle, çoğu: "Anadolu'nun bağrından kopup gelmiş" çocuklardı. Samimiyetle: "Dinliyorum." diyene, anlatacak çok şeyleri vardı. Dinleyeni bulunca konuşmaya başlamışlar; konuşurken dinlemeyi öğrenmişlerdi. Dinliyordu Veysel Bey, dinleyerek almıştı konuşma hakkını… Dersine girdiği bütün çocuklar dinliyordu şimdi Veysel Bey'i ve doğrularını… özellikle Reyhan'la aralarında özel bir bağ oluşmuştu. Reyhan'ı çok sever, bir yandan ders anlatır bir yandan tepkilerini kaçırmamak için gözbebeklerini kollardı. Yemekhane nöbetlerinde, kendi yemeğini Reyhan'a gönderirdi. Reyhan'ın hoşuna giderdi, çocuk ruhunu okşayan iltifatlar. Lâkin öğretmenini sevmesinin asıl sebebi, ondan ayrıcalık görmesi değil, Veysel Beyin samimî, dürüst ve adam gibi adam olmasındandı.

Ders haricinde öğrencileriyle buluşur, saatlerce onlarla sohbet eder, anlatır da anlatırdı. Hantallaşmış sistemi tepeliyor, derslerin akışını yüreğinin ritmine uyduruyordu. Bildik kalıpları kenara çekiyor, doğal, rahat öğrenci tipini ortaya çıkarıyordu. Reyhan öğretmenini çok seviyor, bazı fikirlerine aklı yatmasa bile, bir an peşinden ayrılmıyordu. Maymundan türeme hikâyesi komik geliyordu ama bir kere sahiplenmişti öğretmenini.

Veysel Bey, Reyhan'ın yazdığı kompozisyonları muska gibi cebinde gezdirirdi. "Yirmi yıl hapis yatacaksın." demişti bir keresinde müjdeler gibi. Haksızlığa tahammülsüz, zeki, sıra dışı kişiliğine hayranlık duyar: "Aydın bir yazar" olmalısın derdi. Çay sohbetlerinin birinde Reyhan'ın gözlerine bakmış: "İki kere iki beş eder dersen sana inanırım" demişti. Arkadaşlarından farklı portresini keşfetmiş, sürekli, ruhuna girmenin yollarını aramıştı. Veysel Bey bir-iki yıl içinde öğrencilerinin gözünde devleşmişti. Türkçe derslerini, bütün sınıf dört gözle bekliyordu. Veysel Beyin, açık yürekli, sıra dışı, mevcudu sorgulayan atmosferine dâhil olmaya bayılıyorlardı. Kalıplaşmış, ruhsuz bilgileri, tikleşmiş el kol hareketleriyle ezberletmeyi marifet sayan öğretmenlerden farklı kişiliğini seviyorlardı. Her cümlesine "kısaca" diye başlayan Coğrafyacıdan sonra Veysel Bey, ilâç gibi geliyordu çocuklara. Derslerden sersemleşmiş bakışlar Veysel Beyin sınıfa girmesiyle canlanıyor, su görmüş papatyalar gibi renk renk gülümsüyorlardı.

Türk tarihine olan tutkusu nerden geliyordu bilinmez ama Darvinci öğretmeni bunu söküp atamamıştı Reyhan'dan.

Veysel Bey gitti bir gün… Sitemli konuşmuştu vedalaşırken. "Sürgün edildi" diyorlardı. Ücra bir kasabaya gönderilmişti, taze sürgünleri geride bırakıp... Veysel Bey gitmiş ama emekleri boşa gitmemişti. Taze zihinlere serptiği tohumlar, cılız başlarını gün yüzüne çıkarmış, neşvu nema bulur olmuş-

lardı. Ömrü oldukça, bunu düşünecekti Reyhan: “Veysel Bey sürgün edilmeseydi, hayatının gidişatı nasıl olurdu?” Yolu ne yana düşerdi? Karanlıklar vadisindeki sürgünü ne zaman biterdi? Öğretmenlerinin gidişine çok ağladılar. Yeni gelen Türkçeciyi protesto etmeye karar verdiler. Hiç bir şeyden haberi olmayan kadıncağıza türlü isimler taktılar. Özellikle üç kafadar, Türkçe dersini dinlemiyor, derse katılmıyor donuk gözlerle, put gibi oturuyorlardı. Böylece kovulan “sevgili öğretmenlerine” karşı, son vazifelerini yapmış oluyorlardı.

Öğretmenlerinin gidişiyle kendilerini dışa kapatmışlardı ya; pasif, kayıtsız, içten tepkili, bütün dünyaya kinli oldu lise sona kadar Reyhan. “Sevgili öğretmenlerine” birazcık tebessümü çok görmüşlerdi ya, ne işe yarardı bu okul! Haksızlıklarla dolu bu dünya, öfkeden başkasını hak etmiyordu. Ne söyleyip, ne yazacak, kime ne anlatacaktı? Değmezdi!

Takvim yaprakları, zaman rüzgârında uçuşup dururken, maalesef öğretmenin bıraktığı yerde örümceklenmiş, toza toprağa gömülmüştü Reyhan. Kendini zorladı, bedeninin yanına taşıdı yüreğini… Kendimle barışmalıyım, dediği günden sonra koyuldu yola... Yolu kendine çevirdi, kendine yöneltti adımlarını, zira ilkin barışacağı kendini bulmalıydı…

***

Reyhan çok öfkelenmişti:

-Kızım ne işin var elin adamıyla iki gün boyunca dondurma yiyip dönme dolaba mı bineceksiniz. İşin nereye varacağını neden anlamıyorsun? Neden anlamıyorsun ya? diye gürledi.

Ece gayet sakin:

-Ya öylesi değil. Arkadaş canlısı bir insan. Yalnız yaşıyormuş zavallı. Konuşacak doğru dürüst arkadaşı yok, bizi çok sevmiş. Kötü fikirli olan sensin.

Reyhan sinirinden güldü:

-Ya çok mu sevmiş? Demek sevmeyi biliyormuş? Hayret…

Yüksek sesle tartışıyorlardı. Reyhan, Ece'ye başına gelebilecek kötülüklerden dem vuruyordu ama dinleyen kim?

Ece, hafta sonunu şehir dışında geçirmeyi düşünüyordu. Fotoğrafçılık yapan, yaşlı başlı, sahtekâr kılıklı adamın biri aklına girmişti. Reyhan adamı ayaküstü görmüştü ve hiç hoşlanmamıştı. Reyhan'ı karanlık bakışlarıyla süzmüş, ona fazlaca kibarlık göstermişti.

Reyhan:

-Düşün ve uyan biraz! Bize aşırı kibar davrandı. Birileri çıkıp da öğrenci olmaktan başka vasfı olmayan iki kızın yoluna kırmızı halı seriyorsa bunun bir sebebi olmalı. Çalıştır şu kafanı. Ama yok: "Ben bunun farkındayım, benim de işime geliyor, diyorsan" git ne hâlin varsa gör.

-Ne diyorsun sen ya, yine senaryo yazmaya başladın, kendine sakla canım.

-Of Ece. Canımı sıkma, git başımdan.

Ece sesini yumuşattı:

-Sen de gelsene.

Reyhan yumruklarını sıktı:

-Git başımdan.

Ece güldü. Reyhan'ı sinirlendirmekten hoşlanıyordu. Ellerini beline koyup, anaç nasihatler sıralaması hoşuna gidiyordu. Reyhan dolabını kapattı.

Ece bir deneme daha yaptı:

-Bak sen de gel. Yakınımda olursan beni korumuş olursun.

Reyhan durdu:

-Yok ya, beni kim koruyacak?

Devam etti:

-Ne hâlin varsa gör. Bu gidişle de göreceksin. Zaten ben boşuna nefes tükettiğimin farkındayım. Bari uzak dur, üstüne

sıçrayanları bana da bulaştırma.

Ece sitemli konuştu:

-Korkma canım, senin temizliğin tescilli.

Odada ikisinden başka kimse yoktu. Ece, elindeki aynayı yatağın üstüne fırlattı.

Reyhan son bir ümitle:

-Annene söylerim, dedi.

Ece dudak büktü:

-Söylesen ne olacak? Onu karıştırma. Ya merak etme bir şey olmaz.

-Tabi senin bu bir şeyden ne anladığına bağlı. Senin bir şeylerinle, benim bir şeylerim birbirine yabancı, bir türlü tanışamadılar. Bunca yıldır da beraberiz oysa. Vah vah…

-Senin bir şeylerin benim bir şeylerimle aynı değil bunu ben de biliyorum. Bu sözü geçen "bir şey"in yarısı senden, yarısı benden. Bir şey olmaz dedim, inan bana.

Reyhan:

-Sana inanmak mı? Güldürme beni, zira hiç gülecek hâlim yok.

Reyhan saatine baktı:

-Uff hadi dışarı çıkalım. İçim sıkıldı. Kestane alır döneriz.

-Tamam.

Ceketlerini aldılar. Akşam belli bir saatten sonra yurda giriş çıkış yasaklanıyordu. Kapıların kapanmasına iki saat kalmıştı. Işıklarıyla karanlığı delik deşik eden caddeye çıktılar. Buz gibi havayla çarpışan sıcak nefesinin cisimleşmesini seyretti Reyhan. Ece'nin ince sesiyle mırıldandığı şarkı zıtlaştı geceyle… Reyhan birden durdu. Ece'nin kolundan tuttu:

-Şunu söylesene.

-Neyi?

Reyhan mırıldandı:

-Mavi nurdan bir ırmak gölgede bir salıncak…

Ece ritmi duyar duymaz dans edip, dönmeye başladı.

-Yalnız ikimiz kalsak yıldızların altında.

Reyhan Ece'nin peşinden yürüdü.

Ece:

-Yanmam gönlüm yansa da, ecel beni alsa da, gözlerim kapansa da yıldızların altında.

Reyhan:

-Benim gönlüm sarhoştur yıldızların altında…

Ece:

-Senin gönlün sarhoştur bu doğru. Reyhan hatıraların kucağında buldu kendini. Ece'nin koluna girdi. Hatıraları nostalji rüzgârıyla hareketlenmişti:

-Ilık bahar gecelerinin tadı var damağımda. Hafta sonları bahçenin dört bir yanına nasıl da atardık kendimizi. Kimimiz uzandığı yerden yıldızları sayar, kimimiz uzuneşek oynardık, sonra da karanlıktan istifade ederek gazoz şişelerini sağa sola fırlatırdık. Renklerini geceye teslim etmiş çimenlerin kokusu, rüzgârın sırtında gezintiye çıkmış denizin kokusuyla karışır; hayallerimizi resmederdik yıldızların ışığında. Birbirine karışan müzik sesleri arasından bu şarkı kalmış aklımda. Bu günler biter de bir gün hatıraların arasından çekip çıkarma ihtiyacı duyar mıyız? diye düşünürdük. O günler bitti… Mavi nurdan o ırmak, şimdi hayallerimizde akıyor zaman denizine. Reyhan sustu.

Ece dalgın:

-Uff bitirdin beni. İnsanın gerçekten yalnız kalmayı isteyeceği, ama ebediyen sevebileceği bir sevgilisi olur mu sence?

Reyhan:

-Olsa iyi olur, dedi.

Güldüler. Reyhan, ana döndü. Arabaların ve insanların üstüne ışıkların yağdığı caddeye göz gezdirdi. Gördüklerini dışına çıkmanın imkânsız olduğu bir tuvalin canlı figürlerine benzetti. Herkes figür, herkes figüran, herkes oyuncu. Esas oyundan habersiz esas oyuncular, diye düşündü

Reyhan mırıldandı:

-Dekorun bir parçası mıyız? Oyuncu muyuz? Rüya mıyız? Kâbus muyuz? Her şey miyiz? Hiçbir şey miyiz? Burada mıyız? Yoksa hiç var olmadık mı?

Ece:

-Anlamadım, ne dedin?

Reyhan:

-Yok bir şey. Üşüdüm diyorum, derken üşüyordu gerçekten.

Esas oyundan bihaber, kaybolup gidenlerden olmak istemiyordu. Bir sır varsa ki vardı; çözecekti… Zira çözemedikçe çözülüyordu hayatla olan bağı. Bu bağın tamamen çözüleceği günün endişesi, belli belirsiz bir sancı gibi gittikçe büyüyordu içinde. Bugün hâlâ, ufkunda bir parça ışık kalmışsa az önce biten çocukluğunun, kıvılcımlarından başkası değildi. Ya yarın? Ece sesini yükseltmiş, son günlerin moda şarkısının nakaratını tekrar tekrar söylüyordu.

Reyhan:

-Sussana. İşkenceci misin nesin?

Ece ciyaklar gibi:

-Sesimi beğenirler canım, kıskanma şimdi, dedi.

-Bozuk plâk gibi aynı yeri söyleyip durma. "Yıldızların altında"yı söyle dedim, döndün yine o musibet şarkıya.

Mis gibi kokulara bakılırsa, kestanelere yaklaşmışlardı. Adımlarını hızlandırdılar. Kazağının yakalarını burnunun ucuna kadar çekmiş ihtiyar satıcı, bir yandan bağırıyor, bir yandan müşterileriyle ilgileniyordu. Ortasından yarılmış, sıcacık kesta-

neler kızları heyecanlandırdı.

Reyhan, kestanelerden gözünü ayırmadan sordu:

-Yarım kilo alsak yeter mi Ece?

-Yeter, dedi Ece.

Kapıların kapanmasına yarım saat kala yurda girdiler…

***

Günün ilk dersi edebiyattı… Reyhan, hocanın girmesiyle gazetesini toplayıp çantasına yerleştirdi. Babacan hoca rolünü başarıyla sahneleyen, kızıl saçlı, kahverengi dişli hoca, asırlık çantasını güçlükle taşıyor gibiydi. Kıpırdanan öğrencileri süzdü, gülümsedi:

-Günaydın arkadaşlar. Tek tük sesler yükseldi:

-Günaydın hocam.

Hoca, çantasından üç dört kitap çıkarttı.

En önde oturan Ahmet yerinden kalktı, ceketinin önünü ilikleyerek hocanın yanına yürüdü. Her adımında, sivri uçlu, yumurta topuklu ayakkabılarından kulak tırmalayıcı tıkırtılar çıkıyordu. Hocanın kulağına eğildi. Abartılı el kol hareketleriyle bir şeyler anlattı. Hoca birkaç kelimeyle cevap verdi. Ahmet ayak sesleri eşliğinde dönüp, yerine oturdu. Oturmadan önce Reyhan'a baktı, gülümsedi. Reyhan bu gülüşe bir anlam verememişti ama hoşlanmamış, dahası sinir olmuştu. Ahmet sınıf temsilciliği yapan, evli bir öğrenciydi. Ali'nin Reyhan'a ilgisini fark etmiş, Ali'yle girdikleri görünmez zıtlaşmada, Reyhan'ı kullanıyordu aklı sıra.

Parmaklarının arasındaki kalemle aynı anda, kafasında dönüp duran soruları da çeviriyordu. Beyninde kesintisiz esen o rüzgâr, düşüncelerini girdaplaştırıyor, dipsiz derinliklere çekiyordu Reyhan'ı... Defterin arka sayfasına irili ufaklı, boy boy imzalar atmaya başladı. Hocanın yaklaştığını fark etmedi. Hoca yanı başında durdu, Reyhan'ın karaladığı kâğıdı gördü:

-İmzalarınız fena değil, dedi.

Reyhan irkildi. Sınıf gülme fırsatını kaçırmadı. Erkek öğrencilerin kalın sesleri, kızların sesini bastırmış, şamata imkânı bulmuş haylazlar, ortamı hareketlendirmişlerdi.

Hoca devam etti:

-Gazete hazır mı?

Reyhan kendinden emin:

-Hazır sayılır hocam.

-O konuda arkadaşımız çok gayretlidir hocam, dedi Ahmet.

Hep bir ağızdan onayladılar. Reyhan hafif kızardı.

Hoca:

-Arkadaşların arasında seviliyorsun galiba, dedi hoca.

-Elbette seviyoruz, diye bağırdı Ahmet. Reyhan daha da kızardı. Tüm dikkatleri üstünde hissetmek hoşuna gitmemişti.

Hoca diğerlerine döndü:

-Gazetemizi okuyorsunuz değil mi? Yerini bile bilmeyenler varsa, ayıp ediyorlar. Onları kınıyoruz.

-Okuyorlar hocam, dedi Ahmet.

Ahmet ve onun gibi düşünenler söze başlayınca külleri bırakın mangalı havaya uçuruyorlardı. Ama iş icraata gelince ortada kimse kalmıyordu. Sahip çıktıkları değerleri, bizzat kendileri sağda solda, bozuk para gibi harcıyorlardı. Reyhan, slogan kafalı bu insanlarla aralarında ortak bir nokta bulamadı. Bu toprakları elbette seviyordu. Hem de bu işin borazanlığını yapanlardan daha fazla seviyordu. Savundukları değerler değerliydi, lâkin eksik noktalar vardı ki ikna ışığı yanmıyordu şüphe karanlığında… Ahmet ve grubuyla birlikte olmak, yüreğindeki yalnızlığı gidermiyor, dahası gurbeti derinleşiyor, dönülmezleşiyordu…

Yüreğinin en kuytu köşelerini keşfedecek, aklının çıkmazlarından yol bulacak, geçmişini, geleceğini aydınlığa boğa-

cak bir ışık var mıydı yeryüzünde? Şüphelerin, bilinmezliklerin zehirli gölgesinden uzak, emniyet ve huzur içinde; insan olmanın tadını çıkarabilir miydi insan? Hoca başka konuya geçince Reyhan imzalarına döndü. Ders bitiminde Ahmet gelip yanına oturdu:

-Yarın öğle arası toplantı var, unutmadın değil mi?

Reyhan:

-Unutmadım, dedi. Ahmet ayaklarını uzattı, gerindi, oturuşunu rahatlattı:

-Bak aklıma gelmişken sana söyleyeyim; Ece düzgün bir kız değil. Nahoş yerlere girip çıkıyor, kötü insanlarla geziyor. Ondan uzak dursan, senin için daha iyi olur bacım. Yanlış anlama, seni özümüzden bildiğim için söylüyorum. Yoksa bana ne…

Reyhan içinden "evet sana ne" diye geçirirken:

-O kötü yerleri siz nereden biliyorsunuz? dedi.

Ahmet:

-Bizim kulağımız deliktir, kimin ne olduğunu biliriz.

-Beni düşündüğün için sağ ol. Ama ben Ece'yi yedi yıldır tanırım. Kendinden başkasına kötülüğü dokunmaz onun.

Ahmet bıyığını çekiştirdi:

-Sen yine de dikkat et.

Reyhan kalktı:

-Peki. Müsadenle… Cevap beklemeden çıktı.

Son derste öğrenciler alenen uyukluyor, hoca oturduğu yerde, sayısız kere anlattığı hayat tecrübelerinden birini mırıldanıyordu. Sınıfın havasızlığı, Hocanın tekdüze sesiyle birleşince çekilmezlik had safhaya ulaşmış; saatine bakanların ve elden ele gezen mektupların sayısı artmıştı.

Daima ön sıraları tercih eden Reyhan, en arkaya geçmiş, dizlerinin üstüne açtığı mizah dergisini okuyordu. Gözünü Reyhan'dan bir an ayırmayan Ali, durumu fark etmekte gecik-

medi. Oldukça yüksek bir sesle seslendi:

-Reyhan ne okuyorsun, dedi.

Herkes dikkat kesildi. İhtiyar hoca, cümlesini yarıda bıraktı:

-Ne dediniz? Buyurun, kim konuştu?

Reyhan kalakaldı. Çıt çıksa duyulacak kısa bir sessizlik yaşandı. Ali Reyhan'a muzırca bir bakış attı. Hocaya döndü:

-Hocam, size katıldığımı belirtmek istedim. Çok haklısınız…

Sınıfın tescilli işgüzarları, durumu idare edercesine, hep bir ağızdan destek verdiler:

-Evet hocam biz de katılıyoruz.

Memnuniyetini gizlemeyen hocayı, alkışlamaya başladılar. Erkek öğrenciler avuçlarını patlatırcasına alkışlıyorlardı. Bu hocanın alkışa zaafı olduğunu bilmeyen yoktu okulda. Hocanın iri dudakları aralandı, dişlerinin tamamı ortaya çıktı. Ellerini havaya kaldırdı:

-Gerek yok arkadaşlar, yapmayın, dedi hâlinden memnun.

Reyhan kendini tutamadı güldü. Gerçekten gülecek bir durum yoktu aslında. Kim kime ne öğretiyordu şu durumda? Kim ne öğreniyordu? Şu üç beş metrekarelik mekânda bir araya gelmiş olmanın, bundan daha anlamlı bir sonucu olamaz mıydı? Reyhan'ın gülüşü yüreğinde dondu, dergiyi katlayıp çantasına koydu. Hava kararmış, camlar aynaya dönüşmüş, dışarısı görünmez olmuştu. Pencereye kaçırdığı bakışlarını, hemen geri çekti. Çünkü orada gördüğü şey, kaçmak istediği ortamın kendisiydi. Alkışlar yavaş yavaş kesildi. Hoca yarım kalan sözünü, baştan aldı...

Ders bitiminde sınıfın boşalmasını bekledi Reyhan. Yalnız yürümek istiyordu. Takılmak isteyen birkaç kişiyi "biraz işim var" diye başından savdı.

Ortam sakinleşince çıktı. Kar taneleri pamuk dokunuşlarıyla, soğuk kış akşamının sürprizi oldu Reyhan'a. Adımlarını yavaşlattı. Yarış hâlinde yeryüzüne inen kar tanelerine gülümsedi. Avucunu açıp bekledi. Yakaladığı taneleri sokak lambasının ışığına tuttu, erimelerini seyretti.

Şehir, ışıklar arasında uçuşan kar taneleriyle şenlik meydanına dönmüştü… Uzun yolların yolcusu gibi, sabırla yürüdü akşamı giyinmiş ışıklı caddede…

***

-Hey uyansana dersi kaçıracaksın.

Reyhan gözlerini araladı. Uykunun rengiyle baktı tepesindeki siluete.

-Ya iyi değilim, daha sonra kalkacağım, dedi.

Sesindeki boğukluk kelimelere el atmış, kelimeleri farklılaştırmıştı.

Gülsüm:

-Tamam. Ben çıkıyorum, görüşürüz, dedi.

-Görüşürüz, dedi Reyhan.

Yorganı yüzüne kapattı. Tüm eklemleri ağrıyor, başı zonkluyordu. Grip oluyorum, diye düşündü. Az sonra uykunun tatlı kollarında buldu kendini… Yeniden uyandığında saatler öğle olmuştu. Zaman ne çabuk gelişti. Öğleden sonraki sınava mutlaka katılmalıydı. Usulca indi yatağından. Birkaç dakika sonra yoldaydı… Temiz havayı ciğerlerine doldurdu. Sokağın köşesinden dönünce, kucağında yarı çıplak bebeğiyle, kaldırımda oturan dilenci kadın çarptı gözüne. Kadından ziyade kucağındaki bebek, Reyhan'ı durdurmuştu. Cebinden çıkardığı bozuk paraları, yerdeki kirli mendile bıraktı.

-Bebeği giydirsene be teyze. Hiç mi örtecek bir şeyin yoktu? Yazık donacak çocuk, dedi kederli.

Dilenci kadın bir şeyler mırıldandı. Dua ediyor gibiydi. Reyhan bebekten gözlerini alamadı. Minicik ağzı burnu pislik içinde, masumiyetin timsali çehresi tanınmaz hâldeydi. Ayak parmaklarındaki kabuk bağlamış yaralar Reyhan'ın içini sızlattı. Vicdanı, şahit olduğu manzarayla derinden sarsılmıştı. Çaresizlikle ayrıldı oradan, adımlarını hızlandırdı.

-Merhaba Reyhan.

Ali yanı başında belirivermiş gülümsüyordu.

-Merhaba.

Birlikte yürüyorlardı. Bir ara Reyhan'ın ayağı kaydı, sendeledi. Ali çevik bir hareketle tuttu kolundan. Reyhan toparlanıp, kolunu çekti.

Ali:

-Bak sana faydam dokunuyor. Bir de benimle yürümek istemiyorsun

-Aman eksik olsun. İnsan düşse de yalnız yürümeyi bilmeli, dedi Reyhan.

Ali oralı değildi:

-Sınava hazırlandın mı? Ben berbat durumdayım…

-Pek sayılmaz.

Buzlu yerlere basmamaya dikkat ederek yürüyorlar, bu yüzden biraz komik görünüyorlardı. Reyhan kısa süren sessizliği bozdu, düşünür gibi konuştu:

-Sadece bizim bölümde yüzlerce kız var. Ve yüzde doksanı senin arkadaşlığından memnun olacak seviyede… Ve bu yüzde doksanın, yüzde kırkı da senin hoşlanacağın tipler.

Ali sözün nereye gittiğini tahmin ettiği hâlde kulaklarını dört açtı:

-Eee

-Eee'si ben güzel sayılmam, ailem senin ailen gibi zengin değil… Kitapları, insanlara tercih ederim. Kır gezintisini, diskoya bara değişmem… İnsanların lüzumsuz kurallarını çiğne-

meye bayılırım. Sonra başkasının müdahalesiyle kolay kolay değişmeyecek kadar da inatçıyımdır.

Ali yüzüne yayılan tebessümle konuştu:

-Eee?

Reyhan noktayı koydu:

-Boşuna uğraşıyorsun bence…

Ali göğsünden akıp, diline gelenleri engelledi. Eğreti cümlelerle yetindi:

-Ya sen ne kadar bilmişsin böyle! Her şeyi kendi gördüğün gibi nasıl da yorumluyorsun! Belki ben boşuna uğraşmak istiyorum. Sana ne kardeşim?

-Ne demek bana ne, burada boşuna uğraşılan kişi ben oluyorum.

-Cevap niyetine, senin az önceki cümleni iade ediyorum; Başkasının müdahalesiyle kolay kolay değişmeyecek kadar da inatçıyımdır, dedi Ali.

Reyhan adımlarını hızlandırdı. Sınıfa kadar hiç yavaşlamadı. Ceketini, atkısını çıkarmadan bulduğu boş bir yere oturdu. Kitabını açtı, az sonra başlayacak sınavın ders notlarını gözden geçirmeye başladı…

***

Bir hafta, on gün hapşırdı Reyhan. Ali gördüğü her yerde: "Çok yaşa." dedi Reyhan'a. Bir de Ece: "Çok yaşa abi." diyor, sonra kayboluyordu. Ece'nin ortadan kayboluşlarına bir anlam vermeye çalışmadı Reyhan… Tanıştıkları ilk günden itibaren "anlam ve anlama" endişesi taşımayan birinin davranışlarına "bir anlam" vermeye çalışmak, anlamsız geliyordu artık. Kaç gecedir Ece'nin bozulmayan yatağına bakıyor, umutsuzca başını sallıyordu. Üst ranzaya taşınmaya karar verdi. Ece'nin çarşaflarını çıkarıp alt ranzaya koydu. Kendi çarşaflarını üst ranzaya serdi…

Kocaman fincanına çay alıp, tenha bir masaya oturdu. Reyhan gazeteleri yakından takip ediyordu. Birkaç tane bir-

den alıp karşılaştırmalı okurdu. Elden geçirmediği gazete ve dergi kalmamıştı. En azından Reyhan böyle düşünüyordu… Kalın duvarlardan ışığa bir menfez açılacaksa bu okuyarak olacaktı. Mevcut kısır döngüden, başka türlü sıyrılmayacağını düşünüyor, okuyor, okuyordu. Reyhan'ı iten, kıvrandıran bir his vardı içinde. "Beni bulmadan sana huzur yok." dercesine, benliğini, varlığını asla unutturmayan bir sır ve o sırrın yörüngesine Reyhan'ı çeken o his…

Bir çeşit hastalık mıydı Reyhan'daki? Bu ihtimali ancak kendine fısıldayabiliyor, cevap vermeye gücü yetmiyordu. Zombileşmiş insanlar, koskoca bir boşluğun ortasında, boş bakışlarla alacak verecek hesabı yaparken, Reyhan durmuş, şaşkınlıkla etrafını seyrediyor; alınıp verilecek değerli hiç bir şey göremiyordu. "Değerli olmalı" dediklerinin bir kenara itildiğine şahit olmak sersemletiyordu Reyhan'ı. Günler, gülmeler, güzellikler hep o zonklayan boşluğun etrafında dönüp duruyor; renklerini kokularını yitiriyor, belirsizleşiyordu… Hava boşluğuna girmiş uçaklar gibi kendi boşluklarına düşüyor, sarsılıyor, imdadına yetişecek kimseler olmadığı için korkuyla devam ediyordu yolculuğu... Sözün anlamsız, söyleyenin yalnız olduğu mevsimlerin geçeceğine inanmıyorsa da büsbütün de ümitsiz değildi…

Dilinin ucuna takılıp kalmış o sözün, çıldırtan merakı, sınırsız uzaklığı ve sürpriz yakınlığıyla sürükleniyor, sürükleyeni hissetmiyordu bile. O sözü söyleyeni hatırlayınca, şimşekler çakacak, her yer ışığa boğulacaktı sanki. İnsan elini ayağını nasıl olsa meşgul ediyordu ya kalbi? Ya ruhu? İçteki fırtınalara, ten perdelik yapsa da gözler vardı özü ele veren… Ruhun rengi gözbebeklerinden süzülür, akıp gider başka yüreklere… Gözler aynadır. Saklamak, saklanmak isteyenler gözlerini kaçırır başka gözlerden… Reyhan kendininki gibi anlamsız bakan gözlerin ağırlığını kaldıramıyor, bakmamaya çalışı-

yordu. Kendi hiçliğini başka gözlerde de görmeye dayanamıyordu. Muhatabına "sen de benim gibi hastasın" diyemiyor, hastalığın ne olduğunu da bilmiyordu.

Gazeteyi bırakıp bir sigara çıkardı. Sigarayı çevirmeye başladı parmaklarının arasında. İlk kez görüyormuş gibi altına üstüne sağına soluna baktı. Yanına oturanı fark etmedi:

-Merhaba, dedi çekingen bir ses.

Bu Reyhan'ın geçen gün azarladığı kızdı. Reyhan mahcubiyetle:

-Merhaba, diye cevapladı.

Ürkek arkadaşı yumuşacık sesiyle sürdürdü konuşmasını:

-Beni, bu gün de geri çevirmezsiniz inşallah, dedi.

Reyhan söyleyecek bir şey bulamadı.

Muhatabı devam etti:

-Sizi genelde okurken görüyorum. Okumadığınız zamanlarda da düşüncelisiniz. Eğer siz de isterseniz tanışmak istiyorum.

-İlginç geldim yani?

-Öyle de diyebiliriz. Ama benim hoşuma giden bir ilginçlik…

Reyhan gülümsedi:

-Bir de benim hoşuma gitse.

-Nasıl, anlamadım?

-Boş ver. Başka neler gözlemledin anlatsana, merak ettim şimdi?

-Nasıl desem çok hüzünlü bir hâliniz var. Arkadaşlarınızın yanında bile yapayalnız gibisiniz.

Reyhan dikkat kesildi:

-Beni mi gözlüyorsunuz?

-Siz bir rengin adını koymak için kaç kere bakarsınız?

-Hımm. Duruma bağlı.

-Evet, belki. Reyhan kalbinde bir sıcaklık hissetti. Elini uzattı:

-Reyhan.

-Serpil, çok memnun oldum.

Reyhan gülümsedi:

-Geçen günkü kaba rengimi bağışla. İnsanlara biraz uzağım sanırım. Ayrıca hiç nasihat rengi görecek hâlim yoktu.

Serpil Reyhan'ın gözlerine baktı:

-Önemli değil, kızmadım size. Sadece biraz şaşırdım. Ben gerçekten ne okuduğunuzu merak etmiştim. Okumayı ben de çok severim.

-Elime geçen her şeyi okurum, dedi Reyhan.

-İnsanlara uzağım diyorsunuz ama okumayı seviyorsunuz. Okuduklarınız insanların ta kendisi değil mi?

-Güzel bir tespit. Yalnız kitap başka, birebir muhatap olmak başkadır. Okuma esnasında mesafeyi ayarlamak size kalmış. Diğer durumda ise iki taraf var ve siz etki-tepki dengesiyle uğraşmak zorundasınız.

-"Uğraşmak zorunda" kalmak mı, gerçekten ilginç.

Reyhan:

-Bence de…

Reyhan devam etti:

-Ayrıca, bana siz diye hitap etmeni gerektirecek bir durum ya da konum olduğunu sanmıyorum.

Serpil gülümsedi:

-Peki, Reyhan, çay içer miyiz?

Reyhan, boşalan kupasını gösterdi:

-İçeriz ama acele içeriz. Derse yetişmem lâzım.

Serpil, kıvrak bir hareketle kalktı:

-Tamam benim de dersim var, beraber çıkalım. İki çay kapıp geliyorum.

Çaylarını içip kalktılar. Kantinin dumanlı, sıcak havasından sıyrılıp, açık, serin ve temiz havaya çıktılar. Yol boyunca Reyhan "renk"li cümleleriyle Serpil'i tebessümlere boğdu.

Odaya girince terliklerini çıkardı, yatağına oturdu. Odada giyinip kuşananlar, süslenenlerle telâşlı bir hareketlilik yaşanıyordu. Esnedi, bağdaş kurup, ellerini yanaklarına yapıştırdı. İnsan farkında olsun olmasın, kendi renkleriyle algılıyor hayatı, diye düşündü. Öyle ya birini mutlu eden şey diğerine sıkıntı veriyordu. O zaman demek ki fark, bakış açısındaydı. İşin garibi dürbününü gelişi güzel ayarlayan insanlar gördüklerinden şikâyet etmekten öte gidemiyorlardı. Reyhan mırıldandı: "Aslında dürbünü ne kadar uzağa tutarsam tutayım gördüğüm şey benim rengim, kendi desenim ve fırça elimde." Reyhan başını salladı. "İyi ama fırçanın elimde olması, iyi bir resim yapmam için yeterli mi?" diye sordu kendi kendine. Fırçanın ve boyanın mevcudiyeti iyi bir resim için kesinlikle yeterli olamazdı. İnsan, malzemelerini doğru kullanmanın eğitimi nereden ve kimden alabilirdi? Onlar ki akıl ve kalpten oluşan, dünyanın en değerli, en karmaşık malzemeleri… Gerindi, yatağına uzandı. Ortaya konuştu:

-Galiba herkesin dışarıda bekleyeni var. Düğüne hazırlanır gibisiniz.

Aynada yüzünü gözünü inceleyen Ece:

-İstesen senin de olur.

Reyhan alaycı:

-Ciddi misin? Hiç bilmiyordum, dedi.

Ece, Ali'yi kast ederek:

-Sen çıkmıyorsun. Şansımı denesem mi diyorum.

Reyhan:

-Durduğun kabahat, koş… Yalnız öbürüne görünme yoksa evdeki bulgurdan da olursun...

Ece kıkırdadı:

-Bulgur çok nasıl olsa.

Reyhan sıkılmıştı:

-İyi ya bulgurlar ve pirinçler olarak ne hâliniz varsa görün. Gölge etmeyin yeter.

O sırada odaya giren kişi herkesin dikkatini çekti. İlk defa başörtülü biri geliyordu odalarına. Gelen Serpil'di. Selâm verdi. Reyhan'ın başucuna yaklaştı, Ece kaşlarını çattı, sessizce uzaklaştı. Reyhan elektriklenen havayı hissetmiş kitabını kapatmıştı.

Serpil:

-Nasılsın bu gün? Yataktasın, hayırdır?

-Hoş geldin. Yatak keyfi yapıyorum. Sen nasılsın?

-Allah'a şükür iyiyim. Sana kitap getirdim. Geçen gün sözünü etmiştik hatırlarsan, umarım beğenirsin, dedi Serpil.

-Umarım… Sağ ol.

Serpil, Reyhan'ın gözlerine tebessüm tohumları serpti:

-Haydi işin yoksa, kantine inelim. Çaylar benden ve sınırsız.

Reyhan, bu samimî teklif karşısında canlandı:

-Hımm sınırsız mı? Kelimelerine dikkat et bence. Sınırsızlık benim kanımda var. Sonra bardaklarımı saymaya kalkarsan bozuşuruz ona göre.

Serpil gülümsedi:

-Ben saymam canım. Kantinci nasıl olsa sayacak… Güldüler.

Reyhan yatağından indi, pantolonunu, gömleğini giydi. Saçlarını elleriyle taradı. Dolabını kilitledi.

Ece'ye yaklaştı:

-Pirinç beni sorarsa öldü dersin.

Ece imalı:

-Dikkatli ol.

-Bence sen dikkatli ol, dedi Reyhan.

Serpil'e döndü:

-Hadi ya. Biz hâlâ burada mıyız?

Onların çıkmasını sabırsızlıkla bekleyen iki kızdan biri, dayanamadı. Alaylı bir şekilde:

-Kızlar, şu Reyhan acayip insanlarla düşüp kalkıyor, dedi.

Makyajını tamamlamak üzere olan Ece atıldı:

-Onun tercihi.

Aynı kız:

-Bizlerden çok farklı. Ayrı bir dünyası var. Ne yaptığı belli değil. Hâliyle insanın aklına değişik ihtimaller geliyor, dedi.

Ece:

-Çok fazla film seyretmişsiniz, dedi.

Gülsüm araya girdi:

-Reyhan iyi bir kız.

Odadakiler ikiye bölünmüştü. İki kız hariç, hepsi Reyhan'ın yanındaydı.

Kızlardan biri Ece'ye yaklaştı, fısıltıyla:

-Senin de normal olduğunu kim ispatlayabilir?

Ece elindekileri bırakıp kızın üstüne yürüdü. Nerdeyse burunları birbirine değiyordu:

-Senin tımarhaneden kaçmadığını kim ispatlayabilir, dedi...

Kavgaya hazırlanan horozlar gibi bakıştılar. Arkadaşı diğer kızı kenara çekinceye kadar Ece yerinden kımıldamadı. Zaten sinir oluyordu bu Sanem'e. Herkesin ardından konuşacak bir şeyler bulur, insanlarla kavga etmek için fırsat kollardı.

***

Kış güneşi, parlak yüzünü camlara dayamış, gülümsüyor… Öğleden önceki son dersin, son dakikaları, sabırları çoktan tükenmiş olan öğrenciler, işaretlerle konuşarak öğlen yemeği için program yapıyorlar…

Reyhan, bir eli çenesinde, diğer elinde kalemi sırlı kapıdan süzülüp, hayal âleminin ışıklı vadisine ulaşmıştı az önce. Diyarlar aşıyor, hayalini yaşıyordu. Dikkatli bakan biri, Rey-

han'ın gözlerinde, başka mevsimlere konan kelebek kanatlarını görebilir; dünün güneşiyle renklenen çiçeklerin kokusunu alabilirdi…

Havasız gürültülü atmosferden yavaşça sıyrılıp, köyüne, çocukluğuna uzandı... İlkin sıcak yaz günlerine vardı, Güneşin altın mızraklarını toprağın sinesine saplayıp, toprağı çatlatıncaya kadar mızraklarını çekmediği yaz zamanlarına. Evlerin çatıları ateş parçasına dönerdi. Öğle vaktinde köy, terk edilmiş, boşaltılmış gibi bir sessizliğe bürünürdü… Küçük ve suskun pencerelerde, basma perdeler solgun çiçekler açardı... Ağaç oluğu yosun tutmuş pınarın hiç durmadan akan suyu da sıcağa dayanamamış daha yaz başında azalmıştır… Reyhan köyünü düşünüyordu. Dimağına yerleşen dünün görüntüleri, damağına da dünün tadından çalmış, mazinin naftalin kokusu genzini yakar olmuştu.

Reyhan, basma çiçekli perdeleri göz kapağı gibi açılıp kapanan evlerden birinde doğdu. Evleri taş merdivenli, tahta teraslı, üç oda, iki buçuk pencereydi… Oturma odasında, kutu şeklinde tahtadan yapılmış, iki sabit divan vardı... Divanlardan birinin üstünde allı güllü basmalardan dikilmiş uzun minderler, diğerinin üstünde ise içi saman dolu yastıklar ve yatak-yorganlar vardı… Reyhan'ın hatıralarında hep dayalı döşeli duran bu oda; çocuk ruhunun masum çalkantılarıyla sarsılan, ser veren ama sır vermeyen sığınaktı.

Taş merdivenin ilk basamağına oturur, kendi kendine saatlerce oynardı… Elinde bir dal parçası, önünde toprak, yerlere çizdiği şekiller, çer çöple yaptığı eserler... Bunlar çocukluğunun en değerli oyuncakları ve oyunlarıydı… Acıktığında kilerdeki ekmek teknesine koşar, bir parça yufkayla dönerdi. Ekmeğinden düşen kırıntıları sırtlayan karıncaları seyretmek ise tam bir eğlenceydi. Karıncaların git-

tiği yönü tespit eder, yuvalarını bulur, kırıntıları yuvanın ağzına bırakırdı.

Az konuşan bir çocuktu. Hatta bu hâlini zekâ geriliğine yoranlar olmuş, galiba "angut" olacak demişlerdi. Konuştuğu zamanlar insanları şaşırtan şeyler söyler; muhatapları, çocuk masumiyetinden dökülen hakikatlere bazen güler, bazen kızıp söylenirlerdi. Ömrü oldukça yakalayamayacağı bir şeyleri bırakmıştı çocukluğunda. İtilip kakılmış, düşüp kalkmış olması bu gerçeği değiştirmiyordu… Çocuk saflığının verdiği heyecanları kuşanmış bir yürek, hayata daha sıkı tutunuyor; küçücük kıvılcımlarla sevinç ışığına kavuşabiliyordu. Henüz kâbuslarla delik deşik olmamış tatlı uykuların kucağına kıvrılıp, yarına umutla bakabiliyordu…

Çocuk yüreğinin haritasında gezintisine devam etti. Yeşillerin ortasına yakut gibi saçılmış köy evleri canlandı gözünde. Altları ahır olarak kullanılır, ikinci katta ise ev ahalisi otururdu. Balkonları, taş merdivenleri, geniş avlularıyla birbirine benzerdi köy evleri…

Suyu, köyün ortasındaki çeşmeden alırlardı. O çeşmeler köy insanlarının her biri için ayrı ayrı sırlar saklar ve onların hatıralarında da akıtır durur berrak sularını... Çeşme başında müjdeler alınmış, çeşme başında kavgalar edilmiştir… Bir bardak su ne kadar yakın ve bazen ne kadar uzak ve vazgeçilmezse, köy yerinde de çeşme aynı derece de yakın bazen de uzak ve vazgeçilmezdir…

Köyün dış dünyayla ilgili haberleri, maddî durumu iyice olanların evinde bulunan radyolardan alınırdı. Pilinin çabucak tükenmemesi için, radyo belli saatlerde açılır. Akşamları komşu evlerin erkekleri bir araya gelir, haberleri dinlerdi. Bu esnada sobanın üstüne oturtulan kocaman tencerelerde neler yapıldığını, hayal meyal hatırlıyor Reyhan. Şeker, yağ, un gibi or-

taklaşa temin edilen malzemeleri evire çevire helva yaparlardı, "iplik helvası" dedikleri tatlının modern dünyadaki şekliyle sonradan karşılaşacak, tebessümle anacaktı köyünü…

Siniler dolusu iplik helvasını hep birlikte, güle oynaya yer bitirirlerdi… Bitirirlerdi zira sabaha kalırsa yapış yapış olur, özelliğini kaybederdi. Sobada demlenmiş çaylar ve henüz televizyonla kirlenmemiş sohbetler, Reyhan'ın hayalinin bir köşesinde tüllenip durur… Gaz lâmbasının güçsüz ışığıyla uzayan kısalan gölgelerin titremeleri, ebediyete dek sürecektir… Kış akşamlarının vazgeçilmezi masalları unutabilir mi Reyhan? Etrafını çevirmiş çocuklar ve uzaktan kulak misafiri büyükler, masalcıdan gözlerini alamazlar. Yaşlı masalcının dudaklarına kilitlenmiş bakışlar, bir an olsun başka bir tarafa dönmez… Padişahlar, periler o iki dudağın arasından atlayıp meydana çıkıverir, allı yeşilli pırıltılar sarıverirdi ortalığı. Yığın yığın altınlar, gümüşler, hiç giyilmemiş kıyafetler, görülmemiş yiyecekler doldururdu her yanı… Herkesin sihirli peri, yakışıklı şehzade, dünya güzeli dilber olma şansı masallardan başka nerede vardı? Dinleyenlerin gözbebekleri pırıldar, çocuklar, masalın bitmesiyle biraz buruk biraz hülyalı kalkarlardı yerlerinden.

Sekiz yaşında köyden ayrılmış, şehre gelmişlerdi. Erken ayrılmasına rağmen, köyü hafızasında, betona atılmış imza gibi silinmez bir iz olarak kalmıştı… Şehirle her kıyaslayışında, köyüne daha bir bağlanmış, terk edilmişliğine, garipliğine yüreği burkulmuştu. Reyhan'ın bir türlü anlam veremediği şeylerden biridir köyün ve köylünün hâli… Sokak köpeklerine ev yaptırmayı insanlık sayanlar neden, pek çok gerçek gibi, köy gerçeğini bir türlü görmezler ya da görmezden gelirler. Köy olmak, köylü olmak, modern dünyanın yüz yıl gerisinden gelmek midir?

Hocanın yükselen sesiyle sıyrıldı maziden. Nerede olduğunu anlamak ister gibi bakındı etrafına. Nerede olduğundan

ziyade nerede olmak istediğini düşündü…

Herkes yemeğe gittiği için kimse yoktu sınıfta. Oturdu, Serpil'in getirdiği kitabı çıkardı çantasından. Kısa bir incelemeden sonra okumaya başladı. Yazarın ismini daha önce hiç duymamıştı. Kâinatın yaratılışını pratik, akla yakın ifadelerle ve orijinal bir üslûpla anlatıyordu. Beğendirme endişesinden uzak, rahat, samimî satırlar Reyhan'ın hoşuna gitti. Uzay cisimlerinin, insanın kendine güvenini sarsan başıboş, anlamsız, korkutucu varlıklar değil aksine; Yaratıcının emriyle, bir düzen içinde hareket eden itaatkâr birer memur olduklarından bahsediyordu. Yazar, çok ince hesaplarla kurulmuş olan sistemlerden, yıldızlardan, gezegenlerden, bahsediyor ve: "Bütün bunlar sahipsiz olamaz." diyordu. "Sahipsiz olmamak" fikri Reyhan'ı heyecanlandırdı. Dünyayı parmağında oynatırken dahi, kendi ufacık problemleriyle başa çıkamayan insan, "sahip" olmanın hakkını nasıl verebilirdi ki? Kitabın edebî, yönü bir yana, okuduklarından etkilenmişti Reyhan. Bu arada ders saati gelmiş, öğrenciler sınıfa dönmeye başlamışlardı.

Ece, hocanın ardından nefes nefese girdi, Reyhan'ın yanına oturdu. Anlaşılan anlatacakları vardı. Bu arada ders başladı.

Hoca gözlüklerinin üstünden bakarak:

-Meselelerinizi ders dışında hâlledin, dedi. Ve derse başladı…

***

Yılbaşına az bir zaman kalmıştı. İhtiyar dünya bir yaş daha yaşlanacak, diye düşündü. Bir yıldı geçen zamanın adı. Yüzlere, sinsice yerleşmiş birkaç çizgi, pişmanlıklar demetine eklenen birkaç solgun çiçek ve gidişi gelişini küstüren, hüzünlü mutluluklar… Hayat arenasında, hırsla koşmaya başlayan insan, hedefini çoktan geçtiğini ilerde bekleyen uçurumlardan

düşerken fark edebiliyordu ancak. Yanlışları, yanılışları en iyi ifadelendiren, akıp giden zaman oluyordu. Zaman, dokunduğu her şeyi farklı etkiliyor, diye düşündü.

Zaman kavramına takıldı Reyhan. Madde kendi kendine var olduysa, zaman nasıl oluşmuştu? Zaman maddenin aleyhine işlediğine göre, madde kendi düşmanını mı yaratmıştı? Zaman maddenin içinde miydi, dışında mıydı? Her neresindeyse onu neden öldürüyordu? Ortada çok bilinmeyenli bir denklem vardı. Çok bilinmeyen, pekâlâ bir bilinenle halledilebilirdi?

Yeni yıl heyecanı bütün dünyayı dalga dalga kuşatmış, etkisi altına almıştı. Zombileşmiş insanlar görünmez komutlar almışçasına hareket ediyordu. Kitlesel ve şuursuz bir hareketlenme vardı ortada. Birileri "şimdi eğleneceksiniz" dediğinde, herkes çıldırmış gibi içi boş kahkahalarla kendinden geçiyor; "bitti, şimdi öfkeleneceksiniz" anonsu duyulunca da aynı insanlar yumruk sallamaya başlıyorlardı birbirlerine. Ve "şimdi gidip uyuyun" anonsuyla başparmakları ağızlarında, kıvrılıyorlardı döşeklerine… Sahte geliyordu Reyhan'a bu tip heyecanlar.

Marketten çıktı, elleri cebinde yürümeye başladı. Yurda hemen dönmekten vazgeçmişti. Yürümek istiyordu. Küçük adımlarla, şehrin diğer ucuna yöneldi. Yürüyüş yapabileceği daha uygun yerlerin olmayışına hayıflandı.

Geçmişten yansıyan hüzünle burkuldu Reyhan. Hüzün aniden bastırmış, sağanak hâlinde yağıyordu yamaçlarına… Zaten oldum olası akşamlar bir başka çökerdi yüreğine… Karanlık koyulaştıkça, içindeki derinliklere gömülürdü. "Söyleyin nerede yazıyor, kim olmam gerektiği?" hangi filmden aklında kaldığını bilmediği bu cümle ara ara düşerdi zihnine… Filmin kadın kahramanı, hüzünlü namelerle dans ederken soruyordu bu soruyu: "Söyleyin nerede yazıyor kim olmam gerektiği?" Sorusuna muhatap bulamayan insandan daha mağ-

dur kim vardır? Kim olması gerektiğine karar verememiş herkesin kalbine yayılır o hüzünlü müzik, ancak kimileri bunu fark eder, kimileri etmez... Kim olacağını kime soracak insan? Kime sormalı? "Sadece yemek yapacaksam neden hayal kuruyorum?" diyordu aynı kadın. Öyle ya, neden hayal kurardı insan? Dünyadan başka neresi vardı ki hayali kurulacak?

Karanlık ağızlı, dipsiz bir kuyunun başında, attığı taşların sesini duymaya çalışan çocuk gibiydi. Korkuyla merakla ve çabuk tükenen gayretle atıyordu taşları. Vazgeçemezdi… Vazgeçmek lüksüne sahip değildi. Çocuğun bu sese iştiyakı ne kadar açıklamadan yoksunsa, Reyhan'ın arayışı da o kadar sebepsiz ve vazgeçilmezdi ya da Reyhan böyle düşünüyordu…

Yemeğini bitirdi. Diğer boş tabldotların üstüne servisini bıraktı. Bir fincan çay aldı. Masasına dönerken, kızların arasında Serpil'i gördü. Ona karşı hissettiği yakınlığa bir anlam veremiyordu. Masaların arasından geçip yanlarına gitti.

-Merhaba, oturabilir miyim? dedi.

Serpil gülümsedi:

-Merhaba. Tabi lütfen otur. Sen buralarda mıydın? Dönmedin sanıyordum…

Reyhan oturdu:

-Evde sıkılıyorum gitmedim… Gerçi her yerde sıkılıyorum ama en azından buralarda canımın istediği gibi sıkılıyorum! Gülüştüler.

Serpil arkadaşlarına dönerek:

-Ne hoş değil mi? Çok samimî bir arkadaş.

Reyhan etrafına bakınır gibi:

-Kim o, hani nerede, bana da gösterin, dedi.

Serpil masada oturan arkadaşlarına Reyhan'ı göstererek:

-Reyhan dedi.

Masadakileri de Reyhan'a göstererek bunlar da Sare ve Özlem. Memnun oldunuz ve olacaksınız inşallah dedi. Kızlar

gülümsedi.

Reyhan:

-Galiba öyle olacak dedi.

Serpil, Reyhan'ın fincanına işaret ederek:

-Bize çay yok mu? deyince, Reyhan kalktı:

-Üç çay getiriyorum. Hepsi de bol şekerli, dedi gülerek.

Sare, Reyhan'a yardım etmek için ayağa kalktı. Az sonra çayların yanında bisküviler de olduğu hâlde döndüler. Yeni yıldan, zamandan, tatilden konuştular. Reyhan bu insanların arasında, kendini özlemini duyduğu yerde imiş gibi hissettiğini fark etti. Bol oksijenli havaya kavuşmuş astımlılar gibi rahattı.

-Avuçlayabildiğiniz, bir fincan mis kokulu sıcak çayınız varsa, kar yağışını seyretmek bir başka olur, dedi, Reyhan.

Sare muzip:

-Peki efendim, avuçlayabildiğimiz bir fincan ve tuhaf kokulu bir çayımız varsa durum nedir acaba?

-O zaman kar yağışını seyretmek daha bir başka olur?

-Yani?

-Yanisi başkalar dünyası… Bir süre sustular.

Sessizliği Özlem bozdu:

-Bu anlamlı cümlelerinize başka bir anlamlı cümle ekleyebilir miyim?

Bir ağızdan:

-Evet, dediler.

-Akşam namazı vakti geçmek üzere, haberiniz olsun.

Serpil:

-Günün en anlamlı cümlesi Özlem'den geldi arkadaşlar, tebrikler arkadaşım dedi. Sare kırmızı yanaklarıyla endişeli:

-Haklısın. Hadi kızlar çıkalım dedi?

Üçü de kalktı, Reyhan'la vedalaşıp ayrıldılar. Masada bir Reyhan bir de boş bardaklar kaldı. "İçim bardaklar kadar boş." diye düşündü. Hayır bardaklardan daha boş… Sınırları

sınırsız bir boşluk. Çay bardağının boşluğu Reyhan'ınkinin yanında hiç kalıyordu. Şu yumruk kadar kalbin, küçüklüğünün tersine bu büyüklüğü de neydi böyle?

İçinde, kızların ardından mescide gitme arzusu uyandı. Bu düşünce korkuttu Reyhan'ı. Şimdiye kadar hiç girmemişti oraya. Hem girse bile ne yapacağını bilemez, komik duruma düşerdi. "Senin burada ne işin var?" diyen bakışlarla göz göze gelmek ve verecek cevap bulamamak ne kadar korkunç, diye düşündü. Kalktı, bir fincan çay daha aldı. Zihnini, televizyondaki görüntülere kaydırmaya çalıştı.

Gecenin yarısı olmasına rağmen etüt odası kalabalıktı. Dönemin son sınavları tembelleri bile harekete geçirmiş, ümitsiz de olsa herkesi son bir gayret içine sokmuştu. Saçı başı dağılmış, gözleri şişmiş kızlar, ellerinde kitaplar, ders notlarıyla cedelleşiyorlardı. Reyhan; ayaklarını kalorifere dayamış, göz kapaklarını aşağı çeken uykuyla mücadele ediyor, elindeki notları ezberlemeye çalışıyordu.

Koridordan yükselen sesler, etüt odasını hareketlendirmişti ki heyecanla salona dalan bir kız, meseleyi bir çırpıda anlattı. Kızlardan birinin kavga edip ayrıldığı erkek arkadaşı, içip sarhoş olduktan sonra yurda girmek istemiş, kendisine karşı koyan bekçiyi bıçaklamış. Reyhan, adı geçen kızı tanıyordu. Bütün enerjisini daha iyi görünmek için harcayan güzelce bir kızdı. Reyhan'ın içi burkuldu… Ardına yaslandı, gözlerini yumdu.

Bu insanları anlamak ne kadar zor, diye düşündü. Bir taraf beğenmek, diğer taraf beğenilmek için çırpınıyor, ancak bir süre sonra beğenme ve beğenilme çabasının yerini nefret alabiliyordu. Nefrete dönüşen sevgi, sevgi miydi? Çirkinleşen, çirkefleşen güzellik, ne kadar güzeldi? Serap gibi ulaşıldıkça kuma dönüşen ırmaklar misali, insanlar, yaşadıkça yanıldıklarını görmekten öteye gidemeyecekler miydi? Her şey boş ve

anlamsız mıydı? Her şey, hiç bir şey seviyesinde miydi?

Benim hayatım böyle olmamalı, diye düşündü. Acıtmayan sevgi, şüpheye düşürmeyen bilgi, çirkinleşmeyen güzellik, kandırmayan gerçek olmalı hayatımda! Yüreğimdeki kale öyle küçük bir sarsıntıyla yerle bir olmamalı…

***

Dersin bitmesiyle sınıf hareketlendi. Koridorlara çıkanlar hemen kibritlerini yakıp sigaralarını tutuşturdular. Sınıflarda sigara içmek yasak olduğu için tiryakiler zil çalar çalmaz kendilerini koridora atıp, tüttürmeye başlıyorlardı.

Reyhan okulda sigara içmiyordu, yerinden kalkmadı. Küçük not defterine aylık harcamalarının dökümünü çıkarmış, hesap yapıyordu. Parası yine ucu ucuna yetiyor, daha doğrusu yetmiyordu, ama para meselelerinde kötümser değildi, hiç olmamıştı. Reyhanların sınıfına giren Serpil doğruca Reyhan'ın yanına geldi:

-Merhaba.

Reyhan gülümsedi:

-Merhaba, hoş geldin. Bu ne güzel sürpriz.

-Nasıl olduğuna bakayım dedim. Birkaç gündür görüşemiyoruz.

-Teşekkür ederim. Bildiğin gibi işte. Öğrenci nasıl olursa artık. Bütçe plânlaması yapıyordum.

-Nasıl, açık var mı bütçede?

Reyhan güldü:

-Vallahi bildim bileli, benim bütçe yarı çıplaktır, dedi. Gülüştüler.

Serpil:

-Boş ver be kardeş. Zenginler de ölüyor.

-Orası öyle. Ölüm devreye girince değerler yer değiştiriyor. Gerçeklerin rüzgârı olmasaydı yalanın mumu asla sönmezdi.

-Kesinlikle… Çok güzel söyledin. Ben bunu bir yere not edeyim, dedi ciddiyetle.

Reyhan Serpil'e çantasından çıkardığı krakerlerden ikram etti.

Serpil:

-Çıkışta buluşur muyuz? Son dersinizin boş olduğunu biliyorum.

Reyhan:

-Buluşuruz buluşmasına da işin ucunda ne var önce onu öğrenelim?

-Yaprak sarma seni ikna eder mi? Sakin bir yürüyüş ve karıştırabileceğin zengin bir kitaplık da cabası, dedi Serpil.

Reyhan ellerini çırptı:

-Harika, nereye gidiyoruz?

-Bizim hemşerilerden tanıdık bir abla var; evi şehrin üst taraflarında. Ara sıra ziyaret ederim. Dün sarma yapacaktı, bekliyordur. Senin de tanışmanı arzu ettim.

Reyhan durgunlaştı:

-Tamam. Senin hatırın için gelirim.

Serpil:

-Neden durgunlaştın? Yanlış bir şey mi yaptım ya da söyledim.

-Önemli değil, seninle alâkalı değil.

-Ya ne oldu şimdi? dedi Serpil.

Reyhan:

-Ya mesele şu ki; aranızdayken, kendimi çok iyi hissediyorum, ama sizler faklısınız. Yani nasıl desem bazen dışarıda kalıyorum ve bu beni negatif yönde etkiliyor.

Serpil:

-Seni anlıyorum. Ama faklılıklarımızı dışlanma değil de zenginleşme vesilesi olarak görürsek daha kârlı çıkmaz mıyız?

Reyhan gülümsedi:

-Haklısın galiba.

Serpil kalktı:

-Ben kaçayım. Çıkışta buluşuruz inşallah, tamam mı?

-Tamam. Görüşürüz.

Gidecekleri ev şehrin üst kısmında, Reyhan'ın daha önce görmediği bir taraftaydı. Yan yana sıralanmış, bahçeli, şirin müstakil evlerin arasından geçtiler, çiseleyen yağmur altında… Reyhan beresini giymemiş, bereyi elinde evirip çeviriyor, Serpil'in anlattıklarını dinliyordu. Samimî, açık yürekli ve uyanık bir kızdı Serpil. Pozisyonunu belirlemiş olması, başka taraflara bakışını miyoplaştırmamıştı; aksine, bulunduğu yerden her şeyi daha net görüyordu sanki. Olaylara ve paralelinde insanlara karşı hoşgörüsü Reyhan'ın dikkatini çekmiş, onu işin iç yüzünü anlama gayretine sevk etmişti. Reyhan'ın daha önce rastlamadığı türden bir Müslüman tipi vardı Serpil'de. At gözlüğü takmış bazı insanlar gibi değildi. Etrafına hendekler kazan, kendini ulaşılmaz kılan muhafazakârlara benzemiyordu. Her yolun yolcusunun ulaşabileceği bir yerdeydi ve kolay ulaşılır olması bulunduğu yerin sağlamlığını, mükemmelliğini etkilemiyordu. Konu konuyu açınca Reyhan da kendi düşüncelerini Serpil'e söyleme imkânı bulmuştu.

-Şimdiye kadar belli ideolojileri ve onların mensuplarını gözlemledim. Kendilerinden olmayanlarla aralarına görünmez duvarlar koymuşlar. Bir yerden sonra onlara yaklaşamıyor insan. Bu dindar insanlar için de böyle. Ya da ben öyle gördüm. Yol bulup, yanlarına varmam için mutlaka onlar gibi olmamı istiyorlar. Ama gördüğüm kadarıyla siz böyle değilsiniz. Duvar kullanmıyorsunuz yani, dedikten sonra güldü Reyhan. İnsan kendi yolunda yürürken, size şöyle bir uğrayabiliyor. Size ulaşmak için sizin gibi olmak şart değil. Bu gös-

teriyor ki kendinizden eminsiniz. Gerçek hoşgörüye sahip olan kimseler, kendilerinden emin kimseler demektir. En basitinden örneklendirmek gerekirse, bir fincan çay kapıp, yanınıza oturup, dostluğunuzu istemek için herhangi bir ücret gerekmiyor. Yani insan; size şirin görünme, sizin gibi düşünme zorunluluğu duymadan kendisi gibi kalarak sizinle olabiliyor. Reyhan sustu.

Serpilin gözleri dolmuştu:

-İnan bana, söylediklerinle beni çok şaşırttın. Ne diyeceğimi bilemiyorum. Ama bildiğim bir şey var ki; sen bizleri çok gerilerde bırakacaksın.

-Sizleri geride bırakmak mı? Sevdiklerini geride bırakmak, ilerlemek değildir.

-Öyle olsun, dedi Serpil.

Reyhan biraz bekledi ve:

-Sahi, bana verdiğin kitap hoşuma gitti dedi.

Serpil:

-Evet hoştur dedi.

Reyhan:

-Nasıl oldu da ben bunları düşünemedim dedirtecek kadar hoş ve mantıklı yaklaşımlar var. Doğrusu etkilendim deyince, Serpil:

-Bazı şeyler vardır ki, insan onlarla karşılaşınca bir yitiğini bulmuş gibi sevinir. Bulduğunun geçmişinde de saklı olduğunu müşahede eder, yarına ümitle bakar. Çünkü hakikat sadece bu günü değil, dünü ve yarını da aydınlatır.

Reyhan, bunun doğru olduğunu düşündü. İnsan yıllar yılı birlikte yaşadığı çok şeye, bitmeyen bir yabancılık duyarken; kalbine, benliğine ait güzelliklerle karşılaştığında onun kendinden, kendinin de ondan olduğunu iliklerinde hissediyordu.

Reyhan:

-Kitapta bu güne kadar rastlamadığım türden bir yaklaşım vardı. Fakat dediğim gibi, hoşuma gitti. Daha önce Alman bir profesörün de benzer bir eserini okumuştum.

Serpil:

-Söylenenler benzer görünebilir ama söylenen kadar söyleyenlerin farklılığı da muhatapları etkiler. O profesörün kitabıyla benim verdiğim kitabın ayrılma noktalarından biri bu olabilir.

-Haklısın. Serpil, kırmızı boyalı evin, bahçe kapısına ilerledi.

Reyhan, çocuk saflığında sordu:

-Yaprak sarma demiştin değil mi?

Serpil:

-Evet, kesinlikle öyle demiştim. Muhterem abla çok maharetlidir. Gerçi asıl maharet dolmayı pişirmeyi değil ikram etmeyi bilmektir ve Muhterem abla ikisinde de son derece maharetlidir.

Reyhan fısıldadı:

-Hatırlat da seni bir ara alkışlayayım.

Sonra yüzünü buruşturdu:

-Ben davetsiz misafir oluyorum azıcık, umarım rahatsız etmem.

Bahçe kapısının renginde boyanmış koyu sarı boyalı, küçük buzlu camlarla süslenmiş, demir kapının önünde durdular.

Serpil zili çalarken:

-Az sonra endişenin ne kadar yersiz olduğunu anlayacaksın, dedi.

Çok geçmeden demir kapı ağır ağır açıldı. Orta yaşlı, pembe yanaklı bir hanım, kocaman gülümsemesiyle, belirdi kapıda. Sol yanağında çukurlaşan gamzesi, parlayan gözleriyle hoş bir bütünlük oluşturuyordu.

-Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz, dedi.

Kapıyı sonuna kadar açtı. Kızlar, ıslak botlarını çıkarıp girdiler. Yönlendirildikleri salon sıcacık karşıladı misafirleri.

Reyhan Serpil'in kulağına eğildi:

-Buranın çok hoş bir atmosferi var, bayıldım. x

Serpil'in cevap vermesine fırsat bırakmadan, köşedeki kızaklı sandalyeye koştu. Bir şeyler keşfeden haylaz bir çocuk edasıyla, sandalyeye oturdu. Kendini izleyen mütebessim bakışları fark ettiğinde hafif kızararak kalktı.

Serpil:

-Muhterem ablacığım, arkadaşım bizim bölümden, adı Reyhan. Ender rastlanan güzellikteki insanlardan…

Reyhan utandı. Yok anlamında kaşlarını kaldırdı.

Serpil:

-Reyhan'cığım, Muhterem ablayı tanıdığına sevineceksin inşallah. Yüreğinin sıcaklığını gözlerinden anlayabilirsin...

Muhterem Hanım:

-Çok memnun oldum dedi, hem tanıştığımız için hem de ziyaretiniz için.

Reyhan:

-Ben de memnun oldum. Salonunuz çok hoşuma gitti. Özellikle de şu sallanan sandalye…

-Teşekkür ederim, lütfen rahat olun, dedi Muhterem Hanım. Oturdular. Reyhan kadife yastıklardan birini kucakladı. Muhterem Hanımın gözlerindeki parıltı hiç değişmedi. Reyhan benimsendiğini hissetti, kadife yastığa yanağını dayadı.

Muhterem Hanım:

-Nasılsınız bakalım? Okul nasıl gidiyor?

Serpil:

-Sınavlarla mücadele ediyoruz, kâh yeniyor kâh yeniliyoruz, dedi. Güldüler.

Reyhan ekledi:

-Kârda mıyız zararda mıyız belli değil?

Muhterem Hanım:

-Kârla zararın iç içe olduğu bir dünyada savaş veriyor olmamız, başlıca problemlerimizden dedi ve ekledi:

-Bu durum hayatın her safhasında geçerli. Çarşıya pazara çıktığımızda her şeyin fiyatını sorup soruşturup, pazarlık edip alışveriş yaparız ama maddî-manevî değerlerimizi harcarken aynı titizliği göstermeyiz, gösteremeyiz nedense? Üç gün sonra önemini yitirecek bir şeyi elde etmek için kendimizi harap ederiz, bir süre sonra da yaptığımız işten pişmanlık duyarız. İnsan yaptığı işlerde ölçüyü tutturamazsa, bir doğruya ulaşana kadar on tane yanlış yapabilir. Şu masa örtüsünü ben ördüm. Ve nasıl kullanılması gerektiğini, kaç derece suda yıkanması gerektiğini biliyorum. Biliyorum ki ihmal eder ve onun bakımını uygun şartlarda yapmazsam kısa süre sonra bu hoş örtü bozulur. Bu örnekten hareketle; insanı da en iyi Yaratıcısı tanır ve ne yapması gerektiğini, onun ruhunun ne istediğini en iyi O bilir. Yaratıcısının koyduğu kurallar insanın değerlenmesini, var oluş amacına uygun hareket etmesini sağlar. Belirsizlikler, bilinmezlikler arenasında; kayıpla kazancın karıştığı, elemli savaşlar vermekten kurtulmasının tek yolu, Sahibini tanıyıp itaat etmektir. Yoksa insan, bin bir zorlukla, elde ettiği şeylerin hiçbir çabaya değmediğini görüp, evdeki hesapla çarşıdakinin arasında şaşkın, kalakalacaktır.

Reyhan:

-Ablacığım, kayıp kazanç hesabı yapmayıp birtakım kuralları uygulamakla yükümlüysek, insana neden akıl verilmiş? Bu durum aklın işlevini iptal etmek olmuyor mu?

Muhterem Hanım:

-Aklın belli noktalarda kendini devre dışı bırakması yine akılla mümkün olur. İnsanın sonsuz ilim sahibine silahını teslim etmesi yapacağı en akıllıca iştir. Çünkü insan yol yordam öğrenmezse sadece akıl silahını kullanırsa ilk iş olarak kendi-

ni vuracaktır.

Serpil, not defterine küçük notlar alıyordu.

Muhterem Hanım gülümsedi:

-İnsan tercih hakkına sahiptir. Aklı olmayan tercih yapamaz. Evet, insanın dünyasını ve ahiretini cennete çevirecek altın kurallar bellidir ve insana sunulmuştur ama iyiyi kötüyü ayırt etmek yine insana bırakılmıştır. Yani Reyhan'cığım aklın vazifesi kendi sağlamasını yapmak değil, kişiyi hakikî hedefe ulaştırmaktır. Umarım kafanız karışmıyordur. Sizin gibi gözlerinden zekâ fışkıran iki kızı bulunca konular derinleşti biraz.

İkisi birden:

-Estağfurullah, dedi.

Reyhan ve Serpil Muhterem Hanımı ilgiyle dinlediler. Reyhan, Muhterem Hanımın insana değer veren tavırlarından etkilenmişti. Aynı şeyi daha önce Serpil'de de görmüştü. Değer ve değerliyi hissetmeye ve varlığının hissedildiğini görmeye öylesine açtı ki!

Muhterem Hanım, kızların yardım etmesine fırsat bırakmadan, kekler ve sarmaların tepeleme dolu olduğu tabakları salona taşıdı. Raftan çekiverdiği kalınca bir kitabın sayfalarını karıştıran Reyhan, kitaptan gözlerini kaldırınca Muhterem Hanımın gözleriyle karşılaştı.

-Reyhan, nereliydiniz kardeşim, dedi. Muhterem Hanım.

Reyhan nereli olduğunu söyledi.

-Çok uzak değilmiş. Sık sık gidip geliyorsundur.

-Pek sayılmaz.

-Biz de bu şehrin yabancısıyız. Serpil'le hemşeriyiz, söylemiştir belki. Serpil ve arkadaşları olmasaydı epey yalnızlık çekecektim. Sağ olsunlar arada uğrarlar. Bak bundan sonra seni de beklerim, dedi.

-Çok teşekkür ederim, dedi Reyhan.

Kızlar tabaklarına sarma ve kek aldılar.

Reyhan hemen tattı:

-Sarmalarınız bir harika. Kekler de enfes. Ellerinize sağlık.

-Afiyet olsun. Tabaktakiler bitsin, yoksa arkanızdan ağlamasınlar diye paket yapıp çantalarınıza koyarım.

Muhterem Hanım oldukça kültürlü, açık fikirli, hoşsohbet bir insandı. Konu konuyu açmış, zaman su gibi akmış, hava kararmaya başlamıştı. Reyhan kitaplıktan aldığı kitabı okumak için ev sahibesinden müsaade istedi. Tekrar görüşme dilekleriyle vedalaştılar. Dönüş yolunda, Reyhan fazla konuşmadı. Güzel bir rüyadan uyanmış gibi hissediyordu kendini. Uyanırsın ve hoyrat gerçeklerle göz göze gelirsin... Birden bir yabancılık bir yalnızlık hissetti Reyhan. İçinde kendine yer arayan bu yalnızlığı ta iliklerinde hissetti. Yüreğine fısıldayan bir ses sebep olmuştu bu yalnızlık duygusuna. O ses: "Sen bu insanların dünyasına ait değilsin" diyordu. "Yabancısın… O kadının dediği gibi, misafirsin, misafirlerisin."

Yurda döndüklerinde Serpil mescide çıktı. Reyhan kantine girdi...

Geç saatlere kadar kantinde oturdu. Yapacak hiç bir şeyi olmayan, olmadığını düşünenlerin hâliyle hallenmiş, kıpırdayacak enerjisi kalmamıştı. Odasına çıkmaya karar verdiğinde kantin tenhalaşmış, çok az kişi kalmıştı. Asansöre binerken, dilinin ucunda o soru vardı:

-Ben nereye aitim?

Zemherinin ortasında kalakalmış bir serçe gibi, arzuladığı mevsime uçmaktan çok uzak, buz kesmiş yuvasında yaşaması ise imkânsız… O an düşünmediği, düşünemediği serçenin ve zemherinin sahibinin olduğuydu. İçinde bulunduğu karmaşa, bir ömür boyu sürecek gibi geliyor, ümitsizliği artıyordu. "Ne yapmam gerekiyor?" diye düşündü. Şakakları

zonkluyordu. Çantasını yatağının üstüne attı. Ayakkabılarını çıkarıp, oturdu. Odada kimse yoktu.

-Beynimi boşaltmalıyım, dedi.

Derin bir nefes aldı, elleriyle saçlarını taradı. Uzaklardan gelen köpek havlamalarını dinledi. Çantasından bugün aldığı kitabı çıkardı. Kafasını boşaltmanın en iyi yolu okumaktı. Hızla açılıp aynı hızla kapanan kapıyla irkildi. Biri önde, diğerleri onun peşinde üç kişiydiler. Koşarak içeri giren kız ağlıyor, hıçkırıklara boğuluyordu. Peşinden iki kız daha geldi.

Ağlayan kız:

-Beni aldattı, diye hıçkırdı. Beni aldattı.

Kızlar Ayşin'i sakinleştirmek için epey uğraştılar. Fakat Ayşin sinir krizi geçiriyordu. Birden sustu. Ağlamaktan kızarmış, kan çanağına dönmüş gözleriyle Reyhan'a döndü. Reyhan, elinde kitap, kalakalmıştı.

Ayşin, bakışlarına yerleşen delice ifadeyle mırıldandı:

-Beni aldattı, biliyor musun Zafer beni aldattı? Nişanlanmış. Oysa beni çok sevdiğini söylüyordu. Beni kandırdı. Beni kandırdığına inanabiliyor musun?

Yeni bir hıçkırık dalgasıyla sarsıldı. Ellerini yüzüne kapadı. Boğulur gibi sesler çıkarıyor, sağa sola sallanıyordu. Diğer kızlar ne yapacaklarını şaşırmışlar aynı şeyleri söyleyip duruyorlardı.

-Ayşin, lütfen üzülme, her şey düzelecek.

Reyhan manzarayı büyük bir sakinlikle seyrediyordu. Ayşin'in yanına yaklaştı. Soğukkanlılığına kendi de şaştı:

-Bak arkadaşım madem seni aldattı, yalancının işe yaramazın tekiymiş, neden ağlıyorsun? Böyle birinden kurtulduğun için sevinmelisin. Düşünsene, ya evlenince, iş işten geçtikten sonra aldatsaydı, daha kötü olmaz mıydı?

Ayşin biraz sakinleşir gibi oldu. Boyaları akmış yüzü, şişip kızarmış gözleriyle, boş ifadelerle uzun uzun Reyhan'a baktı.

Diğer kızlar Reyhan'ı onaylıyorlar, ağlamakla hata ettiğine ikna etmeye çalışıyorlardı onu. Ayşin, yutkundu, kelimeleri zorlukla sıraladı:

-İş işten geçti zaten. Biz, aramızda evlenmiştik. Anlıyor musunuz evlenmiştik.

Bakın yüzüğüme, bakın işte, diye elini uzattı. Tek taş altın yüzüğünü sırayla herkesin burnunun ucuna tutarak gösterdi. Reyhan daha söyleyecek söz bulamadı. Yatağına döndü, ayaklarını karnına çekip, kıvrıldı. "Zaten evlenmiştik." sözünden sonra ne söylenebilirdi ki… O anda "Bunu nasıl yaparsınız?" diyemezdi. "Boş ver olmuş bir kere." demek ise yürek istiyordu. Ağlayamayacak hâle gelen Ayşin'in kollarına girdiler. Lâvaboya götürüp elini yüzünü yıkamasına yardım ettiler. Odaya döndüklerinde artık ağlamıyor, gözleri tek noktada, öylece duruyordu. Biri sakinleştirici ilâç bulup geldi. İçirdiler. Bir müddet sonra gözleri kapandı, yatağına yatırıp üstünü örttüler.

Reyhan bu filmi daha önce defalarca görmüştü. Yorgun ve bezgin bir seyirciydi o… Ayşin yaralanmanın, Zafer yaralamanın uzantısında, hayata ve insanlara güvenlerini kaybetmiş, yeni mutsuzluklar için kolay birer av ve birer avcı olarak devam edeceklerdi. En az aldatılan kadar, belki daha fazla; aldanan, aldatan kişinin kendisi oluyor, diye düşündü Reyhan. Güvenin olmadığı yerde, insanın hayata tutunmasını sağlayacak olan şey neydi, ne olabilirdi?

Sevmeyi, sevilmeyi bu kadar arzularken nefret mahkûmluğu reva değildi… Annesi nasihat moduna geçtiği zaman sözüne: "Kendi göbeğini kendin kes, sakın ola daha sonra seni bağlayacak işleri başkalarına bırakma." cümlesiyle başlardı. Bu cümlede, insanın, çaresiz yalnızlığı, dünyanın acımasızlığı, ölüme dayanan amansız mücadeleler gizliydi. Rey-

han annesini dinlerken acıların çizgi çizgi kıvrıldığı yüzüne bakar, içi burkulurdu. Böyle olmak zorunda değildi. Bir çıkar yol bir dayanak olmalıydı!

Işıklar söndü, sessizlik yağdı koridorlara… Üstünü değiştirmeyi bile düşünmedi. Battaniyesine sarıldı, önce sımsıkı yumduğu gözlerini serbest normal bir şekilde yumdu… Son zamanlarda Ece'yi çok az görüyordu. Eşyalarını başka bir odaya taşımış, Sevinçlerin grubuyla arkadaşlık etmeye başlamıştı…

***

Önündeki notları düzeltti. Az sonra sınav başlayacak ama Ece yine ortalarda yok, diye düşündü. Ali seslendi:

-Merhaba Reyhan. Nasılsın?

Reyhan "hayırdır" anlamında baktı. Uzatmak istemiyordu.

-Sağol iyiyim, dedi.

-Sen nasılsın?

Ali:

-Sağolasın.

Reyhan biraz düşündükten sonra:

-Biraz yaklaşır mısın? dedi.

Ali sağına soluna baktı:

-Ben mi?

-Evet sen.

Ali şaşırmıştı:

-Ne o tokat mı atacaksın?

-Sus da dinle.

-Dinliyorum, dedi Ali.

Reyhan alçak sesle devam etti:

-Senden bir şey isteyeceğim. Düşünüyorum da, senin serseri arkadaşın çoktur.

-Evet. Ne olmuş?

-Şu bizim Ece'yi biraz araştırsanız. Son zamanlarda nerelere gidiyor, neler yapıyor bilmiyorum. Derslerle ilgilenmez,

yurda uğramaz oldu. Sorsam cevap vermiyor.

Ali ellerini ceplerine soktu:

-Neden ilgileniyorsun o kızla? Boş ver onu. İşin mi yok?

Reyhan:

-Annesine söz verdim. Lütfen ilgilenir misin?

Ali, Reyhan'ı süzdü:

-Tamam, dedi. Hatırın için tamam.

Sınıfa önce hoca, peşinden kızarmış burnuyla Ece girdi. Reyhan'ın yanına oturdu.

-Merhaba kadim dostum, vefalı arkadaşım, kıymetli hemşerim Rey dedi.

Reyhan kinayeli konuştu:

-Aman da kimler gelmiş, gelmiş de şerefler vermiş. Neredesin sen?

Ece, hâlâ nefes nefeseydi:

-Sınava çalıştın mı?

-Benim çalışmamdan sana ne?

Hoca elindeki kâğıtları sallayarak:

-Susarsanız başlayacağız, dedi.

Sınav başladı. Reyhan Ece ile ilgilenmeyince, Ece bir şeyler karaladığı kâğıdını herkesten önce verip çıktı… Kâğıdını bırakan gidiyordu. Reyhan son kontrolünü yaptıktan sonra kâğıdını bırakıp çıktı. Ece gitmemiş, koridorda Reyhan'ı bekliyordu. Sınavda yüz bulamadığı için Reyhan Ece'nin kendisine bozulduğunu düşünüyordu. Ama Ece'ydi bu, Reyhan'ı yine şaşırtmıştı. Az önce sınavda olanlardan hiç konuşmadı.

-Bugün sendeyim arkadaşım. Ne dersin, birlikte bir şeyler yapalım mı? dedi.

Reyhan alaycı:

-Ya paran bitti ya da arkadaşların toplu hâlde intihar etti ve sen de yalnız kaldın.

-Çok komik, ikisi de değil. Sadece biraz moralim bozuk. Seni de özledim. Ne var bunda?

Reyhan işkillendi:

-Yürü o zaman. Acele et biraz.

Ece nefes almadan konuşuyordu. Yol üstündeki pastaneye girdiler. Ece, salep ısmarlayacağım, diye tutturmuştu. En kuytu köşedeki masaya geçip oturdular. Birkaç dakika geçtiği halde siparişlerini soran olmayınca Reyhan:

-Nerde kaldı bu garson? dedi.

Ece, Reyhan'ı süzdü:

-Bana bir dünya nasihat veriyorsun. Şununla bununla gezip tozma, oraya yatma, buraya batma, diye başımın etini yiyorsun. Ama asıl tehlikede olan sensin.

Masanın temizliğini kontrol eden Reyhan biraz şaşırmış bir hâlde:

-Nedenmiş o? dedi.

-Son zamanlarda, seni türbanlılarla görüyorum, görüyorlar…

-Ee? dedi Reyhan.

-Onların içinde hâliyle dikkat çekiyorsun. Tehlikenin nerede olduğundan haberin yok.

-Tehlikeli oldukları sonucuna nasıl ulaştın söyler misin?

-Benim ulaşmama gerek yok, ulaşılmış sonuçlar var ortada. Gazete, dergi okumuyor musun? Her taşın altından onlar çıkıyor. Sinsice yaklaşıp, beyin yıkıyorlar ondan sonra kurtul kurtulabilirsen.

Reyhan güldü:

-Sinsice yaklaşıp beyin yıkamayı o kadar iyi beceriyorlarsa, senin gibilerin sayısı neden hâlâ bu kadar fazla? Ama dur bir dakika, beyin yıkamak dedin değil mi? Doğru ya bu iş için önce bir beyin gerekli, neyse en azından sen tehlikede değilsin.

-Ya ciddî ol biraz.

-Bunu sen mi söylüyorsun?

Ece:

-Ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Bu insanlar karanlık dünyalarına başkalarını da çekmeye çalışıyorlar, bunu herkes biliyor.

Reyhan, Ece'nin gözlerine baktı:

-Ortalık zaten toz duman, ateş nerede, duman nerede bilen yok, anlamak da çok zor. Herkes avaz avaz bir şeyler söylüyor. Ama hatırından çıkarmaman gereken bir nokta var. Bu zamanda menfaatin olmadığı çöplükte ötmüyor horozlar... Birileri fena hâlde yalan söylüyor ve bunu anlamak için doğrudan emin olmak lâzım. Hele senin gibi, aşk romanlarından başka bir şey okumayanlar için durum daha da kötü. Sen şuursuz kalabalıklar milletindensin, düdük ne yandan çalarsa o yana koşarsınız.

Ece kıkırdadı:

-Aşktan daha değerli ne var ki?

Reyhan:

-Aşk mı? Sizin aşklarınız komaya girmiş, bitkisel hayatta. Senin en uzun aşkın bile bir ay sürmemiştir.

Ece güldü:

-Doğru insanı bulmak kolay değil.

-Senin için en önemli doğru insan yine sensin. Sen yanlışsan, yanılmışsan doğru insan ne yapsın seni?

Ece dalgın:

-Haklısın, dedi.

Reyhan:

-Gelelim diğer mevzuya. Bence dindar insanlar konusunda çifte standart söz konusu. Bunu görebilmek için biraz insaf yeterli.

-Yani?

-Yanisi şu; örtülü biri ya da ne bileyim dinî kimliği olan biri bir suç işlese, dinî kimliğini öyle vurguluyorlar ki bütün Müslümanlar top yekun suçludur imajını uyandırmaya çalışıyorlar. Diğer yandan bir ateist ya da herhangi bir görüşten birisi, insanları öldürse, ortalığı kan gölüne çevirse (örnekleri pek çok) sadece ismini öğreniyoruz. Şu görüş, bu misyon söz konusu edilmiyor. Bundan iyi çifte standart olur mu?

-Acaba?

-Acabası yok. Sonra, evet, ben de dinî imajlı pek çok tanıdığımı sevmem ve tasvip etmem. Ama yanlış davranış her görüşten insanda olabilir. Bildiğim kadarıyla İslâmiyet'te insanlara kötü davranmayı, kötülük yapmayı teşvik ve tavsiye eden bir emir yok. Şu ana kadar öğrendiğim ne varsa, gayet insanî ve hepsi de toplumun faydasına ve güzel şeyler.

Ece konuyu açtığına çoktan pişman olmuştu ve konunun bir an önce kapanmasını istiyordu:

-Tamam dedi bu konunun kapanması için ne yapmam gerekiyor.

Reyhan:

-En azından kendine gösterdiğin hoş görüyü başkalarına da göster.

Ece sıkılmıştı:

-Aman be Reyhan boş ver. Herkes ne hâli varsa görsün. Söylediklerimi unut, iyi ile kötü birbirine karışmış, nemize lâzım.

-Akılsız ördek. İyiyle kötü karışırken araya sen de karışırsın. Ziyan olur gidersin…

Ece gözlerini devirdi:

-At, ölümünün arpadan olmasına aldırmaz.

-Bu atlar ne idealist böyle ya. Arpaya olan sevdasına canını veriyor. Öyle olsun.

Reyhan, ne söylerse söylesin Ece'nin bırakın ilgilenmeyi, ilgilenir gibi bile yapmayacağını biliyordu.

Elindeki peçeteyi Ece'ye fırlattı:

-Sahi ben neden sana bir şeyler anlatmaya çalışıyorum?

Ece, omuz silkti:

-İçini rahatlatıyorsa anlat, ne söylediğin kimin umurunda!

Reyhan:

-Biraz da sen anlat, dedi.

-Beni bilirsin, anlatılmayacak kadar anlaşılmaz olmanın anlamındayım.

Reyhan gerindi. Ece'nin sık kullandığı bir kelimeyle cevap verdi.

Ece, kahkaha attı:

-Ya Reyhan, arkadaşım bak ne diyeceğim. Mizah dergilerinde filan çalışmayı hiç düşündün mü? Bence düşünmelisin.

-Lisedeyken böyle bir hayalimiz vardı. Bizim grubu bilirsin.

-Bilmez olur muyum? Neşe, Funda ve sen, kutsal ittifak…

-Üçümüz sıcak bahar günlerinde, çimenlere uzanır, gökyüzüne bakarak hayaller kurardık. Mizah dergisi fikri de bunlardan biriydi. Ama artık emin değilim. Zira neye gülünüp neye ağlanacağını karıştırır oldum.

Ece sigarasını yaktı:

-Vay be, bir zamanların tiyatrocu Reyhan'ı neler diyor. Bu kafayla işin zor.

-Bu kafayla işim zor olabilir ama karşımdaki kafayla yaşamam imkânsız…

Ece ciddîleşti:

-Bana öyle geliyor ki sen yakında namaz filan kılmaya da kalkarsın.

Reyhan:

-Bana söyler misin, hayatından memnun musun?

Ece durgunlaştı:

-Memnun olmayı kim istemez?

-Ee?

-Ee'si memnunum diyemem.

Reyhan:

-Tamam. Peki, memnun olunmayan bir hayat daha iyisiyle değiştirilse fena mı olur? Ayrıca namaz kılarsam gerçekten doğru bulduğum için olur. Bilirsin aklıma yatmayan şeylere karşı çıkarım.

-Bilmez olur muyum? dedi. Ece.

Sessizlik kısa sürdü.

Ece:

-Ortaokuldayken sınıf tahtasına yazdığın şiiri hatırlıyorum. Müdür yardımcısı şiiri görünce, seni odasına davet etmişti.

Reyhan gülümsedi:

-Adamcağız şiirdeki isyanımın doğru olmadığını anlatmak için az dil dökmedi. Başımı önüme eğip hiç konuşmadan konuşmasını sonuna kadar dinlemiş: "İyi günler" deyip çıkmıştım. Allah'tan o adamcağız denk geldi. İyi birisiydi. Diğeri olsaydı nasihatle yetinmezdi.

-Nasıldı şiir, hatırlıyor musun?

Reyhan biraz düşündü. Aklında kalan dizeleri mırıldandı.

Ece:

-Asisin sen.

İkisi de duygulanmıştı. Reyhan uykudan uyanıyormuş gibi gerindi:

-Sonuç olarak dikkatli olması gereken sensin. Burası yatılı okul değil. Uzun nasihatler verip canımızı sıkacak, sabah akşam bekçilik yapacak öğretmenler yok. Amma ve lâkin serbestlik, tehlikeyi içinde barındırıyor, bunu unutma. Hadi kalkalım.

***

Ali masal dinleyen çocuklar gibi bulunduğu yeri unutmuş Reyhan'ı dinliyordu.

Reyhan devam etti:

-Yatılı okulu okuduğum yerde kışlar çok soğuk olurdu. Zihnime kazınan bu "çok soğuk" fikrinde, odalarımızın hiç ısınmıyor olması yatıyor sanırım. Uzun kış gecelerinde kat kat battaniyelerimize sarılır, baharın ve tatilin hayaliyle avunurduk. Kış bitip havalar ısınmaya başlayınca yüreklerimiz de ısınmaya başlardı. Neşemiz artar, umudumuz katlanır, bakışlarımız renklenirdi… Sınıfta tahtanın sağ üst köşesine şafak yazardık. Yüz yirmi, yüz derken, altmış yedi gün kalınca, illerin adını da yazmaya başlardık. Sıfır bir Adana yazdığı gün okulda bayram havası eserdi. Nasıl esmesin, valizlerimiz, çantalarımız toplanmış; otobüslerimiz birazdan kalkacak…

Tatil dönüşü, kendimizi bir müddet toplayamazdık. Üstümüze-başımıza, elimize yüzümüze sinmiş memleket kokusu gidinceye kadar birkaç hafta geçerdi. Biz yokken okul ve yurt boya badana yapıldığı için, her yer boya ve kireç kokardı. O kokuyu ciğerlerimize çekerek tüketmezsek, bu koku hiç bitmeyecek gibi gelirdi. Kokunun gitmemesi, zamanın geçmediği anlamına geliyordu. O yüzden derin nefesler alır, bir an önce o kokuyu bitirmeye çalışırdık. Bu nedenle, ne zaman yeni boyanmış bir yere girsem, derin nefesler alırım…

Bol bol fotoğraf çektirirdik. İyi çıkanları mektuba koyar, ailelerimize gönderirdik. Gurbet ehlinde fotoğrafın hayatî değeri vardır, Ali Bey. Siz bilmezsiniz… Ali gülümsedi. Reyhan'dan, bakışlarıyla, devam etmesini istedi. Reyhan daldığı bu âlemden kolay sıyrılamayacaktı zaten. Zorlanmadan devam etti:

-Bastırılmış duygular, fırsat bulduğu anda bir yerden patlıyor. Bir keresinde, tatile gideceğimiz gün yatakhanenin ca-

mını indirmiştik. Önce, dört kız kafa kafaya verip kırık bir dolap kapağı bulduk. Sonra hep birlikte koca kapakla birlikte üst ranzaya çıktık. Hani kale kapısına kocaman kütüklerle saldırırlar ya, onlara benziyorduk. Hep birlikte üçe kadar sayıp vurduk cama. Cam tuz buz oldu. Dakikalarca kahkaha attık. O kahkahalardaki burukluğu hatırlıyorum. Adı kahkaha...

-Sizi kaçıklar, neden yaptınız? dedi Ali.

-İntikam alıyorduk güya. Bize bütün sene bağırıp çağırmalarının karşılığıydı bu. Bizi, bu esir kampına toplamak, onların suçuydu. Ama o camın darmadağın olması içimizdeki ezilmişliği dağıtabilmiş miydi? Asla… Çocuk ruhumuzda açılan sevgisizlik yarası hâlâ kanıyor. Öyle bir yara ki, sürekli yeniliyor kendini. Başkalarından intikam almak da işe yaramıyor. Hiç bitmeyen bir savaş gibi… Evet, insanoğlunun sürdürdüğü kan davası bu… Kendine nefreti büyüdükçe muhatabına vuruyor. Reyhan sustu. Gözleri dolmuştu.

Ali, duyduklarından çok etkilenmişti. Güzel bir filmin başından kalkmış seyircinin yüz hatlarıyla gülümsedi:

-Ne güzel anlatıyordun, iyiydik böyle.

Reyhan:

-Boş ver, dedi.

Saat ilerlemiş kalkma zamanı gelmişti, Reyhan çantasını aldı.

-Kalkmalıyım.

Beklemeden kalktı. Ali de peşinden, geldi. Birlikte yürüdüler.

Reyhan:

-Hava iyice soğumuş, bu havada dışarıda kalanların işi zor.

-Haklısın. Buz kalıbına dönmeleri uzun sürmez, dedi Ali.

Reyhan durdu:

-Ben yalnız dönerim.

-Buz kalıbına mı? dedi Ali.

-Hayır yurda… Ali sinirli bir halde:

-Kusura bakma bu saatten sonra yalnız başına gitmene izin veremem.

-İzin almak isteyen kim? dedi ve yürüdü Reyhan.

Ali birkaç adımda ardından yetişti. Caddenin donuk ışıklarında buharlaşan nefeslerini geride bırakarak yürüdüler. Gecenin sırlı eli sokakları boyamış; karanlıkla ışığın kesiştiği her nokta başka bir çehreye bürünmüştü. Aynı anda derin bir nefes alıp verdiler. Gayri ihtiyarî birbirlerine bakıp güldüler. Reyhan, aniden önlerine atlayan kediyle irkildi.

Ali:

-Korkak, dedi gülerek.

-Sanki sen korkmadın.

-Uyuz bir kediden de korkacaksam, dedi Ali.

Misket kavgası yapan çocuklar gibi tartışarak yürüyüp gittiler. Elleri cebinde, kulaklarında kendi sesleri, gözleri geceyle sürmeli…

***

Zamanın adı kış; tadı, kıştı… Dönem sonu yaklaşmış, öğrenciler; sınavlara çalışmaktan bitap düşmüşlerdi. Şişmiş gözler, kulak üstünde unutulmuş kalemler, yanlışlıkla terlikle dışarı çıkmalar, dağılmış saçlar, uykusuz geceler…

Reyhan bir yandan Serpillerle arkadaşlığını ilerletirken diğer yandan eski çevresiyle görüşmeyi sürdürüyordu. O gün sınıf arkadaşlarından Birsen'in doğum gününü kutlamak için bir pastanenin üst katında toplanmışlardı. Reyhan davet edilmiş ve gelmiş, uzun bir masanın kenarında oturmuş, yüzünde zoraki bir tebessüm, etrafını izliyordu.

Renk ve ışığın dans ettiği, müziğin sarhoş ettiği şu odacıktakiler neden bu kadar tatsız akıyordu Reyhan'ın içine? Her seferinde şuurunun ortasına balyoz gibi inen o feryatla dalgalandı gece! "Anlamı yok."

Artık, iyice anlıyordu ki o, buralara ait değildi. Hani insan asırlarca da yaşasa bulunduğu yere ait olmadığını hisseder; bir şeylere, bir yerlere tarifsiz hasret duyar; adı bile olmayan sevgilinin hasretiyle yanar; nerede oturup kalktığını bile bilemez ya, işte Reyhan böyleydi. O hasretin kalp atışlarını, nabzında duyuyor onun haricindeki her şey dönerek uzaklaşıyordu.

Reyhan ve birkaç kız haricinde herkes içiyordu, kaldı ki müziğin sesi içmeyenleri de sarhoş etmiş, görüntüler bulanıklaşmıştı. Reyhan burada daha fazla kalamayacağını düşündü. Kalktı.

Loş ışıkların altında dans eden, kahkahalar atan arkadaşlarına son kez baktı. Kendinin de onlar kadar acınacak hâlde olduğu düşüncesi genzini yaktı. Ne farkım var onlardan, dedi inler gibi… Merdivenlerden koşarak indi. Dışarıya çıkınca derin bir nefes aldı.

Akşam olmuştu, şehir, ağırlaşan gözkapaklarının arasından, günü bitirmenin telâşıyla, telaşlı insanları seyrediyordu… Herkes kadar oraya ait bir kişi, caddenin kalabalığına karıştı…

***

Reyhan, saatine baktı. Yatağını düzeltti, dolabını kilitledi. Yatağında ağzı açık uyuyan Ece'ye baktı. Hiç uyanacak gibi bir hâli yoktu. Dün akşam eşyalarını kucaklayıp gelmiş, eski yerine yerleşmişti. Gittiği yerden ya kovulmuş ya da kavga etmişti. Reyhan başını salladı, "zavallı" diye söylendi, sıyrılan yorganını düzeltip Ece'nin üstünü örttü. Yemekhaneye indi. Yurt hafta sonları tenha oluyordu. Evine gidenler, gezmeye gidenler ve nereye gittiği belli olmayanlar… Reyhan Serpilleri gördü. "Serpiller" diye tekrarladı içinden, gülümsedi. Yanlarına gitti:

-Merhaba, Serpiller, nasılsınız?

Özlem:

-Merhaba Reyhan, Serpiller iyi, sen nasılsın?

Reyhan, cevap olarak gülümsedi.

Sare neşeliydi:

-Günaydın Reyhan, otursana acılı çemenimiz var.

Reyhan'ın gözleri parladı:

-Demeyin, sakın ben gelinceye kadar hepsini yemeyin! Şimdi geliyorum.

Kahvaltı saati bitmek üzereydi, kaldırılmaya başlanmış servisten kahvaltısını aldı. Çayını da kaptığı gibi, kızların yanına oturdu. Kızlar koyu bir muhabbete dalmışlardı. Reyhan kabullenilmiş olduğunu hissetti. Hoşuna gitti, neşelendi… Koca bir dilim ekmeğe çemen sürdü, Serpil'in önündeki gazeteyi çekti. Lokmalardan ziyade satırları yutuyordu. Avustralya yerlilerine ait ilginç bir yazıya dalıp gitti. Avustralya'nın yerlileri olduğunu daha önce nasıl duymadım, diye mırıldandı. İlkel masumlukları canavar medeniyet tarafından yutulmuş yerlilerin adları sanları duyulmaz, duyrulmaz olmuştu. Hikâyeleri hazindi…

Serpil:

-Anlamadım, dedi.

Reyhan:

-Avustralya'nın diyorum, yerlileri olduğunu hiç duymamıştım.

Özlem:

-Yersizler, yerlilerin yerini kapınca bunun duyulmaması için gerekli tertibatı almışlardır, dedi.

Reyhan, yazıya dalıp gitti.

Serpil, Reyhan'a seslendi:

-Hey arkadaş, umarım gazeteyi de yemezsin.

Reyhan:

-Buna garanti veremem, dedi.

-Ne kadar hızlı okuyorsun, dedi Serpil.

-Şu yerlilerle ilgili yazı, çok enteresan. İlgimi çeken konuları normalden hızlı okurum. Bu gazeteyi her zaman alır mısınız?

-Evet alırız.

Reyhan, ikinci dilimi de bitirdi. Ekmeği bitince masayı kolaçan etti. Üçüncü dilim için mutfağa gidip gelmesi gerekti. Alıp geldi. Çarçabuk çemen sürdü. Üçüncü dilim bittiğinde yazı da bitmişti.

-Acılı çemeni özlemişim. Uzun zamandır yemiyordum. Çemenin sahibine teşekkürümü ve sevgilerimi sunuyorum.

-Afiyet olsun, dedi Sare.

Açık perdelerin arasından içeriye, kış renkli, güneşsiz gökyüzü doluyordu. Sürekli yanan lâmbalar, mavi muşambalı uzun masalar arasında oturuyorlar; hiç susmayan televizyona dönüp bakmıyorlardı. Yemekhanenin havasız sıcaklığına, kronikleşmiş yemek kokularına alışkındılar.

Sessizliği Özlem bozdu:

-Kızlar, gene bakıyor.

-Baksın, biz işimize bakalım, dedi Serpil.

Reyhan, gazeteden başını kaldırdı:

-Kim bakıyor?

-Aa sen bilmiyorsun değil mi? Bir hayranımız var, dedi Özlem.

Reyhan meraklandı:

-Kimmiş o?

-Bak, şu kantin camının arkasındaki.

-Kantinci amca mı? Evet buraya bakıyor, dedi Reyhan.

Sare:

-Garip bir ifade var yüzünde, sanki inceleme yapıyor gibi, dedi.

Reyhan:

-Ama neden?

Özlem:

-Kantinci amca bizi izlemeyi seviyor. Bir gün gidip soracağım ne görüyorsun diye.

Serpil:

-Daha neler! Eşelemeye değmez, görmemeye çalışalım, dedi.

Reyhan:

-Haklısın, ama bu işin içinde başka bir iş var gibi, deyince

Özlem:

-Nerden anladın? dedi.

-Adam tepkili değil. Hâline bakılırsa, bir şey öğrenmeye çalışıyor gibi.

-Şu konuyu kapatalım, dedi Serpil.

Sare'yle Özlem çarşıya gitmek için kalktılar. Masada Serpil ve Reyhan kaldı.

Serpil:

-Bugün için bir plânın yoksa birlikte çamaşır yıkayabiliriz. Romantik olur…

Reyhan:

-Harika bir fikir ve bu romantizme çamaşırlarımın da ihtiyacı var.

Serpil:

-Tamam o zaman, dedi.

Reyhan gazetede okuduğu başlığı tekrarladı:

-Bilgi insanı mutlu eder mi?

-Bilginin çeşidine bağlı. İnsan her türlü bilgiyi kavramaya uygun yaratılmış. Kalbin bile bilgiyle beslenen bölümleri var, dedi Serpil.

-Uff ilginç şeyler söylüyorsun.

-Şunu ilâve etmeliyim. Bilgi, arının çiçekten aldığı polen gibi. Onu bala dönüştürmek bilgiden fazlasını gerektiriyor. Yani insanın özünden gelen bilgiyle, dışarıdakinin kaynaşması ve İlâhî yardım… Sonra petekler bal ile dolmaya başlar inşallah.

Reyhan:

-Çok hoş, dedi. "İlâhî yardım" kulağa çok hoş geliyor…

Biraz daha oturup kalktılar. Reyhan her gördüğünü merak eden çocuk misali, aklına takılan her şeyi soruyordu Serpil'e. Duyduklarıyla doluyor, doyuyordu…

***

Reyhan, tahmin ettiği gibi, Ece'nin kötü insanlarla, kötü yerlere girip çıktığını öğrenmişti. Ali "Uzak dur o kızdan." demişti. "Başa çıkman imkânsız." demişti. Ece'nin uyuşturucu batağına saplanması an meselesiydi; hatta belki şu an bir yerlerde ilk denemesini yapıyordu.

Reyhan yatağına oturdu. Düşünceli olduğu zamanlarda yaptığı gibi sağ eliyle saçlarını çekiştiriyordu. Elinden fazla bir şey gelmeyeceğinin farkındaydı. Ailesine haber vermek kesinlikle çözüm olmayacaktı. Aklını kaçırmış babası, yaşamaktan bıkmış annesi ne yapabilirdi? Ece'nin ikna olma gibi bir özelliği ise hiç yoktu. Seyirci olmaktan başka bir şeyler yapmalıydı… Ama ne?

Akşam yemeğine kadar odasında kaldı. Saçları karışmış, kabarmıştı. Yatağa yayılmış ders notlarının arasında biraz kitap okudu. Derslerle ilgili dokümanların arasında kitap okumak hoşuna gidiyordu. "Size mecbur edildiğim hâlde kendi istediğimi yapabiliyorum." hissi miydi bu zevki veren? Bilmiyordu ama bu ortaokuldan beri böyleydi. Muhterem abladan getirdiği kitabı okuyordu. Okurken zamanın nasıl geçtiğini anlamadı…

Güneş sessizce batmış, hava kararmıştı. Satırlar seçilmez olunca kitabı kapattı. Saatine baktı. Yemek servisi başlamış

olmalıydı. Yatağından indi, pencerenin önünde elleri cebinde durdu. Caddedeki hareketliliği seyretti. Günü bitirmenin telâşıyla son enerjilerini harcayan insanları, insanlardan daha değerli duran arabaları, dükkânları, seyretti. Herkes ne kadar meşgul, diye düşündü. Ya da ne kadar meşgul görünüyorlar… Şuradan gelip geçenleri tutup sorsan, çoğu, telaşının aslının astarının olmadığını itiraf edecek. "Nereye koşuyorsun?" "Niye koşuyorsun?" "Kazancın nedir?" gibi soruların cevabını istesen, ne söyleyecekler? Hiç… İşte, ne olsun, her günkü işler, alış verişler… Reyhan için girdaplar bu cevabın sinesinden kaynayıp çıkan sorularla başlıyordu… "Her günkü işler" ne demek? İnsan bu "her günü" nereden buldu? "her gün"lerden önce insan neredeydi? "her gün"lere nasıl geldi? Bu "her günler" "bir gün" bittiğinde ne olacaktı? Başka "her gün" olmayacaksa bu "her gün"ler niye var olmuş; olacaksa o "her gün"ler nerede ve nasıl olacak?

Sorular, kafasının içinde vızıldayan arılar gibi bir yerden kalkıp başka bir yere konuyor ama gitmiyorlardı… "Sorudan kurtuluş, cevabına sığınmakla mümkündür," demiyor muydu yazar? Tekrar saatine baktı. Rakamlar karanlıkta göz kırptı Reyhan'a. Akrep ve yelkovan umursamadan hareketlerine devam ettiler… Güya zamanla yarışıyoruz ama o hep bizi geçiyor, diye düşündü. Zamanla yarışmak yerine barışmak gerekiyordu belki… Belki sağlanacak bu barışla zamanın kalbine girilecek, özü bilinecek, böylece bizi geçmesi değil, hedefe ulaştırması sağlanabilecekti. Ellerini cebinden, gözünü caddeden ayırmadı.

Ortalığa saçılmış gibi duran, kasa kasa meyve ve sebzeleriyle, caddenin başını mesken tutmuş manav, koca göbeğini sarsan kahkahasıyla, elma tartıyordu. Yılların rüzgârıyla saçları dökülmüş ihtiyar, elma paketini bir eline aldı, diğer elinde bastonu, yürüdü. Reyhan, ihtiyarın titrek adımlarını, görün-

mez oluncaya kadar takip etti. Esip savurduğu yıllardan sonra zamanın değerini bir parça anlamışçasına yavaş hareket ediyor, her adımını sindirerek atıyordu. Bedeninde kapanmaz izler bırakmış bunca senesini, elma parası kazanmak ve evine elma götürmek için mi harcamıştı? Bu ihtimal, Reyhan'ın yüreğini sıktı, keder bulutları kapladı gözlerini. "Ben böyle olmak istemiyorum." diye düşündü.

Aynı manava, kıvrak adımlı, düzgün taranmış saçlı, uzun boylu bir kız yaklaştı. Gençliği hareketlerinden taşıyor, gülüşü Reyhan'a kadar ulaşıyordu. Limon, maydanoz ve havuç aldı. Pantolonunun cebinden çıkardığı parayı uzatırken güçlü görünüyordu. "Kar olmuş, yağmur yağmış beni çok ilgilendirmiyor, sıcak bir evim güzel eşyalarım, pahalı giyeceklerim ve parmaklarımın sayısından fazla sevenlerim var." der gibi yürüyordu.

Reyhan gözlerini kıstı, ne kadar ön yargılıyım, dedi kendine… Evet, insanların profilinden kişilik tahlili yapmak belki de biraz fazla oluyordu. Ama bunun sebebi ekseriyetin bu teorinin sağlamasını çoktan yapmış olmasıydı. Kızın şu an ne düşündüğü ya da nasıl güldüğünden daha önemli olan ve her şeyi ezip geçen bir gerçeği vardı ki; Reyhan işte bundan emindi… Atletik yapılı kız; az önce, özenle seçtiği elmalarıyla sisler arasında kaybolan ihtiyardan sadece birkaç rüya gerideydi. Sağlam adımlarıyla, havuç, limon taşıdığı; güneşle parlayıp, yağmurla damlalara karıştığı birkaç rüyadan sonra, -ömrü varsa- aynı sokaktan titrek adımlarla geçecekti. Ve o adımlarda, pencere gerisinden seyircilik yapan bir başka Reyhan, ölümün burukluğunu görecekti… Reyhanlar, ihtiyarlar, güçlüler, güçsüzler ve herkes için ölüm…

Ölümdü ayrılığın adı... Kardan, yağmurdan, bulutlardan, gökyüzünden ayrılık… Yeşile sırt vermiş güllere, yatağı yosun-

lanmış derelere, gümüş rüzgârlı vadilere veda… Ve insan bir karar vermeliydi. Emin olduğu, emin olması gereken bir karar… Bu karara ihtiyacı vardı Reyhan'ın… Karıyla, yağmuruyla, dünüyle bugünüyle hayat mı daha güzel yoksa gizemli cazibesiyle ölüm mü? "Elbetteki hayat" demek Reyhan için kaçamak bir cevaptı. Ölüm pelerinini savurup, varlığı bilinmezlikle örterken; yok edici çizmeleriyle yürekleri çiğnerken hayata tutunmak mümkün müydü? Adımlarının bilinmezliğe uzandığını bilmek, bilmeye müptelâ insan için çekilir şey miydi? Sonunda kocaman bir uçurum bulunan yolun konforu kimin umurundaydı? Aynı yolda yalnız yürümüyor olmak teselli olabilir miydi? Hayatta, kendine iyilik etmek isteyen ölümle barışmalı, ölüm denen meçhulün nedenini niçinini anlamalıydı. Dengenin sağlanması başka türlü mümkün olmayacaktı. Doğmak ve ölmek bir tünelin iki ucu gibiydi. Doğan insan geri dönemeyeceğine ve tünelde de uzun süre kalamayacağına göre ölümle tanışacak, mahiyetini anlayacaktı. Reyhan, bizzat tanışmadan önce tanımayı istiyordu onu… "Buna ihtiyacım var." diye düşündü. Başını göğe kaldırdı… Erken parlamış minik yıldız, karanlığın kalbine batmış, ışık ışık kanatıyordu karanlığı.

-Senin kadar uzağındayım Dünyanın, dedi Reyhan.

Göğsünde kıpırdanan isimsiz, şekilsiz ve sayısız duygunun, yoğunluğuyla gözlerini yumdu.

Reyhan, hızla açılan kapının sesiyle sıçradı. Tamamlanmışken tekmelenmiş bir yapboz gibi dağılıyor, yeniden kendini toparlanması zaman alıyordu. Şen kahkahalarıyla odaya üç dört kız girdi.

Reyhan yerinden kıpırdamadı.

-Kızlar, camın önündeki Reyhan değil mi? dedi biri.

Meral ışığı yaktı. Reyhan gözlerini kıstı.

-Romantik takılıyordun galiba, dedi aynı kız.

-Ya ne demezsin, dedi Reyhan.

Uzun boylu olanı:

-Yemek servisi başladı, dedi. Reyhan bu haberi bekliyormuş gibi:

-Tamam sağ olun, dedi.

Cüzdanını cebine yerleştirdi. Dolabını kilitleyip, odadan ayrıldı. Asansöre binecekken durakladı. Serpillere uğramasam mı, diye düşündü. İkirciklenmesi uzun sürmedi. Asansöre girdi düğmeye bastı, asansör aynasındaki görüntüsüne güldü. Saçlarını düzeltmeyi unutmuştu. Avuç içleriyle saçlarına sıkıca bastırdı.

Çorba ve sebzeden oluşan yemeğini aldı, boş bir masaya geçti. Kaşığı ağzına götürürken iki masa ilerde, tam karşısında oturan Sevinç'le göz göze geldi.

Sevinç, fırsatı kaçırmadı:

-Rey gelsene!

Yemeğini alıp kalktı. Sevinç'in karşısına oturdu.

-Merhaba, afiyet olsun, dedi. Sevinç, bembeyaz dişlerini gösterdi:

-Merhaba. Hoş geldin. Nerelerdesin yahu? Görüşemiyoruz bu aralar, bizi terk ettin!

-Aynı şeyi ben de sana söyleyebilirim. Sen nerelerdesin?

Sevinç, Reyhan'ın yemeğine ekmeğini bandırdı.

-Benim mekânlar malûm, dedi.

Reyhan:

-Mekânların aynı olması insanları, göz göze getirmeye yetmiyor. Belki boyut değiştiriyoruz... Bir mekânda sayısız boyut olabilir, biliyorsun.

Sevinç:

-Yine mi metafizik saçmalıklar? Geç bunları canımın içi. Elinle tutup, gözünle görmediklerin hayal gücünün emrindedir, kandırır seni…

Reyhan, gülümsedi:

-Hayal gücü dedin, sence hayal gücü elle tutulur, gözle görülür bir şey mi?

Sevinç, soğukkanlı:

-Tabi ki değil.

-Peki senin hayal gücün yok mu?

Sevinç:

-Var, dedi.

-Yani sende de metafizik saçmalıklar mevcut.

Sevinç:

-Bilimin yaklaşımından bihaber konuşuyorsun.

Reyhan:

-Bilim kendi ölçülerine uymayan alanlarda konuşamaz, konuşmuyor… Bilim adına konuşanlar saçmalayabilir o ayrı...

Sevinç'in canı sıkılmıştı:

-Bunlar bizi aşar canımın içi.

-Hem sonra, hayal gücü olmazsa insandan geriye ne kalır bir düşünsene?

Sevinç, bir hamle daha yaptı:

-Tuhaf kızlarla geziyormuşsun, sana hiç yakıştıramadım. Oysa sen çağdaş ve akıllı birisin.

-Çağdaş olmak yargısız infaz yapmaksa ben çağdaş değilim. İnsanoğlunun kafasından geçen, dudaklarından dökülen her fikri dinlemeye, değerlendirmeye açığım, açık olmak gerektiğine inanıyorum. Çünkü gerçek benimleyse korkacak bir şey yok demektir, elimdeki yalansa zaten bana yaramaz.

Sevinç:

-Yani gerçeği hâlâ bulamadın mı? dedi.

-Bilmiyorum…

Sevinç gözlerini kıstı:

-O birlikte gezdiklerinde gerçeği aramak; komik ve korkunç bir şey. Onlar cahil, ve yobazlar.

Reyhan sakin:

-Bu sonuca ulaşmak için, itham ettiklerinden kaç tanesini tanıdın, söyler misin? dedi.

-Tanımak mı, tanımakmış pöh bir de tanıyacak mıydım? Bir bakışta ne oldukları anlaşılıyor zaten… Geç bu klâsik yaklaşımları…

-Ya demek bir bakışta. Ben de kendime önyargılı diyorum.

-Onlara ön yargı bile çok.

Reyhan güldü:

-Kinlisin.

Sevinç:

-Ellerinden gelse bizi bir kaşık suda boğarlar…

Reyhan güldü:

-Bunu da nereden çıkardın. Bir kaşık su bile olmadan insan boğanları çok duydum, ama katillerin, kastettiklerinle uzak yakın bir alâkası yok.

Sevinç, yılgın:

-Onlar ilim ve teknoloji düşmanı cahil insanlardır, artık buna da itiraz edemezsin.

Reyhan:

-Benim bildiğim ilim ve teknoloji düşmanları Orta Çağdaki engizisyon mahkemeleri idi. Meşhur engizisyon mahkemelerinden çok bilim adamı geçti. Çoğunun mahkemeyle işi bittiğinde gövdesinin üstünde, artık bir başı yoktu. Aynı Orta Çağda Müslüman âlimler, yaptıkları çalışmalarla çağdaş medeniyetin temellerini atmışlar. Tabi bunları bilmek için bol resimli gazetelerden veya şiir kitaplarından fazlasını okumak lâzım…

Yemekleri bitmişti. Sevinç, sigara paketini Reyhan'a uzattı.

-Bırakalım bunları, dedi. Reyhan, diline gelen ilk cümleyi kurdu:

-Sınavlarla aran nasıl? Görüşebiliyor musunuz?

Sevinç:

-Çoğuna girmedim, yani görüşemedik. Girdiklerimin durumu fena değil.

Reyhan:

-Sınavlara girmiyorsun, okulu bitirmeyi düşünmüyorsun, neden?

-Acelem yok. Nasıl yaşayacağıma karar vermedim, şimdilik keyfime bakıyorum…

Reyhan üzüldüğünü saklamadı:

-Sevinç, senin ailene yaptıklarını, çocuğun da sana yapsın ister miydin?

-Ya ben ne yapıyorum ki, aramıyorum bile onları!

-O zaman şöyle sorayım. Ailene yapmadıklarını, çocuğunun sana yapmasını ister miydin?

-Çocuğum olacağını sanmam. Olursa da özgür bırakacağım, canı ne isterse yapabilir… Özgürlük her şeyden önemli.

-Özgürlük önemli ama ondan daha önemlisi nereye kadar ve ne kadar olduğu. Mutlaka sınırları çizilmeli. Basit bir misal; sana tokat atmak istiyorum, canım çok istiyor, şimdi sen tokadı yediğinde özgürlüğümün tadına mı bakmış olacaksın?

-Tabi ki öyle değil.

-Ya nasıl?

Sevinç, sıkılmıştı:

-Ya canımın içi, düşündüğünü söylemek, dilediğini giyebilmek fena mı olur?

-Kulağa çok hoş geliyor. Başörtülüler ya da senin gibi olmayanlar dairene dâhil değil. Doğru mu anlamışım?

-Evet.

-Sevinç, senin için üzülüyorum. Sevinç cevap olarak bir şarkının nakaratını tekrarladı.

Reyhan:

-Siz doğruyu değil arzularınızın tatminini istiyorsunuz.

-Öyle değil midir? Her insan arzularının tatmini için çabalamıyor mu? Bu senin için de, benim için de, örtülüler için de geçerli. Onlar kafalarındaki karanlığı yaşamaktan zevk almasalar bunu yaparlar mı?

Reyhan sakin olmaya çalıştı:

-Yanılıyorsun… İnsan sayısız sayıda, sınırsızlıkla sınırlı, ucu bucağı olmayan arzularla donanmış. Hevesinin, hırsının ne matematikte ne fizikte ölçüsü yok. Arzularını gerçekleştirme adına insanlığa kan kusturan bir yığın insan var. Demin hayal gücü dedik ya, hasta ruhlu birinin hayal gücünü düşün, dünyayı yok edecek arzuları olabilir. Burada "özgürlük, hayal gücü ve arzular" ana başlıkları birleşiyor. Bunların denetlenmesi lâzım. Denetimsiz bir hayal gücü, sınırsız arzular ve zalimleşmiş özgürlük birleşirse; karşına insan kılığında, kana susamış canavarlar dikilir… İnsanoğlunun içten dışa, dıştan içe kontrolü sağlanmalı. Bu da inanç dediğimiz şeyle mümkün…

Senin dediğin gibi herkes kendi arzusunun peşine düşerse çölde serap kovalayan deve sürülerinden farkı kalır mı insanoğlunun? Susuz, perişan, her yanılgısında yanılgısı ve yenilgisi artmış… Günümüz insanlarının manzarası üç aşağı beş yukarı bu minvalde.

Sevinç iyice sıkılmıştı. Başını kaşıdı:

-Mantıklı görünüyor, iyi de doğrular beni mutlu etmiyorsa ne olacak?

-Gerçek, aynı zamanda mutluluktur… Gerçek; insanın dostudur, olmalıdır…

Sevinç, Reyhan'ı süzdü:

-Hiç değişmiyorsun, boş ver ya, sıkma kendini bu kadar.

Reyhan, boşalan servisini bırakmak için kalktı. Dönerken bir fincan çay aldı. Kalabalığın arasında Serpil'i fark et-

ti, yemek alıyordu. Kendini göz ucuyla izleyen Sevinç'ten izin istedi, vedalaştı, Serpillerin yanına oturdu. Sevinç, Reyhan'ın nereye oturduğunu görmüştü, dudak büküp bir şeyler mırıldandı.

Reyhan, Sevinç'in ne mırıldandığını bilmiyordu, bildiği bir şey varsa o da bu insanların arasında kendini iyi hissettiğiydi. Kızların sorduğu birkaç soruya birkaç kelimelik cevaplar vermek dışında konuşmadı. Kızları dinlerken, çay fincanını sımsıkı tuttuğunu fark etmedi. Okyanusun kaybolmuşluğuna kafa tutan minik bir adaya çıkmıştı sanki… Hayali genişledikçe kendinden geçip, içine döndü…

Sinemanın büyülü ekranında kaybolmuş seyirci gibiydi. Çok uzaklardan seyre daldı, dostlarının hareketlerini, konuşmalarını, gözlerinde yanıp sönen ışıkları... Görüntüleri dürüp büküp, bir noktada topladı, sonra o noktayı delip geçti; usulca sıyrıldı bedeninden… Suskunluk denizine yelken açınca yavaş çekerdi kürekleri… Yüreği, ipek yumuşaklığında kıvrımlanan dalgaların gizlediği derinlikler dolusu ağırlaşır, parmağını kaldıracak gücü kalmazdı… Böyle zamanlarında konuşmak zulüm, kelimeler manasız, dudaklar lüzumsuz olurdu… İçinden taşanlarla yudumlardı zamanı… Dalgın gözlerine dokunanların soracağı "Ne düşünüyorsun?" sorusu ise cevabı en bilinmeyen, en verilemeyen soruydu o anda… "Bilmem" kalesine sığınır, sığındığı yerlere sığmadığını bir kendi bilirdi. Her türlü ses, ninnileşir; fonda kıpırdanan insanlar, eşyalar gökkuşağı siluetine bürünürdü…

Kalbi, boş bir sandal gibi suskunluk denizinde salınırken; nereden kaynaklandığını bilmediği gelgitler, kâh coşkuyu kâh hüznü taşırdı dalgalarda… Adı konmamış, konamamış duyguların kıpırdanışı masaj yapan küçük yumruklar gibi rahatlatırdı sinesini…

Zıt ve benzer bütün duyguların el ele verip dans ettiği müziğe giderdi kulağı… Bestesiz, güftesiz, o müzik, ruhunun her yanına yayılır; nameleriyle süzülürdü yamaçlarında… Damarlarındaki kan, sahipsiz müziğin ritminde akardı… Belirsizlikler diyarında Reyhan'ı sarmalayan, içinden dışına yolculuk yapan o müzik, "sahipsizsin" haykırışıyla okşardı yanaklarını… Yetimhane çocuğu gibi, teselliden süzülen acıyla büzüşürdü dudakları. Sabahın, akşamın, ortasından geçerken, bilinmezlikle örülüydü kaldırım taşları. İşte şu an, şu dalıp gittiği an, varlığını unuttuğu belirsizlikleri Reyhan'a giydiriyor, olması gereken kılığa sokuyordu. Kaybolmuşluğunu doya doya yaşıyordu Reyhan…

Yalnızken girdiği bu ruh hâline, bugün insanların ortasında dalıvermişti. Beyninde cılız bir ses "kendine gel" dedi…

-Dünyadan Reyhan'a, dünyadan Reyhan'a, bizi duyuyor musun, biz seni duyamıyoruz, görüntün kaybolmak üzere, diyen sesle birlikte kolu sarsıldı.

Serpil rica eden bir ses tonuyla çıkıştı Özlem'e:

-Bırak, sarsma.

Reyhan konuşmaya hazır değildi. Serpil'e gülümsedi.

Serpil Reyhan'ın gözlerine baktı:

-Hastalar derdini hekime der, dedi.

Serpil'in sözünden herkes kendince bir mana çıkardı. Reyhan yine gülümsedi, Serpil devam etti:

-Bütün mesele hekimi bulmakta…

Reyhan, bedenine tamamen döndüğünde elini kolunu koyacak bir yerler aradı. Çayını yudumladı, soğumuştu, yüzünü buruşturdu:

-Çayım buzlamış, dedi.

Sare, sevecen:

-Bırakır gidersen buzlar tabi.

Özlem kalktı:

-Herkese çay getiriyorum.

Serpil:

-En önce Reyhan'a getir, uzun yoldan geldi… Bahar ılıklığında gülüşleri cıvıltılar gibi yükseldi…

***

Günün ilk dersi olduğu için herkes mahmurdu. Belki de bu yüzden herkes yerine oturmuş, hocayı bekliyordu. Az sonra hoca geldi, ders başladı.

Ön sırada oturanlardan Ayşegül, kollarını kavuşturmuş, dinliyor görüntüsünde uyuyordu. Yan sırada oturan Urfalı Hatice, Reyhan'a Ayşegül'ü işaret etti:

-Uyuyor fakir, hasta herhâlde?

Reyhan, başıyla onayladı. Ayşegül genelde hastaydı ve uyuyordu. Ne tür bir hastalığı olduğunu bilen yoktu ama Ayşegül, sürekli hastayım diyordu…

Reyhan öğleye kadar sınıftan çıkmadı. Öğle arasında kantinde bir şeyler atıştırdı. Öğleden sonraki iki ders monoton bir şekilde geçmiş, solgun ikindi güneşi, donuk camlardan içeri süzülürken günün son dersi de başlamıştı. Ders saati boyunca Reyhan birkaç kez saatine baktı. Bütün sınıf, ders bir an önce bitse de gitsek havasındaydı. Reyhan bir kez daha saatine baktı. Tam bu sırada hoca, gelecek dersin konusunu hatırlatıp dersi bitirdi. "İyi akşamlar." deyip, çıktı.

Eşe toparlanıp kalktı:

-Geliyor musun? dedi.

Reyhan:

-Sen git arkadaşım. Ben biraz sonra çıkacağım, dedi.

Eşe, zayıflıktan çökmüş göğsüne bastırdığı kitaplarıyla çıkıp gitti. Reyhan, kitaplarını toparladı. Çantasından ucu görünen küçük kitabı çıkarttı. Derse girmeden önce, okuduğu sa-

tırlara bir kez daha göz attı. Samanyolu galaksisinin yapılabilmiş en küçük resmiyle, insan beyninin iki yüz milyon kere büyütülmüş resminin, parmak ısırtacak benzerliğinden bahsediliyordu. Büyüklüğüyle baş döndüren gök cisimleri ve küçüklüğüyle baş döndüren bir hücre arasındaki bu bağlantının sebebi, sonucu neydi? Reyhan tırnağını kemirdi. Kafasının içinde iki ses birden izin almadan konuşmaya başladı. Biri: "Gayet normal, maddenin olağan hâllerinden biri" derken diğeri: "Müdahale eden bir Güç olmadan olağan hâl diye bir şey söz konusu olamaz." diyordu.

Reyhan tercihini ikinci sesten yana kullandı. En küçükle en büyüğün, mükemmel derecedeki bu benzerliği, kâinattaki uyumun, plânlılığın göstergesiydi. İnsan, aklı olduğu hâlde doğruyu elde etmek uğruna bunca hata yaparken; akılsız, fikirsiz, birbirinden habersiz bu varlıklar nasıl böyle bir düzen kurabilmişlerdi.

Çocukların logolarla oynamasından çok daha kolaylıkla yıldızları evirip çeviren, asker gibi bir hizaya sokan, saniye şaşırmadan yörüngelerinde döndüren Güç, Reyhan'ın beyninde dönmeye başlamıştı ki omzuna dokunan bir elle irkildi:

-Hey yarım saattir seni seyrediyorum. İniş takımların kilitlendi de havada mı kaldın?

Reyhan, yalnız olmanın rahatlığına gömülmüşken, Ali'nin sesiyle sıçradı. Sertçe döndü:

-Korkuttun beni.

Ali kayıtsız:

-Sen de beni korkutuyorsun.

Reyhan sinirlendi:

-Korkan korktuğundan uzak durur.

Kitaplarını alıp kalktı. Ali, peşinden yetişti:

-Ne okuyordun?

Reyhan cevap vermeden yürüdü.

Ali:

-Ne okuduğunu bile söylemeye değer bulmuyor musun beni?

Reyhan durdu, emin olup olmadığını anlamaya çalışır gibi baktı.

Ali kazandığını sezdi:

-Evet lütfen, seni dinliyorum, dedi.

Tekrar yürümeye başladılar. Reyhan, az önce okuduklarını, okuduklarının düşündürdüklerini heyecanla anlattı. Ali, dikkatle dinliyordu. Ayazda kaldıktan sonra sığınacak kuytu bulmuş minik bir kedi yavrusu gibi memnundu hâlinden. Reyhan anlatacaklarını bitirdi.

Ali:

-Anlattıkların gerçekten enteresan, senin bunlarla ilgilenmen, o da bunlar kadar enteresan, dedi.

-Neden? dedi Reyhan.

-Bilmiyorum, biraz parkta oturalım mı? dedi Ali.

Reyhan, itiraz etmedi. Mevsim ne olursa olsun, tabiatla iç içe olmayı tutku derecesinde seviyordu Reyhan. Caddeden çıkıp, parkın paslanmış demir kapısından girdiler. Kış terk edilmişliğiyle sessizdi park… Yazdaki sıcak, şatafatlı günlerin ardından; sonbaharla başlayan ağlamaklı suskunluğu, yerini bilgeliğe bırakmış gibi sabır kokuyordu toprak... Oturdular. Reyhan önce ağaçlara sonra gökyüzüne baktı.

Aklına gelen ilk soruyu sordu:

-Allah'a inanır mısın?

Ali sigara yaktı:

-Doğrusu bunu pek düşünmedim.

-Neden?

-Şimdiye kadar kimse sormadığı için olabilir.

-Başkaları değil sen sormalısın bunu kendine.

-Galiba haklısın, dedi Ali.

Reyhan:

-Sahi inanç, sorgulanması gereken bir durum değil mi?

Ali:

-Peki, sen inanıyor musun?

-İnanıyorum… Galibasız inanıyorum.

Reyhan, gözünü manzaradan ayırmadı:

-Hayatına anlam katan, gerçekleştirmek istediğin bir amacın var mı?

Ali:

-Seni tanıyıncaya kadar yoktu, dedi.

Reyhan bu cevabı önemsemedi. Bankın hemen yanındaki gül ağacına döndü. Yamru yumru gövdesinde tek tük kalmış dikenler, tam tepesinde de kurumuş, rengini kaybetmiş bir gül vardı. Kışa nasılsa direnmiş, kararmış yaprakları arasında solgun pembeliğini bir parça muhafaza etmişti… Bir süre susup oturdular… Kalkmaya karar verdiklerinde vakit hayli ilerlemişti. Puslu gökyüzü, akşam koyusu mantosunu giymiş, lâmbalara gizlenen ışık perileri birer birer uyanmaya başlamıştı. Reyhan kalktı.

Ali uyanır gibi konuştu:

-Bırakayım mı?

-Gerek yok ben giderim.

-Peki.

Yürüdüler. Mezar sessizliğine gömülmüş park geride kaldı. Reyhan, geri dönüp o gülü almayı düşündü. Sonra vazgeçti. Onun yeri orasıydı… Caddeye çıktılar.

Reyhan, yurda yöneldiğinde durup durup ardına bakan Ali'yi unutmuştu. O kendi yolunda yürümeye, karar vermiş bir yolcuydu…

***

Yarıyıl tatili kapıdaydı artık. Dersler bitmiş, sınav sonuçlarının büyük kısmı açıklanmıştı.

Reyhan, okulun büyük, camlı kapısından koşarak girdi. Ayaklarını kuvvetlice paspasa vurarak karları temizlemeye çalıştı. Kirpiğine takılmış tanecikler çarçabuk suya dönüşmüş, gözlerini nemlendirmişti. Kaşkolünü ve beresini çıkarttı, sızlayan parmaklarını ovuşturdu.

Kütüphaneye girdi, son aldığı kitabı teslim etti. Sonra üçüncü kata çıktı. Yeni asılan sınav sonuçlarına bakmak istiyordu. Panonun önünde toplanmış üç dört kişi, kaldıkları derslerin karşılaştırmasını yapıyorlardı. Reyhan, listeden adını buldu. Notu oldukça yüksekti. Ece'nin ismine karşılık gelen notu görünce, yarı sinirli yarı üzgün bir hal aldı yüzü. Ayrılmadan önce sınıfa uğramaya karar verdi. Sınıfta birileri varsa Ece'yi soracaktı. Sınıfın açık kapısından gelen seslere bakılırsa içerisi boş değildi. Reyhan, kapının önünde durdu:

-Merhaba, dedi.

Bir grup kalın ses:

-Merhaba, diye karşılık verdi.

Ahmet:

-Hoş geldin Reyhan. Kırık notu olmayan birkaç kişiden biri olman hasebiyle seni tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum, dedi.

Reyhan'ın verdiği cevap alkışlar ve ıslıklar arasında kayboldu. Reyhan hafif kızardı. Hakan, Ahmet'in önüne geçti, elindeki silgiyi mikrofon niyetine Reyhan'a uzattı:

-Konuyla ilgili görüş ve tavsiyelerinizi alabilir miyiz? Sizce başarınızın sırrı nedir? Reyhan:

-Başarımın tek sırrı, dersleri sevmememdir, dedi.

Reyhan'ın cevabı, pencere kenarı sakinlerinin çok hoşuna gitmiş olacak ki deminkinden daha kuvvetli bir alkış tufanı koptu.

Hakan devam etti:

-Biraz açıklar mısınız?

Reyhan:

-Aynı şeylere bir kez daha katlanamayacağım için hemen geçmem gerektiğine karar verdim, çalıştım ve geçtim. Sınıfın sevgili şakşakçıları şimdi müsaadenizle…

-Harikasın, dedi Ahmet.

-Kimmiş bu harika? diyerek Ali içeri girdi.

Reyhan, suçüstü yakalanmış gibi hissetti kendini ve buna tepki olarak sesini yükseltti:

-Benmişim…

Ali kollarını iki yana açtı:

-Elbette başka kim olabilirdi ki?

Reyhan, Hakan'a döndü:

-Ece'yi gördünüz mü?

-Hayır, dedi Hakan.

Reyhan, onu görürlerse, ona, kendisini aradığını söylemelerini istedi. Ağır ağır yağan kar altından geçip yurda döndü.

Reyhan, yurttaki birkaç kişiye daha haber bıraktı. Açıktan Ece'yi aramaya çekindiği için anons ettirmedi. Eğer geceyi dışarıda geçiriyorsa ki durum onu gösteriyordu, bunun ortaya çıkmasını istemiyordu.

Akşam yemeğinden sonra Serpil'le çay içtiler. Reyhan, Serpil'i özellikle arayıp bulmuş, gitmeden önce görüşmek istemişti.

Serpil'e Neşe'den bahsetti. "Neşe lisedeyken en iyi arkadaşımdı ve yakın zamana kadar da mektuplaşırdık. Bu "en iyi" ifadesi yatılı okul öğrencileri için sıradan birinin "en iyisi"nden çok farklıdır. Zira yatılı hayat boyunca devam eden arkadaşlık sonunda ortaya; kardeş, akraba, arkadaş, dost karışımı bir şey çıkmıştır…" Serpil, Reyhan'ı dinliyordu.

Reyhan:

-Mektubumda, Neşe'ye son okuduğum kitaplardan bahsettim.

-Neşe'nin bu duruma tepkisi ne oldu? dedi Serpil.

-Neşe bu duruma tepkisini, tepki vermeyerek, verdi.

-Yani?

-Yanisi Neşe'den çıt yok. "Sen benim için öldün." demek istiyor gibi…

-Bazı cihetlerden öldüğün doğru, dedi Serpil. Gerçek hayata dirilmek üzere bir şeyleri öldürdün bu doğru.

Reyhan, sevecen bakışlarla süzdü Serpil'i:

-Biz ilericiyiz, derdi. Beni de bu "biz"in içine katması hoşuma gidiyordu çünkü onu seviyordum. Sonra, insan bir yerlere ait olduğunu hissetmek istiyor. Her neyse kafadardık işte. Daha hoşgörülü olmasını beklerdim.

Serpil Reyhan'a sevgiyle baktı:

-Hayat sürprizlerle dolu değil mi?

Reyhan üzüntülü:

-Neşe'yi kaybettim galiba.

-Bazen bulmak için önce kaybetmek lâzımdır. İnan bana, o üzülmeli seni kaybettiği için.

-Yüz yüze konuşabilseydik daha farklı olur muydu, diye düşünüyorum.

-Belki, kim bilir? Üzüntünü anlıyorum ama seni teselli etmek istemiyorum. Bizim bütün hesaplamalarımızda elde tutmamız gereken bir gerçek var ki o da her işin içinden başka hikmetler, hayırlar, hiç ummadığımız sonuçların çıkabileceği ihtimalidir.

-Yani hiç üzülmemeli miyim?

-Hayır öyle değil, elbette ki üzüleceğiz, aynamızdan yansıyan görüntülere kâh sevinecek kâh ağlayacağız ama iman insana öyle zenginlikler katar ki olayları, kişileri kısaca hayatı de-

ğerlendirirken hiç bir zaman tıkanıp kalmazsın.

-Çok güzel. Anlıyorum, ya da anladığımı sanıyorum. Ya dua et de anlayanlardan olayım.

Serpil gülümsedi:

-Sen de bana dua et. Su bile akıp giderken bin türlü engele çarpar, dağılır, damlalara bölünür ama yine toparlanıp denize ulaşır. Kaldı ki bizim yolumuz sonsuzluğa uzanıyor.

-Sonsuzluk. Kulağa çok hoş geliyor. Suyun çağıldayışı gibi.

Serpil, boşalan bardakları doldurup getirdi. Reyhan'ın çayı şekersiz içtiğini öğrenmişti. Kaşıksız ve şekersiz bardağı Reyhan'ın önüne koydu.

Reyhan:

-Teşekkür ederim, dedi. Devam etti:

-İnsan yüreğine düşen her şeyi paylaşmak istiyor. Ben de Neşe'yle paylaşmak istedim. Onun, benim yanımdaki değerini o çok iyi anlardı, çünkü yıllarca beraber ağlayıp beraber güldük. Haksızlıklara birlikte kafa tuttuk. İnsanların bas bas bağırırken dahi anlaşamadıkları bir devirde yaşadığımızı düşünürsek bu benim için çok önemliydi.

-Onu tanımıyorum fakat seni tanıyorum. Senin arkadaşlığına lâyık biriyse, bir gün yine beraber ağlayabilirsiniz.

Reyhan saatine baktı:

-Biraz kendinden bahsetsene. Hep beni ve sorunlarımı konuşuyoruz.

-Babam öğretmen. Üç kardeşiz, ilçede yaşıyoruz. Ablam evde ve erkek kardeşim okuyor. Her anne baba gibi çocuklarının iyiliğini isteyen bir ailem var. Ben de buradayım.

-Özet geçmek diye buna derler, dedi Reyhan.

Serpil:

-Senin otobüsün kaçta?

-Üç saatim kaldı. Bak ne diyeceğim, senin memlekete gitmeye niyetin yok herhâlde. Tatilde ne yapacaksın?

-Ben gidersem kırık döküklerimin ve söküklerimin tamirini kim yapar?

Reyhan esnedi:

-Ben de mi kırıp dökseydim ya, canım eve gitmeyi hiç istemiyor.

-Ailenle aran iyi değil mi?

-Bilmem… İlkokuldan sonra zorla yatılı okula gönderildim. Galiba orada yalnızlığa alıştım. Şimdi eve gitmek, aile içi çalkantılara seyirci olmak bana sadece üzüntü veriyor. Özlemiyor değilim, ama neyi özlediğimi bilmiyorum…

-İnsansın, özleyecek, sevecek, isteyeceksin, dedi Serpil.

Biraz daha oturduktan sonra Reyhan:

-Pekalâ. Ben kalkayım. Daha çantamı hazırlamadım.

Serpil:

-Sana el sallamama izin verir misin?

Reyhan'ın gözleri parladı?

-Tamam, otobüsün ardından su da dökersin… Kalktılar.

Otogara ulaştıklarında otobüsün kalkmasına yarım saate yakın bir zaman vardı. Reyhan'ın küçük valizinin iki ucundan tutmuş, konuşa konuşa gelmişlerdi.

Reyhan, otobüsü görünce yüzünü ekşitti:

-Amanın dostlar ne eski püskü bir otobüs, kim bilir içi ne berbat kokuyordur.

Otobüsün yanında durdular. Reyhan, valizini şoför muavinine verdi.

Serpil:

-Sağ salim götürsün de kokusunu boş ver.

-Biliyor musun, Pollyanna felsefesini hiç onaylamazdım. Yani ayakkabısı olmayan birinin ayakları olduğu için mutlu olmaya çalışması bana mantıksız gelirdi. Ayakkabıları da olmalıydı falan filân… Ama artık bana öyle geliyor ki mesele, Poll-

yannacılık ya da onun karşıtlığı meselesi değil… Yani insanın esas meselesi ayaklar, ayakkabılar değil…

-Ya nedir?

-Ruhun ve kalbin derinliklerinde bir yerlerin ayarıyla alâkalı.

Serpil gülümsedi:

-Çok hoşsun.

-Öyle mi, sağ ol, çok hoşsun diyenlerin çok olsun.

Reyhan, saatine baktı. Otobüsün hareket etmesine birkaç dakika kalmıştı.

Serpil:

-Hadi artık bin, yoksa ikimiz birden el sallayacağız otobüsün ardından.

Reyhan toparlandı. Serpil'i sımsıkı kucakladı.

Reyhan:

-Ya düşünüyorum da, gerçek hayatta böyle sahnelerde fon müziği olmaması ne kötü. Filmlerde olur ya.

Serpil gülümsedi:

-Hadi canım, yolun açık olsun, dedi.

Reyhan:

-Seni özleyeceğim, dedi.

Yavaş yavaş hareket eden otobüse bindi, koltuğuna oturdu. Serpil pet şişeden yere su serpiyordu. Reyhan gülümsedi. Serpil'e el salladı. Kalın bıyıklı, koca göbekli şoför, alışık hareketlerle otobüse bir yarım daire çizdirdikten sonra gaza bastı.

Reyhan ön koltukta yalnız oturuyordu. Otobüsün iki yanından akan görüntülere kaydı bakışları… Süratle, uzaklar yakın, yakınlar uzak oluyor, renkler birbirine karışıp geride kalıyordu. Şoför sigarasından çektiği kocaman bir duman bulutunu üfleyerek teybe uzandı. Namelerinden kucak kucak hüzün dökülen bir şarkı duyuldu: "Gurbet o kadar acı ki ne varsa içimde." diyordu ince sesli kadın. Türkçe öğretmenini hatırla-

dı Reyhan. Türkçe öğretmeni bu şarkıyı çok severdi. Öğrencileri bir şeylerle meşgulken, aralarında, bu şarkıyı söyleyerek gezinirdi. "Ben gurbette değilim, gurbet benim içimde." kısmında sesi titrer, gözlerinin mavisi daha bir derinleşirdi. Evet, gurbet insanın içinde, diye düşündü. Gün be gün değişen renkler ortasında bir şeylerin garibiydi insan… Belki de insanın gerçek gurbeti kendisiydi. Belki de…

Reyhan otobüs yolculuklarına çocukluğundan beri alışkındı. Atmosferini ağır kokuların kuşattığı otobüsün, kim bilir kaç insanın oturduğu koltuklarına otururken midesi bulanırdı. Kulakları uğuldar, iç organları birbirine karışır gibi olurdu. Yol boyunca uzanan tarlaları, tepeleri seyretti. Karların eridiği yerlerde, toprak, nasırlaşmış bağrını açmıştı gökyüzüne. Nazar ile ufuk çizgisinin kesiştiği yerden sonrasını hayal etti. "Niçin, kimin için?" diye düşündü. İnsanların uğramadığı uçsuz bucaksız dağlar, tepeler, ovalar, okyanuslar niçin, kimin için vardı? Şimdi Serpil olsaydı "insan için" derdi, diye düşündü. Akla en yakın cevap da buydu zaten. Evet, insan için… İnsanların çoğu cevabını vermeyi bir kenara bırakın, bu soruyu bile sormuyorlarken bütün bu düzenek amacına ulaşacak mıydı? "Benim içinmiş" diyecek miydi insan şuuru? "Ulaştı bile" dedi sahipsiz bir ses. "Dün, sen belirsizlik bataklığında çırpınırken bugün kenara çıkmış, diğer çırpınanlara bakıp durum değerlendirmesi yapıyorsun" diye ekledi. "Demek ki ulaşmış, ulaşıyor, ulaşacak…" Sahipsiz ses Reyhan'a sahip çıktı: "Yargılama, sadece insaflı ol kendine ve insanlara yardım et…"

Otobüsün ikinci molasında indi. Elini yüzünü yıkadı. Terasa dizilmiş masalardan birine geçti. İlk bardaktan sonra çayın yanına bir de poğaça aldı. Poğaça bayattı. Bembeyaz kar manzarası bayat poğaçayı unutturdu Reyhan'a. Çayın garip tadına aldırmadı. Göz alabildiğine uzanan dağlar ve yeşilin üs-

tüne salkım saçak beyaz giyinmiş ağaçlar vardı. Yüzünü yalayıp duran, saçlarıyla oynaşan mis kokulu hafif bir rüzgâr esiyordu. Mola bitmeden otobüse bindi…

Buğulanmış camı dirseğiyle sildi. Ezbere bildiği yollar tükenmiş, otobüs şehre girmişti. Hazırlandı. Kalın bıyıklı, koca göbekli şoför, otobüsü durdurdu. Reyhan, kapıdan inerken ceketinin yakalarını kaldırdı. Kuru ayaz yüzünü yaladı. Bagajdan çıkarılanlar arasından çantasını aldı. İçindeki buruk hareketlenmenin sebebi, doğup büyüdüğü toprakların kokusuydu. Gözleri doldu. Omzuna aldığı çantasını düzeltti. Ilık damlaları silerken neden ağladığını düşünmedi. Başını kaldırırsa yanaklarından süzülenlere gökyüzü şahitlik edecekti... Başını kaldırmadan yürüdü…

Birbirinin tekrarı günler boyunca düşündü Reyhan. Beraberinde getirdiği kitabı okuyup bitirdi. Televizyon izledi. Bol bol uyudu. Annesinin zoruyla akraba ziyaretlerine gitti. Aralarında oturup gülümsedi, sorulanlara cevap verdi. Ablasının evinde kaldı. Bu arada hep düşündü. Yol ayrımında bulunduğunun farkındaydı. Zaman içinde müşahede ettiği renkleri gözden geçirdi. Gördüklerini, duyduklarını harmanladı. Ufkunu saran efkâr içinde yüreğine huzur fısıldayanın hangisi olduğuna karar vermeliydi. İki bacağı, bir kalbi olan insanın aynı anda birkaç yolda birden yürümesi mümkün olabilir miydi? İnsan bir noktaya odaklanmak üzere yaratılmıştı ve Reyhan, gecikmenin zararını sadece kendisinin göreceğinin farkındaydı. Serpil gibi giyinebilir miydi? Bu soru avuçlarını terletti… Kıyafetini değiştirebileceğinden emin değildi, yalnız emin olduğu bir şey vardı ki; insan düşündüğü gibi yaşamalıydı… Buradan hareketle geriye gidince, önce "düşünceleri" yerine oturmalıydı. Reyhan ne düşünüyordu. Belirsizlikten bıkmıştı artık. Serpil, buğulu sesiyle "Sen inanıyorsun" deme-

miş miydi? "İnanıyorum" diye fısıldadı… "Ama inandığıma inanmak için bir şeyler yapmalıyım" dedi. Fikirlerinden bir kısmını hayata geçirirse sağlamasını yapmış olmaz mıydı? Evet, pratikte birkaç adım atmanın zamanı gelmişti.

Bilmenin ağırlığını bilmeyenler "bilmiyorum" demenin kolaylığını bilemezlerdi. İnsanın kafası biraz çalışıyorsa, her şey hakkında verilmiş bir hükmü olmalıydı... Ya da birilerinin hazırlayıp sunduğu hazır hükümler alınıp kullanılabilirdi… Reyhan'ın babası ikinciyi yapmayı tercih ediyordu. Birilerinin demokratik yollardan dayattığı önyargıları sahiplenmiş, şimdi kızına karşı kullanıyordu. Reyhan'a sabah, akşam tekerleme kılıklı nasihatler etti. Özet olarak "Kimsenin önüne geçme, arkada da kalma." dedi… Aklınca, herhangi bir tehlikede ön ve arkadakiler zarar görecek, ortadaki korunacaktı… Ne kadar bencilce, ne kadar derinliksiz, insafsız bir mantıktı bu…

Oysa Reyhan, hayatından, tahta kaşığıyla yediği yemeklerden daha fazla tat almak istiyordu… Ama alamıyordu işte… Nazarında her şey boş, anlamsız, değersiz ve sıkıcıydı… Tutkuyla bağlı olduğu tabiat bile çok zaman hüznünü beslemekten öte gidemiyordu. Maziye karışan günlerden geriye elem kalıyor; karanlık bir perdeyle örtülü yarınlar elem veriyordu… Bir gülmeye karşılık on kere yanıyordu canı… "Sadece okulunu düşün." cümlesi, belki matematiksel olarak doğruydu… Peki, ne olacaktı düşününce? Tatmin olamadıktan sonra okul değil okullar bitirilse ne olacaktı? Reyhan bu ve benzer itirazlarını seslendirmedi. Çünkü alacağı tepkiyi biliyordu

Tatilin son haftasında başlayan kar yağışı Reyhan'ı neşelendirdi! Bahaneler bulup, birkaç kez çarşıya gitti. Yolunu uzattı… Sessiz beyazlığın altında yürüdü. Yatağından kalkar kalmaz pencereye koşuyor, buğulanmış camları dirseğiyle silerek sokağı seyrediyordu. Bu sabah da erken kalkmış, pencereye koş-

muştu. Dünden kalan izler kapanmış, henüz dokunulmamış beyazlık Reyhan'ı çağırıyordu. Annesinin kazağını sırtına geçirip fırladı. Kocaman bir kardan adam yapıp bitirinceye kadar, çocuk heyecanıyla çalıştı. Yan komşuları İzzet amca Reyhan'ı pencereden gülerek seyrediyordu. Reyhan, ayaklarının dibine "pat" diye düşen havucu görünce o yöne baktı:

-Sağ ol İzzet amca.

İhtiyar, Reyhan'ı başıyla selâmladı. Reyhan, kardan adamının kaşını gözünü de tamamlayıp eve koştu. Ellerini sıcak soba borusuna yapıştırdı. Annesi çayı demlemişti. Yanakları, burnu kızarmış, nefes nefese kalmış Reyhan'ı görünce şaşırdı. İçerde uyuduğunu zannediyordu:

-Sabah sabah ne işin var dışarıda?

-Kardan adam yaptım, dedi Reyhan. Annesi başını salladı:

-Çocuk gibisin. Bir şey değil giderayak hasta olacaksın.

Reyhan, bir fincan çay doldurdu. Sıcak ekmeğe tereyağı sürdü, üstüne de dil buran peynirden serpti. En üste de kimyon ve pul biber serptikten sonra ekmeğini yemeye başladı. Annesi, sevgiyle kızını izliyordu...

***

Dönüş yolunda uyumadı, uyuyamadı… Çantasından çıkardığı derginin sayfalarını baştan sona üç - dört kere çevirdi. Neşe'yi, Sevinç'i, Ece'yi, Vildan'ı, Ahmet'i, Ali'yi, Serpil'i ve diğerlerini düşündü. Verdiklerini, aldıklarını ve paylaştıklarını hesapladı. Vermek ya da almak değil, paylaşmaktı güzel olan. "Paylaşıyoruz" ifadesinin taraflarından "o", insan hayatının mücevheri gibi nerede durursa dursun, pırıltısıyla göz kamaştırıyordu. Öylesine zordu ki paylaşmak…

Yurda geldiğinde akşam oluyordu. Çantasını odasına bıraktı. Elini yüzünü yıkadı. Herkes birbirine "hoş geldin" diyordu. Reyhan da tanıdıklarıyla selâmlaşıp hatır sordu. Keli-

meler, insanı ne çok yükten kurtarıyor, diye düşündü. "Hoş geldin" deyince, sanki sorunlar bitiyor, ne durumda olursa olsun "gelen" "hoş gelmiş" oluyordu.

Yemekhaneye inmesi uzun sürmedi. Yolda bir şey yemediği için acıkmıştı. Yemeğini alıp, boş masalardan birine geçti. İçindeki denizin kabarmış dalgaları, birkaç güne kadar durulacaktı… Tatil gidiş dönüşlerinde hep böyle olurdu. Küçük kıpırtılarla harekete geçen yüreği evden ayrılmasıyla sakinleşir, haftasına kalmadan normal ritmine kavuşurdu. Arkasından uzanan bir çift el gözlerini kapattı. Reyhan birkaç saniye durdu, gözünün üstündeki parmaklara dokundu:

-Ece!

-Bildin, nasıl bildin ayol?

Reyhan:

-Senden başka baş parmağına yüzük takan birini tanımıyorum.

-Vay, dikkat süper. Hoş geldin hayatım.

-Hoş bulduk.

Ece, Reyhan'ı koklar gibi yaptı:

-Dur bakayım, bizim oralar gibi kokuyorsun.

-Daha çok otobüs kokuyorum. Saatlerdir yoldayım…

Ece, sandalye çekip oturdu. Reyhan'ın ekmeğinden bir parça koparıp yemeğine bandırdı:

-Ee anlat bakayım ne var ne yok obamızda yaylamızda?

Reyhan:

-Hayırdır, son zamanlarda halk edebiyatıyla iştigal ettin herhâlde.

-Biz de Anadolu mahsulüyüz, bakma başparmağımızdaki yüzüğe ve kulağımızdaki üç beş küpeye.

Reyhan dudak büktü:

-Sen Anadolu'nun hormonlu mahsulü olmalısın, keşke tek mesele üç beş küpe olsaydı.

-Ya bırak şimdi, iyilik dolu nasihatler dağıtan bilge kişi tavırlarını.

Reyhan Ece'nin eline vurdu:

-Yemeğimden uzak dur.

Ece:

-Ee, anlatsana.

-Ne olsun, bildiğin gibi. Kuru ayaz, dumanlı gökyüzü, yaşamaya meraklı insanlar, canlılığını yitirmiş pazar meydanı yani her şey aynı…

-Cevaba bak, bilge, filozof Rey bacım benim.

Reyhan:

-Bacın ölmüş acından, dedi. Sen neler yaptın?

-Bol bol gezdim.

-Kış ortasında nerde gezdin bol bol? Havasız yerlerde pinekledim desene şuna.

Ece:

-Annemi gördün mü?

-Anneni gördüm ama o beni göremedi. Çünkü yolumu değiştirdim. Belki de görmüştür bilmiyorum. Kaçmasaydım, seni soracaktı ve ben ne gerçeği ne yalanı söyleyecek hâlde değildim.

Ece, yaktığı sigaranın ilk nefesini üfledi:

-Boş ver, ben yokken daha mutludur o.

-Ne demezsin? Şaşırdım zaten nedir bu hâl diye. Etekleri havalanmış, mutluluktan uçuyordu kadıncağız.

Dumandan öksürdü:

-İğrenç bir şey ya bu… Üstüne bir de para verip bu şeye nasıl katlanıyoruz anlamıyorum.

Ece:

-Annem de hep öyle söyler ama soğan doğrarken bile tüttürür.

-Sen anneni özlemişsin. Gidip gelseydin ya.

-Boş ver.

Reyhan kalktı:

-En azından bir telefon et kadıncağıza. Ben yorgunum odama çıkıyorum.

-Ya nereye, şurada iki lâflıyorduk. Hem yemeğin bitmedi.

Reyhan:

-Sen devam et, dedi.

Tatil bitmiş, ikinci dönemin ilk günü gelip çatmıştı. Akşam erken yatan Reyhan, sabah gözlerini açmadan önce ne göreceğini düşündü. Evdeki yatağının kokusu yoktu…

Uykuyla uyanıklık arasında yuvarlanan çatlak bir ses duyuldu:

-Sabah sabah açmayın şu camı.

Bir diğeri:

-Heyy uyumaya çalışıyoruz.

Reyhan yüksek sesle:

-Uyumaya çalışmayın. Tembelliğe çalışıyorum, der gibi bir şey oluyor. Hadi, kızlar kalkın. Güneşin soğuk davranışları üzmesin sizi. Kalkın ve aydınlanın.

Kızlar koro hâlinde:

-Reyhan suss!

-Susarım, dedi.

Pencereyi kapattı. Sabah temizliğini yaptı, giyindi. Yemekhaneye indi. Yemekhane her zamankinden daha kalabalıktı. Ece'yle yine yemekhanede karşılaştı. Ece, Reyhanların odasına taşındığı hâlde geceyi başka bir yerde geçirmişti. Nereden batıp nereden doğduğu belli olmayan yalancı güneş gibiydi.

Birlikte kahvaltı ettiler. Yola çıktıklarında dersin başlamasına da az bir zaman kalmıştı. Reyhan, Ece'nin yüzüne dikkatle

baktı ve gülmeye başladı. Daha önce nasıl da fark etmemişti.

Ece, gün ışığına çıkmak zorunda kalmış yarasa gibi neşesizdi, yüzünü buruşturdu:

-Neye gülüyorsun sabah sabah?

-Sana... Göz kapağının birini boyamayı unutmuşsun.

Ece:

-Hadi ya! Ben de, bir eksiklik hissediyordum ama nerede olduğunu çıkaramamıştım. Bu şekilde derse giremem.

-Girersin. Boyamaya vaktin yok ama silmeye var, dedi Reyhan.

-Olur mu?

-Neden olmasın? Makyajın olmayınca nefes alabiliyorsan mesele yok.

-Çok komik.

Ece mendiliyle göz çevresini sildi. Suratının ekşiliği artmıştı. Yol boyunca konuşmadılar.

Okula yaklaştıklarında Reyhan'ın kulağına eğildi:

-Sanki ders kaçırmayan biriymişim gibi bana bunu da yaptırdın ya…

Reyhan gözlerini kıstı:

-Boyasız kalınca savunmasız görünüyorsun.

Ece:

-Evet, aynen öyle hissediyorum.

Okula gelmişlerdi. Aceleyle sınıfa çıktılar. Reyhan yerine geçip oturdu, Ece de peşinden, yanına ilişti. Sınıfta eksik yok gibiydi. Ece'nin elinde defter kitap namına bir şey yoktu.

Reyhan Ece'ye döndü:

-Sen defter kitap kullanmayı ne zaman öğreneceksin?

-Unuttum ya.

-Pes yani…

Hoca hemen arkalarından girmiş ilk ders başlamıştı. Kılık kıyafetlerini tatilde yenileyen öğrenciler, hocanın söylediklerini eski bezginlikleriyle not alıyorlardı.

Reyhan göz ucuyla Ece'ye baktı. Aslında Ece'nin bakış açısını çok iyi anlıyordu.

Ece'nin kulağına eğildi:

-Hayatınla dolabının benzerliğini fark etmiş miydin? İkisi de darmadağınık…

Ece güler gibi yaptı:

-Aman ne büyük bir buluş.

Reyhan:

-Ya canım sıkılıyor, tam buluş yapma havasındayım.

-Belli, dedi Ece.

-Aslında derslere gelmemekte haklısın…

-Ne sandın?

Reyhan gülümsedi:

-Ama hesap etmediğin bir şey var.

-Hadi ya?

-Evet.

-Neymiş? dedi Ece.

-Çözüm değil.

Ece tırnaklarına baktı:

-Biliyor musun, umurumda değil, dedi.

Reyhan:

-Biliyorum, dedi…

İlk gün oldukça uzun olmuştu Reyhan için. Son dersten çıktığında yorgundu. Ece'den kurtulması zor olmadı. Yalnız yürümek, düşünmek istiyordu…

***

"İhtiyar kadın, torbasındaki ip yumaklarını bakkala gösterir:

-Alır mısın evladım? der.

Bakkal yumaklara bakar, evirir çevirir, dudak büker:

-İyi eğrilmemiş hem de nemli der ve az bir fiyata alır ipleri.

Birkaç saat sonra bir müşteri gelir, ip sorar. Bakkal ipleri öve öve bitiremez.

-Düzgün eğrilmiştir, kurudur, yaz yünündendir, yayla malıdır…

İstediği fiyata satar. Bu sırada az önce ip aldığı yaşlı kadın da dükkana gelmiştir, satıcının bu sözlerini duyan yaşlı kadın:

-Evlâdım şu mecidiyeyi al, beni de şu rafa koy kıymetleneyim, der…

Bakkal beyninden vurulmuşa döner. Hakikati bir anda kavrar.

Yalanla kazanılan, maldan hayır yoktur, haramdır. Ve ibadetlerin kabul edilmesinde en baş şart helâl kazanmak, helâl lokma yemektir. Üstünde haram elbise, midesinde haram lokma bulunan insanın ibadeti kabul olmaz…"

Reyhan gözlerini yumdu. Okuduğu bu satırlar; yüreğini ışığa boğmuş, gözlerini kamaştırmıştı. "Haram" ifadesinin bu kadar yerinde kullanıldığına ilk defa şahit oluyordu. Olur olmaz her şeye "haram" diyen mahalle ağzından sonra, bu satırlar ilâç gibi gelmişti. İçi boşalmış insanlar, temas ettikleri her şeyin içini boşalttıkları gibi "haram" "helâl" ifadelerini de koflaştırmışlardı.

Oysa okuduğu satırlar, vicdanla birebir örtüşen, insanlığı, hakikatin zirvesine taşıyacak manalar sırtlamıştı… Aynı bölümü tekrar tekrar okudu. Düşündükçe "iman" denilen şeyin sadece ahiret için olmadığını anlıyordu Reyhan. Dünyanın cennet olması da imana bağlıydı. Kalbi, kafası ve bedeniyle bir bütün olan insan; kalbini, kafasını ve bedenini imanla ışıklandırdığında; sihirli nefesini nereye üflese cennete çevirecek, nereye ayak bassa, oraya bahar götürecekti. Yatağından kalktı. Akşamın ala-

ca karanlığını, ışıklarıyla delik deşik eden, şehri seyretti.

"Mavi nurdan bir ırmak, gölgede bir salıncak…" mırıldandığı şarkı, geçmiş günlerin tadıyla yıkadı dimağını… "Yanmam gönlüm yansa da ecel beni alsa da gözlerim kapansa da yıldızların altında…" hüzünle yavaşlamış, çocuk yüreğinin tıp tıpları gelip yerleşmişti nabzına… Saçlarını düzeltti. Caddenin iki yanından akan hareketliliği seyretti bir müddet. Saatine baktı, yemek zamanı geçiyordu. Dolabını kilitleyip, cüzdanını cebine yerleştirdi. Serpillerin odasına uğrasam mı diye düşündü fakat adımları Reyhan'dan önce karar vermiş, merdivenleri üçer üçer inmeye başlamıştı. Yemekte, tanıdık kimseyi göremedi. Daha doğrusu tanıdığına memnun olduğu kimseleri göremedi!

***

Reyhan, Serpil'le dostluğunu ilerletiyor, yeni bir dünyanın kapılarının aralanışını seyrediyordu. Yeni kitaplar okuyor, yeni fikirlerle tanışıyor, tanıştığına da memnun oluyordu. Yitiğini bulan insanlar gibi içi sevinçle doluyor; baharla randevusuna yetişmiş kelebeklerin kanat çırpışlarını duyuyordu yüreğinde…

Akşam yemeğinden sonra odasına çıktı. Birkaç kâğıt, bir kalem alıp etüt odasının yolunu tuttu. Etüt odasında yalnızdı. Tekrar denemesi gerektiğini düşünmüş, Neşe'ye bir mektup daha yazmaya karar vermişti. Kalemle kâğıdın buluşmasını geciktirmedi; çünkü ne yazacağını biliyordu. Neşe'yle birlikteyken hiç bir zaman çok düşünmemiş, içinden geldiği gibi davranmıştı mektubuna başladı.

"Sevgili Neşe,

Sana yazdığım son mektubun cevabı elime ulaşmadı ve ben yeniden yazıyorum… Nasılsın? Umarım iyisindir.

Hani gözlerini büyük büyük açarak, okuduğun bir şiir vardı. Şairini hatırlamıyorum, ama o şiir, aklımda kalmış.

“Neler yaptın yeni yeni” diye başlayan, “Anlayabildin mi beni?” diye devam eden… Takdir edersin ki anlaşılmak, anlamak insanın belki de en öncelikli ihtiyacı… Şimdi soruyorum; neler yaptın yeni yeni?

Zamanın tozu, toprağı her şeyi örtüyor ve örtecek canım, bunu kimse inkâr edemez. Yaşananlar ekseriyeti itibariyle unutulacak, unutuluyor… Ama unutulmayan şeyler de var ki; biz onları yüreğimizin en özel köşesine saklayıverdik, kimsecikler görmeden. Dostluğumuzun doyumsuz tadı, birlikte yaşadığımız çocukluk yılları ve gençliğe ilk adımlarımız…

Hatırlıyor musun, gazozumuzla, tostumuzu alıp çekildiğimiz köşelerde, neler konuşurduk? Bazen gülmekten karnımıza kramplar girer, bazen sonu gözyaşıyla biten tartışmalara kaptırırdık kendimizi. Kantinin demir sandalyeleri, kışın çok soğuk olurdu da oturmadan önce ceketlerimizi sererdik. Filmin başlama saatini beklerken, bacaklarımızı toplayıp oturabileceğimiz hatta uzanabileceğimiz bir divan, ulaşılmaz bir hayaldi bizim için ama gene de çok eğlenirdik.

Yaz akşamlarının gün batımında yakamozlanan denize, ayaklarımızı sokar, uzaklardan geçen gemileri sahiplenir, üstüne hayaller kurardık… Neleri paylaşırdık? Her şeyimizi… Ailelerimizi, geçmişimizi ve dahi geleceğimizi yan yana dizer, hayallerimizin güneşinde yakamozlanırdık. Okulun çevresinde, kocaman daireler çizerdik, kol kola... Gurbeti birlikte yudumladık yıllarca… Bayramlarda, bir kıyafetlerimizi, bir de burukluğumuzu paylaştık…

Okumaya olan tutkumuz, kitapçıyla arkadaş yapmıştı bizi. Paramızın yetmediği kitaplara imrenerek bakar, alan olsa da okusak, diye dört gözle beklerdik. Hatta birkaç sayfasını, ayaküstü, okuyuverirdik… Hayallerimizi besleyen, kendimizi iyi hissettiren bir şeyler arardık, sanırım…

İşte canım, ben, hayallerimi besleyen, kendimi çok iyi hissettiren güzellikler kuşağına girdiğimi düşünüyorum. Sen de mi, demeden önce, bana kulak vermeni istiyorum.

Hayatta, insanın, yeme içmesinden, giyim kuşamından daha öncelikli bir şeyleri, bir amacı olmalı derdin, bunu, benden fazla savunurdun. Aklımızı hayran bırakacak, kalbimizi sevindirecek şeyleri çok aradık seninle. Şimdi düşünüyorum da; dünyayı, tüm gerçekliğiyle kavrayabilmek, neyin ne olduğunu anlamak içinmiş, bütün o hırçınlıklarımız… Bize sunulanlarla alay etmek, henüz ulaşamadığımız hakikate saygının ifadesiydi belki… Kim bilir? "İlericiyiz" derdin, ben de "elbette" derdim. Oysa sana sunulan, benimsediğin ilericilik, takvime dayalı, tarihsel bağlamda bir ilericilikti…

Canım, biz hayatın, çözülmeye aday bir sır olduğundan hareketle bakardık, olaylara, insanlara… Ama çözümün gözümüzün önünde olduğunu, bizimle yaşadığını hatta içimizde olduğunu fark edemedik. Öyle bir ışık düşmüş ki, bin dört yüz sene önce, kâinatın gönlüne... O ışıktan binlerce sene sonra gelse de insan, eğer ilâhî müjdeyle gözü aydınlanmamışsa o gericidir, geridedir…

Neşe, "ben kimim?" diye sordum kendime… Cevabını veremedim uzun süre. Sen "insanız" diyeceksin, peki insan ne? "Nereden geliyorum, nereye gideceğim?" Bu iki sorunun arasındaydı benim kimliğim… Geldiğim ve gideceğim yerdeydi sır! Sonra, taşlar yerine oturmaya başladı. Her yönüyle üstün bir varlıkla geliyordu cevaplar… Yaratıcımız, yani Allah!

Etrafına şöyle bir bak, gördüğün her şey, ahenkli güzelliğiyle sana gülümseyecektir. Seyrine doymadığımız gülleri hatırlıyorsundur. Kopardığım için, müdür beyden fırça yemiştim. O rengârenk güllerin, hiçten geldiklerine nasıl inanır insan?

Yeni fakat bana yabancı olmayan bir yola girdim. İnan, bu yol sana da hiç yabancı değil. Sevgi çiçekleri, burada her dem

taze... Bahar akşamlarında, yaz, günbatımlarında anlam veremediğimiz hislerle dolup taşar, birbirimizin gözbebeklerindeki sisleri seyreder, yanlışlara kafa tutarak teskin olurduk ya; şimdi, hakikat ışığıyla kamaşan gözlerime, bakmanı istiyorum. Elemsiz sevginin, hakiki adaletin, ebedi mutluluğun, gerçek olmayacak, olamayacak kadar, güzel olduğuna inanır, bunların hayaliyle avunurduk. İşte, canımın içi, bunlar hayal değilmiş…

Sözü çok uzatmıyorum… İçimdeki, en küçük kıpırdanmadan tut, en amansız fırtınalara kadar ne varsa hepsini seninle paylaşmak, sana bunları yazmak isterdim. İnsan bulduğu hazineyi, sevdiğine, sevgilisine bir an önce göstermek için koşar, bu arada sendeler, yere kapaklanır ama durmaz... İşte ben şu an böyle hissediyorum. Bulduğum hazinenin tümünü sana göstermek, senin de gözlerinin parladığını, senin de sevinçle zıpladığını görmek istiyorum. Bu yüzden heyecanımı mazur görmelisin. Amacım, ifadelerimle seni bağlamak değil, hâlimi resmetmektir…

İlk mektubunda, gitar dersi aldığını yazmıştın. Bir gün bana, "love story"yi çalarsın, umarım. Birlikte, biraz güler, biraz ağlarız…

Gözlerindeki pırıltılar sönmesin, gülücüğünle hayat bulan gamzelerin kaybolmasın… Hoşça kal..."

Reyhan…

Yazmayı bitirir bitirmez kâğıdı katlayıp zarfa koydu. Zarfı kapattı…

***

Nisan ayı gelmişti. Dünya semalarına, veda zamanının geldiğini anlayan kış yumuşamış, pılısını pırtısını toplamış gitmeye hazırlanıyordu. Kışın yolculuk telâşından yararlanan bahar, fırsat buldukça, ılık nefesini yeryüzüne üflüyor, dağların bayırların üşümüş avuçlarını, donmuş yüreğini ısıtmaya çalışı-

yordu. Bahar heyecanıyla tomurcuk tomurcuk terlemiş; ağaçlar, zümrüt işlemeli pelerinini omuzlarına takmıştı. Toprak ve taze hava Reyhan'ın başını döndürüyordu…

Hani birini beklersiniz, geleceğine dair umudunuz, bilginiz, vardır. Ama yine de gelişi sürprizdir, gülüşü sürprizdir ve kaybedinceye kadar inanamazsınız bulduğunuza… İnsan hayatına, böylesi bir güzelliği taşıyacak, bir ya da birkaç şey ancak vardır. İşte bahar, yeryüzü var olduğundan bu yana, beklenen, bilinen ama her gelişi, bir sürprizler kuşağına dönüşen, birkaç şeyden biridir… Hayret ve hayranlıkla yaşarsınız dirilen tabiatı… Hele bir de diriltenin farkındaysanız, tabiattan ziyade dirilen, siz olursunuz…

Reyhan, sabahları, parlak gökyüzünü, uzun uzun seyrediyor, tabiatın uyanışına şahitlik etmenin zevkiyle geriliyordu. Hele o yağmurlar… Gökyüzünün toprakla vuslatı… Tam bir yağmur hastasıydı Reyhan… Damlaların tıpırdamaya başlamasıyla nabız atışları değişir, yüreği kabarır, sanki başka bir boyuta geçerdi… Yağmurla buluşmak için bahane arardı, eğer ki dışarı çıkmazsa, yağmurun sesini, kokusunu daha iyi alabilmek için pencereye koşardı… Eğer, yağmura dışarı da yakalandıysa, yavuklusunu görmüş sevdalı kızlar gibi, sevinçten ne yapacağını bilemez, yanakları allanır, nefesi tazelenir, vuslatın keyfine varırdı…

Ve bu sabah yağmur vardı pencerelerde… Reyhan, işi olmamasına rağmen, erken kalktı… Yağmur kokusu, uykusuna usulca dokunmuş ve dağıtmıştı. Uyuyanları rahatsız etmemeye özen göstererek giyindi… Kalorifer peteklerine dokundu, sıcaktı. Kapının yanındaki sandalyeyi pencere kıyısına çekti, oturdu. Dizlerini kalorifere, yanağını cama dayadı. Cam üzerinde minik seller meydana getiren yağmur sularını teninde

hissetmeye çalıştı. İnsan işte, diye düşündü. Bir yanda ısınması gereken dizi, diğer yanda serinlemeye muhtaç yüzü var… İnsan, zıtların kesiştiği ülke…

Yağmur, bazen şiddetleniyor, bazen yavaşlıyordu. Yağmur kesilir gibi olunca cadde kalabalıklaşıyor; yeniden bastırdığında hızla boşalıyor ve yağmur çiçeği şemsiyeler açıyordu. Ve Reyhan düşünüyordu…

Şu caddeden geçenlerin çoğunu tanımıyorum, diye düşündü. Ama tanımamam, onlarla bağlantım olmadığı anlamına gelmiyor… Bastonunun peşinden sürüklenen ihtiyar amca, tuhaf sesler çıkaran seyyar satıcı, çocuğunun elinden tutan telâşlı kadın, kitaplarını arkadaşının kafasına vuran liseli genç, omzunu çökerten çantasıyla bütünleşmiş postacı… Hayatın tadı hep birlikte algılanıyordu… Dışındaymış gibi görünse bile, ferdî hiçbir güzellik ya da kötülük, bu bütünlüğün dışında değildi. Bunun sebebi, bu bütünlüğün mimarının bir olmasıydı! "Ben başkayım" "yepyeniyim" "yapılmayanı yapacağım" iddiaları, sahibine ve çevresindekilere kırıklıklar yaşatmaktan öte gidemezdi… Reyhan'a göre, insan coğrafyasında, girilmemiş sokak, keşfedilmemiş köşe kalmamıştı… Bugün geçtiği yoldan, dün, kim bilir kimler geçmiş, neleri alıp, nelerde kalıp gitmişlerdi. Eğilip baksa, birilerinin ayak izlerini görecekti bastığı yerde… Çünkü insan, insanlardan hareketle yer belirliyor, düşüncelerden hareketle düşünce üretiyordu... Birilerinin yanında ya da karşısında olmak! Bağlayan belli! Kişinin kendi gerçekliğinin içinde verdiği mücadele, ortak nokta… İnsan, kendini ifadede, muhatabına muhtaç… Herkes aynı piyesin içinde oyuncu… İnsan var olanla var ve kendini bunun dışında tutamaz, diye düşündü. Hatta varlıkla öylesine kaynaşmış ki; yokluğu ispata çalışırken bile varlıktan medet umuyor…

Öyleyse, insan sadece tercih hakkına sahip… Boyama

kitabındaki desenlerin içini dolduran çocuk gibi, renklerle oynuyor… Tonlamayı şöyle ya da böyle yapması, kendi kalıbının, var olanın, dışına çıkması için yeterli değil… Elbette, çok özel tonlar yakalamış olması bir ayrıcalık ve belki insan olmanın en özel yanı… Kitabı bize uzatan elin istediği de bu değil mi zaten? Harikulade renkler yakalayıp, kişinin tüm yeteneğinin zevkine varması ve kitabı, verene minnetle iade etmesi...

İyinin ve kötünün fırçasından çıkanlar, katran renginden tut gökkuşağının sahip olduğu bütün tonlara kadar uzanabilir… Lâkin desen aynı desen, insan zannetmemeli ki kitabın sayfalarını keyfince değiştirebilir ya da beğenmediği ksımları yırtıp atabilir…

Elleri kalorifer peteğinde, yanağı camda, uzun süre oturdu. Uyuyan birkaç kişi haricinde, odada yalnızdı. Acıktığını hissetti. Yemekhaneye inmeden önce, Serpil'e uğramaya karar verdi. Ders kitaplarını alıp, çıktı.

Hafta içinde, sabah saatinde, Serpil'in odasında olması zayıf bir ihtimaldi ve yoktu da… Yemekhaneye yalnız indi, servisten kahvaltısını aldı. Televizyonu açtı, çizgi film vardı. Kapatmadı. Fantastik konulu çizgi filmler, eskiden beri ilgisini çekerdi. Sınıf arkadaşı iki kız girdiler yemekhaneye. Uykulu gözleri, çatlak sesleriyle, Reyhan'ı selâmladılar ve kahvaltılarını alıp yanına geldiler. Masalar boş, ortalık tenha olduğu için, bir bakıma mecburen gelmişlerdi.

Eşe:

-Günaydın, dedi tekrar.

-Günaydın. Hoş geldiniz.

Çizgi film bitinceye kadar konuşmadılar. Eşe Hataylıydı. Reyhan, Eşe'yi her görüşünde, Eşe'nin memleketinden getirdiği içli köfteleri hatırlıyor, hatırlatıyordu.

-Ya Eşe, şu yemeye doyamadığım içli köftelerin bittiğine, eminsin değil mi?

Eşe güldü:

-Reyhan anladım çok sevdin, ama bitti, bu gerçeği artık kabul et.

Reyhan, acı çeker gibi konuştu:

-Bazı gerçekleri kabullenmek çok zor… Tadı damağımda kaldı. Tekrar ne zaman yiyeceğiz, diye düşünüyor, bunun endişesiyle kıvrım kıvrım kıvranıyorum…

İlknur, lokmasını aceleyle yuttu:

-Bu acıyla yaşamana gerek yok. Büyük marketlerde satılıyor. Hem caddedeki büyük lokanta var ya, orada da var.

Reyhan gülümsedi:

-Olmaz. O dediklerinin hiç biri Hatay'dan gelmiyor. Ben Eşe'nin annesinin yaptığından istiyorum. Katiyen başkası olmaz, olamaz.

Eşe keyiflendi:

-Annem duymasın, zevkten, kare, dikdörtgen, küp gibi bilumum geometrik şekillere girer. Bu espriye hep birlikte güldüler.

Kahvaltılarını bitirip kalktılar. Yağmur kesilmiş ve güneş çıkmıştı sahneye… Yağmur sonrası şehir, kederini gözyaşıyla akıtmış insan gibi duru ve sakindi. Kirli su birikintilerinde, parlak renkler belirmiş; çamur içinde kıvranan solucanlar, çizgi çizgi yollar yapmışlardı. Sabah düşündüklerini hatırladı. "Hiç kimse hayatın dışında değil…"

Bir gün daha bitmişti, sınıfın boşalıp, ortalığın sakinleşmesini bekledi. Sıraların arasından geçip, pencerenin önüne geldi. Elleri cebinde, bahçeyi seyre daldı… Bahçe karınca yuvası gibiydi. Gelenler, gidenler, oturanlar…

-Merhaba!

-Merhaba, diye cevap verdi, Reyhan.

-Hoş geldin.

-Hoş bulduk.

Serpil Reyhan'ın yanına geldi:

-Birine mi bakıyorsun?

Reyhan:

-Hem herkese bakıyorum, hem kimseye bakmıyorum. Bazen, çok da fark etmiyor.

-Doğrudur… Hayırdır, düşüncelisin?

-Geçen akşam söylediklerini düşünüyorum, dedi Reyhan.

-Hangi kısmını?

-İnsan ve düşünmeyle alâkalı paragraf.

-Ah evet. Düşünmek insan olmanın gereği. Aklın hareketiyle düşünüp fikir üretiyoruz ve bu fikirlerle maddî manevî hayatımızı düzenleyip, ihtiyaçlarımızı karşılıyoruz. Akıl olmayınca hayvan kadar olamıyoruz, çünkü onlarda sevki ilâhî ya da bize öğretilen adıyla içgüdü var. Mükemmel yaşıyorlar.

Gülümsediler. Serpil, Reyhan'a sevgiyle baktı.

Reyhan gözünü bahçeden ayırmadı. Sesli düşünüyor gibiydi:

-Düşünmek, bir ayrıcalık, ama bir de düşünülenlerin hayata geçirilmesi meselesi var. Pek çoğumuz düşündüğümüz gibi yaşamıyoruz. Kalbimizle, kafamızla reddettiğimiz bir çarkın içinde dönüp duruyoruz. Ne düşündüğümüz ise zaten belirsiz… Kafamızdakileri kucağımıza döküversek, kördüğüm olmuş ip yumakları gibi, karman çorman şeyler çıkacak ortaya. Eğriyle doğru, güzelle çirkin karışmış, her şey biçimsizleşmiş…

Mevcut ortamda yaşadığımız gibi düşünmek ise çok sıkıcı. Hakkında kötü düşündüğümüz birine bunu belli etmemek için, bin bir türlü hokkabazlık yapıyoruz. Çocukluğumun ilk yıllarından itibaren, bu çelişki, iç dünyamı hep huzursuz etti.

Gün geçtikçe, bunu daha iyi anlıyorum.

Sonuç olarak, bence, ya insanlar hakkında iyi düşünmeyi başarmalı, ya da kim hakkında ne düşünüyorsak yüzüne söylemeliyiz… Çünkü aksi tamamen iki yüzlülük… İki yüzlülük yapmayı hiç bir zaman içime sindiremedim… Bir yerde iki yüzlülük yapılmadan yaşanamıyorsa yaşanmasa da olur gibime geliyor. Hep samimiyet aradım insanlarda… Her tebessümü yokladım, kaynağını bulmaya, gerçekliğini anlamaya çalıştım. Bana yönelen her "merhaba"yı elden geçirdim. Samimiyet bulduğuma, bulduğumu zannettiğime sonuna kadar sahip çıktım.

Belki bahsetmişimdir, bir Türkçe öğretmenim vardı. Beni çok severdi. Evrim teorisi gibi saçma fikirleri vardı ama çok samimî bir insandı. Ve ben de onu çok sevmiştim. Diliyle gönlü aynı hizadaydı. Hayrandım ona… Söylediği her şeyi gözümü kırpmadan yapardım…

Serpil, Reyhan'ın sırtına pat pat vurdu:

-Benim yiğit arkadaşım!

Reyhan devam etti:

-Biliyor musun, artık kendimden şüphelenmeye başlamıştım. İki yüzlülük normal de acaba anormal olan ben miyim? diye. Ama sizleri tanıyınca, o kadar da anormal olmadığımı anladım ve buna çok sevindim.

Serpil gülümsedi:

-Yok canım, seni normal kabul edersek, diğer insanlara başka bir sıfat bulmamız gerekir ki uzun iş.

-Yaa aşk olsun sana…

-Ne dediğimi anladın canım.

Reyhan konuşmasını tamamladı:

-Düşünceyi ışıklandıracak, hayatı yeni baştan düzenleme enerjisini sağlayacak bir beslenme kaynağı olmalı.

Serpil derin bir nefes aldı:

-Ebedi bir kaynaktan bahsediyorsun ve sen bunu buldun.

Reyhan, avucundakini sarrafa gösteren fakir gibi, umutla:

-Buldum mu sence? dedi.

-Buldun inşallah.

Reyhan:

-Demin sen geldiğin anda düşündüğüm şey buydu. Yani, bulunanı değerlendirme meselesi. Cesaretim var mı, bilemiyorum? İnsanın düşündüğü gibi yaşayabilmesi dünya ile savaşa girmek gibi bir şey. Düşüncelerim tam oturmadığı için midir bilmiyorum, bir şeyleri hayata geçirme fikri avuçlarımı terletiyor?

-Sen endişelenme. Vakti gelen gonca, güle durur, gül olur…

Reyhan, neşelendi:

-Biliyor musun, ben gülleri çok severim? Bir evim olursa, bahçesinde bir sürü gül ağacı olsun isterim. Her bahar göverip, türlü renklere bürünsünler, gelip geçerken irili ufaklı tomurcuklarını seveyim. Her yer gül olsun. Sabah akşam, kokuları; açık pencerelerden içeri dolsun…

Serpil de havaya girmişti:

-Harika bir fikir. Ben de misafir gelirim. Kekimi de getiririm. Kekimle gelirsem beni geri çevirmezsin. Gülüştüler.

Serpil, Reyhan'ın, çayın yanında kek sevdiğini biliyordu.

Reyhan:

-Portakal, ceviz, fındık, kakao, limon, havuç ne varsa koy içine tamam mı?

-Tamam, mutfakta ne varsa hepsinden biraz koyayım.

-Anlaştık.

Hayalin ipek dünyasında, anlaşabilmek, gerçekte anlaşılan konunun muhabbet olduğunu bilmek güzel şeydi doğrusu…

Serpil, Reyhan'ın elini tuttu.

-Akşam yemeğinde görüşürüz inşallah.

-Tamam inşallah, dedi Reyhan.

Söylediği son kelime içini ısıttı. Bu sıcaklık göğsünden taşıp benliğine yayılmış, bakışlarını canlandırmıştı. "İnşallah"la hissettiği güce ihtiyacı vardı. Gözlerine fer gelen hasta gibi yeniden mırıldandı: "İnşallah…"

***

Akşam ezanı okunuyordu. Uzak minarenin, yıldız bakışlı ışıkları Reyhan'a baktı, sonra ezanla bir olup içine aktı... Yıldız bakışlarını Reyhan'ın üzerinden ayırmıyor, ben hep buradaydım, diyordu sanki… Hüzünlenen yüreği, akşamın alaca karanlığına sığındı. "Hâlâ neredesin?" dedi yıldız bakışlı minare… Reyhan utandı, bu soruya cevap vermemek için nefesini tuttu. Sonra, gelip geçen insanlardan çekindi… İçinde olup bitenleri sanki birileri görüverecekti; kitapları göğsüne daha sıkı bastırıp yürüdü.

Vitrini, ışıklarla donanmış bir mağazanın önüne gelince durdu. Vitrinin camında kendini görmüştü. Az önce ezanla ümitlenen yüreği, şimdi vitrindeki görüntüsüyle hayal kırıklığına mı uğramıştı? Sanki kendini ilk defa görüyordu. İpleri sarkan botlarından başlayarak, baştan aşağı kıyafetini gözden geçirdi. Kot pantolonu, kollarını hiç düğmelemediği gömleği ve dağınık saçlarıyla Reyhan'a bakan Reyhan mıydı?

Örtüler içinde hayal etti kendini. Bu hayalden süzülüp yüreğine damlayan şey huzur değil miydi? Evet, ta kendisiydi! Huzurun ve itminanın gönül aynasındaki görüntülerini resimlemeye çalıştı. Sanki bilinmezlerde itilip kakılmış benliği, kanatlanıp, güvercinler gibi semalarda pervaz edecekti… Sanki ağırlığına dağlar dayanmaz zincirlerle bağlı bir yanı, esaretten kurtuluverecekti! Tatlı bir serinlik yayıldı bedenine…

Kıyafeti değişirse, Ali'den de kurtulurdu… Sadece Ali mi, Reyhan'la ilişkilerini gözden geçirecekti, birçok kimse yeni Reyhan'la ilişkisini yeniden gözden geçirecekti. "Ne zaman yanındaydılar ki?" diye sordu içinden bir ses… Sahi, ne za-

man yanındaydılar? Reyhan, bunu bilmiyordu…

Babası her değişikliği reddettiği gibi bunu da reddedecekti. "Sivrilip çıktın gene" diyecekti. Annesi "Okudun da bunları mı öğrendin?" diye hırçınlaşacaktı Reyhan'ın ne öğrendiğini bilmeden. Reyhan gülümsedi!

Aşılmaz duvarlarla ördükleri hapislerinde çürümeyi, korunmak zannediyorlardı. Öyle ya da böyle, hiç bir değişikliğe açık değildi kapıları… "Yeni de neymiş, kırk yıllık âdetler değişir miymiş?" Oysa binlerce yıldır değişiyordu dünya... İnsanların mutlu olma çabaları bir damlayken, kâh yağmura kâh sele dönüşüyor; kâh cenneti kâh cehennemi taşıyordu yeryüzüne… Cennetle buluşma umudu, cehennemle mücadeleye değmez miydi?

Tek düze hayatlarını sallayacak her değişimin, düşmanıydılar. Bu nasıl bir kısır döngüydü böyle? Menfaatin zalim saltanatı, insanları o kadar bencilleştirmişti ki kendilerine, kendilerinden başkasının yardım eli uzatacağına inanamıyor, inanmıyorlardı. Bencilliğin kemikleşmiş dikenleri ruhlarına saplanıp kalmış, sürekli kanayan yaralarıyla yaşamaya öylesine alışmışlardı ki… Hariçten gelen ışık da olsa, can havliyle, kendi karanlıklarına kaçıyorlardı. Bırakın yüreklerini, evlerine bile sokmazlardı ışığı… Öyle ya bu ışığın ardından kim bilir ne istenecekti onlardan(!) Çünkü bilmiyorlardı karşılıksız vermeyi çünkü gerçek manasıyla karşılıksız vereni, çoktan "kırk yıllık âdetleri"nin arasına gömmüşlerdi…

Gece geç yatmış olmasına rağmen erken uyandı. Bugün Muhterem ablaya gidicek olmasının heyecanı vardı içinde. Yatağından kalktı, diş fırçasını sabununu aldı. Havlusunu omzuna attı. Hafta sonları geç kalkıldığı için, koridorlar sessizdi.

Koridoru geçti, lâvaboya girecekti ki bir şey dikkatini çekti. Merdivenlerin ilk basamağında, elleri çenesinde, heykel gibi donup kalmış, bir kız oturuyordu. Yanakları ıslaktı. Dal-

gın bakışları, mekânı delip geçmiş, uzak diyarlara ulaşmıştı. Reyhan, lâvaboya girip girmeme konusunda kısa bir tereddüt yaşadı. Tereddüdüne adımları son verdi, yoluna devam etti.

Dişlerini fırçalarken koridordaki kızı düşünüyordu. Kız, Reyhanların bölümünde okuyan, birkaç örtülü kızdan biriydi. Genelde yalnız gezer, kimseyle konuşmazdı. Gülmeyen solgun yüzü, kuytuya kaçmış gözleri, kırılıverecekmiş gibi zayıflığına rağmen dimdik yürüyüşüyle, Reyhan'ın dikkatini çekmişti.

Reyhan, lâvabodaki işini bitirdi. Havlusunu omzuna atıp, malzemelerini topladı. Kız, hâlâ oradaydı.

Reyhan, tüm cesaretini toplayıp, kızın yanına oturdu.

-Merhaba, dedi.

Kızdan ses çıkmayınca devam etti:

-Arkadaşım, senin için yapabileceğim bir şey var mı?

Kız, uzak diyarlardan çekip aldığı, donuk bakışlarını, Reyhan'a çevirdi:

-Maalesef yok! Sağ ol…

Reyhan, kızın hikâyesini merak etmişti ama meraktan ziyade üzülmüştü kızın hâline:

-Hadi, birlikte kahvaltıya inelim.

-Sağ ol. İstemiyorum.

Reyhan, bir müddet kızın yanında oturdu. Yapabileceği, ya da kızın, yapmasına izin vereceği bir şey olmadığını anlamıştı. Odasına gitti. Giyindi. Tekrar koridoru geçip merdivenlere yöneldi. Kız gitmişti. Reyhan, Serpillerin odasına uğradı. Sare ile Özlem de oradaydılar.

-Günaydın, dedi.

Kızlar, bir ağızdan:

-Günaydın, hoş geldin, dedi. Reyhan, gösterilen yere oturdu. Aklı, o kızda kalmıştı.

Sözü oraya getirdi:

-Ya demin, yukarıda bir kızcağıza rastladım. Merdivene oturmuş, perişan bir hâlde düşünüyordu. Bir derdi vardı galiba. Üzüldüm hâline. Hani bizim sınıfın sağ tarafındaki sınıfın tek örtülüsü.

Serpil dolabını kapattı:

-Yasemin'den bahsediyorsun. Acaba, yine ne oldu?

Reyhan:

-Neden, yine?

-Yasemin bu sene örtünmüş. Tabi, bu işe, ailesi şiddetle karşı çıkmış. Hem de şiddetli bir şiddetle. Özelikle babası... Kim bilir, yine ne oldu?

Reyhan sarsılmıştı. Ama bu, hayranlığı sırtlamış bir sarsılmaydı. Acıma hissi hayranlığının gölgesinde kalmıştı... Ortada, inancı için her şeyi göze almış bir insan vardı. Reyhan'ın aklına "düşündüğü gibi yaşamak" meselesi geldi.

-İşi zormuş, dedi, Sare.

Özlem, okuduğu kitaptan gözünü ayırmadan konuştu:

-Allah kolaylıklar versin.

Bir ağızdan:

-Amin, dediler.

Reyhan:

-Onun için yapabileceğimiz bir şey yok mu? dedi.

Sare esprili:

-Az önce yaptık ya?

Serpil, Reyhan'ın yanına oturdu. Elini tuttu, gözlerinin içine baktı:

-Biliyor musun, hiç birimizin durumu, Yasemin'den farklı değil. O'na yapabileceğimiz tek yardım dua ve tesellidir, elimizden başka bir şey gelmez.

Reyhan gözlerini kaçırdı. Söyleyecek bir şey bulamadı. Serpil'in "hiçbirimiz" dediği, gruba dâhil miydi? Gül bahçesindekilerin parmağına batan dikene, Reyhan ne diyebilirdi? O

henüz bahçenin dışında, yol kıyısında, gideceği yöne karar verememiş bir durumdaydı. Öyle miydi, kararsız mıydı? İçinden bir ses itiraz etti Reyhan'a! "Gül bahçesini bırakıp nereye gideceksin?" diyordu. Ses haklıydı. "Ama" dedi Reyhan, "Gitmeye öyle alışmışım ki bulduğum gül bahçesi de olsa, kalmaya korkuyorum…" "Korkma" dedi aynı ses. "İlla korkacaksan, gül bahçesine girmene engel olan korkularından kork."

Reyhan, arkadaşlarına baktı… Narin çehrelerini çerçeveleyen örtülerinin içinde, ne hoş görünüyorlardı! İnandıkları değerleri, cılız omuzlarına apolet gibi kondurmuşlardı. Reyhan onlara karşı sadece hayranlık duyuyordu. Anlamsız hayata anlam katmayı başarmışlar; çıkmaz zannedilen yolları, sonsuzluk caddesine, çevirmişlerdi. O cadde; ezeli güzellikler âlemine, esenlikler diyarına ulaştırıyordu yolcularını… Reyhan sustu…

Kızlar sus pus olmuş, her biri başka bir diyara kayıp gitmişti.

Özlem kitabını kapattı:

-Hey, hadi be ya, ben çok acıktım. Karnımda düğün dernek kuruldu, davullar zurnalar çalıyor!

-Evet kızlar, Özlem'in telef olmasını önlemek için, sizleri yemekhaneye davet ediyorum, dedi Sare.

Reyhan, Serpil'e baktı:

-Bu ne fedakârlık böyle?

-Öyledirler, dedi Serpil.

Şakalaşmaları yemekhanede de devam etti. Reyhan, kahvaltı boyunca Yasemin'i düşündü. Şahit olduklarından, Reyhan'ın payına düşen, gene burukluk olmuştu. Yüreğinin yamaçlarına sis olup çöken, olan bitenin üstünü örten bir burukluk…

Reyhan, yumurtasının sarısını, Özlem'in yumurtasının beyazıyla değişti. Özlem Ankara'daki ailesinden, ağabeylerinin dükkânlarında yaşadıkları komik olaylardan bahsetti. Öy-

le güldüler ki gözlerinden yaş geldi. Hayat, gülmenin ve ağlamanın, canlı tonlarında, bir tablo gibiydi. Kahvaltılarını bitirdiler. Sare, yurdun yan tarafındaki bayiden gazete alıp geldi. Gazete hemen sayfalara ayrılıp, paylaşıldı.

Reyhan, payına düşen sayfayı bir solukta okudu. Beklemeye dayanamadı:

-Hadi kızlar, çabuk okuyun ya!

Özlem tok sesiyle:

-Bekle biraz gülüm. Biz senin kadar hızlı okuyamıyoruz, dedi.

Serpil gülümsedi:

-Hem de senin kadar çabuk anlayamıyoruz.

Reyhan pembeleşti:

-Dalga geçin bakalım.

Özlem, Reyhan'ın pembeleşen yanaklarını işaret etti:

-Aa, gülüm açmış. Güldüler.

Serpil:

-Mis gibi de kokarmış…

Reyhan, kaşlarını kaldırdı:

-Dikenleri de varmış! Gülüşmeleri arttı.

Reyhan, pembeliğini dağıtmak için kalktı. Televizyonun sesini açtı…

***

Muhterem abladan dönüşte akşam olmuştu. Muhterem abla, gene çok güzel şeyler anlatmış, Reyhan, anlatılanları hayranlıkla dinlemişti. Muhterem ablanın kitaplığından üç dört kitap çekip çıkarmış, hiçbirini geri koymaya gönlü razı olmayınca da hepsini almıştı, bir kitabı altı yedi saat içinde okuyordu nasıl olsa… Muhterem abla ziyaretleri aynı zamanda bir ziyafetti kızlar için. İçli köfteler, sarmalar, turşular, kekler, börekler sohbetleri hepten tadına doyulmaz yapıyordu… Muh-

terem abla ibadetin insan için fazladan bir yük değil, aksine insanın ruhunun nefes almasını sağlayan, kalbini canlandıran bir nimet olduğunu anlatmış, anlatılanlar, Reyhan'ı derinden etkilemişti…

Zaman, şehri, insanları rüzgâr misali savurup geçerken, Reyhan değişmiş, birkaç ay içinde bambaşka bir ruh hâline bürünmüştü. Kafasında dönüp duran sorular, hız kesmiş, durup dinlenmeye, Reyhan'ı dinlemeye koyulmuşlardı. Hiç bitmeyecekmiş izlenimi veren kışın ardından görünüveren baharla ümitleri filizlenmişti.

Darvin'in evrim teorisi, tesadüfler zinciri ya da maddenin ezeliyeti gibi, sağdan soldan zihnine sıçrayan fikirleri, zırvalar çöplüğüne, ayağının ucuyla itelemiş; nazarını, merhametin ve sevginin esas kaynağında duran, Yaratıcıya çevirmişti… Sevgi… Taş, toprak, ağaç, su, hava, hangisiydi sevginin kaynağı? Hangisinde merhamet vardı? Madde kendinde olmayanı, insana verebilir miydi? İnsan, maddesiyle manasıyla insan, Yaratıcıyı işaret ediyordu. Bir Yaratıcı! Hem bütün güzelliklerin kaynağından, yeryüzüne hikmetler yağdıran güzeller güzeli bir Yaratıcı… Allah…

İnanıyordu ama henüz inancının gereklerini yerine getiremiyordu. Şimdi Reyhan'ı üzen, içten içe rahatsız eden de buydu. Arkadaşları, her mescide çıktığında yüreği burkuluyordu. Değişen iç dünyasıyla, değişmeyenler arasında, Reyhan sıkışmıştı, yaşadığı şeyler Reyhan'ı sarsıyordu...

Dış görünüşüyle benzediği arkadaşlarından hissettiği uzaklıkla, iç dünyasının aynı olduğu arkadaşlarından hissettiği yakınlık birleşiyor ve onu kimseciklerin gelip geçmediği çöllerin ortasına atıveriyordu. Yol ortasında kalmış dermansız bir yolcu gibiydi, ne evine varabiliyor, ne gurbete dönebiliyordu. Bir an önce harekete geçmeli, sılasına varmalıydı…

Çayını yudumladı. Televizyon odasındaki, kalabalığın arasında yalnızdı Reyhan. Çayın tadı berbattı. Yüzünü buruşturdu. Omzuna dokunan elle sıçradı:

-Merhaba çamaşır arkadaşım.

Sesin sahibi çamaşır yıkarken tanıştığı Meryem'di.

-Korkuttum mu? dedi Meryem.

-Merhaba, otursana.

Meryem, sımsıcak gülümsüyordu:

-Ne var ne yok haberlerde, memleket ne âlemde?

-Ne olsun işte, her zamanki duygusuzluk…

-Neden öyle söyledin?

Reyhan:

-İnsanların çoğu, hareketli fotoğraflar gibi geliyor bana. İyi görüntülü, sığ ve duygusuz…

Meryem muzip:

-Ben nasıl görünüyorum? diye sordu.

Reyhan kollarını boşluğa uzattı:

-Seni göremiyorum, nerdesin, ses ver.

Meryem gülüyordu, gözlerini kıstı:

-Aşk olsun. İnsan, en azından görüyor gibi yapar.

Reyhan çayını bitirdi:

-Çay içiyorum ama bakma, içilecek gibi değil. Soğuk bir şeyler alacağım. Sen de ister misin?

-Olur. Satranç oynayalım mı?

-Tamam hemen geliyorum.

Reyhan, iki şişe gazoz alıp geldi. Gazozu şişesinden içmeyi her zaman sevmişti. Az sonra, satranç masasının başındaydılar. Reyhan, koyu renkli taşları seçti. Meryem, beyazlarla ilk hamlesini yaptı.

Meryem gazozuna kamışı daldırdı:

-Sen nereliydin? Reyhan nereli olduğunu göğsünü gererek söyledi.

-Öyle mi, Osmanlı torunusun belli…

-Osmanlıyım tabi. Sen nerelisin?

-Trabzon.

Reyhan şaşırdı:

-Laz mısın yoksa?

-Evet dedi Meryem. "Bir mahsuru mu var?"

-Yok canım ne mahsuru olacak? Trakyalı olduğunu düşünmüştüm…

Oyuna hızlı başlamışlardı. İkisi de fazla düşünmüyor, ama vurucu hamleler yapıyorlardı. Oyun devam ederken, Ece belirdi yanlarında. Dışarıdan yeni geldiği, beraberindeki serin rüzgârdan anlaşılıyordu. Çiklet çiğniyordu. Uzun zamandır ortalarda görünmeyen o değilmişçesine rahat, Reyhan'ın omzuna yaslandı:

-Ooo Rey, kıymetli hemşerim, yine kimi yeniyorsun?

Meryem:

-Kime yeniliyorsun? desen daha isabetli olur.

Reyhan Ece'ye baktı. Belki bir aydan beri görüşmemişlerdi. Reyhan öfkeliydi:

-Ece, hayırdır, kan stokların bitti de, tabutundan çıkıp kurban aramaya mı karar verdin? Bak televizyonun etrafında, gayet besili kurbanlar var. Oraya yanaş vampir… Ece, çikletini patlattı. Reyhan'ın bu tür esprilerine alışıktı. Her ne kadar bu esprilerdeki gerçekliği seziyorsa da umursamıyordu.

-Karnım tok. Beni düşündüğün için Sağ ol. Ama tatlı niyetine arkadaşını götürebilirim.

Meryem sabırsızlandı:

-Bırakın ya gevezeliği zaferimin tadını, kan kokulu muhabbetinizle bozuyorsunuz. Yapsana hamleni kardeşim.

Reyhan başını kaşıdı:

-Tamam ya düşünüyorum. Ece tatlıyı unut. Çünkü arkadaş, benim tatlım olacak.

Ece, sandalye çekip yanlarına oturdu.

-Neyine oynuyorsunuz?

Meryem Ece'ye döndü, bakışlarını üstünden ayırmadan:

-Sen Reyhan'ın arkadaşı olduğuna emin misin?

Ece duymamış gibi yaptı. Reyhan'a hitaben:

-Dün annemle konuştum. Birkaç gün sonra ziyaretime gelecekmiş. Başım dertte. Hocalarla görüşürse yandığımın resmidir.

Reyhan:

-Demek, Fatma teyze geliyor ha… Bu çok iyi, koynunda ne beslediğini görsün kadıncağız.

Ece:

-Reyhan, bana yardım etmelisin.

Meryem kaşlarını kaldırmış düşünüyordu. Reyhan son hamlesini yaptı. Meryem'in beklenmedik hamlesiyle, galip belli olmuştu.

Reyhan:

-Tebrik ederim arkadaşım. Beni yenme şerefine ulaşan ender şahsiyetler albümündeki yerini aldın.

Kalktılar... Meryem izin isteyip odasına çıktı. Reyhan, yeniden televizyonun önüne oturdu.

Ece, elinde sigarası, ağzında çikleti Reyhan'ın peşinden gelip, yanına oturdu.

-Sence bir şeyler yapamaz mıyız?

-Ne için?

Ece sesini yükseltti:

-Annem için.

Reyhan, umutsuzca başını salladı:

-Annenin yolda kaza geçirmesinden başka şansın yok. Bir de becerebilirsen dua et. Dua etmeyi biliyorsun, değil mi?

Ece dumanı olabildiğince uzağa üfledi:

-Ne diye dua edeceğim?

Reyhan, Ece'ye döndü. Gözlerinin içine baktı:

-Nasıl bu kadar umursamaz olabiliyorsun, anlamıyorum. Dünyayı, dahası, seni yaratmış bir gücün varlığından şüphe ediyorsun. Daha kötüsü, emin olmak gereği duymuyorsun…

Ece savunmaya geçti:

-Bu konuda sen neler yapıyorsun? Hâlin, benden çok farklı değil. Duyan da rahibe filan sanır.

-Ben mi? Ben Allah'a inanıyorum. Ve bu konuda ciddi adımlar atmayı çok istiyorum. Hem ne rahibesi ya? Karıştırma.

Ece:

-Sakın bana, örtünmeyi filân düşündüğünü de söyleme.

Reyhan'ın avuçları terli, yüzü tebessümlüydü:

-Olur, söylemem. Ece durumu anlamıştı. Zaten tiz olan sesi iyice inceldi:

-Sana inanmıyorum. Örtü ve sen. Bu korkunç bir şey!

Reyhan sakin:

-Neden?

-Ya, ne bileyim.

-İyi ya bilmiyorsan, neden korkunç buluyorsun?

Ece cevap vermedi. Reyhan'ı yıllardır tanır ve severdi. Açık yürekliliğini, açık sözlülüğünü, olayları tahlil etme yeteneğini gizliden gizliye takdir ediyordu. Her türlü kötülüğe, bir parça bulaşmış benliği, ne zaman darda kalsa, Reyhan'a koşar, yapılacak bir şeyler varsa, mutlaka yapacağını bilirdi.

Film bitti. Reyhan, sessizce oturan Ece ye döndü. Yeni görüyormuş gibi, tepeden tırnağa inceledi. Küpeden görünmeyen kulakları, aşırı uzamış tırnakları, çok kısa kesilmiş renkli saçları, abartılı makyajının altında ne kadar da korumasızdı…

Ece gözlerini devirdi:

-Annemi ne yapacağız ya?

-İçini doldurup sınıf girişine asalım. Girip çıkarken, ceket düğmelerini ilikler, saygı ve hürmetlerini sunar, vicdanını rahatlatırsın.

-He he çok komik.

Reyhan oturuşunu düzeltti, boğazını temizledi:

-Pekalâ. Ciddî olalım.

Annenin durumunu öğrenmesi sana ne gibi zararlar verir?

-Malî desteğini çeker. Ve uzun süre kafamı şişirir.

Reyhan biraz düşündü. Aslında Ece'ye değil annesine yardım edilmeliydi. Zira akıl hastası bir kocadan sonra hayırsız bir evlâtla başa çıkmak zorunda kalacak olan o kadıncağızdı.

Reyhan:

-Peki, sen annenin yerinde olsan, bu durumda ne yapardın?

-Bilmem. İyi şeyler yapmazdım herhâlde.

Reyhan, başını kaşıdı:

-Yapılacak şey belli. Durumunu annene izah edip, özür dileyeceksin. Ve artık öğrenci gibi öğrenci olacaksın. Benim aklıma başka çözüm gelmiyor.

Reyhan'dan umduğu desteği bulamayan Ece, daha fazla dayanamadı:

-Ay ne kadar kolay öyle değil mi? Çünkü sen de bu düzenin bir parçasısın. Ama ben istemiyorum. Öğrenci ya da başka bir şey olmak istemiyorum. Annem de umurumda değil. Boğuluyorum anlıyor musun, hiç bir şeyi, hiç kimseyi sevmiyorum. Bu hanım hanımcık öğrenci ayaklarından nefret ediyorum. Her şeyden nefret ediyorum. Senden de!!!

Reyhan duyduklarına şaşırmamıştı. Yine de içi sızladı. Ne yapabilirdi? Kendi yüreğinin çığlıklarına seyirci biri, başkasının çığlıklarına seyirci olmaktan öte geçebilir miydi? Başını

önüne eğdi. Dünya, o an, yan yana oturan iki çaresiz insandan ibaretti… Ece kalktı, gitti. Reyhan uzun süre, karmaşık duygular içinde, yalnız, oturdu. Işıklar altındaydı ama kapkaranlık bir mahzene kapatılmış gibiydi. Kalabalıktan yükselen uğultuyu sünger gibi emen bir yalnızlığa gömülüp gitti…

Gecenin ilerleyen saatleri… Televizyon seyretmeye inmişti. Salon soğuktu, üşümüştü… Sandalyesini, kaloriferin yanına sürükledi. Pencereye dayanmış gece, Reyhan'a, Reyhan geceye baktı; geceyi, ta içinde, en derininde hissetti… Neydi, iliklerine sızan bu şey? Zamanın koynuna sığınmış mekânın, derinleşmesi… Gidilmemiş yolların bittiği yerdeki şehir, akıl değmemiş sırlar sandığı, koklanmamış karagüller bahçesi. Gündüzün ışığıyla dünyaya seyirci insan… Yüreği göze kesiyor, yeni seyirlere, yeni dünyalara yol alıyordu. Başka diyarlar, ıslatmayan yağmurlar, adı bilinmeyen dostlar…

Karanlık sır olup aynaya çevirmişti, camları. Sır aynaydı… Sırrı vardı, aynanın… Gece aynasını Reyhan'a tutmuş, içini dışını gösteriyordu. Kendi vardı karşısında. Siyah beyaz fotoğraflardaki gibi, maziden bakıyordu mahzun gözleri… Mazi olacaktı an… Maziye kayıyordu zaman… Sonbaharı sürükleyen bahardan, maziye dönen zamandan yorgundu…

Elini uzattı kendine… Camdan uzanan el cevap verdi Reyhan'a… Parmak uçlarından tenine yayılan, serinlik miydi yoksa hissizliği miydi? İşaret parmağıyla, yüz hatlarını çizdi. Bir insan, en çok bu kadar mı hissedebiliyordu kendini? Yoksa tüm alıcılarını dünyaya çevirmenin bedeli miydi bu? Aynada yüzünü işaretlemenin ötesinde tanımalıydı kendini. Kalbin her köşesini işaretlemek, ufuk çizgisine parmak uzatmak mümkün değil miydi? Bedenimin tam ortasında, ne taşıdığımı niye taşıdığımı bilmeliyim, dedi…

Aynaydı gece… Dekoru kendince. Fon müziği sessizlik, kalbin yamaçlarında yankılanıyordu… Kaval peşine düşmüş fareler gibi, sessizliğe müptelâ hissiyatı Reyhan'ı gecenin uçuran uçurumlarına sürükleniyordu… Bir kavalın, bir hayalin peşinden sürüklenen bir sevdalıydı Reyhan… Gönlünü o hayale kaptıralı çok olmuştu… Ne yana gittiğini, hangi ufukta battığını bilmese de gitmekte olduğunu bilmeye dayanamıyor, kâh o yana kâh bu yana deliler gibi koşuyordu. Arayış mıydı varlığının sebebi, yoksa aradığı mıydı? Sorular girdaplaşıyor, kapıveriyordu benliğini… Siyah ve beyaz kırılmıştı… Çünkü maziye kayıyordu zaman…

Üşüdü… Nisan ayının kararsızlığı kâh ısıtıyor kâh üşütüyordu. Kalorifer soğumaya yüz tutmuş, sevimsiz bir demir yığınına dönmüştü. Kaloriferin yanından çekildi. Televizyondaki film bitmemişti. Katil, öldürmeye devam ediyordu. Kimdi asıl kurban? Ölen mi, öldüren mi? Ölmek mi daha çok acıtır öldürmek mi? Kimin ruhu zincirli ise canı yanan, yanacak olan odur… Kor alevlerle kavrulan kalbi yandıkça, sağa sola toslayan, yandığını bilmeden yakan, yaktıkça yanan, bütün bu kısır döngülerle ebedi hayata kısır kalan kişiydi canı acıyan… Can acıması, ten acımasıyla karıştırılageldiği günden beri daha çok acıyordu canlar… Kalbini öldürmeyen başkasını öldüremezdi… Kendimi öldürmemeliyim, diye düşündü…

Kalktı… Bitmeyen filmi geride bırakıp, kendi filmine devam etti. Asansöre binmedi. Bomboş merdivenlere uzadı adımları… Mescidin olduğu katta durakladı. Havada kalan ayağını geri çekti. Merdivenlerin birkaç metre ilerisinde duruyordu mescit. İçinde gizli bir arzu uyanmış, cesaret dile gelmiş fısıldıyordu "içeri gir… içeri gir…" Kapının önüne kadar duraklamadı. Yalnız ellerini tanıyamadı, kapıyı açarken. Bunlar benim ellerim mi, diye sordu kendine. Hayret, kapı açıldı. Hayreti kapının açılışına değil,

kapıyı açışınaydı, içeriye girdi. İncitmeden kapattı kapıyı.

Sokak lâmbasından süzülen ışıkla aydınlanmıştı oda… Lâhutî bir sis çökmüş, odadaki her şeyi kaplamıştı… Renk renk seccadeleri çevrelemiş duvarlar ne kadar da vakarlı, eski perdeler ne kadar da sırlıydılar öyle. Bu odadaki her şey, şahit oldukları güzelliklerden kazandıkları şerefle yücelmişlerdi…

Bacakları titriyordu, daha fazla dayanamadı. Olduğu yere çöküverdi. Yüreğinden havalanan binlerce güvercin, ötelere uçup gitti, kimse duymadan… Haber vermeye gitmişlerdi O'na. İhtiyacı olmasa da… Sorular cevaba götürüyordu, bunu öğrenmişti. Cevap olmazsa sorular işaretsiz, yollar işaretçisiz kalırdı.

Yanaklarından süzülen yaşlara şaşırmadı… Bir gün, hasret yağmuruna burada yakalanacağını hep sezmişti… Belki de bu yüzdendi yağmura tutkusu… Bu yüzden, her yağmurda hasreti depreşir, hüzün yağardı yüreğine… Bu yüzden, her yağmurda benliğini sokaklara vururdu… Yılları eritmiş sinesi, eriyordu her damlada. Öyle hafifledi ki kayboluvereceğini sandı… Kaç kez, buraya girmeyi istemişti, bu kapının önünden geçerken kaç kez içi titremişti, ama arkadaşları çağırdıklarında girmemek için bin dereden su getirmişti. Gözyaşlarını saklamayı öğrendiği gün, kaçmayı da öğrenmişti… Kaçan tehlikelerden korunurdu belki ama ya mahrum kaldığı güzellikler?

Pencereden süzülen ışıkla aydınlanmış, eski halıyı okşadı. Başka dünyaların ışığı vardı desenlerinde… Başkaydı, köşedeki kitapları örten aydınlık… Başka güneşler doğuyordu buralara besbelli… Seccadeler tanıdık duruyorlardı Reyhan'a. Şaşırmamışlardı şu hâline… Uzun süre kımıldamadı… Geceyi kendinde, kendini gecede dinledi… İçinde duyduklarıyla inceldi yüreği… Bir isim koymalıydı, şu ana. Maziye dönen zamana. İsimlendirmek insana vazife… Varlığa isim vermek, ismiyle resimlemek insanın ihtiyacı…

Reyhan hep isimsizdi… Yanlış adresler, çıkmaz sokak araları ve isimsizler ansiklopedisinde bir isimsiz… İsmi olmamıştı bu güne kadar. Arayıp sorduğu yerlerde, "ismin ne ola ki?" diyenlere, cevap verememiş, ismini diyememiş ve kendini bulamamıştı… Ötelerin ışığıyla lâhutîleşmiş eski halı sessizce seyrediyordu Reyhan'ı. Sinesine diz vuran, kor alev yüklü gözyaşı dökenlere alışıktı. Reyhan'ın da, bir gün üstüne çöküverip, titrek parmaklarıyla desenlerini okşayacağını, okşarken neler düşüneceğini biliyormuşçasına gülümsedi… Uzun süre, hiç duymadığı türkülerle gezindi hiç görmediği yamaçlarda… Ve şunu fark etti Reyhan; bu türküler, bu yamaçlar yüreğinin bir köşesinde hep vardı aslında. Geç de olsa kendimin olanları buldum, diye inledi. Ya bulamasaydı! Hep var olanı, hiç bulamamak ne kötü, diye düşündü…

Sılasına dönmüş garipler misali yorgun ama mutluydu artık… Burcu burcu sıla kokusu sardı her yanını… "emin ellerdesin" fısıltısı vardı gecenin dilinde…

"Yine geleceksin" dedi gizli bir ses… "gelmeliyim" diye cevap verdi Reyhan… "gelmeli; dahası kalmalıyım." Süzülüp çıktı odadan… Yatağına uzandığında gece yarısını çoktan geçmişti zaman…

Erkenden hazırlanıp yola çıktı. Gece yağan yağmurla yunmuş yıkanmıştı her yan… Pırıl pırıl gökyüzüne otağını kuran Güneş, hayatından memnun, gülümsüyordu Reyhan'a. Gülümsedi Reyhan… Minik su birikintileriyle parlayan yollar, gecenin gizeminden henüz sıyrılmıştı. Şehir mahmur, insanlar mahmurdu… Reyhan, bu gün adımlarını, daha bir sağlam basıyordu yere. Gözlerinden taşan sevincin kaynağı, gece yaşadıklarından başkası değildi… Yeryüzünü yıkayan yağmurdan önce yüreği yıkanmış, içi dışı tamam olmuştu…

Serpil'in sınıfına uğradı. Serpil sınıfta yoktu. Çıkıyordu ki kapıda Serpil'le karşılaştı.

Serpil neşeli:

-Oo Reyhan'ım, hayırlı sabahlar.

-Hayırlı sabahlar. Günaydın. Kitabını verecektim.

-Acelesi yoktu. Ha, anladım yenisini istiyorsun.

Reyhan gülümsedi.

Serpil:

-Beğendin mi?

-Evet. Hiç fena değildi. Hatta güzeldi. Gülümsediler.

Reyhan, saatine baktı:

-Ben gidiyorum. Dersten sonra görüşürüz inşallah. Kitabı da değerlendiririz.

-Tamam.

Reyhan, koridorda kalabalığa karıştı. Sınıfına girdi. Yerine oturdu. Az sonra önünden arkasından koşuşanlarla birlikte hoca sınıfa girdi. Kitaplarını kürsüye bıraktı. Hızlı adımlarla birkaç tur attı. Bu arada herkes yerine oturdu, ortalık sakinleşti ve ders başladı…

Felsefe hocasının sesi, sınıfta olmasına rağmen, Reyhan'a ulaşmıyordu, Reyhan düşüncelere dalıp gitmişti.

Arıyordu insan… Verdiği bütün mücadelelerde, kendisi için en iyiyi, doğruyu, varlığının hakkını vermenin yollarını arıyordu. Aratan olmazsa arayış olur muydu? Bulunmayı isteyen bir Güzel, "arayın" demiş; onu bulmayı isteyenler de arayıp bulmuştu… Bulmayı değil, ummayı tercih edenler ise, benliklerini oturttukları tahtta ebedî hüsranla kavrulup kalmışlardı. "Var oluşun temelindeki gerçek nedir, evrenin aslı, ana maddesi nedir?" Kafası çalışanlar takımının belki de en şanssızı sayılabilecek filozoflar, bu soruların etrafında dönüp durmuşlar; var oluşun kaynağını açıklama adına ömürlerini harcamışlardı. Pek çoğu, çekim sahasına girdikleri soruların uydusu olmaktan öteye gidememiş, bir arpa boyu yol alamamıştı…

İnsan aklı, ucu bucağı olmayan uçurumlarla, sonunda ne olduğu belirsiz yollarla, aniden ortaya çıkıveren dipsiz kuyularla dolu bir vadiydi… Sağlam bir temele (akideye) sahip olmayan, en dâhi kişiler bile yanılmış, bazıları çıldırarak, bazıları intihar ederek bir türlü anlam veremedikleri varlıklarına son vermişlerdi. Sadece filozofların değil, sanatla meşgul olmuş ünlü sanatçıların hayatları da bu tür karmaşalarla doluydu. İnsan yaratıcıyı bulamazsa akıl nimet olmaktan çıkıp nikmete (ceza) dönüşebiliyordu. Aklına birkaç gün önce okuduğu bir cümle geldi; "Bir ürünün kullanma kılavuzunu üreticisi yazar. Çünkü onu en iyi o bilir. İnsan yaratılmıştır ve kendi kullanma kılavuzunu yazma kudretinde değildir." İnsana dikkatle ve insafla bakan herkes bunu rahatlıkla görebilirdi. Vücudunda olup bitenlerden haberi yokken, kâinatın sırlarını çözme sevdası da neydi? İnsan ilâhî bir ışıkla aydınlanmalı, kalbi Yaratıcısıyla kontağa geçmeliydi ki hikmeti yakalayabilsin. Sırrın sahibine teslim olunduktan sonra hangi sır kalırdı insana açılmayan, ayakları dibine dökülüp saçılmayan… Serpil'in söylediklerini hatırlardı. "İlâhî gücün mevcudiyeti reddedildiği anda, sayısız güç iddiasıyla boğuşmak zorunda kalınıyordu."

Öğleden sonraki iki dersin ardından ders bitmişti. Kitaplarını toplayıp bahçeye çıktı. Pırıl pırıl güneş karşıladı Reyhan'ı. Öbek öbek gülümseyen çiçekler, çiçekler arasında sarhoş dolanan birkaç kelebek ve baharla tazelenen Reyhan… Yeşilin her tonundan yüklenmiş ağaçlar, ezeli ressamın fırçasından süzülüp çıkmış gökyüzü… Tahta banklardan birine oturdu. Omuzlarını yünlü şal sıcaklığında sarmaladı güneş. Manzaraya dalıp gitti. Karıyla, buzuyla titreten; dondurup kaskatı kesen kışın ardından, güzellikler yağıyordu yeryüzüne. Kış, sinesinde olgunlaştırdığı güzellikleri, baharın eteklerine boşaltıyor; eteklerindekileri döke saça salınan, teveccühleri toplayan ise bahar oluyordu.

Kış sancılarını çeken toprak, baharı doğuruyor, her yıl top yekûn bir diriliş yaşıyordu dünya… Dünyanın bir sahibinin olduğunu, her şeyi mükemmelen yarattığını bilmek, insana sonsuz güven hissi veriyordu. Reyhan, yıllardır bu duygulara aç ve muhtaçtı. Biraz daha oturup kalktı. Bahçeden çıktı. İrili ufaklı arabaların geçtiği yolun kenarında durdu. Yolun iki yanına sıralanmış araçların arasından geçti.

İnsan "yüreğim" dediği, kendine ait bildiği şeye söz geçiremiyor, diye düşündü. Bedeninin tam ortasında, hayata can atan, hayatla atan, kalbine ulaşamıyordu. Güç iddiasıyla naralar atan, komik canlının, zayıflığı tam göğsüne yerleştirilmişti. Dakikada kaç kere "seninleyim ama senin değilim", "sen sana ait değilsin" diyordu, o et parçası! Kalp ülkesi, kâh yamaçlarına düşen ışıklarla aydınlanıyor, kâh zifiri karanlıklara gömülüp kayboluyordu. İnsanın yapabildiği ise, bahtına düşen ışığın artması için, gece gündüz çabalamaktan ibaretti… Kalbinin seyircisiydi, gördükleriyle ağlıyor ve gülüyordu… Benliğine el atacak, Kudretin varlığını daha iyi hissediyordu şimdi. Dünyanın ufkunda görünüp kaybolan mevsimlere seyirci olduğu kadar, seyirciydi yüreğinin iklimlerine… Şuuruyla diğer canlıların üstüne çıkan insanoğlu, maddî-manevî bedeninde söz sahibi değilse ki, değildi; o zaman sözü söz sahibine vermeliydi. Ortada söylenmiş bu kadar manalı söz varken bir söyleyen bulunmalıydı elbet… Reyhan söyleyenin insan olmadığını, ruhunun derinliklerinde hissediyordu. Sustu… Derinlerden gelen arzuyla dua etti. "Allah'ım kalbimin ışığını artır, karanlığın zerresine tahammülüm kalmadı." İlk duası mıydı bilmiyordu ama son duası olmayacağı kesindi…

Yurda gelmişti. Kantine girdi. Bir fincan çay alıp, televizyonun karşısına geçti. Günün bu saatinde seyre değecek bir şey bulamayacağını bilerek kanalları çevirdi. Yemek tarifi, sağ-

lık programı ve el işi yapan kadınlar… Bir sürü gürültü arasında, sessizliğe kulak verdi…

Kitabını açtı. Sayfalarını karıştırdı. Kapattı. Eli saçlarına gitti. Gözü televizyonda, eli saçlarında, dakikalarca oyalandı. Akşama kadar yemekhanede, televizyonun karşısında oturdu. Nereden çıktığı belli olmayan sıkıntı canavarının saldırısına uğramış, kıpırdayacak enerjisi kalmamıştı. Böyle olduğu zamanlarda ağzını bıçak açmaz, kelimeleri yükleyemezdi diline… Renkler arasında soluşu yaşıyordu… Nerde olursa olsun, gözünü bir noktaya dikip dakikalarca oturur, hiç bir şeyi düşünürdü. Hiçbir şey… Reyhan, kum fırtınasına yakalanmış çöl yolcusu gibi, bir tutulursa "hiçbir şey"e, gözünü kulağını kapatır, dinmesini beklerdi. Beklerdi zira başka çaresi yoktu. Ya da şu ana kadar öyleydi. Artık, dua ışığı yanıyordu gecesinde… Duayla "hiçbir şey"i, "her şeye" çevirebilirdi.

-Hey saçlarını yolmaktan vazgeç...

Meryem duruyordu yanı başında.

Reyhan:

-Hoş geldin.

-Merhaba. Hoş bulduk.

-Merhaba.

Meryem:

-Ne düşünüyordun öyle kendinden geçmiş vaziyette?

-Hiçbir şey!

-Öyle mi? Gayet güzel.

Reyhan:

-Üstüme bir durgunluk çöktü. Altından kalkamadım, dedi.

-Neden diye sormalı mıyım?

-Sormaya sor da asıl mesele cevabında. Sende de oluyordur. Beklenmedik bir anda hüznün koyulaşır, kendi boşluğuna düşersin ve hiçbir şey düşünemezsin. Annemin tabiriyle:

“bakar kör olursun.”

Meryem güldü:

-Anlıyorum galiba.

Reyhan’ın kitabını çekip aldı. Kapağını, önsözünü inceledi.

-Okumayı ben de severim.

Reyhan:

-Çok iyi, dedi.

Meryem devam etti:

-Her fikre açık olmak güzel.

Reyhan düşünceliydi:

-Her fikre açık olmak güzel, ama insanın her fikri benimsemesi mümkün değil.

-Haklısın.

Reyhan çocuk taklidi yaptı:

-Haklıyım tabe. Ne sandın?

Meryem pırıl pırıl gülümsedi.

-Haklı ve de çok şekersin. Bu yüzden mi çayı şekersiz içiyorsun?

Reyhan:

-Sonunda beni anlayan biri çıktı. Ya sen bunca zamandır nerelerdeydin kardeşim?

Meryem, Reyhan’ın elini tuttu. Ağlamaklı ses tonuna zıt tebessümüyle komik görünüyordu:

-Artık bitti, ne olur üzülme, buradayım ve seni hiç bırakmayacağım, dedi. Güldüler.

Meryem, rasgele çevirdiği sayfalardan birinde durdu. İlk gözüne çarpan paragrafı sesli okudu. Okuduğu paragraf elli milyon siyah derili insanın öldürülmesini, bunun iki katı kadarının da ölümden beter edilişini anlatıyordu. Sesinin tonu değişti. Reyhan dikkatle Meryem’i seyrediyordu.

Meryem:

-Gerçekten, dünyaya neler olmuş böyle? Milyonlarca insan, derilerinin rengi bahane edilerek nasıl öldürülür? İnsanın aklı almıyor. Reyhan, acı acı gülümsedi.

Meryem:

-Dehşet bir şey. Medeniyet götürüyoruz diye insanların iliklerini emmişler, bu vampirlerin şakşakçılığını yapmak da bize düşmüş.

Meryem şaşkınlık ve hayret dolu bakışlarını Reyhan'a dikmiş, kafasını sallıyordu. Kendisine ve okuduklarına inanamıyor, küçük çaplı bir şok yaşıyordu.

Reyhan daha sakindi:

-Avustralya ve Amerika kıtaları yakın zamanlarda, beyaz ırkın eline geçti. Birkaç yüzyıllık bir mazileri vardır. Ve bu kıtalar keşfedildiklerinde boş değillerdi…

Meryem yüzünü buruşturdu:

-Ya inan başım tuttu.

Reyhan, elini Meryem'in kafasının üstüne koydu:

-Sen ayda mı yaşıyorsun, bunca zamandır? Ah arkadaşım, bizim hayalimize bile gelmeyen neler var daha! Uydurdukları kılıflara kendi insanları bile inanmazken, bizler inanıyoruz… Reyhan, Meryem'in kızaran yanaklarına baktı, gülümsedi:

-İnsan okudukça, öğrendikçe, çaresizlik ve isyanla dolup taşıyor.

Meryem:

-Boğazım kurudu ya! Çay alayım, sen de ister misin?

-Sorulur mu?

Meryem çayları alıp geldi. Tanışmalarının üzerinden çok bir zaman geçmemişti ama kaynaşmış, dost olmuşlardı. Yıllarını birlikte tüketen insanların erimeyen uzaklığının aksine, birkaç vakitlik "merhabaları" mesafeleri tüketmiş yakınlaştırmıştı iki kızı… Meryem, Reyhan'la aynı boydaydı kıvırcık sa-

rı saçları vardı. İlk göze çarpan özelliği ise, duru mavi gözleriydi. Burnunun üzerine serpilmiş çilleriyle, çizgi filmlerdeki şirin kızları andırıyordu. Duru mavi gözlerinden sonra Reyhan'ın dikkatini çeken bir şey daha vardı Meryem'de. Meryem'i tanıdığından bu yana, değişik renklerde kareli desenli, pileli etekler giyiyordu Meryem.

Reyhan Meryem'e döndü:

-Eteklerin çok hoş.

-Teşekkür ederim.

Reyhan:

-Hepsinin aynı tipte olmasının özel bir sebebi var mı?

Meryem gülümsedi. Sorunun cevabını almaya uzaklara gitti. Dalgınlaştı:

-Annem ben beş yaşındayken öldü. Ölümünden az önce, çok uğraşıp bana pileli bir etek dikmişti. Çok uğraşmıştı, çünkü dikiş bilmiyordu. Eteğimi bana giydirdi ve beraber gezmeye gittik. O günkü heyecanım, sevincim hâlâ içimde. Benim için bir şeyler yapmanın heyecanını annem gibi yaşayan, başkasına rastlamadım. Ertesi gün kaza geçirdi. Yıllar geçti, ben büyüdüm. Ama bir tarafım var ki, o, beş yaşında, annemin, yanında kaldı. Ne zaman alış verişe çıksam, farkına varmadan pileli etekleri arayıp buluyorum. Almazsam annem üzülecek gibime geliyor. Bunun doğru olmadığını biliyorum ama ne bileyim işte…

Reyhan, nemlenen gözlerini saklamadı. Meryem'in gözlerinin içine baktı:

-Film gibi ya! Şunu unutma, ne giyersen giy annen annendir. Hatta şöyle düşün. Annen yaşasaydı, sürekli pileli etek giymeni hoş karşılamayabilirdi. Güzel kızının, değişik renk ve şekillerde cici kıyafetler giymesini isterdi. Ne dersin?

-Bu şekilde düşünmemiştim. Haklı olabilirsin.

Reyhan gene çocuk takliti yaptı:

-Haklıyım tabi. Ne sandın?

Meryem:

-Biliyor musun? Bu hikâyeyi uzun zamandır kimseye anlatmamıştım.

Reyhan gözleriyle teşekkür etti.

Meryem:

-Şu insanoğlu ne garip mahlûk. Kimi derisinin rengi kara diye insanları kıyma makinesinden geçirir, (Reyhan'ı işaret ederek) kimi de oturur bütün bunları düşünerek saçını başını yolar…

Reyhan gülümsedi:

-Kimi de, anacığının hatırası hürmetine ömür boyu aynı kıyafetleri giyer. Bu ne çeşitliliktir böyle?

Akşam yemeği servisi başlamıştı.

Reyhan:

-Hey yemek servisi başlamış. Çay içe içe bir hâl oldum. Hadi yemek yiyelim.

Kalktılar. Birkaç kişilik yemek kuyruğuna katıldılar.

Yemekten sonra dışarı çıktılar. Postahaneye gideceklerdi. Tam karşılarından gelen Ece'yi önce Meryem fark etti. Reyhan'ı dürttü. Reyhan, geçen günkü tartışmalarından sonra Ece'yi görmemişti.

Ece adımlarını yavaşlatıp çikletini patlattı:

-Ne haber Rey?

Reyhan:

-İdare eder. Haberler sende. Annen geldi mi?

-Gelmedi. İzin alamamış. Şimdilik atlattık.

-Şimdilik, diye mırıldandı Reyhan.

Ece çikletini bir kez daha patlattı:

-Görüşürüz, dedi, cevap beklemeden uzaklaştı.

Reyhan cevap vermedi. Caddeden ayrılıp, postane yoluna döndüler.

***

Reyhan, loş ve serin koridorlardan geçti. Hafif aralık duran kapıyı tıklattı.

Başını uzattı:

-Merhaba.

Serpil yatağına oturmuş, örgü örüyordu. Reyhan'ı görünce gülümsedi:

-Merhaba. Gelsene.

-Geldim.

Reyhan girdi. Serpil'in yanına oturdu. Serpil, işini iyi bilenlerin rahatlığında örüyordu elindeki örgüyü.

Reyhan:

-Ne güzel örüyorsun. Bitince ilk müşterisi benim ona göre.

Serpil'in tebessümü sabah meltemi gibi dupduruydu:

-Ne demek. Benim malım senin malın!

Reyhan oturuşunu rahatlattı, ip yumağını zıplattı:

-Ne güzel söyledin.

-Allah razı olsun. Nasılsın? dedi Serpil.

-İdare ediyorum. Sen nasılsın?

Serpil:

-Ben gördüğün gibi sana kazak örüyorum.

Reyhan ciddîleşti:

-Şaka bir yana, eğer bir bayan, yalnız başına ve dünyayı unutmuş vaziyette bir şeyler örüyorsa, durum pek iç açıcı olmayabilir.

Serpil gülümsedi:

-Ne gibi yani?

-Başka bir şeye bozulunca hırslarını, işlerinden çıkarırlarmış.

Serpil:

-Ya memlekette pek iç açıcı olmayan durumlar var. Aslında onu düşünüyordum.

-Hayırdır?

-Annemle babam gene kavgalılar galiba. Kaç seferdir telefon ediyorum, babam evde yok.

Reyhan:

-Biliyor musun? Bir şey olmaz. Uzun seneler aynı geçimsizliği yaşayan aileler, kolay dağılmazlarmış. Bağışıklık gibi bir şey oluyor herhâlde.

Serpil örgüyü bıraktı:

-Reyhan'cığım, bugün, ne kadar da bilimsel verilerle dopdolusun böyle, canım arkadaşım...

Reyhan yumakla oynamayı sürdürdü:

-Kızlar nerdeler?

Serpil:

-Alışverişe çıktılar.

-Ne alacaklar?

-Bizim kitapçıya yeni kitaplar gelmiş, sonra postaneye uğrayacaklar.

-Kitap mı, desene yeni kitaplarla tanışacağız.

-İnşallah, dedi Serpil.

-Dün gece garip bir rüya gördüm.

-Hayırdır!

Reyhan:

-Liseden bir arkadaşımı gördüm. Sana bahsetmiştim. Mektubuma cevap yazmayan arkadaşım. Kapkaranlık bir gecede, küçük bir kayığa oturmuş denize açılıyordu. Avazım çıktığı kadar bağırdım ama beni duymadı. İnsanın sesini duyuramaması ne kadar kötüymüş. Heykel gibi, hiç kıpırdamadan oturuyordu. Karanlığa karışıp gitti.

-Adı neydi arkadaşının?

-Neşe.

-Sonraki mektubuna da cevap yazmadı, değil mi?

-Evet. Maalesef.

-Üzüldüm.

Reyhan:

-Ben de. Yollarımız, bu kez gerçekten ayrıldı sanırım.

-Öyle olmamasını umalım.

-Son zamanlarda nasıl bir değişim yaşadığını bilmiyorum. Ama görünen o ki, aynı değişimi yaşamadık. Yoksa bana mutlaka ulaşırdı.

Serpil Reyhan'ı seyretti. Gözleri, sözlerinden doluydu:

-Hayat…

Reyhan, yumakları türlü şekillere sokuyor, bozuyor, yeniden düzeltiyordu:

-Bilemiyorum… İlginç, bilememenin, bilmenin son noktası olacağı hiç aklıma gelmezdi. Yakın zamana kadar "bilememek" azaptı benim için. Çünkü ben bilmezsem bilecek kimsem yoktu… Oysa artık önemi yok… Beni benden daha iyi bilen, benim için en iyisini bilecek bir bilenim var! kimsesiz değilim. İçim rahat…

Serpil, örgüsünü dizlerinin üstüne bıraktı:

-Geri dönüp baktığında, kıl payıyla geçtiğin uçurumları, üstünden atladığın kör kuyuları, ışık tanımaz karanlıkları görüyorsun, dolayısıyla geldiğin yerin kıymetini çok iyi biliyorsun…

Reyhan:

-Öyle kocaman bir boşluğun ortasındaydım ki, sızısı hâlâ içimde… Keşke, tarifi mümkün olsa. Aslında, çaresizliğimin ne denli büyük ve öldürücü olduğunu şimdilerde anlıyorum. Kendimi bildim bileli, her gece rüyalarımda bilinmezlere düşüyordum. Tutunacak, tutacak dalı olmayan; nerden nereye düştüğünü bilmeyen birinin düşmeleri vardı rüyalarımda… Düşüyorum, düşüyorum, düşüyorum…

Serpil'in kucağında unuttuğu örgünün üstüne, iki damla düştü. Reyhan, yüreği dudaklarında anlatıyor, Serpil ağlıyordu.

Reyhan:

-Ateşler sarıyordu her yanımı. Akşam olmasını, yatma saatinin gelmesini hiç istemezdim. Yorganımın altında, uyumamak için, saatlerce mücadele ederdim. Yanıyordum rüyalarımda… Sonra bu rüyalar geçti, ama o ateş, rüyalarımdan çıkıp, zamanımın her anını sardı, artarak yakmaya devam etti. Boşluklar, dumansız ateşler, değersizlik hayatımı kuşatmıştı ve ben, hayatı bunların birlikteliği olarak görmeye başlamıştım. Artık bana öyle geliyordu ki; dünyaya gözünü açan herkes, öleceği ana kadar bu karmaşada sürüklenecek, huzur denen o hayalin hayaliyle çırpınıp duracaktı… İnan bana, yaşayan bilir…

Serpil, yanaklarından yuvarlanan damlalara aldırmadı. Reyhan'ın pembeleşen yüzüne baktı:

-Ah Reyhan. Senin durumunda olan o kadar kişi var ki! Yanlış anlama, sana değil onlara ağlıyorum.

Reyhan gülümsedi:

-Peki, ama daha çok ağlamalısın. Bu kadarı yetmez!

Serpil, Reyhan'ın elini tuttu:

-En başta kendime ağlamalıyım.

Reyhan'ın sesi huzur doluydu:

-Muhabbet kuşağına dâhil olma, sonsuza uzanma gayesi insana öyle yakışıyor ki… Şükürler, teşekkürler O'na. Bizi bunlara lâyık gördüğü için…

Serpil örgüsünü topladı. Dolabını kapattı:

-Kantine inelim mi? Yakıt takviyesi yapalım. Boğazım kurudu.

Reyhan kalktı:

-Tamam, haydi gidelim…

***

Vakit gece yarısına yaklaşmış, şehirle birlikte yurdun da, birkaçı hariç, ışıkları sönmüş, yurda sessizlik hâkim olmuştu. Koridordan sızan ışıkla aydınlanan odaya tedirgin bir gölge süzüldü. Reyhan'ın yattığı ranzanın yanında bir müddet bekledi. Bilmem kaçıncı uykusuna çoktan geçiş yapmış olan Reyhan, bir eli yastığın altında diğer eli üstünde, her zamanki pozisyonunda uyuyordu. Gölge, Reyhan'ın kolunu sarstı:

-Reyhan, Reyhan!

Reyhan gözlerini birden açtı. Ece, Reyhan'ın bu kadar çabuk uyanacağını düşünmüyordu. İrkildi.

Reyhan fısıltıyla:

-Ece sen misin? Gecenin bu saatinde ne var, ne oldu?

Ece:

-Reyhan gelsene, sana çok önemli bir şey söylemem lâzım.

Reyhan, gözlerini ovuşturdu. Yatağına oturdu. Saatini burnunun ucuna getirdi, göremedi. Koridordan sızan ışık yeterli değildi. Pencerelere baktı, dışarısı zifiri karanlıktı.

Reyhan:

-Ya, nereden çıktın sen şimdi? Sabah söylesen olmaz mı?

Ece endişeliydi:

-Ya Reyhan. Çık şu yataktan. Hadi, önemli bir durum var.

-Hadii.

Reyhan yatağından indi. Dolabından çektiği süveteri başından geçirdi. Birlikte koridora çıktılar. Ayaklanmış saçlarını elleriyle yatıştırmaya çalıştı.

Ece:

-Etüt odasına gidelim. Orada kimse yok.

Reyhan esnedi:

-Kimse olmaz tabi bu saatte, bayram değil seyran değil, millet normal, normal oldukları için de normal olarak uyuyorlar. Biraz da sen normal olsan. Ama yok, hanımefendi

normal olursa bu saçmalıkları nasıl icra edecek?

Ece, Reyhan'ın ağzını kapattı:

-Yavaş konuş ya.

Reyhan alaycı:

-Bana bak, yoksa yapacağınız ayinin kurbanı ben miyim? Abdest alıp iki rekât namaz kılsaydım bari…

Ece sabırsızlandı:

-He he çok komik. Haydi acele et.

Reyhan ne duyacağını merak etmeye başlamıştı. Etüt odasının en kuytu köşesine oturdular. Reyhan uyku uyanıklık, şaşkınlık, merak arasında bir hâlde, bekliyordu. Yeniden saatine baktı. İkiyi geçiyordu. Ece yutkundu:

-Reyhan, söyleyeceğim şey çok önemli, beni dinle, sakın çığlık atmaya filan kalkma!

Reyhan uykulu gözlerini açarak:

-Ay şimdi saçını başını yolmaya başlayacağım. Ya söyle artık ne söyleyeceksen.

Ece boğuk bir sesle sırrını söyledi. Reyhan'ın kolları iki yana düştü. Uyurken tepesine bir kova buz gibi su dökülmüş de dehşetle uyanmış ama ne yapacağına ne hissedeceğine karar verememiş gibiydi. Ece, durmuş Reyhan'ı seyrediyordu. Reyhan, nerede olduğunu anlamaya çalışırcasına sağına soluna bakındı. Saçlarını düzeltti. Parmaklarını çıtlattı. Kaşlarını düzeltti. Gözündeki çapakları temizledi.

Buz gibi bir sesle:

-Peki, şimdi ne yapacaksın dedi.

Ece:

-Yardım istiyorum.

-Ben ne yapabilirim ki?

Ece yalvaran gözlerle baktı Reyhan'a:

-Bana yardım etmelisin.

-Anlamıyorsun.

-Hayır sen anlamıyorsun, dedi Ece.

Reyhan çok üzülmüştü:

-Ece sen ne yaptığının farkında mısın?

-Ya ne söylesen haklısın. O yüzden söyleme. Ne olur bana yardım et.

Reyhan tekrarladı:

-Böyle bir durumda ben ne yapabilirim, bilmiyorum. Ama ne yapmamı istiyorsan söyle. Elimden gelen birşey olursa yanında olacağımı biliyorsun.

-Sen benim tek gerçek arkadaşımsın. Bir şeyler düşün ne olur?

"Utanmadın mı, hiç mi kendini düşünmedin, kendine acımadın?" gibi soruların bir işe yaramayacağını biliyordu Reyhan. Olanlar olmuş, geri dönüşü olmayan bir yola girilmişti.

Reyhan saatine baktı:

-Gidip yatalım. Şu an yapılacak en doğru şey bu. Düşünelim. Yarın konuşur, bir çıkış yolu bulmaya çalışırız.

Ece:

-Yardım edecek misin?

-Bilmiyorum Ece. İnan bilmiyorum. Sana söyleyecek söz bulamıyorum. Yazık ettin kendine.

Reyhan kalktı. Uykusu darmadağın olmuştu ama bir an önce yatağına girmek istiyordu. Ece'nin yüzüne bakmadı, bakamadı. Tek kelime etmeden odasına gitti, yatağına çıkıp, yorganı başına çekti. Sabaha kadar uykuyla uyanıklık arasında gidip geldi. Gerçeğin endişesi rüyasını bulanıklaştırmış, karmaşık şeyler görmüştü.

Sabah oldu. Herkes, sıradan bir güne uyandı, Reyhan da öyle yapacaktı ama Ece vardı aklında. Her zamanki gibi bir gün ve hiçbir zaman karşılaşmadığı bir olay… Hâlâ ne dü-

şünmesi gerektiğini bilmiyordu. Çarçabuk giyindi, yatağını topladı. Kahvaltıya indi. Ece, dün gece aniden ortaya çıkmış ve şimdi yine kaybolmuştu. Yemekhanede görünmüyordu. Reyhan rüya mı görmüştü? Yok yok kabus… Keşke kâbus olsaydı diye düşündü. Ama değildi…

Yemekhaneden çıkarken Ece'yle burun buruna geldi. Televizyon odasına geçtiler. Ece sigara yaktı.

Reyhan:

-Allah seni bildiği gibi yapsın, ne diyeyim.

-Şu an Allah'a çok ihtiyacım var, bana yardım etse keşke...

- El açıp, aman dileyenleri geri çevirmediğine emin olabilirsin. İnan bana aklının alamayacağı, hayalinin ulaşamayacağı kadar merhametli bir Yaratıcımız var. Bizim sahibimiz... Senin, benim, dünyanın… Yürekten bir seslen O'na. Bir dene!

-Bilmiyorum.

-Bilmeyi istemiyorsun. İnsanın inancı, özellikle böyle zamanlarında devreye girer. Neye inanıyorsan, neyin önünde eğildiysen ondan yardım istemenin tam zamanı. Hiç durma.

-Yardım isteyecek bir kutsalım olmadı. Hiç bir şeyin önünde eğilmedim, dedi Ece.

-Öyle mi? Bir kez daha düşün. Şu hâle düşmene sebep olan şey arzuların değil mi? Dizginleyemediğin arzuların pençesinde, hayatını karartanlar, neyin önünde eğiliyor. Allah'ın önünde eğilmezsen dünya seni eğer büker. Hem de parçalarcasına…

Ece bitkin konuştu:

-Sana geldim, sen de beni kelime oyunlarıyla oyalamaktan başka bir şey yapmıyorsun.

-Ben sana, senin kendine verdiğinden daha fazla değer veriyorum.

Reyhan saatine baktı:

-Öğlen olmuş. Bir şeyler yiyip, okula gidelim. Bu arada biraz daha düşünürüz.

-Durumumu anlamıyorsun.

Reyhan başını tuttu:

-Kafam allak bullak oldu. Dediğim gibi, bir şeyler yiyelim. Kitaplarımı da almam lâzım. Sen okula gelmeyecek misin?

-Okul dönüşü bana uğra olur mu? Seninle de konuşamazsam, boğuluyorum. Bağırıp çağırsan da bana kıyamayacağını biliyorum. Sen özel bir insansın, dedi Ece.

Reyhan:

-Hadi bırak şimdi bunları.

Kalktılar. Asansörde birbirlerinin yüzüne bakmadılar. Ece gözlerini yummuş, şarkı mırıldanıyordu… Odaya girdiler. Odada kimse yoktu.

Ece vedalaşır gibiydi:

-Bana bir şey olursa anneme güzel şeyler söyle ne olur. Bana söylediğin şeylerde haklısın belki. Bilemiyorum. Bildiğim tek bir şey var. O da hayatımın daha güzel olmasını isterdim.

Reyhan:

-Ne o, veda töreni mi yapıyoruz?

Ece:

-Bilmiyorum, belki de.

Reyhan kalktı. Talimat verir gibi:

-Ben şimdi kitaplarımı alıp okula gidiyorum, sen de ben gelinceye kadar sakin bir şekilde odanda dinleniyorsun.

Ece'nin sesine belli belirsiz bir acı yerleşmişti. Alaycı:

-Tamam komutanım.

-Hadi bakalım marş marş.

Ece:

-Senin yatağında dinlenmek istiyorum. Yatağımdan ve kendime ait her şeyden nefret ediyorum, dedi.

Reyhan, kitaplarını aldı. Kıvrılıp, top hâline gelmiş Ece'nin yanında durdu. Üstünü örttü.

-Bak Ece. Durumun pek iç açıcı değil. Ama şunu unutma. Her şeyin bir hâl çaresi vardır. Önemli olan şu andan itibaren doğru olanı yapmaya çalışman. Ben gelinceye kadar uslu dur. Tamam mı?

Ece'nin gözleri kapalıydı:

-Tamam komutanım, diye mırıldandı.

Reyhan çıktı. Ece'nin hâlini hiç beğenmemişti. Kötü bir şeyler olacağına dair bir his vardı içinde. Yalnız bırakmamalı mıydım? diye düşünüyordu. Yapabileceği fazla bir şey yoktu. Dua edebilirim diye düşündü. Evet, dua etmeliydi. Her ne kadar "kutsalım yok" dese de, Allah, Ece'nin de sahibiydi… Dua etti: "Allah'ım, kendine yapabileceği en büyük kötülüğü yapmış bu insana, Kendini hatırlatarak en büyük iyiliği yap, ne olur!"

Son ders bitip çıkış zili çaldığında Reyhan her günkünden daha yorgundu. Okulda yapılacak birkaç işi daha olmasına rağmen, hemen çıktı. Dönüş yolunda düşünceliydi. Ece'nin durumunu bir parça iyileştirme adına yapılabilecek bir şeyler daha varsa, onları acilen bulmalıydı.

Yurdun bulunduğu sokağa girince, içi iğnelenir gibi oldu. Kapıdan bir ambulans ayrılıyordu. Ambulans, Reyhan'ın önünden geçip gitti. Reyhan, umduğunun olmamasını dileyerek yürüdü. Kalabalığa karıştı. Rasgele birinin kolundan tuttu:

-Ne olmuş, ambulâns neden gelmiş?

Kız, omuz silkti:

-Biri merdiven boşluğuna düşmüş galiba.

-Kim?

-Bilmiyorum.

Reyhan, koşarak odasına çıktı. Ece bıraktığı yerde yoktu. Yorgan tortop olmuş, yastık yere düşmüştü. Tekrar koridora

koştu. Birsen'i gördü.

Reyhan:

-Birsen, düşen kimmiş?

-Bilmiyor musun, bizim Ece.

Reyhan bir an gözlerini yumdu. Sonra:

-Nerden düşmüş? Birsen, Reyhan'ın kolundan tuttu, birlikte yürüdüler. Merdivenlerin başına gelince:

-Bak, buradan; ta birinci katın zeminine düşmüş, dedi.

Reyhan, eğilip aşağıya baktı. Metrelerce aşağıda, zeminde kan lekeleri görünüyordu. Reyhan: "Buradan aşağı düşülmez." diye düşündü. Merdiven korkulukları belden yukarıdaydı. Fikrini kendine saklayıp:

-Hangi hastaneye götürdüler? dedi.

-Bilmiyorum, dedi Birsen.

Reyhan, koşarak ikinci kata indi. Serpil'i bulmalıydı. Odanın yarı aralık kapısını aceleyle tıklatıp cevap beklemeden açtı. Kimse yoktu. Birkaç saniye durup düşündü. Mescitte olabilir miydi? Mescide kadar koşar adımlarla gitti. Avuçlarının içi terlemişti gene. Usulca girip kapıyı kapattı. Serpil dip tarafta, minderin üstüne bağdaş kurmuş kitap okuyordu. Sanki bu şehirde ve bu binada değil de başka bir alemde yaşıyordu. Reyhan'ı görünce gülümsedi:

-Hoş geldin, gelsene.

Sağına soluna bakındı. Odada Serpil'den başka ön tarafta namaz kılan iki kişi vardı, bir kişi de Kur'an okuyordu.

Serpil:

-Hayırdır, iyi görünmüyorsun? Reyhan saçlarını düzeltti:

-Sorma. Bir arkadaşım kaza geçirdi. Ben ne yapmam, nereye gitmem gerektiğini bilemedim.

-Kim kaza geçirdi?

-Ece'yi biliyorsundur?

-Geçmiş olsun. Ben iki saattir buradayım. Sesler duydum, ama böyle bir şey olacağına ihtimal vermemiştim. Şimdi hastanede mi?

Reyhan: "evet" dedikten sonra Serpil'in kulağına eğildi, durumu kısaca özetledi. Serpil'in yüzü değişti.

Reyhan devam etti:

-Benden yardım istedi. Herkes düştü biliyor ama durum başka.

Serpil kalktı, Reyhan'ın elinden tuttu kaldırdı:

-Kalk hastahaneye gidelim.

Reyhan:

-Tamam, dedi.

Serpil, kapattığı kitabı özenle rafa yerleştirdi. Üstüne oturduğu minderi katlayıp diğerlerinin üstüne koydu. Serpil'in odasına gittiler. Serpil giyindi, dolabını kapattı. Reyhan pencereden dışarıyı seyrediyordu.

Serpil:

-Haydi. Ben hazırım.

Reyhan:

-Tamam…

- … Hastanesinin yerini biliyor musun?

-Galiba.

Yoldaydılar. Serpil, pek çok soru sorabilecekken hiçbir şey sormuyordu. Bu, Reyhan'ın dikkatini çekmişti.

Serpil gayet sakin:

-Para gerekebilir. Sende ne kadar var? dedi.

Reyhan miktarını söyledi. Serpil kısa bir hesap yaptı. Fazla paraları yoktu.

-Fazla paramız yok, dedi Reyhan.

-Allah kerim, dedi Serpil.

Kısa bir süre sonra hastaneye vardılar. Danışma görevlisine durumu izah ettiler.

-Böyle bir hasta varsa üçüncü kattadır. Çıkıp bakın, cevabını aldılar.

Üçüncü kata çıktılar. Odaları sırayla gözden geçirmeye başladılar.

Reyhan:

-Bu kızı hastaneye kim getirdi acaba? Yurttan kimse görünmüyor ortalıkta. Bu ne iştir anlamadım, dedi.

Duvara yaslanmış, yere çökmüş insanlar vardı koridorda. Çaresizce bekleşen yorgun bakışlar iki kıza çevrildi. Reyhan'ın başı dönmeye başlamıştı. Her yana sinmiş ilâç kokuları ve sahipsizlik duygusu, sağlam insanı bile hâlsiz bırakıyordu. Kılık kıyafetiyle maddî güçsüzlüğünü belli eden bir kadıncağızın başını uzattığı kapıdan haşince kovulması Reyhan'ı tamamen güçsüz bıraktı. Hastalarımıza gösterilen bu merhametsizlik, kendi ruh tükenmişliğimizi gösteriyordu belki de... Girdikleri son odada dört yatak vardı. Pencere kıyısındaki yatakta oturan Ece'den başkası değildi.

Reyhan Serpil'in kolundan tuttu:

-İşte orda.

Yürüdüler. Ece birkaç saat içinde on kilo vermiş gibiydi. Kızları görünce başını öne eğdi.

Reyhan:

-Ece nasılsın? dedi.

Ece, önce Reyhan'a sonra Serpil'e baktı:

-Gördüğün gibi, dedi.

Serpil:

-Geçmiş olsun, dedi.

-Sağ ol.

Reyhan, Ece'nin ayakucuna oturdu:

-Yurttan seninle birlikte gelen kimse yok mu? Yalnız mısın?

Ece dudak büktü:

-Siz varsınız ya?

Reyhan, Ece'nin alçıya alınmış koluna ve bacaklarına baktı:

-Ne yaptın sen kendine?

Ece, başını pencereye çevirdi:

-Kime ne, dedi.

Reyhan:

-Şu hâline bak. Hiç mi acımıyorsun kendine?

İntihar psikolojisini yaşamış, geçebileceği en çetin cendereden geçmişti Ece. Her şeye boşvermiş bir eda ile:

-Boş ver be güzelim. Şu saatten sonra yorma kendini, dedi.

-Bir isteğin var mı? Durumun nasıl? Anlatsana.

-İsteğim mi? Hiçbir şey istemiyorum. Annemi çağırdılar (güldü). Birkaç saat sonra hareketli dakikalar yaşayacağız yani.

Reyhan:

-Böyle olmak zorunda değildi. Ah Ece. Ne yaptın, kendini nasıl bir kuyuya attın? Ece dışarıyı izliyordu. Tükürür gibi konuştu:

-Kuyuya değil, merdiven boşluğuna, dedi.

Sonra yalvarır gibi:

-Reyhan sigaran var mı? dedi.

-Yasak değil mi?

-Boş ver. Bir tane yakıver ne olur. Bari bunu yap.

Reyhan, sigarayı yakıp Ece'ye verdi.

Konuşmalara pek katılmayan Serpil:

-Gece yalnız mı kalacaksın? Seninle ilgilenen birileri var mı? dedi.

-Evet, ilgileniyorlar. Beni başka hastalardan ayrı bir odaya koydular. Bir vebalıya bakacakları kadar iyi ve iğrenerek bakıyorlar. Bilmiyorlar ki iğrenmeleri bile beş para etmez.

Reyhan:

-Ece, sen kendine düşman mısın? Farkında değil misin? Senden başka kimse sana kötülük yapmıyor.

Uzun süre oturdular. Reyhan, Ece'ye yemeğini yedirdi.

-Gece refakat edecek biri gerekebilir. Yurda telefon edip izin alalım da ben kalayım.

Ece:

-Hayır, kesinlikle istemiyorum. Başımın çaresine bakarım, hemşireler de yardım ediyor.

Reyhan, Ece'yi tanıyordu. Bir şeyi, ne zaman gerçekten isteyip ne zaman istemediğini anlıyordu. O yüzden ısrar etmedi. Ayrılırlarken ertesi sabah getirmeleri gerekenleri konuştular.

Tam kapıdan çıkacakken Ece seslendi:

-Reyhan benim için de dua et.

Reyhan:

-Olur, diyebildi. Çıktılar.

Ciğerlerine dolan temiz hava, dışarıda bıraktıkları dünyayı hatırlattı kızlara… Hastane yaşadıkları dünyanın bir parçasıydı, hepsi değildi… İyi ki hepsi değil, diye düşündü Reyhan.

Serpil:

-İnsanlar Hakk'ın, hakikatin ışığına ne kadar da muhtaç.

Reyhan:

-Sence, bundan sonra ne olacak?

-Bilmiyorum ama yurda alınmayacağı kesin. Okul, durumu kendisine kalmış. Tabi bir de annesi var. Onun tavrı önemli.

Reyhan:

-Annesini az çok tanıyorum. Muhafazakâr değildir. Ama yine de, bu duruma nasıl bir tepki vereceğini kestiremiyorum.

-Dua edelim. Bundan sonra işi daha zor. Kötü bir namla yaşamak zorunda kalacak.

Reyhan derin bir nefes aldı:

-Evet, dua edelim.

Ertesi gün Ece'nin annesi geldi. Tahmin edildiği gibi gürültü patırtı çıkarmadı. Ece aylarca iyileşemeyecekti ve derslerin çoğundan da devamsızlıktan kalmıştı. Annesi böyle bir durumda en iyi şeyin kızını alıp gitmek olduğuna karar vermişti. Birkaç gün sonra toparlanıp gittiler.

Gitmeden önce Fatma Hanım, Reyhan'ı bir köşeye çekti:

-Sen söylemezsen bu durumu kimse öğrenmez, dedi. Ve biliyordu ki Reyhan konuşmaz…

Ece gittikten sonra da Reyhan'ın başı bir süre daha ağrımaya devam etti. Ece'nin yakın arkadaşı olduğunu bilen herkes, Reyhan'a geliyor ve hikâyeyi dinlemek için türlü sorular soruyordu… Ece'nin gidişi Reyhan'ın hayatını kolaylaştrmıştı. Onunla ve sorunlarıyla uğraşmaktan kurtulmuştu. Ama sevinemedi. Böyle bir olayın yaşanmamış olmasını çok isterdi. Her işte bir hayrın olduğu düşüncesi Reyhan'ın tek tesellisi oldu. Gübreyle bitkilere hayat veren güç, çirkin görünen olaylarla da insanı güzelliğin zirvesine çıkarabilirdi…

Reyhan'ın çevresinde dönüp duran olaylar hız kazandıkça iç hareketliliği de artıyordu. Olayların hız kazanması bir şeylerin kararını bulduğunun göstergesiydi. Evet. Herkes niyetine girdiği arzularını gerçekleştiriyor, öyle ya da böyle meyvelerini deriyordu. Ece, yaptıklarının sonucunda, ölümden dönmüş, ölümden beter bir hayata mahkûm etmişti kendini.

Her insanın değişebileceği fikrine varmıştı Reyhan… Bunu kendisinden biliyordu. "Kesinlikle doğru değil" dediklerinin doğruluğunu, "mutlaka doğru" dediklerinin de ne zehirli birer yalan olduklarını görmüştü ya; herkes için umudu vardı artık… Herkes değişebilir, her karanlık aydınlığa kavuşabilirdi…

Hocanın ne sesi ne görüntüsü ulaşmıyordu Reyhan'a.

-Sana söylüyorum, dedi uzaklardan bir ses.

Reyhan, kolunun sarsılmasıyla bedenine döndü.

Ahmet:

-Reyhan, hoca sana söylüyor.

Reyhan toparlandı.

-Efendim hocam, dedi.

-Hoş geldin, dedi genç öğretim görevlisi.

Gülüşmeler duyuldu.

Reyhan:

-Hoş bulduk.

-Evet, seni dinliyoruz.

-Ne gibi hocam?

-Tabi yoktunuz o yüzden neden bahsettiğimizi bilmemeniz normal.

-Özür dilerim, dedi Reyhan.

Genç hoca Reyhan'a:

-Evet, ne diyorduk, demişti ki ders bitti.

Hoca Reyhan'a seslendi:

-Reyhan Hanım, siz benimle gelir misiniz? Biraz konuşalım.

Bakalım neler olacak? diye düşündü Reyhan. Kitaplarını topladı. Hocanın peşinden yürüdü. Hocanın odasına girdiler.

Hoca:

-Buyrun oturun, dedi.

-Teşekkür ederim, diyerek oturdu Reyhan.

-Evet, problem nedir?

-Problem mi?

Hoca gözlüğünü çıkardı:

-Neden sürekli düşüncelisin? Senin için yapabileceğim bir şey var mı?

Bu hoca, başka bir hocanın yerine Reyhanların dersine girmeye başlamıştı.

-Özellikle olan bir şey yok efendim, dedi.

Hoca:

-Notların çok iyi. Çok zeki ve yetenekli biriymişsin. Senin gibi öğrencilere yardım edilmesi gerektiğini düşünüyorum. O yüzden rahat olabilirsin.

-Teşekkür ederim. Bir problemim olduğu zaman size geleceğim, söz veriyorum. Ama şu an söyleyecek bir şeyim yok.

Hoca ısrar etti:

-Derste ne düşünüyordun?

Reyhan'ın saklayacak bir şeyi yoktu:

-Olayların hızını düşünüyordum. Her şeyin ne kadar değişken olduğunu… dedi.

Hoca koltuğuna yerleşti:

-Devam et.

-Tıpkı ağaçlar gibi insanlar da meyve veriyor. Ama çok daha karmaşık.

-Sana bunları düşündüren neydi?

-Arkadaşlarımın yaşadıkları.

-Sen ne yaşamak istiyorsun?

Bu soru Reyhan'ı şaşırttı.

-Anlamadım, dedi.

-Sen ne yaşamak istiyorsun?

-Öncelikle, yaşanması gerekeni yaşamayı istiyorum.

Hoca gevrek bir kahkaha attı:

-O da ne öyle? Kararsızsın yani?

-Belki.

-Değilsin. Kararsız insan hâli yok sende.

Reyhan, hocanın odasına göz gezdirdi. Duvarda çok güzel iki tablo vardı. Odanın düzeni bu adamın zevkli biri olduğunu gösteriyordu.

-Hakkımda ne düşünüyorsun?

Reyhan:

-Zevkli bir dekorasyon seçiminiz olduğunu.

-Teşekkür ederim.

Reyhan kıpırdandı:

-Kalkayım müsaadenizle.

-Bitirdik mi? dedi Hoca.

Reyhan, arkadaşıyla konuşuyor gibiydi:

-Başlanan şeye bağlı.

-Güzel cevap. Söylediklerinden daha zekisin.

Reyhan:

-Kim söyledi, neden söyledi bilmiyorum? Sizi yanlış bilgilendirmiş olmasınlar. Ben basit, sıradan bir öğrenciyim.

-Sıradan çekip çıkarılacak bir öğrencisin.

-Bir yanlışlık olmalı, diye ısrar etti Reyhan. Genç adam Reyhan'ın memleketini söyledi.

-Evet, dedi Reyhan şaşkınlıkla. Ne olduğunu hâlâ anlayamamıştı. Bu adam tam olarak ne demeye, ne yapmaya çalışıyordu?

Hocanın gözleri parladı:

-Şu an kafandan geçenleri çok merak ediyorum.

-Hocam, özür dilerim, dedi kalktı.

Reyhan, şaşkınlık içindeydi. Yol boyunca hocanın hareketlerini, sözlerini düşündü. Yurda ulaştığında yorgun düşmüştü. Odasına çıkmadı. Yemekhaneye girdi. Yemek sırasında bekleyenlerin arasında Meryem'i gördü. Meryem de onu görmüştü. Seslendi:

-Reyhan.

-Merhaba, dedi Reyhan.

-Merhaba.

Meryem, Reyhan'ın yanına geldi.

-Yorgun görünüyorsun, dedi.

Reyhan kitaplarını Meryem'in eline tutuşturdu.

-Sorma. Macera devam ediyor. Şunları azıcık tutar mısın? Elimi yüzümü yıkayıp geleyim.

Meryem kitapları aldı. Reyhan, giriş katındaki lavaboya gidip, elini yüzünü yıkayıp geldi. Bu arada yemek sırası onlara gelmişti. Reyhan, mercimek çorbası ve ciğer kavurma aldı.

Meryem sebze yemeğiyle tatlı almıştı. Neşeyle:

-Dört çeşit yemeğimiz var, dedi.

Reyhan gülümsedi:

-Kesinlikle. Tenha bir masaya geçip oturdular.

Reyhan:

-Kaç zamandır göremedim seni. Merak etmeye başlamıştım. Nerelerdeydin?

-Memlekete gittim. Babam hastaydı yanında refakatçi kaldım.

Reyhan üzülmüştü:

-Geçmiş olsun. Şimdi nasıl oldu?

-Daha iyi.

-İnşallah en kısa zamanda iyileşir.

Meryem:

-İnşallah. Sen nasılsın? Günün nasıl geçti?

Reyhan yorgun gülümsedi:

-Gün geçmiyor ki yeni bir durumla karşılaşmayayım. Ders çıkışında hoca beni odasına çağırdı. Benim problemlerimle mi ilgilendi yoksa problem olmaya aday mı oldu, tam anlayamadım?

-Hangi hoca? dedi Meryem.

Reyhan tarif etti.

-Çıkaramadım. Ne dedi ki sana?

-Sorma. Çok zekiymişim, problemim mi varmış yardıma hazırmış, daha sonra da görüşecekmişiz.

-İlginç.

-Bence de ilginç.

Meryem:

-Dikkatli ol dememe gerek yok, dedi.

-Haklısın. Allah büyüktür.

Meryem gülümsedi:

-Evet. Hiç tereddütsüz inandığımız tek gerçek; Allah büyüktür.

Reyhan:

-Acaba? dedi.

Meryem:

-Anlamadım.

-Hiç tereddütsüz inandığımız dedin ya, ona dedim.

Meryem safça sordu:

-Öyle değil mi?

-Öyle olmalı ama değil.

-Ay Reyhan, bilmece gibisin.

Reyhan çatalını bıraktı:

-Bak canım. Hiç tereddütsüz inandığımız tek gerçek Allah, dedin değil mi? Bu bizim inandığımız Allah mı yoksa inanmayı temenni ettiğimiz Allah mı?

-Yani? dedi Meryem.

-Yanisi, hayatımıza bir baksana. Kendi arzularımız, kendi doğrularımız ve kendi savaşlarımız var. Allah'ı hayatımıza dâhil ediyor muyuz? Hayır. Yapılacak iş kalmayınca, gücümüzün bittiğini fark edince Allah büyüktür demek, kaçak güreşmek değil mi? Oysa her işte Allah'ın büyüklüğüyle hareket etmek farklı bir şey.

-Haklısın, dedi Meryem.

-Haklıyım tabi. İnsan inanıyorsa bunu hayatının her dilimine, bedeninin her hücresine yerleştirmeli, esnerken bile inancına göre esnemeli. Belki çok iddialı konuşuyorum ama böyle ol-

ması gerektiğini düşünüyorum. Yanılıyorsam lütfen düzelt.

Meryem:

-Seni anlıyorum. Ama şöyle düşün. Biz işin başındayız. Öğrenecek çok şeyimiz var. Çok uzun bir yol bizi bekliyor. Daha işin başında kendimizi bu kadar eleştirirsek işimiz zorlaşır.

-Sen de haklısın galiba. Çocuklaştılar. Meryem buklelerini salladı, güzel gözlerini kırptı:

-Haklıyım tabi ne sandın?

Reyhan ellerini çırptı:

-Aman ne güzel bir akşam; dört çeşit yemeğimiz var ve ikimiz de haklıyız. Bundan iyisi can sağlığı.

Meryem:

-Bana kitaplarından vermelisin. Benim Allah'tan bahseden kitabım yok, dedi.

Reyhan:

-Bir iletişimci için ne büyük eksiklik. Esas iletişimde olması gereken varlık hakkında hiç kitabı yokmuş.

Meryem yüzünü buruşturdu:

-Maalesef. Babam inançsızdır. Çevremde inanan, daha doğrusu bundan bahseden kimse olmadı. Benim de inançsız olmam gerekirdi ama değilim. Özellikle son zamanlarda, ruhumun derinliklerinde hissediyorum, Allah var.

Reyhan yemeğini bitirmişti:

-Yeryüzünün tek şuurlu canlıları biziz. Hayvan olmadığımız hâlde, hayvanmış gibi yaşamamız benim gücüme gidiyor. Beni rahatsız ediyor. Bir farkımız olmalı. Ama öylesi bir fark olmalı ki bu insana yakışsın.

Meryem mırıldandı:

-İnsan olmak için insan doğmak yetmiyor değil mi?

-Yetmiyor. "İnsan olamaz" dediğimiz pek çok, insan kılıklı canavarla karşılaşmıyor muyuz? Bu da insanın yaratılışın-

dan gelen farklılığını, ne kalıplara dökülebileceğini, nelere dönüşebileceğini gösteriyor.

-Evet.

-Bir yanda bir hayvanın bile hiç bir zaman düşemeyeceği alçaklığa düşenler, diğer yanda üşüyen serçeyle yüreği titreyenler var. Milyonlarca insanı katleden de insan, insanlığın bahtına güneş gibi doğanlar da insan. Tercih şahsın kendine kalmış. Düşünsene tercihlerimizle değer kazanıyoruz.

-Sana katılıyorum. Hiç duymadığım aynı zamanda yabancı olmadığım şeyler söylüyorsun.

Reyhan gülümsedi:

-Ben de aynı tepkiyi vermiştim.

Meryem yemeğini bitirdi:

-Çay içelim mi?

-Sorulur mu? Bana en son sorulacak sorulardan bir tanesi de: "Çay içer misin?"dir. Bu hataya bir daha düşmemen umuduyla, şekersiz duble alayım.

Meryem:

-Bağışla beni. Gafillik işte!

Akşam, baharın ılık nefesiyle yumuşacık inmişti yeryüzüne. Açık pencerelerden süzülen meltem, rengi solmuş perdeleri savuruyor, sokağın sesi ve kokusu doluyordu içeri. Çatal kaşık tıkırtıları, insan seslerine karışıyor, yurtta bir yemekhane akşamı yaşanıyordu…

Reyhan gözlerini yumdu. Baharın çiçeği ümit, akşamdan süzülen hüzün, beyninde sürüklenen endişeler, burun gıcıklayan bisküvi kokusu… İnsan bestesinin nağmeleri...

Meryem, çayları getirdi. Reyhan bu arada meşhur bisküvilerini hazır etmişti. Reyhan, Meryem'in oturmasını bekledi.

-Hiç namaz kıldın mı? diye sordu.

-Hayır. Sen?

-Ben de kılmadım.

Meryem konunun nereye gittiğini anlamıştı:

-Amanın yetişin dostlar, biri beynimi yıkayacak galiba, diye güldü.

Reyhan sesini kalınlaştırdı:

-Uslu durmazsan beynini çitilerim, ona göre! Gülüştüler. Meryem bisküvi paketini önüne çekti.

Reyhan:

-Namaz kılmayı istiyorum.

-Neden? dedi Meryem.

-Neden mi? Allah büyüktür demenin, en dürüst şekli olduğu için olabilir.

Meryem'in gözleri parladı:

-İnandığını beyan etmenin en dürüst şekli ibadet etmektir. Bu cümle acayip sardı beni ya. Evet dürüst olmak lâzım. Demek ki biz, eğer namazımız yoksa yeteri kadar dürüst değiliz.

-He ya. Meryem gözlerini kıstı:

-Reyhan zaman zaman tuhaf sorular sorabilirim. Beni idare edeceksin. Çünkü bu konularda fazla fikrim yok, dedi.

-Tamam ya önemli değil. Senin o masum gözlerin yeter.

Meryem gülümsedi:

-Sen iyi bir gözlemcisin.

-İyi miyim bilmiyorum ama gözlem yapmak benim karakterime yerleşmiş. Sürekli içimi ve dışımı dinliyorum. Gelenin, gidenin, dönenin, duranın, bende bıraktıklarını, götürdüklerini hesap etmek, tanımlamak bazen yorucu oluyor. Ne hissediyorum, gerçekte ne hissetmeliyim, sürekli bunların derdindeyim.

Meryem'in gözleri parladı:

-Anlıyorum.

Reyhan dalgınlaştı:

-İnsanın içinde bir müzik vardır. Çalgısız çengisiz o müziğin ritmiyle akar, damarlarından kanı. Varlığının her anında vardır o müzik. Benim müziğimde sürekli eksik bir şeyler vardı. İçten içe beni rahatsız eden, yokluğuyla beni endişelendiren, kararsızlaştıran, güvensizleştiren bir şey. Sanki hafızasını kaybetmiş bir insanın, şuurunun bir tarafında zonklayıp duran kocaman bir boşluk gibi. Ve ben, bunun normal olup olmadığını düşünüp huzursuzlanırdım.

Meryem:

-Artık değil misin?

Reyhan gülümsedi.

-Değilim, dedi.

-Hafızan yerine geldi yani.

-İnşallah zamanla.

Meryem:

-Bu eksiklik duygusu bende de olagelmiştir. Anlatması zor… Belki de böyle olması gerekiyor. Bilmiyorum. Düşünüyorum da namaz kılsam ve babam görse kim bilir neler olur?

-Sence ne yapar?

-Say say bitmez.

-Desene şanslısın.

-Aslında babam hümanisttir. Yani kendisi öyle söylüyor. Ama bu vasfından kendisi gibi düşünmeyenler yararlanamaz. Gülüştüler.

-Kimleri kapsıyor hümanistliği?

-Namaz kılanları kapsamadığına eminim.

Reyhan gözlerini yumdu:

-İlginç olan ne biliyor musun? İnsanların şu ya da bu görüşleri var ve bunların yanında, hümanist vesaire gibi ahlâkî değerleri ekstradan almak zorundalar. Bu demektir ki; kendi düşünce sistemlerinde mevcut olmayan ama ihtiyaç duyulan etik değerleri, değişik isimler altında sağdan soldan topluyor-

lar. Bana tutarsız geliyor.

-Sen mükemmeli arıyorsun.

-Kesinlikle. Benim benimsediğim değerler manzumesi öyle mükemmel olmalı ki; eksiği, gediği olmadığı gibi dışarıdan bir şeylerin ilâvesi gerekmemeli. Kendi bütünlüğüyle beni bütünlemeli.

Meryem neşeli:

-Reyhan'cığım, bisküvilerin ve sohbetin bir harika. İyi ki tanışmışız.

-Bence de… Gülüştüler.

Reyhan saatine baktı. Akşam semasına yayılan ezan sesiyle yüreği ezildi.

-Ezan okunuyor, dedi.

Meryem, çay fincanını bıraktı:

-Evet ezan okunuyor.

İki kızın, güvercin bakışları pencerelere kondu. İkisinin de kulağında o ses: "Allahuekber…"

***

Ertesi gün, cumartesi sabahı, erken uyandı. Yastığının altından çıkardığı kitabı okumaya başladı. Bir saat kadar okumuştu ki odanın kapısı usulca açıldı. Serpil, beyaz başörtüsünden daha parlak gülümsemesiyle içeri girdi.

Reyhan hemen doğruldu. Fısıltıyla:

-Hoş geldin, dedi.

-Hayırlı sabahlar. Hoş buldum. Bir bakayım, uyanmışsa biraz konuşuruz diye düşündüm.

Reyhan:

-Çok iyi düşünmüşsün, dedi. Yatağından atladı. Terliklerini giydi.

Serpil'e döndü:

-Hadi gidelim.

Serpil:

-Mescide gidelim mi? dedi.

Reyhan'ın avuçları terledi.

-Olur, dedi. Ama eşofmanla olur mu ki?

Serpil:

-Olur, derken inci inci gülümsedi.

Koridoru geçip bir alt katta bulunan mescide girdiler. Reyhan, titremeye başlamıştı.

Serpil, kaşlarını kaldırdı:

-Sen titriyorsun. Üşüdün mü?

-Bilmiyorum. Belki de.

-Gel o zaman kaloriferin yanına oturalım. Bahar gelmişti ama akşam ve sabah kaloriferler yanmaya devam ediyordu. Baharın ılık nefesi, beton duvarların içine işlemiş kış soğuğunu yumuşatmaya henüz yetmiyordu. Reyhan, sırtını kalorifere dayadı. Titremesi azaldı. Sırtındaki yükü teslim eden bir hamal gibi derin bir nefes aldı.

-Serpil.

-Efendim.

-Ben namaz kılmak istiyorum. Serpil, şaşırmış görünmüyordu.

-Neden olmasın? dedi.

Reyhan rahatlamış, titremesi geçmişti. Bunu söylemek, o kadar da zor değilmiş diye düşündü. Söylediği cümle, yankılar diyarına uçarken Reyhan'ı da aldı, huzur mevsiminin ortasına bıraktı. "Namaz kılmak istiyorum" derken "kamil bir insan olmak istiyorum" diyordu…"Namaz kılmak istiyorum" derken "artık her şeyi biliyorum" diyordu… "Namaz kılmak istiyorum" derken; "özgürlüğümü istiyorum" diyordu… "Namaz kılmak istiyorum" derken "kurtuldum" diyordu… "Bana bir yudum su" der gibi muhtaç, "seviyorum" der gibi zevkle söylemişti işte…

-Bana namazı öğretir misin? dedi.

-Neden olmasın? diye tekrarladı Serpil.

Gülüştüler. Sessizliği, belli belirsiz duyulan, bir tıkırtı bozdu. Reyhan başını kaldırıp baktığında pencereye konmuş bir kelebek gördü. İçeri girmek ister gibi uçuyor, sonra gelip kendini cama vuruyordu. Pencereyi açtı. Kelebek içeri girdi.

Serpil mırıldandı:

-Kelebekler baharı kutluyor.

Hangi kelebekleri, hangi baharı kast ettiğini ruhlarında duydular. Sabahın mis kokusu odaya doluyordu. Reyhan yerinden kalktı. Köşede üst üste duran başörtülerinden birini aldı. Karşısına diz çöküp Serpil'e uzattı.

-Bağlar mısın? Titreme sırası Serpil'e gelmişti. Başörtüsünü Reyhan'ın saçlarının üstüne koyarken, parmakları birbirine dolandı. Kendi hâline güldü:

-Şu hâlime bak, sanki elime ilk defa örtü alıyorum.

Reyhan bekliyordu. Başının üstüne duvak yerleştirilen gelin gibi sessiz ve utangaçtı. Serpilin işi bitinceye kadar kımıldamadı.

Serpil:

-Sonunda, dedi.

Reyhan, poz verir gibi durdu Serpil'in karşısında. Serpil gözyaşlarını tutamadı. İlk damla yanaklarından yuvarlandı dizine düştü. Onu diğer damlalar takip etti. Serpil'in gözyaşları Reyhan'ın içine akıyordu. Çok geçmeden Reyhan da katıldı Serpil'e. İki kız diz üstü çöktükleri yerde sessizce ağlıyorlardı.

Reyhan'ın gözyaşları, kaynayacak bir menfez bulmuş yeraltı suları gibi gittikçe çoğalıyordu. Boğazına düğümlenen hıçkırıklarla omuzları sarsılıyor, ağlıyordu… Az önce odaya giren kelebeğe, birkaç kelebek daha katılmış, kelebekler kızların başları üstünde dönmeye başlamışlardı.

Serpil, yanaklarını silerken mırıldandı:

-Kelebekler baharı kutluyor.

Reyhan, biraz sakinleşince Serpil'e döndü:

-Nasıl görünüyorum? derken yağmurun ardından çıkmış güneş gibi parlak gülümsedi.

-Kelebek, dedi Serpil.

Reyhan yanaklarını sildi:

-Sabah namazından mı başlayacağız?

Serpil, sevgiyle gülümsedi:

-Sureleri biliyorsun değil mi?

Reyhan, kaşlarını kaldırdı:

-Bir tane biliyorum galiba, dedi ve okumaya çalıştı.

Serpil:

-Tamam, çok güzel. Yakında yenilerini de öğrenirsin.

-İnşallah, dedi Reyhan.

Serpil kalktı. Tahta dolaptan ince bir kitabı çekip çıkardı. Reyhan'ın yanına çöktü. Öğrenmesi gereken sureleri gösterdi.

-Gözün korkmasın. Bir saate kalmaz ezberlersin, dedi. Reyhan Serpil'in elindeki kitabı aldı.

-Tamam, dedi.

Serpil:

-Ben acıktım, kahvaltıya inelim mi? dedi.

Reyhan yine:

-Tamam, dedi. Başörtüyü kastederek:

-Bunu çıkarayım mı?

Serpil sevecen:

-Sen bilirsin, dedi. Reyhan, incitmeye korkar gibi itinayla çıkardı örtüyü. Katladı, yerine koydu. Başlarının üstünde dönen kelebekler kaybolmuştu.

Reyhan:

-Kelebekler, dedi. Onlar da acıktı galiba.

Mescidin penceresini açık bırakıp çıktılar. Reyhan, kendisini bir hoş hissediyordu. Görünmeyen fakat yolunun üstünde, aşılmaz gibi duran bir engeli aşmıştı sanki. Taptaze bir heyecanı kuşanmış, yürek ülkesinde çok önemli bir fetih yapmıştı… Bir eksiğini gidermiş, bir parçası, eksik bir parçası gelip içindeki boşluğa oturmuştu. İçindeki coşkuyu bastırmak için uğraşmadı. Merdivenin korkuluklarına oturup çocuk gibi kaydı. Serpil, peşinden gülümseyerek geliyordu… Kahvaltıya ilk oturan onlar olmuştu.

Reyhan:

-Sen ne zaman başladın? diye sordu. Serpil soruyu elbette ki anlamıştı:

-Kendimi bildim bileli kılıyorum. Çocukluk döneminde biraz alacalı kılıyordum.

-Alacalı?

Serpil:

-Yani, arada terk ettiğim vakitler oluyordu.

-Anladım.

-Kimden öğrendin?

-Annem beni kursa gönderdi.

Reyhan:

-Çok şanslıymışsın, dedi.

Reyhan sordu, Serpil cevapladı. Kahvaltılarını bitirdiklerinde, yemekhane dolmuştu.

Serpil:

-Hadi kalkalım. Çamaşır yıkamam lâzım, dedi.

Reyhan:

-Tamam. Ben de bir gazete alıp odama çıkayım hem de ezberlemem gereken yerleri çalışayım.

Kalktılar. Serpil, çamaşırlarını almak üzere odasına çıktı. Reyhan, yurdun yan tarafındaki büfeden gazetesini aldı. Serpiller vasıtasıyla tanıdığı gazeteden başkasını almıyordu artık.

Sigarası da bitmişti ama almadı. Bu sabah, kelebeklerin dansıyla eşlik ettiği, hoş dakikalardan sonra, sigara almak içinden gelmemişti. Büfenin önünde biraz durakladı. Yoksa alsa mıydı? Hayır, hayır almak istemiyordu. Bulutların arasından sıyrılıp çıkan güneşe başını kaldırdı. Güzel bir bahar sabahında kendini güzel hissetmenin hazzıyla derin bir nefes aldı. Yurdun eşiğinde durup caddeyi seyretti. Reyhan bambaşka bir dünyanın eşiğinde durduğunu hissediyordu. Gün boyunca odasında, yatağında oturdu. Gazetesini okudu. Ezberlemesi gereken sureleri çalıştı. Kantine inenlere ısmarladığı meyve suyu ve poğaçayla karnını doyurdu.

Sınıf arkadaşı Birsen, yüksek sesle söylediği şarkıyı kesmeden Reyhan'ın yanı başına geldi.

-Rey ne yapıyorsun?

Reyhan:

-Namaz için sure ezberlemeye çalışıyorum.

Birsen'in şaşkınlığı sesine yansıdı:

-Namaz suresi mi? Neden? Yoksa namaz mı kılacaksın?

Reyhan yatağından indi. Odadan çıkmadan önce Birsen'e döndü:

-Neden olmasın!

Birsen, Reyhan'ın ardından dudak büktü. Reyhan, Birsen'den gördüğü tepkinin çok daha fazlasını ailesinden göreceğini düşündü. Lâvaboya girip yüzünü yıkadı. İçi dışından daha serin ve ferahtı… Alacağı hiçbir tepki, yürek ülkesini dirilten baharı etkileyemeyecekti. Hiçbir zaman, etrafına göre şekillenmemişti. Kendi içindekileri yaşamayı tercih etmiş, yalnızca çevresini rahatsız etmemeye ve rahatsız olmamaya özen göstermişti. Pazar günü yine erkenden uyandı. Yatağını topladı. Giyindi. Serpil'in odasına gitti. Serpil, odasında yoktu. Mescitte olabileceğini düşündü. Yine avuçları terlemişti. Ser-

pil köşede kitap okuyordu. Selâm verdi.

Serpil gülümsedi. Sanki bekliyormuş gibi:

-Hoş geldin. Gel şöyle, otur yanıma. Bak sana ne anlatacağım.

Reyhan, minderin ucuna ilişti:

-Dinliyorum, dedi.

-Kantinci amca vardı ya. Hani her fırsatta bizi gözleyen amcamız.

-Evet.

-Bizimle ilgilenmesinin sebebini öğrendim.

-Öyle mi? Neymiş?

-Tahminin var mı?

-İnan yok.

Serpil:

-Oğluna gelin arıyormuş.

Reyhan şaşkınlıkla:

-Gerçekten mi? Peki, sen bunları kimden öğrendin?

-Kızından. Ve gelelim meselenin seni ilgilendiren kısmına.

Reyhan:

-Beni ilgilendiren mi?

-Adam seni beğenmiş.

Reyhan minik bir çığlık attı:

-Beni mi beğenmiş. Ben örtülü değilim ki!

-Seni seçmiş. Oğluyla görüşüp görüşemeyeceğini soruyormuş.

Reyhan başını kaşıdı. Gülmeye başladı:

-Yok daha neler?

Serpil:

-Ee bir kızı bin kişi ister, bir kişi alır, derler.

-Haklısın ama benim böyle bir düşüncem yok ki…

Serpil gülümsedi:

-Ee nasip kardeşim. Sahi ne dersin? Çocukla görüşmek ister misin?

Reyhan uzatmak istemiyordu:

-Kesinlikle hayır.

Konuyu değiştirdi:

-Sureleri ezberledim.

Serpil:

-Çok güzel, maşallahın var derken camdan gelen bir tıkırtı ikisinin de dikkatini çekti.

Reyhan pencereyi açtı. Dünkü kelebeğin aynısı mıydı bir benzeri miydi anlayamadı, şaşkınlıkla, odaya giren kelebeği seyretti.

Serpil mırıldandı:

-Kelebekler baharı kutluyor.

Reyhan Serpil'in önüne diz çöktü. Ezberlediği sureleri okudu. Hepsini de hatasız okudu. Serpil, kısaca sabah namazını nasıl kılacağını anlattı. Reyhan dikkatle dinliyordu. Anladıklarının tatbikini yaptı.

Kendini seyreden Serpil'e döndü:

-Nasıl, yapabiliyor muyum?

Serpil gülümsedi:

-Kelebek…

Kızlar odadan ayrılırken kelebek de gitmişti. Reyhan Serpil'in koluna girdi.

Zor duyulur bir sesle:

-Benim başörtüm yok. Çıkıp alalım, dedi. Serpil, Reyhan'ın elinden tuttu.

Reyhan:

-Nereye gidiyoruz?

-Gel.

-Pekalâ, dedi Reyhan. Işıkları hiç sönmeyen, mavi beyaz koridordan geçtiler. Reyhan'a öyle geldi ki, kızlar onları bek-

liyordu. Sare ve Özlem ellerindeki paketleri Reyhan'ın kucağına bıraktılar. Tebrik ettiler. Serpil de dolabından çıkardığı paketi Reyhan'a uzattı.

Reyhan şaşırmıştı:

-Bunlar da ne böyle?

-Açarsan göreceksin, dediler.

Reyhan, titreyen parmaklarıyla paketleri açtı. Paketlerden birinde orta boy, güzel bir Kur'an-ı Kerim ve tesbih, diğerinde hoş desenli bir başörtüsü, üçüncü pakette ise tatlı vardı. Reyhan, aldığı hediyeler ve karşısında inci simalarıyla tebessüm eden insanların ince düşünceleri karşısında kendinden geçmiş, ne diyeceğini şaşırmıştı.

Gözleri doldu:

-Çok teşekkür ederim, dedi. Her şey çok hoş. Söyleyecek söz bulamıyorum.

Özlem tok sesiyle güldü:

-Söyleyecek söz arama gülüm, sen sus gözlerin konuşsun.

-Beni cidden çok sevindirdiniz. Allah da sizi ebediyen sevindirsin.

Kızlar bir ağızdan "amin" dediler. Duanın güzelliği tebessümlerini çoğaltmıştı.

Reyhan:

-Gerçekten unutamayacağım bir zaman dilimi oldu, dedi.

Serpil gözlerini yumdu:

-Bugünden daha tatlı, bugünden daha güzel başlangıçlar Allah'ın izniyle seni bekliyor. Allah utandırmasın inşallah.

Hep birlikte "amin" dediler.

Özlem, kalın gözlüklerini düzeltti:

-Allah'ın izniyle gönüllerimiz bir. Yeryüzünün hangi köşesinde olursak olalım bu tatlı anlarla bir hoş gezeceğiz. Gülüm her yerde gülecek inşallah.

Sare sağına soluna bakındı:

-Bu durumda benim de bir şeyler söylemem şart oldu. Şey Reyhan bana dua eder misin? dedi.

Reyhan mahcup:

-Ederim. Ama ben daha çok muhtacım. Emeklemeye henüz başlamış bir bebek gibiyim.

Özlem:

-Merak etme gülüm, ben sana day day yaparım. Gülüştüler.

Tatlı kızları susatmıştı. Sare:

-Hadi kantine inelim, dedi.

Güle oynaya indiler. Kahvaltılarını alıp oturdular. Özlem'in fıkraları eşliğinde, neşeli bir kahvaltı yaptılar. Reyhan, öğleden sonrasını, diğer vakitlerin namazını öğrenmeye ayırdı. Farklı gibi görünseler de diğer vakit namazları da birbirine benziyordu. Öğrenmesi kolay oldu. Onun şevki kızlara da yansımış, heyecanla oturup, kalkar olmuşlardı. Reyhan, bir iki saatte namaza ait her şeyi öğrendi.

Gün yerini geceye bıraktı. Reyhan, ömrü oldukça unutamayacağı başlangıçların eşiğinde durmuş, hayret ve sevinç arasında olan biteni seyre devam ediyordu.

Gece yatmadan önce, Serpil'den aldığı küçük saati sabah namazına kurup başucuna koydu. Yatağına girip yorganı başına çekince, gözlerini yumdu, kendine baktı. Meydana gelmekte olan büyük değişimin başkahramanı o muydu yoksa başkası mıydı? İslâmiyet mi beni seçti, ben mi İslâmiyet'i seçtim? diye düşündü. Reyhan'a öyle geliyordu ki, seçilen Reyhan'dı. Mescidin kapısını açıp içine giren, diz kırıp boyun büken, kelebekler arasında sureler okuyan, benmişim gibi görünsem de yaptıran O, diye düşündü. Kendine ve yaptıklarına bakınca bundan daha çok emin oluyordu... Hayret ve hayranlıkla yaptıklarıma seyircilik yapıyorum, diye düşündü.

Evet, evet Reyhan sadece bir seyirciydi. Yaralarına merhem sürülmesini seyreden bir yaralıydı o… Merheme, ondan da öte Hekim'e minnettardı.

Sabah, saat çalmadan önce uyandı. Koridordan sızan ışıkla aydınlanan loş odayı ve uyuyanları seyretti. Sessizlik içini ürpertti. Birden çalmaya başlayan saatle irkildi. Saati kapatıp yatağından atladı. Yurt, gecenin sabahla birleştiği, o esrarlı zaman dilimini yaşıyordu. Koridordaki florasan lâmbaların sesini, lâvabodan gelen tıp tıplar bastırıyordu. Musluklardan biri ya da birkaçı genelde bozuk olurdu ve belli aralıklarla düşen damlaların sesi, geceleri koridorlarda yankılanırdı. Yatağından kalkıp lâvaboya gitti, abdest aldı. Odasına döndü kızların hediye ettiği kıyafetleri giyindi. Serpil'in odasına indi. Kızları uyandırdıktan sonra mescide gitti. Namazı bitirmişti ki birkaç kişi geldi. Ağlamamaya çalışarak duasını etti ve kızları beklemeden odasına çıktı. Uyumaya çalıştı ama nafile. Gözlerinde bir damla uyku yoktu. Pencerelerden, ağaran günü seyretti. Yastığının altından çıkardığı kitabını okumaya koyuldu.

Kozasından çıkma zamanı gelmiş bir kelebeğin heyecanını yaşıyordu Reyhan. Kozadan çıkmak zorlu ve yorucu olacaktı ama artık vakit gelmişti. Bundan sonra, istese de kozada kalamazdı. Bir an önce, uçabileceği, renk renk çiçeklere konup kalkabileceği bir dünyaya doğmalıydı. Ait olduğu dünyaya…

Nereden nereye gelmişti? Âdeta, dağları tepeleri geride bırakmış, Kafdağı'nın ardındaki Zümrüdü Anka'ya kavuşmuştu. Kimselerin önünde boyun eğmez, dize gelmez, o asi ruh gitmiş; Hakk'ın karşısında eğilmeyi kendine verilmiş en büyük hediye bilen, itaatkâr bir yürek gelmişti onun yerine. "O'ymuş arayıp durduğum." çığlığı, bedeninin cidarlarını zorluyor, işiten kulaklara da aynı mesajı veriyordu; "O'dur arayıp durduğunuz…" Eli boş olan, boşluğunun farkına varan arıyordu. O'na uzak olanın eli hep boş, yüreği hep dardaydı…

Ben aynı benken, değişen ney? diye düşündü. Besbelli ki bütün marifet, değiştirendeydi. Kalbindeki paslı kilitleri açan O'ydu… Evet O, diye düşündü. O'nunla gelen güzellikleri düşünüyor; sevinci, şükrü çağıldayıp akıyordu. "Sensin Allah'ım… Uçurumlardan düşerken beni tutan Sensin! Sorular ve sorunlarla ışığı sönmüş gözlerime fer veren Sensin! Gittiğim yolun aşılmazlığında dermansız kalmış dizlerime rağmen, beni kanatlandırıp cennet yamaçlarına uçmak isteyenler arasına katan Sensin! Sen bildirmeseydin ben bilemezdim… Sen sevdirmeseydin ben sevemezdim… Sana nasıl şükredebilirim bana bunu da öğret…"

***

Haftanın ilk günü ilk ders için erkenden yola çıktı. Cadde ve sokaklar fazlasıyla tenha göründü gözüne. "Çok mu erken?" diye düşündü. Tedirgin olmuştu. Hayret! Okula ne kadar çabuk gelmişti. Bahçede oyalanmaya karar verdi, bir banka oturup kitabını açtı. Çok geçmemişti ki:

-Günaydın. Reyhan, yoksa geceyi burada mı geçirdin, diyen hocanın sesiyle irkildi.

Mahcup ve tedirgin bir sesle:

-Günaydın hocam. Yeni geldim, dedi.

-Böyle erkenden yollara düştüğüne göre hafta sonunda okulu çok özledin galiba!

-Bunun doğru olmadığını biliyorsunuz, dedi.

-Ee neden o zaman?

-Hiç öylesine. Erken kalkmıştım. Yavaş yavaş yürürüm derken okula gelmişim.

Genç adam esrarlı gülümseyişini sürdürdü:

-Öyle olsun. Ders saatine kadar odamda oturabilirsin.

-Teşekkür ederim hocam. Burası iyi.

-O zaman ben burada oturayım dedi ve Reyhan'ın yanına oturdu.

Kitabı elinden çekip:

-Ne okuyorsun? Reyhan kitabın konusunu söyledi.

Hoca:

-Bu konular seni çok sardı galiba.

-Öyle de diyebiliriz.

-Oysa çok zeki ve uyanık bir kızsın.

Reyhan:

-Sizinle tartışacak değilim, dedi ve sustu.

Genç adam birkaç sayfasını okuduğu kitabı, Reyhan'a iade etti.

-Neden inanma ihtiyacı duyuyorsun?

-Siz duymuyor musunuz?

-Hayır.

-Ama şöyle ya da böyle, bir düşünceniz vardır mutlaka, değil mi? Yani varlığı nasıl izah ediyorsunuz?

-Babam, evrim teorisine inanırdı bana da hep o telkinde bulundu ama bence evrim de saçma.

Reyhan, kulak kesilmişti:

-İyice meraklandım!

-Bana göre tesadüfler zincirinin bir halkasından başka bir şey değiliz.

Reyhan rahat:

-Oysa çok zeki ve uyanık bir insansınız, dedi.

Genç adam:

-Komik.

Reyhan alaycı:

-Bence de. Esas komik tarafı da, bunu sizin komik bulmanız.

-Kelime oyunu yapıyorsun.

Reyhan sakindi:

-Belki ama ne demek istediğimi anladınız. Düşünebilen hiç bir insan yoktur ki, varlığını bir kaynağa dayandırmasın.

Çünkü insan, içinde bulunduğu dünyayı, var oluşunun sebebini izah etmezse başta kendine güveni kalmaz. Ateistlerin, evrimcilerin, putperestlerin ya da sizin bir inanç şekliniz var. İnanmıyorum diyen kimse en azından inanmadığına inanıyordur.

Genç adam sanki dinlemiyordu. Reyhan sustu. Bu arada öğrenciler gelmeye başlamışlardı. Reyhan kalktı.

Hoca:

-Nereye? dedi.

-Millet gelmeye başladı. Ben de gideyim. İyi günler.

-Sana da…

Genç adam ekledi:

-Çıkışta odama uğrar mısın?

Reyhan gerildi, yumruklarını sıktı:

-Dersler biter bitmez yurda gideceğim. Biraz başım ağrıyor.

Hoca:

-Geçmiş olsun. Sonra görüşürüz.

Reyhan sınıfına çıktı. Her zamanki tepkisiyle: "Bir de bu çıktı Allah'ım!" dedi dişlerinin arasından. Kitaplarını masasına bırakıp pencerenin önüne geçti. Reyhan'dan sonra sınıfa ilk gelenler Ahmet'le Hakan oldu.

Pencereden dışarıyı seyreden Reyhan'a, Hakan:

-Hey geceyi burada mı geçirdin yoksa? dedi.

Reyhan:

-Evet nasıl da anladın?

Hakan devam etti:

-Anlarız biz.

Ahmet:

-Hakan! Sabah sabah kes saçmalamayı, dedi.

Reyhan:

-Önemli değil, saçmalasın Ahmet, dedi.

Bu sırada gürültüyle sınıfa giren bir grup öğrenci, konunun kendiliğinden kapanmasını sağladı. Reyhan yerine oturdu.

Kel kafalı, bodur sosyoloji hocası küçük fakat kıvrak adımlarla sınıfa girdi.

-Günaydın dostlar, derken her zaman yaptığı gibi, gözlüklerini kravatının ucuyla silmeye başladı.

Öğrenciler:

-Günaydın hocam dedi.

Sosyolojici ellerini birbirine kuvvetle vurdu:

-Bu gün işler kesat görünüyor. Sınıfın yarısı kaçak.

Hakan:

-Evet hocam, dedi.

Ahmet:

-İlk dersler genelde böyle hocam, dedi bıyıklarını düzelterek.

İlk ders başlamıştı. Reyhan, ders kitabını ve defterini açmış, kalemini kulağının arkasına sokmuş, dersi dinlemeye koyulmuştu.

***

Bir gün, biri çıkıp kollarını sıvayıp abdest alacaksın; hizaya geçip namaz kılacaksın, yüzünü yere koyacaksın deseydi, buna ilk inanmayan kendisi olurdu. Bugünse hayret ve coşku dergâhında dönüp duran oydu. Alnını yere her koyuşunda yüceldiğini; Hak karşısında her eğildiğinde, daha bir insan olduğunu hissediyordu… Ezan zamanını kolluyor, ezan biter bitmez, Rabbinin huzuruna koşuyor: "Allahuekber" itirafıyla vicdanı rahatlıyor, ten kafesinin aralanan kapısından, kulluğu solukluyordu… Ah o ne mutluluktu… Namaz… Ah o ne doyumsuz bir tattı! Ah o ne yaşanası bir mevsimdi! Ah o ne çok yakışıyordu insana, Reyhan'a…

Ama daha iyisini yapabilmek, eksik bir şey bırakmamak için durmadan okuyordu. Aylarca aç susuz kalmış bir insanın,

ziyafet sofrasına saldırması gibi, her şeyi okumak, her şeyi öğrenmek ve kendini daha çok tamamlamak istiyordu. Kafasına takılanları, anlayamadıklarını kızlara soruyordu. Kızlar Reyhan'ın hızına ayak uydurmakta zorlanıyorlardı…

-Benim güzel arkadaşım. Dinimiz kolaylık dinidir.

-Haklısın. dedi Reyhan. Ne kadar güzel. Şükür ki Allah bize taşıyamayacağımız şeyleri yüklememiş. Rabbimize ne kadar şükretsek azdır.

-Kesinlikle, dedi Serpil.

Reyhan'la Serpil, sohbetlerini sürdürürken odaya Meryem girdi. Meryem arkadaşlarından birine bir şey vermek için gelmişti. Reyhan'ı fark etti:

-Hey Reyhan, merhaba arkadaşım. Senin burada ne işin var?

Reyhan ayağa kalkarken:

-Seni bekliyordum, dedi. Kucaklaştılar.

Meryem:

-Özlemişim ya.

Reyhan neşelendi:

-İnan ben de. Çoktandır kayıpsın arkadaşım. Şükür kavuşturana.

-Giderken seni göremedim. Babam yine rahatsızlanmış, memleketteydim. Dün akşam döndüm.

Reyhan:

-Öyle mi? Geçmiş olsun. Şimdi nasıl? dedi.

-Daha iyi.

Reyhan Serpil'i işaret etti:

-Bak Meryemciğim bu Serpil. Serpil, bu Meryem.

Serpil gülümsedi.

-Memnun oldum.

-Ben de, dedi Meryem. Reyhan'a döndü:

-Odana çıkacaktım ama gerek kalmadı, dedi.

Reyhan:

-Çıkma in, dedi Reyhan. Kantine inelim. Çaylar benden.

Meryem:

-Başka? dedi.

Reyhan:

-Bisküviler ve espriler, efendime söyleyeyim yemekler, ne istersen arkadaşım.

Meryem saatine baktı:

-Bana uyar, dedi.

Serpil:

-Bana da.

Kantine indiler. Sigara içenlerden uzak bir köşeye oturdular. Reyhan bisküvi ve çayları getirdi. Meryem Reyhan'ı dikkatlice süzdükten sonra:

-Ya arkadaşım sen değişmiş misin, bana mı öyle geliyor?

Reyhan çayını yudumladı:

-Ne gibi?

-Ya bilmiyorum ama aynı değilsin gibi. Başkalık var… Makyaj desem değil. Serpil gülümsüyordu. Reyhan sesini alçalttı:

-Estetik filân yaptırmadım. Gülüştüler.

Meryem:

-İnandım, dedi.

Serpil:

-Bahar geldi, ondandır, dedi.

Reyhan kızardı:

-Kelebekler öyle diyor.

Serpil:

-Evet. Kelebekler.

Meryem gözlerini kıstı:

-Hey bu bahar ve kelebek muhabbetinin altında bir şeyler var.

Reyhan Meryem'in elini tuttu:

-Konuşmamızı hatırlıyorsundur belki. Mesele şu ki; ben biraz daha dürüst olmaya karar verdim.

Meryem biraz durakladı. Hafızasını hızla gözden geçirdi:

-Demek dürüst olmaya karar verdin.

-Evet. Dürüst olmaya ihtiyacım var. Hem de çok. Meryem'in güzel mavi gözleri heyecanla parladı.

-Yani, namaza başladın.

Reyhan:

-Evet. Namaz...

Meryem'in heyecanı arttı:

-Gerçekten mi? Tebrik ederim benim dürüst arkadaşım, dedi cıvıldar gibi.

El sıkışıp kucaklaştılar. Serpil, tebessümle seyrediyordu.

Reyhan:

-Darısı başına.

Meryem:

-Sana da bu yakışırdı inan bana.

-İnşallah, dedi Reyhan.

-Ben yapabilir miyim? derken Meryem durgunlaşmıştı.

Reyhan, Meryem'in gözlerine baktı:

-O dilerse olur. O'nun dilemesini dilemek bize düşüyor. Meryem parmaklarını çıtlattı:

-O'nun dilemesini diliyorum.

-İnşallah, dedi Serpil.

Meryem:

-Tesadüfe bak, dedi.

Serpil düzeltti:

-Tevafuk.

Meryem:

-Tevafuk mu?

-Evet, dedi Serpil. Hiçbir şey tesadüfen, rasgele veya kendi kendine olamaz. Her ayrıntıyı plânlayan, hiçbir varlığı başıboş bırakmayan bir Yaratıcının kullarıyız. Kısaca tevafuk kelimesi, senin deyiminle, tesadüfün dürüst şekli oluyor. Gülüştüler.

Meryem devam etti:

-Peki, tevafuka bak. Babamla namaz konusunda biraz tartıştık. Ya, adam hasta yatağında neler düşünüyor. Ölürse cenaze namazı kılınmasınmış. Babam ölür de vasiyetini yerine getirip namazını kılmazlarsa diye ödüm kopuyor.

Reyhan Meryem'e:

-Aslında babanı tebrik etmek lâzım, dedi.

Meryem şaşkın:

-Nasıl yani? dedi.

Reyhan:

-Ya bir düşünsene arkadaşım. Baban şu ya da bu şekilde fikrine sahip çıkmış, yaşarken dine uzak durmuş, ölüsünün de uzak olmasını istiyor. Sonu hüsran da olsa bu bir nevi dürüstlüktür. Ama insanlara bakıyorsun yaşarken dinini hiç hatırlamamış, alnı secdeyle hiç buluşmamış, ölünce ardından namazlar, dualar… Kötü bir tezat. Bir şeyi kabul ediyorsan bunun gereklerini yerine getirirsin.

Meryem kederli:

-Haklısın, dedi.

Serpil:

-Canım arkadaşım tespitinde çok haklısın. Fakat ben biraz daha esnek düşünmek gerektiğine inanıyorum. İnsanlarımız bu konuda cahil bırakılmış. Değerler anormal bir şekilde yer değiştirmiş. Nasıl ki bitkilere hormon veriliyor, aynı şekilde insanımızın beynine de hormonlu, çarpık düşünceler en-

jekte edilmiş. Güzel görünüşlü fakat zararlı sebzeler gibi, kültürlü ancak boş insanlar doldurmuş memleketi. Bencillik, nemelazımcılık, adamsendecilik, vurdumduymazlık aklın gereği gibi gösterilmiş. Fedakârlık, civanmertlik gibi hasletler enayilikle eş değer tutulmuş… İşte bu yüzden insanımız, çelişkiler yumağı içinde dolanıp kalmış. Onlara dua ve yardım etmek, Allah'ın yardımına mazhar olmuş bizlere düşüyor.

Meryem Serpil'in sözlerinden çok etkilenmişti:

-Kim yapmış bunları bize? Yani kimler ruhumuzu çalıp yerine kirli elbiselerini koymuş?

Reyhan:

-Kendin söylüyorsun ya işte; elbisesi kirliler…

Meryem tekrarladı:

-Elbisesi kirliler. Demek ruhumuzu çaldılar, demek bu yüzden bizden daha ilerideler, bu yüzden bize hükmediyorlar.

Serpil:

-Öyle de söylenebilir. Müslümanların bugünkü düşkünlüğüne sebep kafir vasıflarını yani kirli elbiselerini çıkarıp atamayışlarıdır.

Meryem'in güzel mavi gözleri doldu:

-Ah ne acı!

Reyhan:

-Geçen bir kitap okudum. Sömürgecilikle alakalı. Okurken sinir krizi geçirmemek için kendimi zor tuttum. Ülkemizin ve bazı zayıf ülkelerin üstünde öyle karanlık oyunlar oynanıyor ki… İnsanın dudağı uçukluyor.

Meryem Reyhan'ın dudaklarına baktı:

-O yüzden mi dudaklarının uçuğu hiç gitmiyor, dedi muzipçe. Gülüştüler.

Reyhan sevecen:

-Belki de, dedi.

Biten çayları Serpil tazeledi. Reyhan, Meryem'in uzattığı sigarayı önce aldı, sonra geri verdi.

Meryem:

-Bıraktın mı?

Reyhan:

-Galiba öyle olacak. Canım istemiyor.

Akşamın ilerleyen saatlerine kadar oturdular. Sare ve Özlem'in de onlara katılmasıyla uzun bir çay sohbeti başlamıştı…

***

Sınıfta kimse kalmamıştı. Reyhan kitaplarını topladı. Saatine baktı. Daha zamanım var, az daha oyalanayım diye düşündü.

Okul bahçesine indi. Kışı gerilerde bırakan tabiat bin bir çiçeğin gözüyle bakıyordu dünyaya. Çimenler yeşilin bin bir tonuyla bezenmiş bir vaziyette toprağın sinesine sere serpe uzanıvermiş; sıralanmış gül ağaçları baharın heyecanıyla tomurcuk tomurcuk terlemişti. "Allah'ım bu ne güzellik böyle" diye bağırmak geldi içinden.

İleride çam ağacının dibindeki tahta bankta oturan kız dikkatini çekti. Dikkatle bakınca bunun sınıf arkadaşı Eşe olduğunu anladı. Yanına gitmeye karar verdi.

-Merhaba Eşe, dedi.

Eşe zoraki gülümsedi:

-Merhaba.

Reyhan oturdu:

-Hayırdır. Bir mesele yoktur inşallah.

Eşe:

-Boş ver ya. Yok bir şey.

Reyhan, Eşe'nin elini tuttu:

-Emin misin?

-Eminim, derken Eşe'nin dudakları titredi.

Gözünden yuvarlanan ilk damladan sonra sarsılarak ağlamaya başladı. Eşe sınıfta herkesle iyi arkadaşlık kuran sevecen bir kızdı. Reyhan, zaman zaman derslerde Eşe'yle oturur, esprileriyle onu güldürürdü.

Reyhan:

-Seni dinliyorum. Bak anlatmazsan sınıf temsilcimizi çağırırım, "Noldu sana bacım?" diye başlar, gerisini düşün artık. Ne diyorsun? Tercihini yap.

Eşe gözyaşlarını silerken güldü:

-Yaparsın. Ya yok bir şey.

-Eşe! Eşe, çabuk çözüldü:

-Az önce ne kadar çirkin olduğumu öğrendim.

Reyhan:

-Kimden? Eşe, acıyla gülümsedi:

-Güzel olduğumu düşünmesini istediğim birinden.

-Demek ki çirkin olan oymuş.

İçini çekti:

-Bilmiyorum.

Reyhan:

-Şunu biraz daha açar mısın?

Eşe, buruşuk mendiliyle burnunu sildi

-Erkek arkadaşım bana çirkin olduğumu fazla şımarmamam gerektiğini söyledi.

-Hımm. Neden?

-Konu evlilikten açılmıştı. Ben evlenirsek, diyecek oldum. O, cümlemi tamamlamama bile fırsat bırakmadan son sözünü söyledi ve gitti.

-Mesele anlaşıldı. Bence karşısındakini bu kadar zalimce kırabilen bir insan çirkindir. Senin o güzel gamzelerin yeter. Hiç boşuna gözyaşı dökme arkadaşım. Allah bizi türlü şekillerde varlık âlemine göndermiş. Güzelim diye övünen kadar,

çirkinim diye üzülen de hata yapıyor. Bunlar geçici kıyafetlerimiz. Ebedî güzellik diğer âlemde bizi bekliyor.

Eşe artık ağlamıyordu:

-Aslında sana çok imreniyorum. İnsanların seni kırmasına izin vermiyorsun, dedi.

Reyhan teselliye devam etti:

-Düşünsene. Toprağa düşünce hangi güzellik ya da çirkinlik kalıyor. Her şey o kadar açık ki! Aklı başında bir insan, geçici güzelliklere bel bağlamaz. Kaldı ki sen hoş bir kızsın.

Eşe burnunu çekerek:

-Teşekkür ederim. Teselli etmeye çalıştığını biliyorum, dedi.

-Oluyor musun? dedi Reyhan.

Eşe'nin tebessümü arttı:

-Evet.

Reyhan muzip:

-Eşe, bırak şimdi onu bunu, de söyle bakalım. Ne zaman memlekete gideceksin ya? Özlemedin mi aileni?

Eşe:

-Hımm. Nedense bu sorunun altında gizli emeller seziyorum.

Reyhan:

-Yok canım. Aşk olsun. Annenin içli köfteleri için filan böyle söyledim sanma. Ben seni düşünüyorum.

Eşe gülüyordu:

-Bak buna eminim.

-Haydi bir yerde çay içelim. Çaysadım. Ne dersin? dedi Reyhan.

Eşe:

-Tamam. Sen nasıl istersen, dedi.

Kalktılar. Ufukta gün, solgun, ölümüne doğru kayarken iki kız yürüdüler. Gün de onlar içindi gece de… Peki onlar ne içindi? Reyhan, bu sorunun cevabıyla dopdoluydu…

***

Öğle arasında, bekçi kulübesinin bitişiğinde mescit olarak kullanılan küçük odadaydılar. Duvarları yosunlanmış ve rutubet kokan odacıkta dört kız vardı. Reyhan namazını bitirdi, başörtüsünü katlayıp çantasına koydu. Duvara sırtını dayayıp oturdu. Sare'nin namazını bitirmesini, başörtüsünü değiştirmesini seyretti. İçinden bir şeyler kopup gitti. Sare'nin gül yüzünü çevreleyen örtüyü kendi başında hayal etti. Olabilir miydi? Nasıl yapacaktı? Avuçlarını ter içinde bırakan bu düşüncenin heyecanıyla kalktı. Dışarı çıktı. Biraz yürümüştü ki Ali çıktı karşısına. Hemen konuşmaya başladı:

-Nereden çıktın sen?

Reyhan kısa bir tereddütten sonra:

-Namaz kıldım, dedi.

Ali:

-Namaz mı kıldın?

-Evet namaz kıldım.

-Aslında duydum namaz meselesini. Ama yine de senden duymak tuhafıma gitti.

-Neden?

-Bilmiyorum.

-İyi, bilme, dedi Reyhan. Sonra devam etti:

-Kitap versem okur musun?

-Getirir misin? Gerçekten yapar mısın?

-Evet yaparım. Senin bile güzel şeylerden haberdar olmanı isterim. Her insanın buna ihtiyacı vardır.

-Benim bileymiş. Deli kız sen de dedi Ali.

Öğleden sonraki iki dersten sonra Reyhan, yurdun yolunu tuttu. Meryem'i görmeliydi, hoşlanacağı güzel bir kitap vardı elinde…

***

Yatsı namazını kıldıktan sonra seccadesinden kalkmadı. Mescitteki birkaç kız çıktıktan sonra mescitte yalnız kaldı. Boynu, başını taşıyamıyor gibiydi. Başı önünde, gözleri kapalı, yürek ülkesinde dua mevsimini yaşıyordu. "Allah'ım! Tıpkı damağımı şenlendiren yiyecekler gibi tatlı, doyurucu ve dizlerime fer veren namazı bana nasip ettiğin için teşekkür ederim… Çok teşekkür ederim Allah'ım. Teşekküre lâyık olan Sensin… Seni tanımadan önce, değer verecek hiç bir şeyim, dolayısıyla değerim yoktu. Değersizdim. Ruhumu inciten, kalbimi burkuntular içinde bırakan boşluklar meğer sana aitmiş… Sen olmayınca, daha doğrusu ben de Sen, olmayınca ben olmuyormuşum. Hiç olamamışım da… Ah! Rabbim, ömrümde hiç bir şey, Senin huzurunda eğilmek kadar güzel değil. Alnımı yere her koyuşumda kendime saygım, hayatımın anlamı artıyor. Meğer dünya ne güzelmiş, ne güzellikler varmış…

Allah'ım! Biliyorum ki daha yolun başındayım. Biliyorum ki Sen izin verdiğin ve elimden tuttuğun müddetçe yürüyebileceğim. Ve biliyorum ki yürüdükçe, güzellikler diyarının sonsuzluğunda Sana olan minnetim artacak. Sana olan minnetimden başka bir sermayem yok! Bırakma beni Allah'ım! Eğer Sen bırakırsan kim tutar, kim kaldırır? Sen bakmazsan yüzüme, kim bakar? Sen duymazsan sesimi, kim duyar, beni kim anlar?

Allah'ım! Baharlar, yağmurlar, güller, güneşler Senin güzelliğinin kırıntıları… Sen öyle güzelsin ki kudret kaleminden süzülen her satır Seni söyler, Seni yazar… O kadar zayıf ve o kadar yorgunum ki!

Bana güç ver Allah'ım! Senin arzun arzum, Senin yasakların yasağım olsun… Olsun da tamamlanayım. Senden başka ne varsa al benden. Senin olmadığın yer yokluktur. Yokluğa tahammülüm yoktur Allah'ım!

Gece koyulaşıyor. Başka âlemlerin kapısı aralanıyor belli… Yeryüzüne sekine indiren melekleri bana yoldaş eyle… Rahmet yağmurları şakaklarımdan süzülsün… İliklerime değin ıslanayım, işte o zaman cennet çiçekleri açar yamaçlarımda… Allah'ım! Ben insanım… Hata ve kusur bana ait. Ten kafesine kapatılmış ruhumu kanatlandır Allah'ım! Kalbimi ve en gizli arzularımı biliyorsun. Avuçlarımı terleten, kanımı ateşleyen niyetimi kabul et, bana güzellikler nasip et! Ne olur Allah'ım! Ne olur? Ne olur? Senin için zorluk olmaz ama benim için ebedî saadet olur…"

Çenesi âdeta göğsüne gömülmüş, uyuşan bacaklarını hissetmeden dua ediyordu. Ne kadar oturmuştu bilmiyordu, başını kaldırdığında, loş odada yalnız olmadığını gördü. Yanına oturmuş parlak yüzlü bir kız, Reyhan'a bakıyordu. Reyhan, ürperdi. Kendini bir hoş hissetti. Damarlarına yayılan hazla kendinden geçti.

-Örtelim mi, dedi yabancı kız.

Reyhan başındaki örtüyü unuttu. Başını öne eğdi:

-Örtelim, dedi. Kız, Reyhan'ın başına örtüyü usulca bıraktı.

-Örttük, dedi.

Reyhan, garip duygular içindeydi. İçini bürüyen coşkuyu bastırmaya çalıştı. Yutkundu:

-Seni tanıyor muyum? dedi sımsıkı yumduğu gözlerini açarken. Fakat kız gitmişti.

Sağına soluna bakındı. Kimdi bu kız? Hayal mi görmüştü? Reyhan, emin olmak için, elini başına götürdü. Başında bir örtü vardı, örtüyü okşadı. Kokladı. Yumuşacık, mis kokuluydu. Hayal değildi. Örtüyü başından çıkardı. Kararını vermişti. "Yarın sabah bunu örtmeliyim." diye düşündü. Evet, öyle yapmalıydı. Ama nasıl… Bu sorunun cevabını, her cevabı bilene bıraktı. Endişelenmemeliydi. Kalktı, odasına çıktı.

Sabah namazı için yine saat çalmadan uyandı. Dün gece yaşadıkları geldi aklına. Bir rüya mıydı yoksa? Yastığının yanında duran örtüyü gördü. Rüya değildi… Abdestini aldıktan sonra Serpil'in odasına gitti. Serpil de kalkmıştı. Birlikte mescide gittiler.

Namazdan sonra Reyhan, Serpil'in yanına yaklaştı. Örtüyü göstererek:

-Bunu başıma nasıl örteceğimi gösterir misin?

Serpil'in gözleri parladı:

-Bu ne güzel şey böyle. Nerden aldın?

-Biri hediye etti, dedi.

-Kim?

Reyhan:

-Ben de tanımıyorum, dedi. Yardım edecek misin?

-Ne demek? Tabi ki…

Serpil, Reyhan'ın karşısına geçti. Örtüyü tutturmasına yardım etti. Serpil "oldu" deyince Reyhan koşarak lâvaboya gitti. Zangır zangır titriyordu. Aynada gördüğü kendisi miydi? Titreyen parmakları yüzünde gezindi. Olmuştu işte… İşte olmuştu! "Aman Allah'ım, bu ben miyim?" dedi içinden bir ses. Yapamayacağı endişesiyle yorgun düştüğü hamleyi yapmış, başına en değerliden daha değerli tacı takıvermişti. Yeryüzü var olduğundan beri, hangi kraliçenin, hangi prensesin başına böylesi değerli bir taç konmuştu?

Tekrar mescide koştu. Seccadenin üstüne çöktü. Secdeye kapandı. Gözyaşları arasında Rabbine bir kez daha teşekkür etti. "Bu anı yaşayacağım hiç aklıma gelmezken, Sen kırık kanatlarımdan tutup, diriltici nefesinle bana hayat içinde hayat verdin! Yollar arasında yorgun ve perişanken Sen, sonsuza uzanan ışık seline beni dahil ettin! Doğruyu sezdiği hâlde,

doğrudan eğriden ve kendinden bıkmış vicdanıma merhametinle güç verdin! Hayatımı değerli kıldın. Değerlim, değerim oldun. Beni Kendine kabul ederek, beni bana iade ettin. Kucağı hediyelerle dolu bir çocuk gibi mutluluktan sarhoş ettin! Dün, ateşler içinde yanan başım secdede serinlerken, bugün örtüyle huzura erdi… Ben şimdi Sana nasıl teşekkür edebilirim? Bana bunu da nasip et, zira şükrün en güzelini bilen, bildiren yine Sensin…"

Şehrin üstüne doğan güneşten daha parlağı, Reyhan'ın ufkuna doğmuştu. Gözleri kamaşmış, heyecanı coşkusu had safhaya ulaşmıştı.

Serpil bir köşeye oturmuş Reyhan'ı seyrediyordu. Reyhan Serpil'in varlığını hatırladı.

Dizleri üstünde Serpil'e doğru ilerledi. Yanına oturdu:

-Meğer huzur ne tatlı mevsimmiş…

Serpil, başını önüne eğdi.

Reyhan devam etti:

-Serpil örtüyü çıkarmayacağım.

Serpil'in yüzündeki tebessüm arttı:

-Biliyorum.

Reyhan:

-Çok heyecanlıyım. Sence nasıl karşılayacaklar?

-Önemli mi?

Reyhan:

-Pek sayılmaz.

Reyhan aklına gelen endişeyle, sözüne devam etti:

-Doğru dürüst kıyafetim yok. Olanları biliyorsun. Serpil, Reyhan'ın mevcut eteklerinin durumunu biliyordu. Şimdi, en azından diz altında bir eteğe ihtiyacı olacaktı.

-Paniğe kapılma arkadaşım. Bizim dolaplara bakarsın. Dilediğini giyersin, dedi olabildiğince sakin.

Reyhan:

-Çok teşekkür ederim. Beni hiç çaresiz bırakmadınız. Allah da sizi çaresiz bırakmasın.

Serpil'in gözleri doldu:

-Amin. Haydi sana bir şeyler bulup kahvaltıya inelim.

Reyhan:

-Tamam, dedi. Kalktılar. Sare'yle Özlem'i buldular. Kızlar Reyhan'ın kararını öğrenince, Sare:

-Aslında sürpriz olmadı gene de bazı güzellikler her zaman sürprizdir, dedi.

Özlem, Reyhan'ın yanağını okşadı:

-Gülüm, sen bu hızla bizi de alır götürürsün, dedi.

Reyhan safça:

-Nereye? dedi.

Özlem güldü:

-Cennete, cennete… Reyhan mahcup olmuştu.

Serpil araya girdi:

-Kızlar, Reyhan'a uygun, etek, gömlek ne varsa dökülün bakalım. Reyhan, Özlem'in dolabından siyah bir etek, beyaz bir gömlek çıkardı. Bir koşu odasına çıktı. Odadakiler her şeyden habersiz, uyuyordu. Başındaki örtüyü bozmamaya çalışarak giyindi. Aynı hızla kızların yanına döndü. Defile yapar gibi odanın içinde birkaç defa gidip geldi. Özlem, ıslık çaldı.

Sare:

-Bambaşka biri oldun, dedi.

Serpil:

-O zaten bambaşka biri.

Sare kırmızı yanaklarıyla cıvıldadı:

-Senin için çok farklı bir gün olacak. Her anın tadını çıkarmaya bak. İleride torunlarına anlatırsın. Allah yardımcın olsun.

Reyhan:

-Amin, dedi. Yanılmıyorsam, gazan mübarek olsun demek istiyorsun.

Son cümleyle tebessümlerine taht kuran, hüznün hükümdarlığı, kısa sürdü. Hepsi de biliyordu ki, Allah yolunda çekilen her sıkıntı, büyük hazinelerin küçük anahtarı gibiydi. Dünya hayatı boyunca toplayacakları anahtarlar ahiret yurdunda lâzım olacaktı.

Serpil hareketlendi:

-Kahvaltıya hazır mıyız, kızlar?

Özlem:

-Hadi. Yeni bir gün başlıyor. Ya Reyhan ben senden daha heyecanlıyım. Akşama anlatırsın olan biteni.

-Tamam anlatırım. Siz, ilk yardım malzemelerini, moral motivasyon, ekibini hazır tutun.

Seher vakti yükselen, kuş cıvıltıları gibi gülüştüler.

Reyhan:

-Haydi işimize bakalım. "İçimde öyle bir huzur var ki!" dedi biraz durduktan sonra, var işte dedi sonunu getirmedi…

Toparlanıp indiler. Reyhan örtüsü bozulacak, kıyafetleri kâğıt misal yırtılıverecekmiş gibi itinayla hareket ediyordu. Yemekhane kalabalık değildi. Kahvaltılarını aldılar. Genelde oturdukları masaya geçtiler. Sırayla yumurtalarını tokuşturdular. Sare, herkesin yumurtasını kırdı.

Özlem, tok sesiyle gürledi:

-Sen hangi cesaretle benim yumurtamı yamultursun, diyip Sare'nin yumurtasını kaptı, kendininkini ona verdi. Reyhan saatine baktı.

Kararlı bir ses tonuyla:

-Kızlar siz devam edin. Ben kalkayım. Akşama görüşürüz nasipse, dedi.

-Tamam, dediler.

Reyhan'ın, okula yalnız gitme isteğine saygı duyuyorlardı. Bu gün onun günüydü ve nasıl isterse öyle geçirmeliydi.

Reyhan kitaplarını kucakladı. Başı dimdik yemekhaneden çıktı. Güneşin ilk ışıklarıyla semaya yayılmış cennet kokulu bahar havasını içine çekti. Tepeden tırnağa, bedenine yayılan mutlulukla gülümsedi.

Henüz açılmamış bir mağazanın önünden geçiyordu, vitrinde kendini görünce durdu. Sevindi… Başını salladı. "İşte bu benim!" dedi kendi kendine. İnancını ruhuna giydirdiği gibi bedenine giydirmeyi de nasip etmişti Yüce Yaratıcısı. Artık bir bütündü… Yüzünü çevreleyen örtünün ipekliğini, yüreğinde hissediyordu. Ne güzel bir duyguydu bu!

Yoluna devam etti. Okula yaklaşmıştı. Yolun kıyısında, kaldırımda, elleri cebinde bekleyen Ali'yi gördü. Ali ilk anda Reyhan'ı fark etmedi. "Beni bekliyor ama beni tanıyamadı." diye düşünüp sevindi Reyhan. Ama yanılmıştı. Ali, garip bir hisle, karşıdan gelen kızın tanıdık olduğunu anlamış, dikkatle bakmaya başlamıştı. Evet, Reyhan'dı bu! Ne kadar değişik görünüyordu. Yanına yaklaşıp "Ne haber ukala?" demek için içinde kuvvetli bir arzu hissetti. Ama sanki bir şey Ali'yi engelliyordu. "Neden çekiniyorum ki?" diye itiraz etti kendine. Reyhan, önünden geçip gitti. Ali, çivilenmiş gibi kıpırdamadan, okul kapısından girişine kadar Reyhan'ın ardından baktı.

Reyhan, sınıfa girdi, yerine geçti.

Eşe, Reyhan'a döndü:

-Rey, bu sen misin?

Reyhan:

-Yok bu ben değilim, bu Reyhan kılığına girmiş kendini bilmezin biri.

Eşe'nin gamzeleri çukurlaştı:

-Ya kusura bakma. Tanıyamadım desem yalan olur, ama tanımakta zorluk çektiğimi itiraf etmeliyim.

-Eee!

-Lâf aramızda fena olmamış. Yakışmış yani.

-Umarım bir gün sana da yakışır.

Eşe:

-Aman aman ben almayım. Sopaya örtü taksan ne olur. Sopa sopadır işte!

Ders başlamak üzere iken gruplar hâlinde içeri girenlerle sınıf dolmuştu. İlk ders, tuhaf bir şekilde, Reyhan'la uğraşan genç hocanın dersiydi. Hoca kürsüye geçti. Reyhan'ı fark etmesi çok sürmedi. Yüz ifadesinden ne düşündüğü anlaşılmıyordu, ama Reyhan'a öyle gelmişti ki bu durumdan hiç hoşlanmamıştı genç adam.

Çıkış zili çalar çalmaz, Reyhan'a seslendi:

-Reyhan biraz benimle gelir misin? Reyhan kalktı, hocanın peşinden yürüdü. Hoca, odasının önüne gelince, kapıyı açtı Reyhan'ı içeri buyur etti. İçeri girdiler.

Hoca:

-Otur, dedi. Reyhan oturdu. Genç hoca, Reyhan'ın karşısına oturdu:

-Önce bir şeyi öğrenmeliyim. Şu kıyafet bir şakadan ibaret olabilir mi?

Reyhan alaycı:

-Şaka mı? Hayır.

Hoca, sırtını Reyhan'a, yüzünü pencereye döndü. Derin düşüncelerden sıyrılıyormuş gibi yavaş yavaş konuşmaya başladı:

-Geldik hikayenin sonuna. Baştan beri seninle ilgilenmemden hoşlanmadın. Senin ürkek ama cesur hâllerini seyrederek biraz eğlendim. Sen durumu kavrayamamanın tedirginliğiyle kararsızdın. Benim kim olduğumu bilmiyordun tabi.

-Ne gibi? dedi Reyhan. Siz kimsiniz ki?

-Ortaokulda bir Türkçe öğretmenin vardı, hatırlarsın. Hani birbirinizi çok severdiniz. Reyhan şaşırmıştı.

Hoca, devam etti:

-O öğretmen benim babamdı.

Reyhan nerdeyse küçük dilini yutacaktı:

-Ama nasıl olur? dedi.

-Oldu işte… dedi. Reyhan hafızasını yokluyordu, öğretmeninin bir oğlu var mıydı, bunu hatırlamaya çalışıyordu.

Genç adam devam etti:

-Evet, babam ölmeden önce bana bir liste vermişti. Miras olarak bıraktığı tek şey bu listeydi zaten. Bir de kitapları… Bu listenin başında senin ismin vardı. İsmin ve başka ayrıntılar.

-Babanız öldü mü, liste mi, ne listesi? Hem neden? Hoca koltuğuna oturdu, parmaklarını çenesinde kilitledi:

-Evet babam maalesef öldü… Ben o sıralar öğrenciydim. Bana bir liste verdi ve dedi ki; bu çocuklara rastlarsan mutlaka himayene al. Yardım et. Kafalarının karışmasına izin verme.

Reyhan, duyduklarının şokuyla donup kalmıştı. Genç adamın gözlerine baktı. Evet bu gözler Türkçe öğretmenin, gözlerinin aynısıydı.

Genç hoca:

-Seni bulduğuma sevinmiştim. Hatta buna inanamamıştım. Babam gibi bir adamı bu denli etkileyen kişi nasıl biriydi? Bir müddet kendimi tanıtmamaya karar verdim. Babamın haklı olduğu kanaatine varmıştım ki sen şu hâlinle her şeyi mahvettin.

Reyhan susuyordu. Babam seni böyle görseydi eminim üzüntüsünden kahrolurdu. O inandığı aydınlık gelecek için, bir şeyler yapabilecek biri olarak görmüştü seni. Reyhan'ın şaşkınlığı geçmiş, durumu kavramanın verdiği sükunetle genç

adamın sözlerinin bitmesini bekliyordu.

-Oysa sen karanlık bir dünyayı seçtin. Artık geleceğin yok... Çünkü geriye döndün.

Reyhan, duyduklarının üzüntüsüyle kendini tutamayıp güldü:

-Demek oradan öyle görünüyor.

Reyhan'ın gülmesi, genç adamı iyice çileden çıkardı:

-Yanılıyorsun zavallı kız! Seni aldatmışlar, dedi.

Reyhan, ciddi:

-İnsanı kendinden başka kimse kandıramaz… Söyleyecekleriniz bitti mi, dedi.

-Şimdilik, ileri bir tarihe kadar bitti, daha nokta koymadım…

Reyhan vakurdu:

-Meselenin aydınlanmış olması bir bakıma iyi oldu. Ben de niyetinizin ne olduğunu anlamak istiyordum. Öğretmenimin vefatına çok üzüldüm. Allah rahmet eylesin desem mi bilmiyorum. Üzüntüm, ölümünden ziyade, Yaratıcısını tanımadan ölmüş olmasınadır… Yazık… Kafamın karışmasına gelince, hiç bir zaman duygularım, düşüncelerim bu kadar berrak olmamıştı. Allah'ı tanımanın hazzını bilmediğiniz belli. İnsan, hakarete, saldırılara ve sınırlandırılmalara maruz kalacağı bir dini kandırılarak seçmez. Son noktayı koymaya gelince. Son noktayı koyacak olan ne benim ne de sizsiniz. İlk noktanın sahibi kim ise son noktanınki de O'dur! Sonsuzluğa açılan son dönemece gelince bunu öğreneceksiniz. Dilerim ki son pişmanlıktan önce bunları anlarsınız. Şuna emin olun ki aydınlık gelecek için, elimden geleni yapmaya çalışacağım. Sizi beklediğiniz yerde değil, hakikatle iç içe görmek için dua edeceğim. Şimdi müsaadenizle. Odadan çıkmak için yürüdü, kapıya gelince durdu, geri döndü:

-Düşündüm de, bir dua etme şansınız bile yok. Bir insan için ne dehşetli bir durum! Şu acayip dünya hakkında, bildik-

lerimizin yanında bilmediklerimiz o kadar çok ki ve öğrendiğimiz şeyler o kadar hayret verici ki… Âlemin sırları bile tam olarak bilinmezken insanın büyüklenmesi ve Yaratıcıyı inkâr etmesi ne acı… Hoca, ayağa kalktı. Yüzündeki anlaşılmaz ifadenin yerini derin hüzün almıştı:

-Hoşça kal, dedi.

Reyhan hiç bir şey söylemeden, kapıyı açık bırakıp çıktı, bahçeye indi. Çam ağacının gölgesindeki banka oturdu. Öğretmenimin oğluymuş demek, diye düşündü. Şu işe bak! Akıllara ziyan bir hikâye… Hoca, Reyhan çıktıktan sonra pencerenin önüne dikildi. Konuşmalar zihnine saplanmış, gittikçe acı veren bir kıymık gibi batıyordu. Var olduğu günden bu yana, anladıkları anlamadıklarını çoğaltmaktan başka işe yaramamıştı...

Reyhan düşüncelere daldı. Davasını oğluna miras bırakacak kadar idealist bir insanın, hakikate ulaşamadan ölmüş olmasına üzülmüştü. Keşke Rabbini idrak edebilseydi! Keşke insan maymundan türemiştir tesellisiyle avunurken, en azından "Maymun nasıl türedi?" sorusunu sorsaydı kendisine. Belki bu sayede, yanlışı basamak yapmış bile olsa, ezelî doğruyu bulabilirdi… Ama ne çare? Ölüm kapısından geçenlerin, geriye dönüşü yoktu… Gözleri doldu, yanağına iki damla düştü. Tek tük damlalardan sonra çoğalan yağmur taneleri gibi aktı gözyaşları…

Genç adam, Reyhan çıkınca pencerenin önüne dikilmiş, öylece kalakalmıştı. Reyhan'ın bahçeye çıktığını görünce dikkat kesildi. Başı önünde çökercesine oturuşunu seyretti. Hâline bakılırsa ağlıyordu bu kız! Karanlık fikirli, timsah vicdanlı insanlar ağlayabilir miydi? Hayret! Ağlıyordu işte. Acaba niçin ağlıyordu? Yoksa pişman mı olmuştu? Maalesef… Bunun olmayacağını çok iyi biliyordu.

Koşarak yanına gitmek, Reyhan'ın gözyaşlarına kendininkileri de katmak gibi çılgın bir fikir geçti aklından. Sonra topar-

landı neler oluyor bana dedi. Bu kadar kolay yenilmemelisin!

Reyhan, öğleden sonraki iki derse katılmamaya karar verdi. Bir gün için yeterince heyecan yaşamıştı. Sınıftan ayrıldı. Uzaktan uzağa kendini seyreden Ali'yi fark etmemişti. Ali, sınıftan çıkıp, koridorlardan geçen Reyhan'ı uzaktan takip etti. Yanına yaklaşıp bir merhaba demek istiyor, ama yapamıyordu. Yumruklarını öylesine sıkmıştı ki, tırnakları avuçlarına battı. Reyhan'ın ardından bahçeye indi. Okul çıkışına kadar gidişini seyretti. Mağlubiyetle omuzları çökmüş asker gibi, gerisin geriye döndü…

Temiz hava Reyhan'a iyi gelmişti. Yolunu uzatıp parka uğramayı düşündü, sonra vazgeçti. Yurda gitmeliydi. Şehrin caddelerindeki hayat, okuldaki hayata benzemiyordu. Yanından gelip geçenler Reyhan'ı daha önceden tanımadıkları için yeni görüntüsüyle ilgilenmiyorlardı. Bu durum Reyhan'ın biraz olsun rahatlamasını sağladı. Odasına çıktı… Akşam yemeği için aşağı inmedi. Akşam namazı için girdiği mescitte gece yarısına kadar oturdu. Kızlar ortalıkta görünmüyordu.

Kâh kucağındaki kitabı okuyor, kâh kafasını duvara dayayıp düşünüyordu. Bir ara daldı. Rüyasında Yasin suresini ezbere okuyordu. Bedeni inanılmayacak kadar hafiflemiş, nereden geldiği belirsiz güzel kokularla kendinden geçmişti. Birden uyandı. Duvara dayadığı sırtı ağrımış, bacakları kaskatı kesilmişti. Omzunu ve ayaklarını ovuştururken rüyasını düşündü. İnsan hiç bilmediği bir şeyi, rüyasında bile olsa, nasıl ezbere okuyabilirdi? Kalktı. Latin harfleriyle yazılmış olan Kur'an-ı Kerimden Yasin suresini buldu. Hayret ve hayranlıkla durakladı. "Ben bu sureyi hiç okumamış olmama rağmen rüyamda okuyabiliyorum. Dünya rüyasında bana kendini hatırlatan O Sultan, rüya içinde rüya gösteriyor ve bana Kendisini hatırlatıyor. "Sana gelen senden değil, sana gelen Benden-

dir… Sanıyor musun ki Benden gayrisi var? Ben, olursan var olursun, kendin kalırsan ne olursun?" diyordu. Kalktı. Meryem geldi aklına. Rüyasını anlatmak istedi. Vaktin epey ilerlemiş olması umurunda değildi. Meryemlerin kapısını tıklattı. Usulca içeri süzüldü. Meryem yatağındaydı.

Reyhan seslendi:

-Meryem! Meryem sağdan sola döndü.

Reyhan:

-Meryem! Meryem önce bir gözünü sonra diğerini açtı. Başını kaldırdı:

-Reyhan, sen misin?

-Evet, benim. Biraz gelir misin? Yatağına oturdu, esnedi:

-Ben de rüyamda seni görüyordum.

Reyhan şaşkın:

-Hadii, ciddî misin?

Meryem yatağından indi:

-İnan ki… Koridora çıktılar.

Meryem:

-Kur'an okuyordun.

Reyhan:

-Yasin mi?

Meryem'in uykulu gözleri hayretle büyüdü:

-Sen nerden biliyorsun?

Reyhan:

-Mescide gidelim.

Meryem kendine baktı:

-Böyle mi?

Reyhan gülümsedi:

-Yok şöyle.

Meryem durakladı:

-Reyhan, sen beni neden uyandırdın?

Reyhan sevecen:

-Göresim geldi. Olamaz mı yani?

Meryem tatlı tatlı öfkelendi:

-Olamaz efendim. Söyle o “göresine” bir dahaki sefere ben uyanıkken gelsin. Mescide girdiler.

Meryem ürperdi:

-Bana örtü verir misin? Reyhan köşede duran örtülerden birini Meryem’e uzattı. Minder alıp oturdular.

Meryem saatine bakarak:

-Gecenin bir vakti göresin geldi öyle mi?

-Sen de beni görüyormuşsun ya…

-Sahi rüyamda seni görüyordum. Güzel görünüyordun.

Reyhan:

-Kitap okurken dalmışım. Rüyamda Yasin suresini ezbere okuyordum. Gözümü açar açmaz sureyi arayıp buldum. Ya arkadaşım, ben hayatımda Yasin’in ilk ayetini bile okumadım! İnsan bilmediği şeyi nasıl ezbere okur? Hayretimi seninle paylaşmak istedim. Sen ise beni başka bir hayrete sürükledin.

Meryem suskundu. Reyhan da sustu… Karanlık sır olmuştu… Uyku sisi çökmüş gecenin sırlı yamaçlarında, bulduklarından çok bulduranın hayaliyle, sırla bezenmiş, sır olmuşlardı. Geceden rüyaya oradan insana süzülen sırrın sırrı tebessüm ediyordu iki yüreğe… O iki yürek, o tebessümün hazzıyla buluştuktan sonra söze ne gerek vardı…

***

Ali, Ahmet, Hakan, Eşe, Sevinç, Gülsüm ve diğerleri kendi yatağında akıp giden derecikler gibiydiler. Kimin denize ulaşacağı, henüz belli değildi.

Ece, bir kuaförün yanında çalışmaya başlamış, öğrenciliği erken bitirmişti. Son telefon görüşmelerinde annesi anlatmıştı Reyhan’a. Ece’nin annesi, kızını okutacak malî gücünün

olmadığını anlatıyormuş herkese…

Bu arada Reyhan, cevabını alamadığı mektuptan sonra cevabını alamayacağı birkaç mektup daha yazdı Neşe'ye… Mezun olduğu sene ölüm haberini alacaktı arkadaşının… Teröristler kurşunlarını kendileri gibi düşünen birine yönelttiklerini nereden bileceklerdi? Reyhan, arkadaşının son nefesini güzel vermiş olması temennisinden vazgeçmedi… Yüreğinde hiç kapanmayacak bir çentik kalacaktı Neşe'den geriye…

Çok değişiklik yokmuş izlenimi veriyordu mevsimler… Fakat öylesi günlere doğuyordu ki güneş, süratle değişiyordu hayat. Koskoca bir canlının uzuvları gibiydi uzay, mevsimler, dünya, insan, zaman… Her şey birbiriyle öylesine ilintiliydi ki bir hayat, bir nefes vardı ortada…

Kimi şu kadar, kimi bu kadar yaşıyor, şöyle ya da böyle ölüme kayıyordu varlık... Ölü hücrelerini yenileyen bir canlı gibiydi kâinat… Kıyametin kopması ve bir daha ölmemek üzere diriliş… Huzur diyarına uğramıştı yolu…

Öğleden sonra, kısa sürede alıştığı tepkiler arasından sıyrılıp yurdun yolunu tuttu. Biraz yürümüştü ki, Serpil yetişti ardından:

-Reyhan!

Döndü:

-Efendim.

-Nasılsın arkadaşım?

Reyhan tebessüm etti:

-Şükür yaşıyorum.

-Dün görüşemedik. Acil bir iş çıktı. Geç vakitte Sare'yi yolcu ettik. Memleketten çağırmışlar. Çok selâmı var.

-Aleykum selâm.

Serpil:

-Nasıl geçti? dedi.

Neyi sorduğunu Reyhan çok iyi biliyordu. Ne kadar hoş göründüğünün farkında mıydı acaba? Örtüyle çevrelenmiş siması billurlaşmıştı. Acemice düzeltti örtüsünü, omuz silkti:

-Geçti işte. Serpil matemini metanetiyle etkisiz hâle getirdi:

-Evet, geçecek. Çünkü geçici bir mekândayız. Asıl önemli olan nasıl geçirdiğimiz.

Reyhan, başıyla onayladı. Serpil'e anlatmak istediği ne kadar çok şey vardı. Nereden başlayacağını bilememenin sıkıntısıyla sustu.

Serpil devam etti:

-Muhterem abla seni görmek istiyor.

-Hayırdır, bir mesele mi var?

-Öylesine.

Reyhan:

-Sonra uğrasak olmaz mı?

-Neden?

-Yorganımın altına sığınmak, bir müddet orada kalmak istiyorum.

Serpil endişelendi:

-Tamam arkadaşım. Sonra uğrarız. Canını sıkan bir şeyler yoktur inşallah.

-Yok canım ne olsun?

Reyhan, birkaç saniye düşündükten sonra:

-Kıyafet almaya ne zaman gideceğiz?

Serpil:

-Şimdi gidebiliriz. Ama yorganın?

-Tamam, gidelim, dedi Reyhan.

Uygun bir şeyler almalıydı. Alına moruna, karasına akına rağmen hayat devam ediyordu.

-Yorganım beklesin biraz…

-Sen öyle diyorsan, dedi Serpil.

Ne yapacaklarına karar vermiş olmanın rahatlığıyla yola düştüler. Nerden, ne alabileceklerinin istişaresini yaptılar. Serpil, seçenekleri bir bir sıraladı. Reyhan can kulağıyla dinliyor, hesap yapıyordu. Duruma bakılırsa epey dolaşmaları gerekecekti.

Ders yılının sonu geliyordu. Başlangıçlara, bitişlere alışıktı Reyhan. Biliyordu ki, zamanın farklı isimlerle anılan dilimlerinin başlaması bitmesi; bitmesi başlamasıydı. Ama bu sene öyle bir başlangıç yapmıştı ki ebediyen bitmeyecek bir mutluluk mevsimi gelmişti dünyasına. "Bu da geçer" diyip, kasvetine teselli aradığı günleri, duvar yazılarında bırakmış; muhabbet ve teslimiyetle dolmuştu. Alışveriş dönüşü Meryem'i aramıştı gözleri. Görememişti. Belki gene memleketine gitmişti.

Pijamalarını giydi. Yastığına sırtını verip oturdu. Odada başka kimse olmamasından faydalanıp ışıkları açmamıştı. Koridordan sızan ışık yetip de artıyordu. Gözlerini yumdu. Huzurluydu. Bilinmezler çukurunu Rabbine teslimiyetle doldurmuş, taşımaması gereken yüklerin hamallığından kurtulmuştu. Korkacak, endişelenecek hiçbir şey kalmamıştı.

Düşünceleri arasında kıpırdanan hayalleri seyretti tek tek… Annesiyle babasının tepkisini tahmin etmeye çalıştı. Sonra vazgeçti. Gelmeyen günün endişesini yaşamak yakışmaz bana, diye düşündü. Doğmayan güneşin sıcağından kavrulmamalıydı inançlı bir insan. Tevekkül sığınağına girmeli, hikmete müptelâ yürek gözüyle görmeliydi. Yastığını düzeltip, uzandı. Battaniyesini başına kadar çekti. Birkaç dakika sonra:

-Huu komşu! Sesin sahibini tanıyordu.

Battaniyeyi sıyırdı:

-Ben de seni arıyordum, dedi.

Meryem pırıl pırıl gülümsedi:

-Yatağında mı?

Reyhan oturdu:

-Ne yapayım? Başka yerde bulamayınca bir de buraya bakayım dedim, dedi.

Meryem:

-Ve buldun.

-Evet buldum. Hoş geldin. Nasılsın arkadaşım?

-İyiyim şükür. Canım sıkıldı. Sana geldim.

-İyi etmişsin, dedi Reyhan. Bak sana ne göstereceğim! Meryem çocuk gibi heyecanlandı.

Ellerini çırptı:

-Ne göstereceksin, ne göstereceksin?

Reyhan, şarkı söyler gibi konuştu:

-Dur, evlâdım. Atlayıp zıplama.

-Haydi, dedi Meryem.

Reyhan yatağından indi, dolabını açtı. Yeni aldığı kıyafetleri itinayla çıkardı. Bayramlığını arkadaşına gösteren çocuk gibi:

-Bak! dedi.

Meryem heyecanlandı:

-Ay ne güzel. Giysene.

Reyhan dünden hazırdı. Hemen giydi. Poz verir gibi durdu. İleri geri yürüdü.

Meryem:

-Güle güle, iyi günlerde kullan. Rengi çok güzelmiş. Zevkini konuşturmuşsun.

-Teşekkür ederim. Daha güzeli senin olsun ki bana da verebilesin. (göz kırptı) Haydi, sen de dene.

Meryem:

-Sahi mi? Deneyebilir miyim?

Reyhan gülüyordu:

-Evet. Haydi.

Meryem, heyecanla giyindi. Yanakları allanmıştı. Reyhan, çarçabuk örtüyü de yerleştirdi Meryem'in başına. Meryem kendini görmek istiyordu.

Reyhan:

-Hey bambaşka biri oldun.

-Ayna istiyorum, dedi Meryem.

Boy aynası koridorun baş tarafındaydı. Koridora çıktılar. Meryem, aynanın önünde dans eder gibi hareketler yapıyordu. Reyhan, kollarını kavuşturmuş Meryem'i seyrediyordu. Ovaya yayılmış papatyalar gibi tebessümle, bezendiler. Odaya döndüler. Meryem, üstündekileri çıkardı. Reyhan suskundu.

Meryem:

-Çay içelim mi?

-İçelim, dedi Reyhan.

Kantine indiler. Meryem konuştu, Reyhan dinledi. Bir ara yanlarına uğrayan Özlem de onlara katıldı. Özlem ile Sare'yi ayrı görmeye alışık değildi Reyhan. Özlem'i teselli etmek için espriler yaptı.

***

Ertesi gün sabah erken kalkmış olmasına rağmen, okula gidip gitmemekte tereddütlüydü. Tembellik etmenin zamanı değil dedi kendi kendine. Karşılaştığı sıkıntılardan kaçarak kurtulmak ona göre değildi. Kalkıp yatağını topladı, kıyafetlerini giydi. Dolabını kapatırken gülümsedi. Gülümsemesinin sebebi aklından geçen sorulara verdiği cevaptı. Kim bilir, cevabından sonra gülümsemişti, çünkü kimin bileceğini biliyordu artık. Kim bilir, değil Allah bilir demeliydin, diye nasihat verdi kendi kendine. Yan tarafında giyinen Gülsüm:

-Bir şey mi dedin Reyhan? dedi.

-Yok bir şey arkadaşım, sesli düşünüyordum.

Gülsüm ağzını elinin tersiyle sildi:

-Tamam o zaman. Ben de bir şey diyorsun sandım.

Reyhan durdu:

-Madem öyle sandın, bir şey diyeyim o zaman.

-Evet, dedi Gülsüm. Dinliyorum.

Güzel, bir cümleyi hatırlamaya çalıştı:

-Ahirette seni kurtaracak bir eserin olmadığı takdirde, bu dünyada bıraktıklarına güvenme…

Gülsüm anlamaya çalışır gibi cümleyi tekrarladı. Sonra kuru bir sesle:

-Teşekkür ederim, dedi.

Reyhan gülümsedi. Düşüncelerine döndü. Okula gitmeliydi. Bugün gitmese yarın gidecekti. Çok da rahatsız olmamalıydı… Kendi mecrasını ararken her eğime yönelen ve iki de bir Reyhan'ın karşısına çıkanlar da kaderin bir parçasıydı. Evet. Başörtüsünden dolayı kendisine kızan, Türkçe öğretmenin oğlu, saçmalıkları bir türlü bitmeyen felsefeci, bütün yanlışlarıyla Ece, masum arkadaşı Eşe, bahar nefesli Serpiller, saf dostluğuyla Meryem ve kararsız Ali… Hepsi Reyhan'ın hayatının bir parçasıydı. Dua etti: "Allah'ım! Sen ki hiç bir şeyi lüzumsuz yere yaratmaz, en minik bir böceği bile başıboş bırakmazsın. Sevdiklerini sevdir, sevmediklerini benden uzak tut." dedi.

Dolabını kilitledi. Artık örtüsünü kendisi bağlayabiliyordu. Kitaplarını, çantasını aldı, Gülsüm'e:

-İyi dersler, dedi. Gülsüm, dudaklarının kenarını tekrar sildi elinin tersiyle.

-Sağ ol, sana da, dedi.

Reyhan, kantine indi. Şekersiz bir çay alıp, pencere dibindeki masaya geçti. Açık pencereden içeri dolan sabahın mis kokusuyla doldu sinesi…

***

Okul dönüşü, tuhafiyeciye uğramak için yolunu uzatmış, caddeye girmişti. Şehrin en işlek caddesiydi burası. Hayat, bu-

rada da bir hedefe doğru koşuyordu. Artık hedefini yakalamış olan Reyhan, santim sapmadan macerasını bitirmekten başka bir şey istemiyordu…

Düşünüyordu… İçindeki karmaşayı bastıracak gündelik heyecanlar, eğlenceler ve kaygılar tek seçeneği değildi artık. Bu seçeneğe ihtiyacı da yoktu. Karmaşa bitmiş, gündelikçiliğe değil sonsuza talip olmuştu…

Ağır adımlarla ilerliyordu… Arabaların ve vitrinlerin aktığı caddeyi ırmağa benzetti. Burada su kadar akıcı ve her şey gibi gökyüzünün gölgesindeydi hayat. Kâh hüzünlü, kâh neşeli mevsimlerle dalgalanan, kaynağı sır, menzili sır, hayat ırmağı. "Akıyoruz." diye düşündü Reyhan. "Akıp gidiyoruz…" Bu caddede ilk yürüdüğü günü hatırladı. Ece, omzuna dokunmadan önce bunları düşünüyordu...

Güçlü görünmenin, güçlü olmaktan ne kadar uzak olduğunu görmüştü. Yaşadıkça görmüştü ki; öz sağlam olmazsa, kabuklar rüzgâra eninde sonunda teslim olur, savrulur giderdi… Lâkin ne gam! Özüne söz geçirecek bir Sultan vardı artık gönül sarayında... Rüzgâr değil, fırtınalar da kırbaç gibi şaklasa dimdik ayaktaydı! Açık sözlüydü, riyasızdı ve zekiydi. İtilip kakılmasına, incinmesine neden olan bu vasıflarının değerini anlıyordu artık. Sözün billurlaştığı, riyanın bulaşmadığı mevsime uğramıştı nihayet yolu…

Düşünüyordu… Yakın zamana kadar, çaresizliğin sarp yamaçlarından kaçıp, boş vermişliğin aldatıcı vadilerinde, yalancı baharların çiçeklerine koşmaktan yorulmuştu… Şimdi ise çaresizliğinin tek çaresi olduğunu öğrenmiş, sımskı tutunmuştu çaresine… Yalancı baharlar değil miydi hakikîsini bulduran! Hakikate olan aşkı; yalanı, yalancıyı affettirmişti. Reyhan, yaşayıp geliştikçe sığındığı kuytulara sığmaz olmuş, hayatla yüzleşmesi başlamıştı. İçindeki ışığı, yaşama umudunu, sert tavırlarının atmosferiyle çevirip, koruma altına almıştı.

Artık sertliğe, savunmaya, kalın duvarlara ihtiyacı yoktu. Güvendeydi… İman kalesine sığınmış, tevekkül zırhını giymişti. "Beni benden koruyacak bir koruyucum var." diyordu her zerresi… Düne kadar, ince, kırılgan, merhamet nakışlı, sevgiye aç, birazda korkmuş o çocuk, Reyhan'ın, gözbebeklerinden seyrediyordu dünyayı. Şimdi O çocuk birkaç ayda büyümüş, dünyayı sırtlamış Herkül'ün yüküne omuz vermişti!

Bitmez kışlar bitmiş, gelen baharın neşesiyle donanmıştı yer gök. Alı moruna karışıyordu toprağın… Adımlarının ritmini bozmadı. Görerek bakıyordu artık çevresine. Göze kesmişti yüreği… Huzur içinde yürüdü, kalabalık caddede… Yüreğinin arzuladığı manzarayı yakalamıştı işte! Sihirli bir tabloydu varlık.

Reyhan yürüyordu. Kırmızı gömlekli, boynu altın zincirli, yağlı saçlı genç yine tespihini sallıyordu, hiç ayrılmadığı kahvehanenin önünde. Sene başından beri tanıyordu onu Reyhan. Reyhan'a bakıp sırıtmadı bu kez. İç hürriyetini namazla, dış hürriyetini örtüyle kazanmıştı, Reyhan. Kazandırana teşekkürle, ebediyete dek iki büklüm rükû da kalsa da kulluğunun gereğini hakkıyla yerine getiremezdi. Omzuna dokunan ele doğru döndü:

-Merhaba, dedi Serpil.

-Merhaba.

-Nereye böyle?

Reyhan, tuttuğu nefesi bıraktı. Tatlı tatlı gülümsedi:

-Bir işim vardı. Sonra bu caddeden ilk geçişim geldi aklıma. Dalmışım. O günden bu güne değişenleri düşünüyordum.

-Senin adına çok mutluyum, dedi Serpil.

-Biliyorum, adına mutlu olanların çok olsun, sağ olasın, dedi Reyhan.

Serpil:

-Sen de sağ ol, dedi.

Birlikte yürümeye başladılar. Reyhan'ın üveyk bakışları bir buluta kondu. Duyguluydu:

-Ece vardı yanımda ilk gün, diye mırıldandı. Beni kümes gibi bir yere götürmüştü. Hatırlamak bile yüreğimi sıkıyor. Serpil, dinliyordu.

Reyhan:

-Huzursuz, mutsuz ve bulutsuzdum.

Serpil gülümsedi:

-Kafiyesiz, hecesiz, sessiz…

Reyhan:

-Yolsuz, susuz, uykusuz…

Serpil:

-Geride kaldı inşallah, dedi.

-İnşallah, dedi Reyhan.

Yürüdüler… Su gibi aktılar, şehrin en kalabalık caddesinde… Uçup, bulutlara konuverecek gibi hafiftiler…

Dünden bu güne değişenleri düşündükçe, şükürle dolup, taştılar. Reyhan düşünüyordu. İnsanı düşünüyordu! Neye benziyordu insan? Sadece bir şeye değil, fert fert her şeye benziyordu insan… Mayası kâinat…

Su gibi, ağaç gibi, ilâç gibi; dert gibi, derman gibiydi, insan! Hangi isimle çağırsan yalancı çıkmazdın! Mahlûkatın her türünden, her gününden bir zerre vardı insanda… Her resimden bir renk! Her şarkıdan bir ahenk!

Gün gibi, gece gibi, cümle gibiydi… Aşk gibi, âşık gibi, dost gibi, düşman gibi, gül gibi, har gibi, çimen gibi, çiçek gibiydi…

Reyhan, Kıvılcım Çiçeğiydi! Işığın işaretçisi, müjdecisi kıvılcım…